

Nr. 1 – 2012
Side 1–181

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 1
Utgitt 7. mars 2012

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2012

Jan.	6.	Lov nr. 1 om endr. i kontantstøtteleven	1
Jan.	6.	Lov nr. 2 om endr. i utlendingsloven (utvidet adgang til fengsling mv.).....	1
Jan.	6.	Lov nr. 3 om endr. i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek.....	3
Jan.	20.	Lov nr. 4 om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre (arrestordreloven).....	3
Jan.	20.	Lov nr. 5 om endr. i utlendingsloven m.m. (høring av barn mv.).....	13
Jan.	20.	Lov nr. 6 om endr. i straffeloven, straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven m.fl. (barn og straff).....	14
Jan.	20.	Lov nr. 7 om endr. i matrikkellova og tinglysingsloven mv.	24
Jan.	20.	Lov nr. 8 om endr. i jernbaneloven	25
Jan.	6.	Ikrafts. av lov 6. januar 2012 nr. 2 om endringer i utlendingsloven (utvidet adgang til fengsling mv.) (Nr. 4)	159

Forskrifter

2011

Des.	21.	Forskrift om stopp i fisket etter torsk for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2011 (Nr. 1483)	30
Des.	20.	Forskrift om kabelbane (Nr. 1494)	42
Des.	20.	Forskrift om utleiegokart (Nr. 1495).....	79
Des.	20.	Forskrift om fornøyelsesinnretning i tivoli og fornøyelsesparker (Nr. 1496)	93
Des.	22.	Forskrift om regulering av fisket for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone i 2012 (Nr. 1501).....	128
Des.	23.	Forskrift om kvoteordningen for melk (Nr. 1502)	128
Des.	20.	Forskrift om vannrutsjebane (Nr. 1514).....	136
Des.	21.	Forskrift om gjennomføring av konkurransereglene i EØS-avtalen mv. (Nr. 1518).....	151

2012

Jan.	2.	Forskrift om etablering av fleksible områder i 2012 (Nr. 3).....	158
Jan.	3.	Forskrift om observatørordning ved fiske etter kystbrisling med lys øst for Lindesnes i 2012 (Nr. 7).....	160
Jan.	3.	Forskrift om iverksettelse av forbud mot lysfiske i Skagerrak uten observatør om bord (Nr. 8)	161

Endringsforskrifter

2010

Juni	23.	Endr. i forskrift til gjennomføring av konvensjon 3. mars 1973 om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna (CITES) (Nr. 1915).....	25
------	-----	--	----

2011

Des.	16.	Endr. i forskrift om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer (Nr. 1479).....	26
Des.	21.	Endr. i forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (Nr. 1480)	27
Des.	21.	Endr. i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (Nr. 1481).....	29
Des.	21.	Endr. i forskrift om dagpenger for fiskere og fangstfolk under arbeidsløshet (A-trygdforskriften) (Nr. 1482)	29
Des.	22.	Endr. i forskrift om samvirkningsevnen i Det Europeiske nett for lufttrafikkstyring (Nr. 1484)	30
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk (Nr. 1485).....	30
Des.	22.	Endr. i forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer (Nr. 1486)	31
Des.	22.	Endr. i forskrift 7. september 2004 nr. 1248 om anvendelse av forsøkshjemmelen – tilskudd til tilrettelegging av bolig istedenfor hjelpemiddel (Nr. 1487).....	32
Des.	22.	Endr. i forskrift om arbeidsavklaringspenger (Nr. 1488).....	32
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel (Nr. 1489).....	32

Des.	22. Endr. i forskrift om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter) (Nr. 1490)	32
Des.	22. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1491)	33
Okt.	17. Endr. i forskrift om bingo (Nr. 1492).....	34
Des.	8. Endr. i forskrift om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler og forskrift om kosttilskudd (Nr. 1493)	34
Des.	21. Endr. i forskrift om omregningsfaktorer fra produktvekt til rund vekt (Nr. 1497)	125
Des.	22. Endr. i forskrift om kystavgift (Nr. 1498).....	126
Des.	22. Endr. i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) (Nr. 1499).....	126
Des.	22. Endr. i forskrift for ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten (ressursforskriften) (Nr. 1500)	127
Des.	23. Endr. i forskrift om gebyr og avgift i forbindelse med akvakulturvirksomhet (Nr. 1503).....	132
Des.	28. Endr. i forskrift om skips navn, kjenningssignal og hjemsted mv. (Nr. 1504).....	132
Des.	28. Endr. i forskrift om krav til teknisk standard for flytende akvakulturanlegg (NYTEK-forskriften) (Nr. 1505)	134
Des.	8. Endr. i forskrift om opptak til studier ved Universitetet i Tromsø (Nr. 1512)	135
Des.	15. Endr. i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova (Nr. 1513)	135
Des.	21. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2012 (Nr. 1515)	149
Des.	30. Endr. i forskrift om rapportering av stresstester for forsikringsselskap og pensjonsforetak (Nr. 1517)	150
Des.	21. Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 1519)	154
Des.	20. Endr. i forskrift til opplæringslova (Nr. 1522).....	155
2012		
Jan.	2. Endr. i forskrift om særlige importbetingelser for fôrvarer og næringsmidler med opprinnelse i eller eksportert fra Japan (Nr. 1).....	156
Jan.	2. Endr. i forskrift om beskyttelsestiltak for bestemte frø og bønner importert fra Egypt (Nr. 2)	157
Jan.	3. Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 5).....	159
Jan.	3. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter brisling i 2012 (Nr. 6).....	159
Jan.	1. Endr. i forurensningsforskriften (Nr. 11)	161
Jan.	1. Endr. i produktforskriften (Nr. 12).....	161
Jan.	1. Endr. i MARPOL-forskriften (Nr. 13)	162
Jan.	1. Endr. i avfallsforskriften (Nr. 14)	162
Jan.	1. Endr. i forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy (Nr. 15).....	162
Jan.	5. Endr. i forskrift om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell og for utstedelse av båtførerbevis til båtførere (Nr. 16)	162
Jan.	5. Endr. i forskrift om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister (Nr. 17).....	163
Jan.	5. Endr. i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) (Nr. 18)	164
Jan.	5. Endr. i forskrift om gebyr for tjenester som utføres av Sjøfartsdirektoratet (Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff) (Nr. 19).....	164
Jan.	6. Endr. i forskrift om samtrafikkevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) (Nr. 20)	169
Jan.	6. Endr. i forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) (Nr. 21).....	173
Jan.	9. Endr. i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (Nr. 22)	175
Jan.	9. Endr. i produktforskriften (Nr. 23).....	175
Jan.	9. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2012 (Nr. 24)	176
Jan.	10. Endr. i forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott (Nr. 25)	177
Jan.	10. Endr. i forskrift om avgift på flysikringstjenester som ytes av Avinor AS (Nr. 26)	177
Jan.	10. Endr. i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO) (Nr. 27)	177
Jan.	11. Endr. i listen over tredjeland med godkjente restkontrollprogrammer (Nr. 29).....	178

Diverse**2011**

Des.	28. Meddelelse om endring av EØS-henvisninger i hjemmelsfeltet til forskrifter som gjennomfører direktiv 2009/45/EF om sikkerhetsstandarder for passasjerskip og senere endringsdirektiv (Nr. 1516).....	150
------	--	-----

2012

Jan.	10. Opph. av forskrifter (Nr. 28).....	178
------	--	-----

Rettelser

	Nr.6/2005 s. 873 (i forskrift 20. mai 2005 nr. 441 om endring i forskrift 2. februar 1996 nr. 110 om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner m.v. – regler om håndheving og rapportering).....	181
--	--	-----

	Nr. 13/2011 s. 1899 (i forskrift 16. desember 2011 nr. 1348 om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester).....	181
--	--	-----

	Oversikt over rettelser	3. omslagsside
--	-------------------------------	----------------

	Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside
--	--	----------------

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 7. mars 2012**Nr. 1**

6. jan. Lov nr. 1 2012

Lov om endringer i kontantstøtteleven

Prop.8 L (2011–2012), Innst.103 L (2011–2012), Lovvedtak 31 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 12. og 15. desember 2011. Fremmet av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

Endringer i følgende lov:

Lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre (kontantstøtteleven).

I

I lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Kontantstøtte ytes for barn mellom 1 og 2 år som er bosatt i riket, og som ikke eller bare delvis gjør bruk av barnehageplass som det ytes offentlig driftstilskudd for, jf § 7 tredje ledd.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

Dersom barnet gjør bruk av barnehageplass som det ytes offentlig driftstilskudd for, og det er skriftlig avtalt redusert oppholdstid til og med 19 timer per uke, ytes kontantstøtte med 50 prosent av full kontantstøtte. Det ytes ikke kontantstøtte hvis det er avtalt oppholdstid på 20 timer eller mer per uke.

§ 7 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 8 første ledd andre punktum skal lyde:

Kontantstøtte ytes likevel ikke lenger enn til og med kalendermåneden før barnet fyller 2 år.

§ 10 tredje ledd skal lyde:

Uavhengig av aldersgrensen i § 2 første ledd, kan kontantstøtte for adopterte barn utbetales i 11 måneder, forutsatt at barnet er under opplæringspliktig alder og heller ikke har startet grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova § 2–1.

II

Loven trer i kraft 1. august 2012.

6. jan. Lov nr. 2 2012

Lov om endringer i utlendingsloven (utvidet adgang til fengsling mv.)

Prop.138 L (2010–2011), Innst.78 L (2011–2012), Lovvedtak 21 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 5. og 8. desember 2011. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

Endringer i følgende lov:

Lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven).

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 76 tredje ledd skal lyde:

For å ivareta grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn kan departementet instruere uavhengig av begrensningene i annet ledd. Departementet kan i slike tilfeller instruere om alle avgjørelsene som

inngår i saken, men ikke om bruk av tvangsmidler som besluttes i medhold av lovens kapittel 12. Kongen i statsråd er klageinstans i saker som omfattes av departementets instruksjer om lovtolking, skjønnsutøvelse eller avgjørelser av enkeltsaker.

§ 90 syvende ledd første punktum skal lyde:

Dersom slikt pålegg som nevnt i sjetten ledd ikke blir fulgt, utreisefrist ikke er gitt, eller det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen ikke vil forlate riket innen utløpet av fristen, kan politiet føre utlendingen ut.

§ 103 første og nytt annet ledd skal lyde:

Det kan foretas undersøkelse av utlendingens person, bolig, rom eller annet oppbevaringssted dersom det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen

- a) ikke samarbeider om å klarlegge sin identitet i henhold til lovens § 21 eller § 83, oppgir uriktig identitet, eller skjuler eller tilbakeholder opplysninger av vesentlig betydning for en sak om oppholdstillatelse,
- b) har penger eller andre formuesgoder som kan brukes til å dekke utgifter i forbindelse med utreisen som utlendingen har plikt til å dekke, og det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen ikke frivillig vil dekke utgiftene, eller
- c) har reisedokument, billetter eller annet materiale som kan sikre iverksetting av vedtaket, og det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen vil unndra seg iverksettingen, jf. § 106a.

Det er ikke adgang til undersøkelse av utlendingens bolig etter første ledd bokstav b og c, med mindre utlendingen har ulovlig opphold som omfattes av straffebestemmelsen i § 108 eller det gjelder undersøkelse etter bokstav c, og utlendingen har unnlatt å etterkomme et pålegg etter § 21 eller § 83 om å legge frem reisedokumenter.

§ 103 nåværende annet og tredje ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 104 første og annet ledd skal lyde:

Dersom det foreligger tvil om utlendingens identitet, eller det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen skjuler eller tilbakeholder opplysninger om sin identitet, kan det foretas beslag av reisedokumenter, billetter eller annet materiale som kan bidra til å avklare eller dokumentere identiteten. Tilsvarende gjelder ved tvil om tidligere oppholdssted, når dette har betydningen for retten til opphold i riket.

Når det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen vil unndra seg iverksetting av et vedtak, kan det foretas beslag av reisedokumenter og annet materiale som kan dokumentere utlendingens identitet. Tilsvarende kan det foretas beslag av billetter og penger eller andre formuesgoder til dekning av kostnader som utlendingen plikter å dekke i forbindelse med utreisen. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om størrelsen på beløpet som kan beslaglegges.

§ 105 første ledd skal lyde:

En utlending kan pålegges meldeplikt eller bestemt oppholdssted når

- a) utlendingen ikke samarbeider om å klarlegge sin identitet i henhold til lovens § 21 eller § 83, eller det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen oppgir uriktig identitet,
- b) det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen vil unndra seg iverksettingen av et vedtak som innebærer at utlendingen plikter å forlate riket,
- c) utlendingen er asylsøker eller har ulovlig opphold og er ilagt straff for et straffbart forhold eller treffes på fersk gjerning ved utøvelse av et straffbart forhold, som kan føre til høyere straff enn fengsel i seks måneder,
- d) det eneste grunnlag for opphold er vernet mot utsendelse etter § 73, eller
- e) utlendingen er funnet å utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser og av andre grunner enn nevnt i bokstav f ikke har innrettet seg etter vedtak om at vedkommende må forlate riket, eller dersom tvangsretur for øvrig ikke lar seg gjennomføre.

§ 106 skal lyde:

§ 106. Pågripelse og fengsling

En utlending kan pågripes og fengsles når

- a) utlendingen ikke samarbeider om å klarlegge sin identitet i henhold til lovens § 21 eller § 83, eller det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen oppgir uriktig identitet,
- b) det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen vil unndra seg iverksettingen av et vedtak som innebærer at utlendingen plikter å forlate riket,
- c) utlendingen ikke overholder meldeplikt eller pålegg om bestemt oppholdssted etter § 105 første ledd bokstav c, og utlendingen har en sak til behandling som ikke er endelig avgjort eller tidspunktet for utreisefristen ennå ikke er inntrådt,
- d) det er truffet vedtak om utvisning og vedtaket er endelig eller det er ikke gitt utsatt iverksettelse i forbindelse med klage, jf. § 90, og det treffes tiltak mot utlendingen med sikte på utsendelse. Det er et vilkår at utlendingen er utvist på grunn av ilagt straff og at det ut fra utlendingens personlige forhold er fare for at utlendingen vil begå nye straffbare handlinger,
- e) utlendingen ikke gjør det som er nødvendig for å oppfylle plikten til å skaffe seg gyldig reisedokument, og formålet er å fremstille utlendingen for det aktuelle lands utenriksstasjon for å få utstedt reisedokument,

- f) utlendingen er i transitt i norsk lufthavn, med sikte på utsendelse, eller
- g) utlendingen utgjør en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser og dette er fastslått i et vedtak i utlendingssaken eller i en instruks fra departementet, og det treffes tiltak mot utlendingen med sikte på utsendelse.

Det skal ikke besluttes pågripelse eller fengsling dersom det vil være tilstrekkelig med meldeplikt eller pålegg om bestemt oppholdssted, jf. § 105.

Pågripelse besluttes av politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt. Når det er fare ved opphold, kan en polititjenestemann foreta pågripelse. Vil politiet beholde den pågrepne, må vedkommende snarest mulig, og så vidt mulig dagen etter pågripelsen, fremstilles for tingretten med begjæring om fengsling. Straffeprosessloven §§ 174 til 191 gjelder så langt de passer. Fengsling etter første ledd bokstav b og f kan besluttes for høyst fire uker av gangen.

Samlet fengslingstid kan ikke overstige 12 uker, med mindre det foreligger særlige grunner. Fengsling for å forberede eller gjennomføre en utsendelse kan bare overstige 12 uker dersom utlendingen ikke samarbeider om gjennomføring av utsendelsen eller det er forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter, eller dersom beslutningen om fengsling er truffet med grunnlag i første ledd bokstav g. Fengsling kan ikke overstige 18 måneder, med mindre utlendingen er utvist som følge av ilagt straff eller særreaksjon eller vedkommende er fengslet i medhold av første ledd bokstav g.

§ 106 a nytt annet ledd skal lyde:

Ved vurderingen av unndragelsesfare etter første ledd kan også generelle erfaringer med unndragelse tillegges vekt.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

6. jan. Lov nr. 3 2012

Lov om endringer i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek

Prop.6 L (2011–2012), Innst.102 L (2011–2012), Lovvedtak 32 (2011–2012). Stortingets første og andre gongs behandling hv. 12. og 15. desember 2011. Fremja av Kulturdepartementet. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

Endring i følgende lov:

Lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek.

I

I lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek skal § 13 lyde:

§ 13. Statlige bibliotekoppgaver

Departementet, eller den departementet bestemmer, ivaretar statlige bibliotekoppgaver etter denne lov.

II

Lova tek til å gjelde straks.

20. jan. Lov nr. 4 2012

Lov om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre (arrestordreloven)

Prop.137 LS (2010–2011), Innst.68 L (2011–2012), Lovvedtak 19 (2011–2012). Stortingets første og andre gongs behandling hv. 1. og 8. desember 2011. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

Følgjande lover vert oppheva:

- 1 Lov 3. mars 1961 nr. 1 om utlevering av lovbrøytare til Danmark, Finland, Island og Sverige.
- 2 Lov 19. september 2008 nr. 77 om pågripelse og overlevering mellom de nordiske stater på grunn av straffbare forhold (lov om nordisk arrestordre).

Endringar i følgjande lover:

- 1 Lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v.
- 2 Lov 5. juni 1970 nr. 35 om utlevering for å få iverksatt vedtak om frihetsinngrep truffet av myndighet i annet nordisk land.
- 3 Lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrøytare m.v.
- 4 Lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant.
- 5 Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).

Kapittel 1. Alminnelege føresegner

§ 1. Verkeområde

Loven gjeld overlevering av personar mellom Noreg og medlemsstatar i Den europeiske unionen og mellom Noreg og andre nordiske statar for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre. Personar som er ettersøkte

gjennom ein arrestordre, og som oppheld seg i Noreg, skal pågripast og overleverast til staten som har ferda ut arrestordren etter føresegnene i denne loven.

For å få pågripe og overlevert personar til Noreg for strafforfølgning eller straffullbyrding her, kan det ferdast ut ein arrestordre etter reglane i loven her.

§ 2. *Folkeretten si tyding for bruken av loven*

Loven gjeld med dei avgrensingane som er godkjende i folkeretten eller som følgjer av avtale med framand stat.

§ 3. *Forholdet til straffeprosessloven*

Dersom ikkje anna er bestemt i loven, gjeld straffeprosessloven sine reglar så langt dei høver.

§ 4. *Definisjonar*

I loven tyder desse omgrepa:

- a) *arrestordre*: avgjerd fatta av kompetent myndigheit i ein medlemsstat i Den europeiske unionen, Island eller Noreg om at ein annan av dei nemnde statane skal pågripe og overlevere ein ettersøkt person for strafforfølgning eller fullbyrding av fridomsstraff eller ein annan fridomsrøvande reaksjon. I kapittel 1, 6, 7 og 8 brukt som fellesnemning på nordisk-europeiske og nordiske arrestordrar.
- b) *nordisk-europeisk arrestordre*: arrestordre ferda ut i samsvar med avtale 28. juni 2006 mellom Den europeiske unionen og republikken Island og Kongeriket Noreg om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatane i Den europeiske unionen og Island og Noreg. Som nordisk-europeisk arrestordre skal også reknast arrestordre ferda ut i samsvar med Det europeiske råds rammeavgjerd 13. juni 2002 om den europeiske arrestordre og prosedyrane for overlevering mellom medlemsstatane (europeisk arrestordre).
- c) *nordisk arrestordre*: arrestordre ferda ut i samsvar med konvensjon om overlevering for straffbare forhold mellom dei nordiske landa 15. desember 2005. Ein arrestordre som nemnd i bokstav b som er ferda ut av eit nordisk land, skal også reknast som ein nordisk arrestordre ved bruk av loven her.
- d) *utlevering*: utlevering av personar for straffbare forhold etter utleveringsloven eller tilsvarende reglar i framand stat.

§ 5. *Krav til utforminga av ein arrestordre*

Ein arrestordre skal først i skjema som oppgitt i forskrift til loven, og skal innehalde

- a) namn, adresse, telefon- og faksnummer og e-postadresse til den myndigheita som har ferda ut arrestordren
- b) personalia og statsborgarskapen til den ettersøkte
- c) opplysning om rettskraftig dom, pågripingsvedtak eller ei anna avgjerd med same rettskraft som ligg til grunn for arrestordren
- d) ei utgreiing av karakteren på lovbrotet med ei påpeiking av straffebod som venteleg råkar handlinga
- e) ei utgreiing av omstende omkring lovbrotet, under dette tidspunkt, stad og omfang av deltakinga til den ettersøkte
- f) den pådømde straffa eller den strafferamma som er fastsett for lovbrotet i den staten som har ferda ut arrestordren
- g) så vidt mogleg andre følgjer av lovbrotet.

Har arrestordren vesentlege manglar, utgjer han ikkje ein arrestordre, og påtalemakta kan, etter først å ha gitt den utferdande myndigheita ein rimeleg frist for retting, avslå han.

Kapittel 2. Vilkår for overlevering frå Noreg på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre

§ 6. *Krav til straffetrusselen eller pådømd straff*

Overlevering av personar til ein medlemsstat i Den europeiske unionen på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre skjer etter reglane i loven her for

- a) strafforfølgning for forhold som kan medføre fridomsstraff eller ein annan fridomsrøvande reaksjon i 1 år eller meir i den staten som har ferda ut arrestordren
- b) fullbyrding av pådømd fridomsstraff eller annan fridomsrøvande reaksjon på minst fire månader.

Overlevering for fleire straffbare forhold kan skje sjølv om vilkåra i første ledd berre er oppfylte for eitt av forholda, under føresetnad om at dei andre forholda er straffbare etter norsk lov.

§ 7. *Dobbel strafflegging*

Overlevering på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre kan berre skje når handlinga som ligg til grunn for arrestordren, eller ei tilsvarende handling, er straffbar også etter norsk lov.

Dette gjeld likevel ikkje dersom arrestordren gjeld handlingar utførte av ein person som har medverka til at ei gruppe personar som opptrer med eit felles mål, utfører

- a) terrorhandling eller terrorrelatert handling som nemnd i artikkel 1 og 2 i Europeisk konvensjon om nedkjemping av terrorisme og artikkel 1, 2, 3 og 4 i EUs rammevedtak 13. juni 2002 om nedkjemping av terrorisme
- b) ulovleg handel med narkotiske og psykotrope stoff
- c) drap
- d) grov kroppsskade
- e) kidnapping, ulovleg fridomsrøving eller gisseltaking

f) valdtekt,
under føresetnad om at handling som nemnd i bokstav a til f kan medføre fridomsstraff eller ein annan fridomsrøvande reaksjon i 1 år eller meir i den staten som har ferda ut arrestordren. Handlingane må vere utførte med formål om å fremme gruppa sine mål og med kunnskap om at deltakinga vil bidra til gjennomføring av lovbrøt som ligg innanfor gruppa sine kriminelle formål.

Vilkåret om dobbel strafflegging i første ledd gjeld heller ikkje dersom forholdet i den utferdande staten vert rekna som ei av dei handlingane som er nemnde i forskrift til loven, og i den utferdande staten kan straffast med fengsel eller annan fridomsrøvande reaksjon i minst tre år, om ikkje den utferdande staten sjølv stiller krav om dobbel strafflegging for overlevering til Noreg for straffeforfølgning eller fullbyrding av pådømd straff for tilsvarande forhold. Departementet gir forskrift om kva for handlingar kravet til dobbel strafflegging ikkje skal gjelde for på vilkår som nemnde i første punktum i leddet her.

§ 8. Obligatoriske avslagsgrunnar

Ein nordisk-europeisk arrestordre skal avslåast for forhold som

- a) det er gitt norsk amnesti for
- b) den ettersøkte på grunn av alderen sin ikkje kan gjerast strafferettsleg ansvarleg for i Noreg
- c) det ligg føre norsk rettskraftig dom for, og straffa i tilfelle domfelling er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast
- d) det ligg føre norsk rettskraftig dom på overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg, og dommen er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast
- e) det ligg føre norsk rettskraftig førelegg for, og førelegget er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast
- f) det ligg føre godkjend norsk avtale frå mekling i konfliktråd for, og avtalen ikkje er vesentleg misleghalden
- g) norsk rettsforfølgning er innstilt for etter at den ettersøkte først har vore sikta for forholdet, jf. straffeprosessloven § 82, om ikkje det ligg føre forhold som nemnde i straffeprosessloven § 74 første, femte eller sjette ledd
- h) det er gitt norsk påtaleavkall for, om ikkje det ligg føre forhold som nemnde i straffeprosessloven § 74 andre, tredje, fjerde eller sjette ledd
- i) den kompetente myndigheita har kjennskap til at det i ein medlemsstat i Den europeiske unionen eller stat tilknytt Schengen-samarbeidet ligg føre ein rettskraftig dom eller ei anna endeleg avgjerd som avskjer vidare strafforfølgning, og, dersom det er pådømd ein reaksjon, at denne reaksjonen er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast
- j) behandling eller rettskraftig dom eller anna endeleg avgjerd i ein internasjonal eller overnasjonal domstol avskjer vidare strafforfølgning for, og, dersom det er pådømd ein reaksjon, at denne reaksjonen er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast
- k) er utført heilt eller delvis i Noreg, under dette på Svalbard, Jan Mayen eller i dei norske bilanda, eller andre område underlagde norsk jurisdiksjon, og forholdet anten ikkje er straffbart eller straffansvaret eller høve til strafforfølgning eller straffullbyrding ville vore forelda etter norsk lovgiving.

Ein arrestordre som nemnd i første ledd skal også avslåast dersom overlevering vil vere i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjonen med endringar eller dei tilleggsprotokollane som gjeld som norsk lov.

§ 9. Politiske lovbrøt

Ein nordisk-europeisk arrestordre kan ikkje avslåast for politiske lovbrudd.

Ein slik arrestordre kan likevel avslåast for lovbrøt som nemnt i første ledd dersom den er utsteden av ein stat som ikkje sjølv overleverer ettersøkte personar til Noreg for politiske lovbrøt.

Tingretten avgjer i tilfella som nemnd i andre ledd om eit forhold som ligg til grunn for arrestordren er å sjå på som eit politisk lovbrøt i orskurden om vilkåra for overlevering er oppfylte, jf. § 14 første ledd andre punktum. Dersom retten kjem til at forholdet er eit politisk lovbrøt, skal saka sendast via riksadvokaten til departementet for avgjerd.

§ 10. Norske statsborgarar

Reglane om overlevering gjeld også for arrestordrar som gjeld norske borgarar.

Dersom ein nordisk-europeisk arrestordre som gjeld ein norsk statsborgar, er ferda ut av ein stat som ikkje overleverer eigne statsborgarar til Noreg, kan han likevel avslåast. I slike tilfelle skal saka sendast via riksadvokaten til departementet for avgjerd.

§ 11. Dom kunngjord utan ettersøkte til stades. Livstidsstraff

Dersom ein nordisk-europeisk arrestordre gjeld overlevering til fullbyrding av fridomsstraff eller annan fridomsrøvande reaksjon pådømd utan ettersøkte til stades, og utan at den ettersøkte er blitt informert om tid og stad for rettsforhandlingane, skal han avslåast om ikkje den utferdande staten forsikrar at den ettersøkte kan krevje saka behandla på nytt og da har høve til å vere til stades.

Dersom dei forholda som ligg til grunn for arrestordren kan straffast med fridomsrøving på livstid, skal arrestordren avslåast om ikkje den utferdande staten forsikrar at straff som nemnd vil bli vurdert omgjord eller unnlata fullbyrda, anten etter oppmoding eller seinast etter 20 år.

Forsikring som nemnd i første og andre ledd skal liggje føre før retten avgjer om vilkåra for overlevering er oppfylte.

§ 12. *Forhold som kan gi grunnlag for avslag*

Overlevering til strafforfølgning på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre kan avslåast for forhold som

- a) det er sett i gang norsk strafforfølgning mot den ettersøkte for
- b) norsk påtalemyndighet har kjennskap til at det i ein annan stat enn ein EU-medlemsstat eller stat tilknytt Schengen-samarbeidet, ligg føre rettskraftig dom for, og straffa i tilfelle domfelling er fullbyrda, under fullbyrding eller ikkje lenger kan fullbyrdast etter denne staten sine reglar.

Overlevering til straffullbyrding kan avslåast dersom den ettersøkte er busett i Noreg, eller er norsk statsborgar, og norske myndigheiter forpliktar seg til å fullbyrde dommen.

Den ettersøkte skal givast høve til å uttale seg før ein arrestordre vert avslått på grunnlag av eit forhold som er nemnt i første og andre ledd. Før ein arrestordre vert avslått etter andre ledd, skal også kriminalomsorga givast høve til å uttale seg.

Kapittel 3. Handsaminga av nordisk-europeiske arrestordrar

§ 13. *Pågriping, fengsling og annan bruk av tvangsmiddel*

Den som er ettersøkt i høve til ein nordisk-europeisk arrestordre, skal pågripast snarast råd om ikkje det er klart at overlevering må avslåast. Er den ettersøkte under 18 år, skal pågriping berre gjennomførast dersom det er særleg påkrevd. Straffeprosessloven § 170 a gjeld tilsvarande.

Ved pågripinga skal den ettersøkte straks informerast om arrestordren. Den ettersøkte skal også informerast om høvet til å samtykke i overlevering. Det skal oppnemast forsvarar.

Vil påtalemakta halde på den pågripne for å gjennomføre overleveringa, skal han framstillast for tingretten med krav om fengsling. Straffeprosessloven § 183 gjeld tilsvarande. Retten skal treffe avgjerd om fengsling om ikkje vilkåra for pågriping er oppfylte, jf. første ledd, eller det ikkje er grunn til å frykte for at den pågripne vil unndra seg eller hindre overlevering eller formålet med fengsling kan oppnåast ved tiltak etter straffeprosessloven § 188. Retten skal ved vurderinga av om den skal treffe avgjerd om fengsling leggje opplysningane i arrestordren til grunn, om dei ikkje openbert er urette.

Treff retten avgjerd om fengsling, skal det setjast ein tidsfrist på inntil 4 veker. Han kan lengjast med inntil 4 veker av gongen. Er den pågripne under 18 år, skal tidsfristen likevel ikkje overstige 2 veker eller lengjast med meir enn 2 veker av gongen. Samla fengslingstid kan ikkje overstige 12 veker, om det ikkje ligg føre særlege grunnar. Fjerde punktum gjeld likevel ikkje dersom det ligg føre eit konkurrerande krav om utlevering, jf. § 29 andre ledd, eller dersom den som vert kravd overlevert, tidlegare er overlevert eller utlevert.

Andre straffeprosessuelle tvangsmiddel kan nyttast i same utstrekning som i saker om tilsvarande lovbrøt her i riket. Tredje ledd fjerde punktum i paragrafen her gjeld tilsvarande.

§ 14. *Avgjerd av nordisk-europeisk arrestordre*

Påtalemakta skal etter mottak av arrestordren straks sende saka til tingretten. Tingretten avgjer ved orskurd om vilkåra for overlevering er oppfylte.

Den ettersøkte skal i retten spørjast om vedkomande samtykkjer i overlevering. I så fall skal den ettersøkte også spørjast om å gi sitt samtykke til rettsforfølgning for andre lovbrøt gjorde forut for overleveringa, og om kva for rettsfølgjer eit samtykke har. Eit eventuelt samtykke skal givast skriftleg i rettsmøtet. Samtykkjer den ettersøkte i overlevering, treff retten si avgjerd straks og seinast innan ei veke.

Opplysningane i arrestordren skal leggjast til grunn for retten si avgjerd, om ikkje dei openbert er urette. Orskurden kan ankast etter reglane i straffeprosessloven kapittel 26. Fristen for anke er likevel tre dagar. Anke har utsetjande verknad. Rettskraftig orskurd skal om mogleg liggje føre seinast 45 dagar etter pågripinga av den ettersøkte, men innan ei veke dersom den ettersøkte har samtykt i overlevering. Den rettskraftige orskurden vert straks send til påtalemakta, som innan tre arbeidsdagar avgjer om arrestordren skal etterkomast eller ikkje.

Fristar som nemnde i første og tredje ledd byrjar å gjelde når påtalemakta har motteke tilstrekkelege opplysningar til å behandle saka. Dersom den ettersøkte har immunitet eller privilegium i Noreg for den straffbare handlinga arrestordren gjeld, byrjar ikkje fristen å gjelde før immuniteten eller privilegiet er oppheva. Dersom den ettersøkte tidlegare er utlevert eller overlevert til Noreg og overlevering vidare krev samtykke frå den staten som utleverte eller overleverte vedkomande, byrjar fristen ikkje å gjelde før vedkomande stat har gitt samtykke.

Dersom fristane ikkje kan overhaldast, skal påtalemakta straks varsle den som har ferda ut arrestordren, om dette.

Den ettersøkte kan klage på påtalemakta sitt vedtak. Spørsmålet om vilkåra for overlevering er oppfylte kan ein ikkje klage på. Straffeprosessloven § 59 a gjeld tilsvarande. Fristen for å klage er likevel tre dagar, og klagen har utsetjande verknad. Klageinstansen gjer vedtak straks og så vidt mogleg innan tre arbeidsdagar etter at klagen vart motteke.

Når endeleg avgjerd om overlevering ligg føre, skal påtalemakta straks varsle den som har ferda ut arrestordren. Avslag på arrestordren skal grunngivast.

Departementet kan gi forskrifter om samtykke som nemnt i andre ledd.

§ 15. *Vilkår for overlevering av norske borgarar og personar busette her*

Det skal setjast som vilkår for overlevering av norsk statsborgar at overlevering vidare for forhold som er gjort forut for overleveringa til ein stat som ikkje sjølv overleverer egne borgarar til Noreg, ikkje skjer utan samtykke frå departementet, jf. § 10 andre ledd. Det skal også setjast som vilkår at utlevering vidare for forhold som nemnde i første punktum, ikkje skal skje, jf. utleveringsloven § 2.

Dersom ein arrestordre gjeld overlevering til strafforfølgning av ein norsk statsborgar eller ein person busett her, kan det setjast som vilkår for overleveringa at vedkomande vert send tilbake for å sone ein eventuell dom her. Den ettersøkte og kriminalomsorga skal få høve til å uttale seg før det vert sett eit slikt vilkår.

§ 16. *Samtykke i strafforfølgning m.m. for andre straffbare forhold og til overlevering og utlevering vidare*

Ein medlemsstat i Den europeiske unionen som har fått ein person overlevert frå Noreg på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre, kan når det vert kravd givast samtykke til å

- a) strafforfølgje eller fullbyrde straff mot vedkomande for andre forhold gjorde forut for overleveringa enn dei han vart overlevert for
- b) overlevere personen vidare til ein annan medlemsstat eller Island for forhold gjorde forut for overleveringa
- c) utlevere personen vidare til ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen for forhold gjorde forut for overlevering, dersom vedkomande ikkje er norsk statsborgar.

Krav om samtykke i strafforfølgning eller straffullbyrding som nemnt i første ledd bokstav a og til overlevering vidare som nemnt i første ledd bokstav b) skal utformast i samsvar med §§ 5 og 26 og oversendast som oppgitt i § 25. Samtykke skal givast dersom vilkåra for overlevering er oppfylte for den straffbare handlinga som kravet om samtykke gjeld, og på dei vilkåra som følgjer av eller som vert stilte i medhald av loven her. Avgjerda skal liggje føre innan 30 dagar etter at kravet vart motteke. § 14 gjeld tilsvarande så langt han høver. Spørsmålet om samtykke skal likevel behandlast skriftleg, om ikkje retten avgjer munnleg behandling. Påtalemakta sender kravet til den tingretten som avgjorde spørsmålet om overlevering. Det skal oppnemnst forsvarar for den overleverte.

Krav om samtykke i utlevering vidare som nemnt i første ledd bokstav c skal sendast departementet og behandlast etter reglane i utleveringsloven.

Kapittel 4. Vilkår for overlevering på grunnlag av ein nordisk arrestordre**§ 17. *Krav til straffetrusselen eller pådømd straff***

Overlevering av personar til ein annan nordisk stat på grunnlag av ein nordisk arrestordre skjer etter reglane i loven her for

- a) strafforfølgning for forhold som kan medføre fridomsstraff eller ein annan fridomsrøvande reaksjon i den staten som har ferda ut arrestorden
- b) fullbyrding av pådømd fridomsstraff som nemnd i bokstav a.

Gjeld arrestorden fleire straffbare forhold, skal han etterkomast og setjast i verk sjølv om vilkåra i første ledd berre er oppfylte for eitt av forholda.

§ 18. *Obligatoriske avslagsgrunnar*

Ein nordisk arrestordre skal avslåast for forhold som det ligg føre ein avslagsgrunn for som nemnd i § 8 første ledd bokstav a til j og andre ledd.

§ 19. *Forhold som kan gi grunnlag for avslag*

Ein nordisk arrestordre kan avslåast dersom

- a) det ligg føre forhold som nemnde i § 12 første og andre ledd
 - b) forholdet er gjort heilt eller delvis i Noreg, under dette på Svalbard, Jan Mayen eller i dei norske bilanda, eller andre område underlagde norsk jurisdiksjon, og det ikkje er straffbart etter norsk lovgiving.
- § 12 tredje ledd gjeld tilsvarande.

Kapittel 5. Handsaminga av nordiske arrestordrar**§ 20. *Pågriping, fengsling og annan bruk av tvangsmiddel***

Den som er ettersøkt i høve til ein nordisk arrestordre, skal pågripast snarast råd om det ikkje er klart at overlevering må avslåast. Pågriping kan også skje etter reglane i straffeprosessloven kapittel 14 når politi eller påtalemakt i ein annan nordisk stat ber om det før personen er ettersøkt som nemnt i første punktum, i same utstrekning som i saker om tilsvarande lovbrøt her i landet. Er den ettersøkte under 18 år, skal pågriping berre skje dersom det er særleg påkravd. Straffeprosessloven § 170 a gjeld tilsvarande.

Ved pågripinga skal den ettersøkte straks informerast om arrestorden. Den ettersøkte skal også informerast om retten til å samtykke i overlevering og kva for rettsfølgjer eit slikt samtykke har. Det skal oppnemnst forsvarar.

Vil påtalemakta halde på den pågripne for å gjennomføre overleveringa, skal vedkomande framstillast for tingretten med krav om fengsling. Straffeprosessloven § 183 gjeld tilsvarande. Retten skal treffe avgjerd om fengsling om ikkje vilkåra for pågriping ikkje er oppfylte, jf. første ledd, eller det ikkje er grunn til å frykte for at den pågripne vil unndra seg eller hindre overlevering eller formålet med fengsling kan oppnåast ved tiltak etter straffeprosessloven § 188. Retten skal ved vurderinga av om den skal treffe avgjerd om fengsling leggje opplysningane i arrestorden til grunn, om dei ikkje openbert er urette.

Framstilling for tingretten med krav om fengsling skjer likevel ikkje dersom den ettersøkte er over 18 år og samtykkjer i overlevering, dersom ikkje den ettersøkte krev retten si prøving av vilkåra for fengsling etter tredje ledd tredje punktum eller dersom overlevering venteleg ikkje kan skje innan ei veke frå pågripinga. Fristen for framstilling vert i så fall rekna frå kravet om retten si prøving er framsett eller frå samtykket til overlevering er trekt tilbake, eller frå det tidspunkt det er klart at overlevering ikkje vil skje innan fristen nemnd i første punktum.

Treff retten avgjerd om fengsling, skal det setjast ein tidsfrist som ikkje må overstige 4 veker, men 2 veker dersom den pågripne er under 18 år. Han kan lengjast med inntil 2 veker av gongen. Samla fengslingstid kan ikkje overstige 6 veker, om det ikkje ligg føre særlege grunnar. Fristane som nemnde gjeld ikkje dersom det ligg føre eit konkurrerande krav om utlevering, jf. § 30 andre ledd, eller den som vert kravd overlevert, tidlegare er overlevert frå ein stat utanfor Norden eller utlevert.

Andre straffeprosessuelle tvangsmiddel kan nyttast i same utstrekning som i saker om tilsvarande lovbrot her i riket. Tredje ledd fjerde punktum gjeld tilsvarande.

§ 21. Avgjerd av nordisk arrestordre

Samtykkjer den ettersøkte i overlevering, skal påtalemakta straks og seinast tre arbeidsdagar etter at samtykket er gitt, avgjere om den nordiske arrestordren skal etterkomast eller ikkje. Eit samtykke skal givast skriftleg til påtalemakta etter at den ettersøkte har blitt orientert om verknaden av at samtykke vert gitt. Eit samtykke kan trekkjast tilbake.

Dersom påtalemakta vil etterkome arrestordren, og den ettersøkte ikkje samtykkjer i overlevering eller trekkjer samtykket tilbake før overleveringa er gjennomført, vert saka straks send til tingretten. Tingretten avgjer ved orskurd om vilkåra for overlevering er oppfylte. Opplysningane i arrestordren skal leggjast til grunn for avgjerda, om dei ikkje openbert er urette.

Orskurden kan ankast etter reglane i straffeprosessloven kapittel 26. Fristen for anke er likevel tre dagar. Anke har utsetjande verknad. Rettskraftig orskurd skal om mogleg leggje føre seinast 3 veker etter pågripinga av den ettersøkte. Den rettskraftige orskurden vert straks send til påtalemakta, som innan tre arbeidsdagar avgjer om arrestordren skal etterkomast eller ikkje.

Fristar som nemnde i andre og fjerde ledd byrjar ikkje å gjelde før påtalemakta har motteke tilstrekkelege opplysningar til å gjere vedtak. Dersom den ettersøkte har immunitet eller privilegium i Noreg for den straffbare handlinga arrestordren gjeld, byrjar ikkje fristen å gjelde før immuniteten eller privilegiet er oppheva. Dersom den ettersøkte tidlegare er utlevert eller overlevert til Noreg og overlevering vidare krev samtykke frå den staten som utleverte eller overleverte vedkomande, byrjar fristen ikkje å gjelde før vedkomande stat har gitt samtykke.

§ 14 femte til åttande ledd gjeld tilsvarande.

§ 22. Vilkår for overlevering av norske borgarar og personar busette her

Det skal setjast som vilkår for overlevering av norsk statsborgar at overlevering vidare for forhold gjorde forut for overleveringa til ein stat som ikkje sjølv overleverer egne borgarar til Noreg, ikkje skjer utan departementet sitt samtykke, jf. § 10 andre ledd. Det skal også setjast som vilkår at utlevering vidare for forhold som nemnde i første punktum ikkje skal skje, jf. utleveringsloven § 2.

Dersom ein arrestordre gjeld overlevering til strafforfølgning av ein norsk statsborgar eller ein person busett her, kan det setjast som vilkår for overleveringa at vedkomande skal sendast tilbake for å sone ein eventuell dom her. Den ettersøkte og kriminalomsorga skal få høve til å uttale seg før det vert sett eit slikt vilkår.

§ 23. Samtykke i strafforfølgning eller straffullbyrding for andre straffbare handlingar

Har overlevering skjedd til ein annan nordisk stat på grunnlag av ein nordisk arrestordre og den staten som har fått personen overlevert, ber om samtykke til å strafforfølgje eller straffullbyrde for andre forhold gjorde forut for dei som var omfatta av arrestordren, skal samtykke givast om det ikkje ligg føre forhold som nemnde i § 18, jf. § 8. Samtykke kan likevel nektast dersom det ligg føre forhold som nemnde i § 19 første ledd bokstav b.

Oppmoding om samtykke skal oppfylle krava i §§ 5 og 26 og sendast over som oppgitt i § 25. § 21 gjeld tilsvarande så langt han høver. Spørsmålet om samtykke skal likevel behandlast skriftleg, om ikkje retten treff avgjerd om munnleg behandling. I tilfelle som nemnde i § 21 tredje ledd skal oppmodinga sendast den tingretten som avgjorde spørsmålet om overlevering. Det skal oppnemnst forsvarar for den overleverte.

§ 24. Samtykke i overlevering eller utlevering vidare

Det kan givast samtykke til at ein person som er overlevert til eit nordisk land på grunnlag av ein nordisk arrestordre, vert overlevert vidare til ein medlemsstat i Den europeiske unionen utanfor Norden for eit forhold gjort forut for overleveringa. Samtykke skal givast dersom ein arrestordre om overlevering til vedkomande stat for forholdet ville blitt etterkomen etter reglane som gjeld for nordisk-europeiske arrestordrar. § 23 andre ledd gjeld tilsvarande.

Oppmoding om samtykke til utlevering vidare til ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen vert behandla og avgjerd etter reglane i utleveringsloven.

Kapittel 6. Fellesreglar for nordisk-europeiske og nordiske arrestordrar

§ 25. Oversending og mottak av arrestordrar for overlevering frå Noreg

Arrestordren vert send gjennom Schengen informasjonssystem eller anna system for etterlysing av personar mistenkte for straffbare lovbrøt, eller han vert send Kripos. Er opphaldsstaden til den ettersøkte kjend, kan arrestordren sendast direkte til politimeisteren på staden der den ettersøkte oppheld seg.

Ved feilsending skal den som mottok arrestordren, straks sende han vidare til kompetent påtalemyndighet og varsle den som har ferda ut arrestordren.

Ei etterlysing registrert i Schengen informasjonssystem eller i eit anna system for etterlysing av personar og som gjeld overlevering innanfor loven sitt verkeområde, jf. § 1, skal sidestilla med ein arrestordre inntil arrestordren vert mottoken sjølv om etterlysinga ikkje inneheld alle opplysningane nemnde i § 5 første ledd.

§ 26. Språk

Ein arrestordre ferda ut til Noreg skal vere skriven på norsk, svensk, dansk eller engelsk eller ha vedlagt ei omsetjing til eit av dei nemnde språka.

§ 27. Immunitet og privilegium

Dersom den ettersøkte har immunitet eller eit privilegium med omsyn til rettsfølgjing eller fullbyrjing i Noreg som kan opphevast av norsk myndighet, skal påtalemyndighet straks oppmode rett myndighet om å oppheve immuniteten eller privilegiet. Dersom oppheving av immuniteten eller privilegiet byggjer på vedtak gjort av myndigheter i ein framand stat eller av organ i ein internasjonal organisasjon, skal påtalemyndighet straks varsle utferdande stat om at arrestordren ikkje kan etterkomast før immuniteten eller privilegiet er oppheva.

Departementet kan gi nærmare føresegner om saksbehandlninga i tilfelle som nemnde i første ledd første punktum, under dette om kva for norsk myndighet som avgjer spørsmål om oppheving av immunitet eller privilegium.

§ 28. Arrestordrar som gjeld ettersøkte som tidlegare er overleverte eller utleverte til Noreg

Den som er overlevert til Noreg på grunnlag av ein nordisk arrestordre, kan overleverast vidare til ein annan nordisk stat på grunn av ein nordisk arrestordre som gjeld eit straffbart forhold vedkomande har gjort forut for overleveringa til Noreg. Overlevering vidare til ein medlemsstat i Den europeiske unionen utanfor Norden kan skje i tilfelle som nemnde i tredje ledd bokstav a, c, d og e.

Den som er overlevert til Noreg på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre, skal ikkje overleverast vidare til ein annan medlemsstat i Den europeiske unionen eller Island for eit forhold gjort forut for overleveringa. Overlevering vidare for forhold som nemnt kan likevel skje dersom

- a) den ettersøkte i retten skriftleg samtykkjer i overlevering vidare eller i strafffølgjing for forholdet
- b) den ettersøkte samtykte i å bli overlevert til Noreg og i den samanhengen også samtykte i å bli strafffølggd eller få fullbyrda straff mot seg for forhold gjorde forut for overleveringa
- c) den ettersøkte har unnlate å forlate riket, trass i at han i 45 dagar uhindra har kunna forlate det
- d) den ettersøkte frivillig er vend tilbake til riket etter først å ha forlate det, eller
- e) den staten som overleverte den ettersøkte til Noreg, samtykkjer i overlevering vidare.

Kan overlevering vidare ikkje skje utan samtykke frå den staten som tidlegare har overlevert vedkomande, jf. tredje ledd bokstav e, skal påtalemyndighet sørge for at det blir sendt ei oppmoding til vedkomande stat om samtykke til overleveringa. Oppmodinga skal utformast i samsvar med § 32 og skal sendast kompetent myndighet i den staten som overleverte vedkomande.

Overlevering vidare skal ikkje skje i strid med særlege vilkår sette for overleveringa.

Dersom den ettersøkte er utlevert til Noreg frå ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen, skal vedkomande ikkje overleverast i strid med dei vilkåra som er sette for utleveringa. Dersom overlevering vidare krev samtykke frå den staten vedkomande er utlevert frå, skal kompetent myndighet sørge for at det straks blir sendt ei oppmoding om slikt samtykke.

§ 29. Avgjerd om overlevering når det ligg føre konkurrerande oppmodingar

Dersom det ligg føre fleire arrestordrar som gjeld same person, avgjer påtalemyndighet kva for arrestordre som skal etterkomast.

Dersom det i tillegg til ein eller fleire arrestordrar ligg føre eit krav om utlevering frå ein stat utanfor Norden og EU, tek departementet avgjerd.

I vurderinga av kva for arrestordre eller utleveringskrav som skal etterkomast, skal det bl.a. leggast vekt på staden for og karakteren av dei straffbare handlingane, når dei konkurrerande arrestordrane/utleveringskrava er ferda ut, og om dei gjeld strafffølgjing eller fullbyrjing av dom.

§ 30. Frist for overlevering

Den ettersøkte skal overleverast snarast mogleg og seinast ti dagar etter at det ligg føre ei endeleg avgjerd om overlevering, likevel seinast fem dagar dersom overlevering skal skje på grunnlag av ein nordisk arrestordre. Gjer særlege omstende det umogleg å overlevere den ettersøkte innanfor fristen, skal påtalemyndighet straks kontakte den som har ferda ut arrestordren, for å avtale ein ny frist.

Overlevering kan utsetjast dersom det ligg føre tungtvegande humanitære grunnar. Så snart desse grunnane ikkje lenger er til stades, avtaler påtalemakta nytt tidspunkt for overlevering med den som har ferda ut arrestordren. Overlevering skal skje innan ti dagar rekna frå tidspunkt som nemnt i andre punktum.

Ein ettersøkt som sit fengsla på grunnlag av arrestordren, skal setjast fri når fristane for overlevering i første og andre ledd har gått ut.

§ 31. Utsett og mellombels overlevering på grunn av strafforfølgjing i Noreg

Påtalemakta kan treffe avgjerd om å utsetje overleveringa for å strafforfølgje den ettersøkte i Noreg for eit anna straffbart forhold. Det same gjeld dersom den ettersøkte skal fullbyrde ein dom for eit anna straffbart forhold.

I staden for å utsetje overleveringa kan overlevering gjerast mellombels på vilkår som vert avtalte skriftleg mellom påtalemakta og den som har ferda ut arrestordren.

Dersom den ettersøkte er fridomsrøva, skal kriminalomsorga givast høve til å uttale seg før det blir treft avgjerd etter første ledd andre punktum og andre ledd.

Kapittel 7. Overlevering til Noreg

§ 32. Utferding av ein nordisk-europeisk arrestordre

Påtalemakta kan ferde ut ein arrestordre til ein medlemsstat i Den europeiske unionen til strafforfølgjing dersom det ligg føre ei avgjerd om pågriping treft av retten for ei handling som kan medføre fengsel i minst 1 år. Påtalemakta kan ferde ut ein arrestordre til straffullbyrjing dersom det ligg føre rettskraftig dom på fengsel eller anna fridomstap på minst fire månader.

Er det fare ved opphald, kan skriftleg pågripingsavgjerd treft av påtalemakta tre i staden for avgjerd av retten for utferding av arrestordrar som nemnde i første ledd første punktum. Påtalemakta si avgjerd skal snarast mogleg leggjast fram for retten til godkjenning.

Arrestordren kan omfatte også forhold som ikkje oppfyller krava i første ledd, dersom eitt av forholda oppfyller vilkåra. I så fall er det for utferding av ein arrestordre til strafforfølgjing tilstrekkeleg at det ligg føre pågripingsavgjerd treft av retten for eitt av forholda.

Arrestordren vert utforma i samsvar med § 5 første ledd. Dersom handlinga kan straffast med fengsel i minst 3 år og kan sjåast på som handling nemnd i forskrift til § 7 tredje ledd, skal det opplysast om dette. Det same gjeld dersom arrestordren gjeld medverknad til felles kriminell verksemd som nemnd i § 7 andre ledd.

Arrestordren skal vere skriven på eller vere omsett til det språket eller eitt av dei språka som vert nytta av den iverksetjande staten, eller til eit anna språk den iverksetjande staten har godekte.

§ 33. Utferding av ein nordisk arrestordre

Påtalemakta kan ferde ut ein arrestordre til ein annan nordisk stat til strafforfølgjing dersom den ettersøkte med skilleg grunn kan mistenkjast for å ha gjort ei straffbar handling som kan medføre fengsel. Påtalemakta kan ferde ut ein arrestordre til straffullbyrjing dersom det ligg føre rettskraftig dom på fengsel eller anna fridomstap.

Arrestordren vert utforma i samsvar med § 5 første ledd og skriven på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

§ 32 tredje ledd første punktum gjeld tilsvarende.

§ 34. Oversending av arrestordrar

Arrestordren vert registrert i Schengen informasjonssystem eller i eit anna system for etterlysing av personar mistenkte for straffbare lovbrøt. Opplysningar nemnde i § 5 første ledd som ikkje kan registrerast i Schengen informasjonssystem, skal ettersendast så snart som mogleg til den myndigheita i den staten der den ettersøkte vert funnen som etter lovgivinga her er kompetent til å ta imot arrestordren.

Er det kjent kvar den ettersøkte oppheld seg, kan arrestordren i tillegg sendast til den myndigheita i opphaldsstaten som etter lovgivinga her er kompetent til å ta imot arrestordren.

§ 35. Varetektsfrådrag

Når ein ettersøkt er overlevert for fullbyrjing av dom her i riket, skal det gjerast frådrag i straffa for den tida han eller ho i høve saka har vore fråteken fridomen i den iverksetjande staten. Det same gjeld når den ettersøkte er overlevert til strafforfølgjing, dersom den ettersøkte får dom med fengselsstraff her i riket på grunnlag av det straffbare forholdet arrestordren gjeld.

§ 36. Strafforfølgjing for andre straffbare forhold av overleverte personar

Den som er overlevert til Noreg frå ein medlemsstat i Den europeiske unionen på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre, kan ikkje strafforfølgjast, og straff kan ikkje fullbyrdast mot vedkomande, for andre straffbare forhold gjorde forut for overleveringa enn dei som arrestordren omfatta.

Forbodet i første ledd gjeld likevel ikkje dersom

- a) vedkomande etter overleveringa samtykkjer i strafforfølgjing eller straffullbyrjing for bestemte straffbare forhold gjorde føre overleveringa. Samtykket skal givast i retten og skal protokollerast og vedtakast
- b) vedkomande samtykte i å bli overlevert til Noreg og i den samanhengen også samtykte i å bli strafforfølgd eller få fullbyrda straff mot seg for forhold gjorde forut for overleveringa
- c) den ettersøkte har unnlate å forlate riket, enda han i 45 dagar har hatt høve til dette
- d) den ettersøkte frivillig er vend tilbake til riket etter først å ha forlate det
- e) forholdet gjort forut for overleveringa berre kan straffast med bot, eller

f) staten som overleverte den ettersøkte til Noreg, samtykkjer.

Den som er overlevert til Noreg frå ein nordisk stat på grunnlag av ein nordisk arrestordre, kan strafforfølgjast, og straff kan fullbyrdast mot vedkomande for straffbare forhold gjorde forut for overleveringa om ikkje

- a) det i den staten som overleverte vedkomande ligg føre forhold som nemnde i § 8 første ledd bokstav a til h eller det ligg føre forhold som nemnde i § 8 første ledd bokstav i eller j, eller
- b) forholdet er gjort heilt eller delvis på territoriet til den staten som overleverte vedkomande, eller ein stad som vert likestilt med dette, og forholdet ikkje er straffbart etter lovgivinga i denne staten, om ikkje denne staten samtykkjer i strafforfølgjing.

Sjølv om vilkåra i tredje ledd bokstav b ikkje er oppfylte, kan vedkomande strafforfølgjast for forhold gjorde forut for overleveringa i tilfelle som nemnde i andre ledd bokstav c og d eller dersom vedkomande før eller etter overleveringa har samtykt til strafforfølgjing for andre forhold.

Ei oppmoding om samtykke som nemnd i andre ledd bokstav f og tredje ledd bokstav b skal sendast kompetent myndigheit i den staten som overleverte vedkomande i samsvar med §§ 32 eller 33.

§ 37. Utlevering vidare

Den som er overlevert til Noreg på grunnlag av ein nordisk-europeisk arrestordre, skal ikkje utleverast vidare til ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen for eit forhold gjort forut for overleveringa hit utan samtykke frå den staten som vedkomande er overlevert frå, om ikkje anna følgjer av overleveringsvedtaket.

Den som er overlevert til Noreg på grunnlag av ein nordisk arrestordre, kan berre utleverast vidare til ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen for eit forhold gjort forut for overleveringa hit dersom vedkomande samtykkjer eller i tilfelle som nemnde i § 36 andre ledd bokstav c, d og f.

Avgjerd om utlevering vidare vert teken av departementet etter føresegnene i utleveringsloven.

§ 38. Tilbakeføring av personar som er overleverte til Noreg

Er ein ettersøkt overlevert til Noreg for strafforfølgjing på vilkår om at den overleverte vert ført tilbake til utferdande stat etter at strafforfølgjinga er gjennomført, skal påtalemakta sjå til at personen vert ført tilbake.

Er den som skal tilbakeførast ikkje fengsla på førehand, kan vedkomande pågripast og fengslast dersom dette vert rekna som nødvendig for å få gjennomført tilbakeføringa. Avgjerd om fengsling skal ikkje gjelde for lengre tid enn ti dagar, likevel fem dagar dersom tilbakeføringa skal skje til eit nordisk land. Gjer særlege omstende det umogleg å tilbakeføre vedkomande innan fristen nemnd i andre punktum, kan fengslinga lengjast med inntil ti dagar, likevel inntil fem dagar dersom tilbakeføringa skal skje til eit nordisk land.

Kapittel 8. Andre føresegner i samband med overlevering

§ 39. Beslag og overlevering av ting

Påtalemakta skal beslagleggje og overlevere ting som venteleg har tyding som bevis i den saka arrestordren gjeld, eller som er utbytte av dette straffbare forholdet. Det same gjeld andre ting og utbytte som kan inndragast etter straffeloven §§ 34 til 37 b, dersom den staten som har ferda ut arrestordren, krev det, og det ville vore høve til inndraging etter lovgivinga i den staten som har ferda ut arrestordren.

Plikta i første ledd gjeld sjølv om den ettersøkte er død eller forsvunnen.

Påtalemakta kan halde tilbake eller mellombels overlevere ting som nemnde i første ledd når dei venteleg har tyding som bevis i pågåande strafforfølgjing her i riket.

Overleveringa får inga tyding for eksisterande rettar i tinga. Det kan stillast vilkår for overleveringa dersom det er nødvendig for å verne slike rettar.

§ 40. Mellombels overføring

Dersom det ligg føre ein arrestordre om pågriping og overlevering av ein ettersøkt person til strafforfølgjing, kan påtalemakta etter krav samtykkje i mellombels overføring av den ettersøkte for avhør i den staten som har ferda ut arrestordren.

Samtykke skal ikkje givast dersom det er klart at arrestordren vil bli avslått eller dersom det vert rekna som nødvendig at den ettersøkte oppheld seg her i riket av omsyn til ei straffesak eller behandlinga av arrestordren. Ved vurderinga av om samtykke skal givast skal det takast omsyn til om overføringa vil lengje fridomstapet til den ettersøkte. Den ettersøkte skal få høve til å uttale seg før avgjerda vert teken.

Påtalemakta fastset tida for overføringa og stiller dei vilkåra som ho finn er nødvendige.

§ 41. Transitt

Den som vert overlevert frå Sverige, Danmark, Finland eller Island til ein av desse statane, kan utan særskilt samtykke førast over norsk territorium.

I andre tilfelle av overlevering på grunnlag av ein arrestordre frå ein medlemsstat i Den europeiske unionen til ein annan medlemsstat eller til Island skal departementet gi godkjenning til at personen vert ført over norsk territorium dersom norske myndigheiter har motteke opplysningar om identiteten og statsborgarskapen til den ettersøkte, kva slag straffbar handling som har skjedd og rettsleg karakteristikk på ho, og omstende rundt handlinga, under dette tid og stad. Skal overleveringa skje til ein stat som ikkje overleverer eigne statsborgarar til Noreg, kan transitt likevel nektast dersom den ettersøkte er norsk statsborgar, jf. § 10 andre ledd. I andre tilfelle der den ettersøkte er norsk statsborgar, kan det setjast vilkår for godkjenninga.

Andre ledd gjeld tilsvarende ved transitt av ein person som skal utleverast frå ein stat utanfor Norden og Den europeiske unionen til ein medlemsstat i Den europeiske unionen eller Island på grunnlag av eit utleveringskrav.

Kapittel 9. Avsluttande føresegner

§ 42. Iverksetjing m.m.

Loven trer i kraft frå det tidspunktet Kongen fastset. Kongen kan bestemme at loven skal tre i kraft mellom enkelte av dei nordiske statane, eller for berre nordiske eller nordisk-europeiske arrestordrar. Frå det tidspunkt loven trer i kraft for nordiske arrestordrar, vert lov 3. mars 1961 nr. 1 om utlevering av lovbrytarar til Danmark, Finland, Island og Sverige og lov 19. september 2008 nr. 77 om nordisk arrestordre oppheva.

Loven gjeld for arrestordrar mottekne etter at loven har tredd i kraft. Utleveringskrav mottekne før loven har tredd i kraft, vert behandla etter lov 3. mars 1961 nr. 1 om utlevering av lovbrytarar til Danmark, Finland, Island og Sverige eller etter lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytarar m.v.

§ 43. Endringar i andre lover

Frå den tida Kongen fastset, blir det gjort følgjande endringar i anna lovgiving:

1. Lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. § 6 blir endra slik:

§ 6 skal lyde:

Reglene som gjelder for strafforfølgning, straffullbyrding og for over- og utlevering vidare for andre forhold begått før overleveringen for personer som er overlevert fra Norge til en annen nordisk stat, gjelder tilsvarende for domfelte som i medhold av bestemmelsen i denne lovs § 5 overføres til Danmark, Finland, Island eller Sverige for å utholde frihetsstraff der.

2. Lov 5. juni 1970 nr. 35 om utlevering for å få iverksatt vedtak om frihetsinngrep truffet av myndighet i annet nordisk land blir endra slik:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke avgjørelse i samband med strafforfølgning, jf. arrestordreloven.

§ 9 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

Om adgangen til å strafforfølge den utleverte og til å fullbyrde straff for forhold som er begått før utleveringen, samt til å utlevere og overlevere vedkommende vidare til en tredje stat for et slikt forhold, gjelder de regler for dette som gjelder ved overlevering av personer fra Norge til en annen nordisk stat, tilsvarende.

Noverande første ledd andre punktum og andre til fjerde ledd vert oppheva.

3. Lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere m.v. blir endra slik:

§ 1 nytt andre punktum skal lyde:

For overlevering av personer for straffbare forhold mellom Norge og medlemsstater i Den europeiske union og mellom Norge og andre nordiske stater på grunnlag av en arrestordre, gjelder arrestordreloven.

§ 21 nr. 2 første punktum skal lyde:

Samtykke kan bare gis når handlingen kunne ha begrunnet utlevering etter denne lov.

§ 21 nr. 2 nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom saken tidligere ikke har vært prøvd for retten, skal den tingretten hvor den ettersøkte sist oppholdt seg, avgjøre spørsmålet.

Noverande tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 22 andre punktum blir oppheva.

§ 24 nr. 3 tredje punktum skal lyde:

Ved begjæring fra Danmark, Finland, Island eller Sverige gjelder heller ikke første punktum første alternativ.

§ 25 nr. 3 fjerde punktum skal lyde:

Første punktum gjelder ikke for begjæring fra Danmark, Finland, Island eller Sverige.

4. Lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant blir endra slik:

§ 4–5 første ledd skal lyde:

(1) Panterett i enkelt krav får rettsvern ved at skyldneren får melding om pantsettelsen, enten fra pantsetteren eller fra panthaveren. Bestemmelsen i § 1–4 gjelder ikke. Pantsettelse av slik panterett får rettsvern på samme måte.

5. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker blir endra slik:

Ny § 463 b skal lyde:

Er en domfelt overlevert eller utlevert til Norge for straffullbyrding på grunnlag av en dom som omfatter flere handlinger, og kan overlevering eller utlevering etter loven i den fremmende staten bare skje for noen av handlingene, fastsetter retten ved beslutning, etter begjæring fra påtalemyndigheten, straff for de handlingene som overlevering eller utlevering kan skje for.

20. jan. Lov nr. 5 2012

Lov om endringer i utlendingsloven m.m. (høring av barn mv.)

Prop.141 L (2010–2011), Innst.74 L (2011–2012), Lovvedtak 22 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 5. og 8. desember 2011. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
- 2 Lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven).
- 3 Lov 8. mai 2009 nr. 23 om endringer i utlendingsloven (krav om at referansepersoner må ha fire års arbeid eller utdanning i Norge for at søkeren skal ha rett til familieetablering).

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 28 første ledd innledningen og bokstav a skal lyde:

- a) En utlending som er i riket eller på norsk grense, skal etter søknad anerkjennes som flyktning dersom utlendingen har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av etnisitet, avstamning, hudfarge, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, eller

§ 30 første ledd bokstav a oppheves. Nåværende bokstav b til e blir ny bokstav a til d.

§ 40 a første og annet ledd skal lyde:

Det er et vilkår for oppholdstillatelse etter § 40 at referansepersonen har arbeidet eller tatt utdanning i Norge i fire år, når referansepersonen har

- a) asyl, jf. § 28,
- b) oppholdstillatelse etter innreisetillatelse som overføringsflyktning, jf. § 35 tredje ledd,
- c) kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon, jf. § 34,
- d) oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, jf. § 38,
- e) oppholdstillatelse som familiemedlem, jf. §§ 40 til 53, eller
- f) permanent oppholdstillatelse på grunnlag av tillatelsene nevnt i bokstav a til e, jf. § 62.

Vilkåret i første ledd gjelder ikke når

- a) ekteskapet var inngått eller partene har unnfanget barn før tidspunktet for referansepersonens innreise i riket, eller
- b) partene har inngått ekteskap eller unnfanget barn mens begge har hatt oppholdstillatelse i Norge.

§ 42 annet ledd skal lyde:

En søker som er barn under 18 år uten ektefelle eller samboer, har rett til oppholdstillatelse når én av foreldrene har oppholdstillatelse som nevnt i § 40 første ledd, med mindre hensynet til barnets beste taler mot det. Det er et vilkår at referansepersonen har foreldreansvaret, alene eller felles med den andre av foreldrene. Er foreldreansvaret felles, må samtykke foreligge fra den andre av foreldrene, med mindre dette er umulig å innhente, eller særlige grunner tilsier at oppholdstillatelse uansett bør gis. Dersom referansepersonen har flere enn én ektefelle, kan oppholdstillatelse bare gis til flere enn ett barn når de er helsøsken.

§ 64 annet ledd skal lyde:

En utlending som har eller gis oppholdstillatelse i riket på grunnlag av søknad om asyl, men uten å ha fått innvilget oppholdstillatelse som flyktning, skal gis utlendingspass for reise utenfor Norge dersom utlendingens forhold til hjemlandets myndigheter tilsier det, og det ikke er særlige grunner som taler mot det. Utlendingspass kan også utstedes i andre tilfeller etter nærmere regler fastsatt av Kongen.

§ 67 annet ledd skal lyde:

Dersom en straffbar handling ble begått før utlendingen fikk midlertidig oppholdstillatelse, gjelder § 66 første ledd bokstav b og c tilsvarende.

§ 73 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Vernet mot utsendelse er ikke til hinder for at det treffes vedtak om utvisning etter § 66 første ledd bokstav f, § 67 første ledd bokstav e eller § 68 første ledd bokstav d.

§ 81 annet og nye tredje til femte ledd skal lyde:

Kongen skal gi regler i forskrift om barns rett til å bli hørt i saker som vedrører det etter utlendingsloven, jf. forvaltningsloven § 17 første ledd og barnekonvensjonen artikkel 12.

Dersom barnet ønsker det og det er nødvendig for å ivareta barnets rett til å bli hørt, kan det organet som forbereder eller avgjør saken, beslutte at det skal gjennomføres en samtale med barnet selv om foreldrene ikke samtykker. Tilsvarende kan det besluttes at det skal gjennomføres en samtale med barnet uten at foreldrene tillates å være til stede.

I tilfeller hvor det gjennomføres en samtale med barnet i Norge uten at foreldrene tillates å være til stede, jf. tredje ledd, skal det oppnevnes en setteverge for barnet, med mindre barnet har en annen fullmektig som er til stede.

Beslutning etter tredje ledd kan ikke påklages.

§ 108 sjette ledd skal lyde:

Medvirkning straffes på samme måte. Den som yter humanitær bistand til utlending som oppholder seg ulovlig i riket, skal ikke kunne straffes for medvirkning til ulovlig opphold med mindre

- a) vedkommende har hatt til hensikt å hjelpe utlendingen til å unndra seg plikten til å forlate riket, og
- b) hjelpen har vanskeliggjort myndighetenes mulighet til å få til en utsendelse.

§ 121 nytt annet ledd skal lyde:

En utlending som nevnt i § 110 fjerde ledd og som har oppholdsrett etter § 111 annet ledd eller § 114 annet ledd, kan bortvises når det foreligger forhold som gir grunnlag for utvisning.

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir tredje, fjerde og femte ledd.

§ 122 første ledd første punktum skal lyde:

EØS-borgere og deres familiemedlemmer, og utlendinger som nevnt i lovens § 110 fjerde ledd med oppholdsrett etter § 111 annet ledd eller § 114 annet ledd, kan utvises når hensynet til offentlig orden eller sikkerhet tilsier det.

II

I lov 8. mai 2009 nr. 23 om endringer i utlendingsloven oppheves femte punktum i endringen av utlendingsloven § 42 annet ledd.

III

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 67 annet ledd bokstav d lyde:

- d) forbrytelse mot militær straffelov § 34 annet ledd annet straffalternativ, jf. tredje ledd, lov om toll og vareførsel § 16–7, merverdiavgiftsloven § 21–4, ligningsloven § 12–1, utlendingsloven § 108 tredje ledd, jf. sjette ledd, regnskapsloven § 8–5 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum og bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum.

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

20. jan. Lov nr. 6 2012

Lov om endringer i straffeloven, straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven m.fl. (barn og straff)

Prop.135 L (2010–2011), Innst.83 L (2011–2012), Lovvedtak 24 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 6. og 15. desember 2011. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven).
- 2 Lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering.
- 3 Lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).
- 4 Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
- 5 Lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd (konfliktrådsloven).
- 6 Lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven).
- 7 Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).
- 8 Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven).
- 9 Lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven).
- 10 Lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven).
- 11 Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven).
- 12 Lov 17. desember 2010 nr. 85 om endringer i forvaltningsloven og straffegjennomføringsloven (behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen, innsyn i benådningssaker m.m.).

I

I lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig straffelov gjøres følgende endringer:

§ 15 skal lyde:

De alminnelige straffer er:

fengsel,
forvaring,
hefte,
samfunnsstraff,
ungdomsstraff,
bøter og
rettighetstap som nevnt i §§ 29 og 33.

Ny § 18 skal lyde:

§ 18. Den som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan bare idømmes ubetinget fengselsstraff når det er særlig påkrevd. Fengselsstraffen kan ikke overstige 15 år.

§ 28 annet ledd skal lyde:

Når bot ilegges i medhold av § 48 a eller der lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet, fastsettes ikke fengselsstraff etter første ledd.

§ 28 a annet ledd skal lyde:

Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, når lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.

Ny § 28 c skal lyde:

§ 28 c. Ungdomsstraff med ungdomsstormøte og ungdomsplan etter konfliktrådsloven kapittel III kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a) lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet,
- b) lovbrøyteren har begått gjentatt eller alvorlig kriminalitet,
- c) lovbrøyteren samtykker og har bosted i Norge, og
- d) hensynet til straffens formål ikke med tyngde taler mot en reaksjon i frihet.

I dom på ungdomsstraff skal retten fastsette:

- a) En gjennomføringstid mellom seks måneder og to år. Dersom den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten ungdomsstraff er klart lengre enn to år, kan en gjennomføringstid på inntil tre år fastsettes.
 - b) En subsidiær fengselsstraff, som skal svare til den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten ungdomsstraff.
- Ved fastsetting av subsidiær fengselsstraff gjelder § 25 tilsvarende.

Når en dom på ungdomsstraff blir lest opp eller forkynt for den domfelte, skal han gjøres nærmere kjent med hva dommen går ut på, og med følgene av brudd på bestemmelsene gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 25, og av at det begås en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes når den domfelte har

- a) brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 25, eller
- b) begått en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til ungdomsstraff som allerede er gjennomført.

Ved omgjøring etter fjerde ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlinger eller særskilt dom for den nye handlingen.

Begjæring etter fjerde ledd bokstav a fremmes av kriminalomsorgen. Begjæring etter fjerde ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen må være brakt inn for retten innen tre måneder etter utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om forsvarer i § 96 tredje ledd og § 99 første ledd tredje punktum og om pågripelse og varetektsfengsel i straffeprosessloven kapittel 14 gjelder tilsvarende. Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

§ 39 c nytt annet ledd skal lyde:

Der siktede var under 18 år på handlingstidspunktet, kan forvaring etter første ledd ikke idømmes, med mindre det foreligger helt ekstraordinære omstendigheter.

§ 53 nr. 3 bokstav c skal lyde:

- c) at den domfelte avholder seg fra å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og avgir nødvendige rusprøver. For domfelte som var under 18 år på handlingstidspunktet gjelder helsepersonelloven § 12 tredje ledd.

§ 53 nr. 3 bokstav h skal lyde:

- h) at den domfelte møter til megling i konfliktrådet etter konfliktrådsloven kapittel II og oppfyller eventuell avtale som inngås i meglingsmøte, forutsatt at både fornærmede og domfelte har samtykket til megling i konfliktrådet.

§ 53 nr. 6 skal lyde:

6. Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføringen av vilkårene. Kongen kan som en prøveordning bestemme at det skal etableres narkotikaprogram med domstolskontroll for rusmiddelmissbrukere som er dømt for narkotikarelatert kriminalitet. Kongen gir nærmere bestemmelser om programmet, herunder hvem det skal gjelde for, innholdet i og gjennomføringen av det. Kriminalomsorgen har ansvaret for å følge opp domfelte som gjennomfører narkotikaprogram med domstolskontroll, program mot ruspåvirket kjøring eller som er pålagt vilkår om avholdenhet etter § 53 nr. 3 c. Straffegjennomføringsloven § 56 gjelder tilsvarende ved slikt vilkår om avholdenhet.

II

I lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering gjøres følgende endringer:

§ 6 første ledd nye nr. 12 og 13 skal lyde:

12. Betinget dom dersom lovbruddet er begått av person under 18 år mer enn 2 år før attesten blir utstedt.
13. Dom på ungdomsstraff eller samfunnsstraff dersom lovbruddet er begått av person under 18 år mer enn 5 år før attesten blir utstedt.

III

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endring:

§ 6–13 nr. 2 bokstav e skal lyde:

- e) konfliktrådene etter krav fra ligningsmyndighetene gi opplysninger om innholdet i avtale eller ungdomsplan inngått under megling i konfliktråd, jf. lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd.

IV

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 69 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan prøvetiden settes til 6, 12, 18 eller 24 måneder.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 28 b første ledd bokstav a eller straffeloven § 28 c fjerde ledd bokstav a, eller av reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte. Møteretten gjelder også rettsmøter om fullbyrding av frihetsstraff skal utsettes etter § 459 første ledd, og saker som kriminalomsorgen har brakt inn for retten etter straffeloven § 54 nr. 1 og 2. Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.

§ 96 nytt tredje ledd skal lyde:

Der siktede var under 18 år på handlingstidspunktet og det er spørsmål om å idømme ubetinget frihetsstraff, samfunnsstraff eller ungdomsstraff, skal siktede alltid ha forsvarer.

Nåværende tredje til sjette ledd blir nye fjerde til syvende ledd.

§ 98 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, dersom det er klart at han ikke vil bli løslatt innen 12 timer etter pågripelsen.

§ 99 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Der siktede var under 18 år på handlingstidspunktet og det er spørsmål om å idømme ubetinget frihetsstraff, samfunnsstraff eller ungdomsstraff, skal siktede alltid ha forsvarer.

§ 100 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Når offentlig forsvarer oppnevnes etter første punktum for å delta i ungdomsstormøte, jf. straffeloven § 28 c og konfliktrådsloven § 18 tredje ledd, har fornærmede rett til å få oppnevnt bistandsadvokat.

§ 107 a første ledd ny bokstav d skal lyde:

- d) hvor offentlig forsvarer oppnevnes for å delta i ungdomsstormøte, jf. § 100 annet ledd annet punktum.

Ny § 161 a skal lyde:

§ 161 a. Når siktede var under 18 år på handlingstidspunktet, kan det, på samme vilkår som i § 161 første ledd, foretas en personundersøkelse for mindreårige. Dersom det tas ut tiltale mot den mindreårige, skal slik personundersøkelse alltid foretas før saken pådømmes, med mindre det er åpenbart unødvendig eller saken gjelder ikke-vedtatte forelegg og påtaleunntatelser som bringes inn for retten.

Det skal foretas en ny personundersøkelse dersom det har gått mer enn ett år fra personundersøkelsen ble foretatt til saken pådømmes, eller dersom barnets personlighet, livsforhold eller fremtidsmuligheter vesentlig er endret.

Kriminalomsorgens behandling av personopplysninger ved personundersøkelsen reguleres av straffegjennomføringsloven kapittel 1 a, jf. personopplysningsloven. Politiets behandling av personopplysninger ved personundersøkelsen reguleres av politiregisterloven, likevel slik at politiregisterloven § 50 tredje ledd ikke er til hinder for at slike personopplysninger slettes.

Opplysningene i personundersøkelsen skal bare meddeles retten og partene i møte for stengte dører og under pålegg om taushetsplikt.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om innholdet i og gjennomføringen av personundersøkelsen.

§ 183 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

Er den pågrepne under 18 år, må slik fremstilling skje snarest mulig og senest dagen etter pågripelsen. Ender fristen på en helgedag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med helgedag, forlenges fristen med én dag.

Er siktede under 18 år, skal påtalemyndigheten varsle barneverntjenesten om fengslingen. Barneverntjenesten skal møte til hvert fengslingsmøte, med mindre retten finner at deltagelse utover det første fengslingsmøtet er åpenbart unødvendig. Barneverntjenesten skal uttale seg om behovet for tiltak etter barnevernloven kapittel 4 og gi informasjon om det arbeidet som pågår med å iverksette tiltak. Reglene i § 118 gjelder tilsvarende.

§ 183 nåværende annet ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 184 annet ledd annet punktum skal lyde:

Personer under 18 år skal ikke fengsles hvis det ikke er tvingende nødvendig.

§ 185 nytt annet ledd skal lyde:

Er den siktede under 18 år, skal fristen være så kort som mulig og ikke overstige to uker. Den kan forlenges ved kjennelse med inntil to uker av gangen.

§ 185 nåværende annet til femte ledd blir nye tredje til sjette ledd.

§ 186 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Fengslede under 18 år skal kunne motta besøk av, eller sende eller motta brev fra, nær familie, med mindre det foreligger særlige omstendigheter. Bestemmelsen om rett til å motta besøk i straffegjennomføringsloven § 31 åttende ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 186 nåværende annet ledd tredje og fjerde punktum blir nytt tredje ledd.

Nåværende tredje til femte ledd blir nye fjerde til sjette ledd.

§ 186 a første ledd annet punktum skal lyde:

Er den siktede under 18 år, kan isolasjon ikke besluttes.

§ 186 a fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir nytt fjerde ledd.

V

I lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd gjøres følgende endringer:

Ny § 2 a skal lyde:

I hvert konfliktråd skal det være en eller flere ungdomskoordinatorer. Ungdomskoordinatoren har ansvaret for å gjennomføre ungdomsstraff etter kapittel III. § 2 første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende for ungdomskoordinatoren.

§ 5 skal lyde:

Megling i konfliktrådet etter kapittel I og II krever partenes samtykke. For gjennomføring av ungdomsstraff etter kapittel III kreves samtykke fra domfelte og domfeltes verger. Det kreves videre at de i all hovedsak er enige om det saksforholdet tvisten gjelder.

§ 6 skal lyde:

Megling foretas som regel i den kommunen hvor den påklagede eller domfelte bor eller oppholder seg.

§ 7 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Møteplikt til ungdomsstormøte fremgår av § 18.

§ 8 nytt annet ledd skal lyde:

Ved gjennomføring av ungdomsstraff har ungdomskoordinatoren ansvaret for saken fra den kommer inn til ungdomsplanen er gjennomført.

§ 10 første ledd første punktum skal lyde:

Med mindre annet er fastsatt i eller i medhold av lov, plikter meglere, ungdomskoordinatorer og andre som utfører tjeneste eller arbeid for konfliktrådet, å bevare taushet om det de i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om noens personlige forhold eller andre forhold som nevnt i forvaltningsloven § 13 første ledd.

Kapittel II overskriften skal lyde:

Kapittel II. Behandling av straffesaker ved megling i konfliktrådet

§ 12 første ledd skal lyde:

Dersom en part er under 18 år, må også vergen samtykke til ungdomsstraff eller til at saken blir overført til megling i konfliktrådet.

Nytt kapittel III skal lyde:

Kapittel III. Gjennomføring av ungdomsstraff

§ 18. Konfliktrådet innkaller til ungdomsstormøte straks saken er overført fra domstolen etter straffeloven § 28 c.

Et ungdomsstormøte ledes av en ungdomskordinator. Ungdomskordinatoren innkaller alle med tilknytning til saken til ungdomsstormøtet.

Under ungdomsstormøtet skal domfelte, domfeltes verger, samt representanter fra kriminalomsorgen og politiet være til stede. Dersom vergene ikke kan eller vil være til stede, skal hjelpeverge oppnevnes etter vergemålsloven § 16. Fornærmede og fornærmedes verger har rett til å være til stede. Forsvarer og bistandsadvokat som er oppnevnt etter straffeprosessloven § 100 annet ledd og § 107 a første ledd bokstav d kan være til stede.

Ungdomskordinatoren kan i tillegg innkalle representanter fra skole, barneverntjeneste, helsevesen eller andre med tilknytning til domfelte eller saken.

Ungdomsstormøtet kan deles opp i flere møter dersom dette er hensiktsmessig. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av ungdomsstormøtet, herunder om oppdeling av ungdomsstormøtet og aktørenes oppgaver.

§ 19. Ungdomsstormøtet skal utforme en ungdomsplan. Planen kan blant annet gå ut på at domfelte skal:

- a) yte ikke-økonomisk kompensasjon til den som er påført en skade, et tap eller en annen krenkelse
- b) delta i kriminalitetsforebyggende program eller andre tilsvarende tiltak
- c) oppholde seg i institusjon eller gjennomgå annen behandling
- d) utføre samfunnsnyttig tjeneste
- e) overholde bestemmelser om oppholdssted, arbeid eller opplæring
- f) møte for politiet eller kriminalomsorgen
- g) avstå fra å bruke alkohol og andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver etter helsepersonelloven § 12 tredje ledd
- h) overholde bestemmelser om innetid
- i) unngå kontakt med bestemte personer.

Domstolen fastsetter lengden på ungdomsstraffen som kan vare fra seks måneder til to år. Der fengselsstraffen som ellers ville blitt idømt klart ville overstige to år, kan gjennomføringstiden settes til tre år.

Ungdomsplanen skal godkjennes av ungdomskordinatoren, domfelte og domfeltes verger. Dersom ungdomsstormøtet ikke kommer frem til en ungdomsplan, sendes saken til domstolen som bestemmer om hele eller deler av den betingede fengselsstraffen skal fullbyrdes.

§ 20. Ungdomskordinatoren har ansvaret for gjennomføring av ungdomsplanen i samarbeid med oppfølgingsteamet. Oppfølgingsteamet ledes av ungdomskordinatoren og består av domfelte, domfeltes verger, representanter fra kriminalomsorgen og politiet, og andre som har oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av ungdomsplanen. Ungdomskordinatoren kan også be andre med tilknytning til domfelte eller saken om å delta. Oppfølgingsteamet holder så mange møter som er nødvendige for forsvarlig gjennomføring av ungdomsplanen.

§ 21. Den domfelte skal under ungdomsstormøtet, i møte med oppfølgingsteamet og i andre møter eller avtaler som fremgår av ungdomsplanen

- a) møte til fastsatt tid og sted
- b) være upåvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler
- c) oppholde seg i landet i gjennomføringstiden hvis ikke ungdomskordinatoren gir tillatelse til noe annet

Den domfelte skal ikke vise en atferd som kan

- a) true sikkerheten til personer som deltar under gjennomføringen eller
- b) påvirke miljøet på negativ måte

Domfelte skal ikke begå nye straffbare handlinger i gjennomføringstiden.

§ 22. Hvis det fremstår som nødvendig for å motvirke en ny straffbar handling som er rettet mot noens liv, helse eller frihet, kan ungdomskordinatoren på ethvert tidspunkt i løpet av gjennomføringstiden forby den domfelte å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler.

Ungdomskordinatoren skal oppheve forbudet når det ikke lenger fremstår som nødvendig.

§ 23. Hvis det i ungdomsplanen er satt vilkår etter § 19 første ledd bokstav g eller ungdomskoordinatoren har forbudt den domfelte å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler etter § 22 første ledd, skal ungdomskoordinatoren undersøke om vilkåret eller forbudet blir overholdt. Undersøkelsen kan innebære uanmeldte besøk i hjemmet. Når det er satt rusforbud, kan ungdomskoordinatoren pålegge den domfelte å avgi urinprøve, utåndingsprøve eller blodprøve eller medvirke til annen undersøkelse som kan skje uten fare eller særlig ubehag. Bestemmelsen i straffeloven § 53 nr. 3 bokstav c gjelder tilsvarende der rusprøve skal avgis.

Er det grunn til å anta at den domfelte møter påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, skal ungdomskoordinatoren snarest undersøke forholdet. Bestemmelsene om ruskontroll i første ledd tredje og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

Tiltak som er en del av undersøkelse etter første ledd annet alternativ eller annet ledd, er ikke en del av ungdomsplanen.

§ 24. Ungdomskoordinatoren kan utsette gjennomføringen av straffen dersom den domfeltes helsetilstand tilsier det, eller det for øvrig foreligger særlig tungtveiende grunner som ikke kan avhjelpes på annen måte. Når det fremstår som nødvendig for at avbruddet skal være sikkerhetsmessig forsvarlig, skal ungdomskoordinatoren, etter samtykke fra de obligatoriske deltagerne i ungdomsstormøtet og oppfølgingsteamet, fastsette slike vilkår som nevnt i § 25 første ledd.

§ 25. Hvis den domfelte forsettlig eller uaktsomt bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 19 første ledd bokstav a til i, § 21 første og annet ledd eller § 22, kan ungdomskoordinatoren pålegge den domfelte å møte til samtale for å få innskjerpet kravene. Under samtalen skal den domfelte gjøres kjent med følgene av gjentatte brudd. Dersom det fremstår som nødvendig for å motvirke nye brudd, skal ungdomskoordinatoren, etter samtykke fra de obligatoriske deltagerne i ungdomsstormøtet og oppfølgingsteamet, fastsette vilkår om at den domfelte skal

- a) overholde bestemmelser om oppholdssted
- b) unnlate å ha kontakt med bestemte personer
- c) unnlate å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, eller
- d) møte for politiet eller kriminalomsorgen.

Hvis domfelte etter at ungdomskoordinatoren har holdt bruddsamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter første ledd bokstav a til d, kan ungdomskoordinatoren etter samtykke fra de obligatoriske deltagerne i ungdomsstormøtet og oppfølgingsteamet innkalle til et nytt ungdomsstormøte, eller overføre saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om at saken bringes inn for retten med begjæring om at den betingede fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 28 c fjerde ledd.

Dersom den domfelte unnlater å møte til bruddsamtale etter første ledd, kan ungdomskoordinatoren beslutte å avbryte gjennomføringen av straffen. Det samme gjelder der domfelte, etter at bruddsamtalen er gjennomført, på nytt bryter kravene. Når ungdomskoordinatoren har overført saken til kriminalomsorgens regionale nivå med innstilling om å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunktet begjæringen er oversendt retten.

Departementet kan gi forskrifter med utfyllende bestemmelser om håndtering av brudd.

§ 26. Begår den domfelte ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den betingede fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis etter straffeloven § 28 c fjerde ledd. Ungdomskoordinatoren kan, etter samtykke fra de obligatoriske deltagerne i ungdomsstormøtet og oppfølgingsteamet, anmode påtalemyndigheten om å bringe saken inn for retten.

Dersom den domfelte er siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding av den betingede fengselsstraffen etter straffeloven § 28 c fjerde ledd, kan gjennomføringen av straffen avbrytes. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunktet begjæringen er oversendt retten.

Nytt kapittel IV overskriften skal lyde:

Kapittel IV. Ikrafttredelse

Nåværende romertall II blir ny § 27 i kapittel IV.

VI

I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

Ny § 3–5 skal lyde:

§ 3–5. Deltagelse i fengslingsmøter

Der barneverntjenesten er gitt melding om møte om fengsling av barn etter straffeprosessloven § 183 tredje ledd, skal barneverntjenesten møte til hvert fengslingsmøte, med mindre retten finner at deltagelse utover det første fengslingsmøtet er åpenbart unødvendig. Barneverntjenesten skal uttale seg om behovet for tiltak etter barnevernloven kapittel 4 og gi informasjon om det arbeidet som pågår med å iverksette tiltak. Reglene i straffeprosessloven § 118 gjelder tilsvarende.

VII

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5–15 første ledd bokstav k skal lyde:

- k) fordel vunnet ved skadevolders arbeid for skadelidte, utført etter skriftlig avtale inngått ved megling i konfliktråd eller etter ungdomsplan, jf. lov om megling i konfliktråd §§ 13 og 19.

VIII

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. gjøres følgende endringer:

§ 12 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Ved anmodning om rusprøve fra politiet, ved vilkår for påtaleunntatelse, fra kriminalomsorgen, ved vilkår for betinget dom, og fra ungdomskoordinator, ved gjennomføring av ungdomsstraff, skal lege, sykepleier og bioingeniør ta blodprøve eller lignende rusprøve av personer som var under 18 år på handlingstidspunktet. Plikten inntrer når personen møter opp til prøvetaking.

Lege, sykepleier eller bioingeniør har ingen plikt til å foreta undersøkelser etter første til tredje ledd av:

1. ektefelle, samboer, registrert partner, forlovede eller av slektninger i rett opp- eller nedstigende linje, søsken eller like nær besvogrede. Likt med slektskap regnes adoptiv- og fosterforhold.
2. person som helsepersonellet har til behandling.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

IX

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. gjøres følgende endringer:

§ 6 nytt tredje ledd skal lyde:

I saker der domfelte er under 18 år, skal det sendes kopi av alle avgjørelser truffet av lokalt nivå til regionalt nivå.

§ 10 nytt fjerde ledd skal lyde:

For domfelte under 18 år skal personundersøkelse som er foretatt etter straffeprosessloven § 161 a, danne grunnlag for valg av gjennomføringsform og andre avgjørelser om straffegjennomføringen. Det skal foretas en ny personundersøkelse dersom det har gått mer enn ett år fra personundersøkelsen ble foretatt til straffegjennomføring iverksettes, eller dersom barnets personlighet, livsforhold eller fremtidsmuligheter vesentlig er endret.

Ny § 10 a skal lyde:

§ 10 a. *Særregler for unge innsatte*

Når noen under 18 år innsettes i fengsel, skal oppholdet tilrettelegges etter deres behov. Enheter som opprettes spesielt for innsatte under 18 år skal ha et tverretatlig team som skal ivareta de unges behov under straffegjennomføringen og forberede tiden etter løslatelse.

Kriminalomsorgen gir utfyllende bestemmelser om krav til fengsel som benyttes til innsatte under 18 år, krav til ansattes utdanning, samt til det tverretatlige teamets sammensetning, funksjon og arbeidsoppgaver.

§ 11 nytt femte ledd skal lyde:

Kriminalomsorgen skal alltid vurdere å innsette domfelte under 18 år i fengsel med lavere sikkerhetsnivå eller i overgangsbolig.

§ 16 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Kriminalomsorgen skal alltid vurdere om vilkårene for å overføre domfelte under 18 år til gjennomføring av straffen utenfor fengsel er oppfylt når halvdelen av straffetiden er gjennomført.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 16 annet ledd nytt annet, tredje og fjerde punktum skal lyde:

Kriminalomsorgen skal alltid vurdere om domfelte under 18 år oppfylder vilkårene for å gjennomføre straffen utenfor fengsel med elektronisk kontroll. For domfelte under 18 år gjelder ikke vilkåret om at den idømte fengselsstraff eller resterende tid frem til forventet prøveløslatelse er inntil 4 måneder. Kriminalomsorgen kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om bruk av elektronisk kontroll.

Nåværende annet punktum blir nytt femte punktum.

§ 31 nytt åttende ledd skal lyde:

Innsatte under 18 år kan motta besøk av nær familie som tar opphold i nær tilknytning til fengslet for inntil tre dager av gangen dersom det er sikkerhetsmessig forsvarlig. Kriminalomsorgen gir forskrift om gjennomføring av, og økonomiske bidrag til, besøk fra innsattes nære familie.

§ 37 skal lyde:

§ 37. Utelukkelse fra fellesskapet som forebyggende tiltak

Kriminalomsorgen kan beslutte at en innsatt helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskapet med andre innsatte dersom det er nødvendig for å

- a) hindre at innsatte til tross for skriftlig advarsel fortsetter å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte,
- b) hindre innsatte i å skade seg selv eller øve vold eller fremsette trusler mot andre,
- c) hindre betydelig materiell skade,
- d) hindre straffbare handlinger, eller
- e) opprettholde ro, orden og sikkerhet.

For innsatte under 18 år gjelder bestemmelsene i første ledd bokstav b til e tilsvarende, likevel slik at utelukkelse bare kan besluttes dersom det er strengt nødvendig og mindre inngripende tiltak forgoes har vært forsøkt eller åpenbart vil være utilstrekkelige.

Kriminalomsorgen skal beslutte delvis utelukkelse dersom dette er tilstrekkelig for å forebygge handlinger etter første ledd bokstavene a til e og annet ledd.

Hel eller delvis utelukkelse etter første, andre eller tredje ledd skal ikke opprettholdes lenger enn nødvendig, og kriminalomsorgen skal fortløpende vurdere om det fortsatt er grunnlag for utelukkelsen.

Dersom hel utelukkelse fra fellesskapet overstiger 14 dager, skal regionalt nivå ta stilling til om den innsatte fortsatt skal utelukkes. Dersom utelukkelsen samlet overstiger 42 dager, skal tiltaket meldes til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. Melding skal deretter gis til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning med 14 dagers mellomrom. Utelukkelse etter første ledd bokstavene a til e kan bare strekke seg utover ett år dersom innsatte selv ønsker det. Beslutning om utelukkelse av person under 18 år skal omgående meldes til regionalt nivå. Kriminalomsorgen skal fortløpende vurdere om det er grunnlag for å opprettholde tiltaket. Dersom utelukkelsen overstiger 3 dager, skal saken oversendes regionalt nivå til ny vurdering. Dersom utelukkelsen overstiger 5 dager, skal det sendes melding til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. Hel utelukkelse av innsatte under 18 år kan under enhver omstendighet ikke overstige 7 dager.

Dersom delvis utelukkelse fra fellesskapet overstiger 30 dager, skal tiltaket meldes til regionalt nivå. Dersom delvis utelukkelse fra fellesskapet av en innsatt under 18 år overstiger 7 dager, skal Kriminalomsorgens sentrale forvaltning ta stilling til om den innsatte fortsatt skal utelukkes. Melding skal deretter gis til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning med 7 dagers mellomrom.

Utelukkelse skal brukes med varsomhet slik at ingen blir påført unødige skade eller lidelse. Innsatte som er helt utelukket fra fellesskapet, skal flere ganger daglig tilses av tilsatte. Lege skal varsles om utelukkelsen uten ugrunnet opphold. Innsatte under 18 år skal ha kontinuerlig tilsyn.

Kriminalomsorgen kan beslutte at alle eller enkelte innsatte helt eller delvis skal utelukkes fra fellesskapet dersom det er sannsynlig at et ubestemt antall innsatte har begått eller er i ferd med å begå handlinger som nevnt i første ledd, eller dersom akutte bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold gjør det nødvendig. Slik utelukkelse kan opprettholdes i inntil 3 døgn. Regionalt nivå kan forlenge utelukkelsen med inntil 3 døgn dersom særlige grunner gjør det påkrevet. For innsatte under 18 år gjelder tiende ledd.

Kriminalomsorgen kan beslutte at en innsatt skal utelukkes helt eller delvis fra fellesskapet dersom bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold gjør det påkrevet, eller dersom den innsatte selv ønsker det. For innsatte under 18 år gjelder tiende ledd.

Kriminalomsorgen kan beslutte at innsatte under 18 år skal utelukkes helt eller delvis dersom akutte bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold gjør det strengt nødvendig, eller dersom innsatte selv ønsker det og det anses strengt nødvendig. Mindre inngripende tiltak må forgoes ha vært forsøkt eller være åpenbart utilstrekkelige. Beslutning om utelukkelse av person under 18 år skal omgående meldes til regionalt nivå. Slik utelukkelse kan opprettholdes i inntil 2 døgn. Regionalt nivå kan forlenge utelukkelsen med inntil 2 døgn dersom særlige grunner gjør det påkrevet. I så fall skal det samtidig sendes melding til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. Utelukkelse skal brukes med varsomhet slik at ingen blir påført unødige skade eller lidelse. Innsatte under 18 år skal ha kontinuerlig tilsyn. Kriminalomsorgen kan gi nærmere regler om utelukkelse av innsatte under 18 år, samt om tiltak for å avhjelpe mulige negative skadevirkninger av slik.

§ 17 annet ledd skal anvendes ved utelukkelse fra fellesskapet i avdelinger som nevnt i § 10 annet ledd.

§ 38 tredje, fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

For innsatte under 18 år kan tvangsmidler bare benyttes dersom det er tvingende nødvendig, og mindre inngripende tiltak forgoes har vært forsøkt eller åpenbart vil være utilstrekkelige. Tvangsmidler skal brukes med varsomhet slik at ingen blir påført unødige skade eller lidelse. Uttalelse fra lege skal så vidt mulig innhentes og tas i betraktning ved vurderingen av om det skal besluttes bruk av sikkerhetscelle eller sikkerhetsseng. Innsatte under 18 år skal ha kontinuerlig tilsyn. Kriminalomsorgen skal fortløpende vurdere om det er grunnlag for å opprettholde tiltaket.

Bruk av sikkerhetsseng som overstiger 24 timer, skal meldes til regionalt nivå som tar stilling til om tiltaket skal opprettholdes. Spørsmålet skal vurderes på nytt etter 24 timer. Tiltaket skal meldes til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning når bruk av sikkerhetsseng overstiger 3 døgn. For innsatte under 18 år skal bruk av sikkerhetsseng omgående meldes til regionalt nivå, som tar stilling til om tiltaket skal opprettholdes. Tiltaket skal meldes til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning når bruk av sikkerhetsseng overstiger 24 timer.

Bruk av sikkerhetscelle som overstiger 3 døgn, skal meldes til regionalt nivå som tar stilling til om tiltaket skal opprettholdes. Tiltaket skal meldes til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning når bruk av sikkerhetscelle overstiger 6 døgn. For innsatte under 18 år skal bruk av sikkerhetscelle som overstiger 24 timer, meldes til regionalt nivå, som tar stilling til om tiltaket skal opprettholdes. Tiltaket skal meldes til Kriminalomsorgens sentrale forvaltning når bruk av sikkerhetscelle overstiger 3 døgn.

§ 39 nytt annet punktum skal lyde:

Umiddelbar utelukkelse fra fellesskapet kan ikke benyttes på innsatte under 18 år.

§ 40 nytt tiende ledd skal lyde:

Reaksjonene i annet ledd og fjerde ledd annet og tredje punktum kan ikke brukes overfor innsatte under 18 år. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om mindre inngripende reaksjoner ved brudd på straffegjennomføringen for denne gruppen innsatte.

X

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd skal lyde:

Straffene er

- a) fengsel, jf. kapittel 6,
- b) forvaring, jf. kapittel 7,
- c) samfunnsstraff, jf. kapittel 8,
- d) ungdomsstraff, jf. kapittel 8 a,
- e) bot, jf. kapittel 9, og
- f) rettighetstap, jf. kapittel 10.

§ 30 første ledd bokstav g skal lyde:

- g) overføring av saken til megling i konfliktråd etter konfliktrådsloven kapittel II, jf. straffeprosessloven § 71 a.

§ 37 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) avstå fra å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler og avgi nødvendige rusprøver. For domfelte som var under 18 år på handlingstidspunktet gjelder helsepersonelloven § 12 tredje ledd.

§ 37 første ledd bokstav i skal lyde:

- i) møte til megling i konfliktrådet etter konfliktrådsloven kapittel II og oppfylle eventuelle avtaler som inngås i meglingsmøte, forutsatt at både fornærmede og domfelte har samtykket til megling i konfliktrådet, eller

§ 40 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Er siktede under 18 år, kan forvaring ikke idømmes, med mindre det foreligger helt ekstraordinære omstendigheter.

§ 48 annet ledd skal lyde:

Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, når lovbrøyteren er under 18 år, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.

Nytt kapittel 8 a skal lyde:

Kapitel 8 a Ungdomsstraff

§ 52 a. *Vilkår for å idømme ungdomsstraff*

Ungdomsstraff med ungdomsstormøte og ungdomsplan etter konfliktrådsloven kapittel III kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a) lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet,
- b) lovbrøyteren har begått gjentatt eller alvorlig kriminalitet,
- c) lovbrøyteren samtykker og har bosted i Norge, og
- d) hensynet til straffens formål ikke med tyngde taler mot en reaksjon i frihet.

§ 52 b. *Gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff*

I dom på ungdomsstraff skal retten fastsette:

- a) En gjennomføringstid mellom seks måneder og to år. Dersom den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten ungdomsstraff er klart lengre enn to år, kan en gjennomføringstid på inntil tre år fastsettes.
- b) En subsidiær fengselsstraff, som skal svare til den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten ungdomsstraff. Ved fastsetting av subsidiær fengselsstraff gjelder § 31 tilsvarende.

Når en dom på ungdomsstraff blir lest opp eller forkynt for den domfelte, skal han gjøres nærmere kjent med hva dommen går ut på, og med følgene av brudd på bestemmelsene gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 25, og av at det begås en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 52 c. Brudd på vilkår for ungdomsstraff

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiaire fengselsstraffen skal fullbyrdes når den domfelte har

- a) brutt bestemmelser gitt i eller i medhold av konfliktrådsloven § 25, eller
- b) begått en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til ungdomsstraff som allerede er gjennomført.

Ved omgjøring etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlinger eller særskilt dom for den nye handlingen.

Begjæring etter første ledd bokstav a fremmes av kriminalomsorgen. Begjæring etter første ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om forsvarer og om pågripelse og varetektsfengsel i straffeprosessloven § 96 tredje ledd og § 99 første ledd tredje punktum og kapittel 14 gjelder tilsvarende. Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

§ 53 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet, kan retten bestemme at fullbyrdingen av straffen utsettes i en prøvetid (betinget bot). Prøvetiden skal i alminnelighet være to år. Fullbyrdingsutsettelse gis på det grunnvilkår at den domfelte ikke begår en ny straffbar handling i prøvetiden. I tillegg kan retten fastsette særvilkår som nevnt i § 36 og § 37 bokstav a til i. Den siktede skal få uttale seg om særvilkår før de fastsettes. Ved forelegg gjelder reglene om betinget bot tilsvarende så langt de passer.

§ 55 tredje ledd skal lyde:

Er bot ilagt et foretak etter § 27 eller lovbrøyter som var under 18 år på handlingstidspunktet, fastsettes ikke fengselsstraff etter første ledd.

§ 78 bokstav h og ny bokstav i skal lyde:

- h) det er gode utsikter til rehabilitering,
- i) lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet.

XI

I lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten gjøres følgende endringer:

§ 40 nr. 2 skal lyde:

2. Med mindre annet fremgår av nr. 5, 6 eller 7, skal det i ordinær politiattest oppgis
 - a) dom på betinget og ubetinget fengsel,
 - b) dom på forvaring, eventuelt sikring,
 - c) dom på samfunnsstraff, eventuelt samfunnstjeneste,
 - d) dom på ungdomsstraff,
 - e) dom på rettighetstap,
 - f) bot for lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel i mer enn 6 måneder, og
 - g) dom på overføring til tvunget psykisk helsevern eller tvungen omsorg, eventuelt sikring.

§ 40 nr. 6 skal lyde:

6. I ordinær politiattest skal det ikke oppgis
 - a) dom på betinget fengsel eller bot, dersom lovbruddet er begått mer enn 2 år før utstedelsen av person under 18 år, eller
 - b) dom på ungdomsstraff eller samfunnsstraff, dersom lovbruddet er begått mer enn 5 år før utstedelsen av person under 18 år.

XII

I lov 17. desember 2010 nr. 85 om endringer i forvaltningsloven og straffegjennomføringsloven (behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen, innsyn i benådningssaker m.m.) gjøres følgende endringer i avsnitt II om endringer i lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv.:

§ 4 c første ledd bokstav e og ny bokstav f skal lyde:

- e) varsle fornærmede eller dennes etterlatte, jf. § 7 b,
- f) gjennomføre personundersøkelser, jf. straffeprosessloven kapittel 14.

§ 4 d første ledd bokstav d og ny bokstav e skal lyde:

- d) domfeltes eller innsattes barn og barnets pårørende eller andre omsorgspersoner,
- e) siktede eller tiltalte som underlegges personundersøkelse.

XIII
Ikrafttredelses- og overgangsregler

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

20. jan. Lov nr. 7 2012**Lov om endringer i matrikkellova og tinglysningsloven mv.**

Prop.118 L (2010–2011), Innst.92 L (2011–2012), Lovvedtak 28 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 12. og 15. desember 2011. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysning.
- 2 Lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom (avhendingslova).
- 3 Lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedomsregistrering (matrikkellova).
- 4 Lov 3. september 2010 nr. 56 om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven).

I

I lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedomsregistrering gjøres følgende endringer:

§ 27 første ledd skal lyde:

Sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan pålegge eigar, rettshavar eller leigar til eiendom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar. Dersom eigar eller rettshavar til fast eiendom har plikt til å gi slike opplysningar til skattestyresmakta, kan skattestyresmakta rapportere opplysningane vidare til sentral matrikkelstyresmakt etter reglar fastsett av departementet i forskrift. Skattestyresmakta kan utføre slik rapportering utan hinder av teieplikta etter ligningsloven.

§ 35 første ledd tredje punktum skal lyde:

Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist etter reglar fastsett av departementet i forskrift.

II

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysning gjøres følgende endringer:

§ 12 a nytt første ledd skal lyde:

Når det etter matrikkellova skal utføres oppmålingsforretning, kan dokument som gir grunnbokshjemmel til eiendoms- eller festerett, ikke tinglyses uten at melding til tinglysning om opprettelse av matrikkelenheten senest samtidig blir registrert i grunnboken.

§ 12 a nåværende første og andre ledd blir nytt andre og tredje ledd.

§ 38 a skal lyde:

§ 38 a. Når en matrikkelenhet som er registrert i grunnboken, tilhører noen som ikke har grunnbokshjemmel, kan den som utøver eierrådigheten og som skriftlig erklærer å være eier, få grunnbokshjemmel dersom han sannsynliggjør at han, alene eller sammen med sin hjemmelsmann har vært eier i minst 20 år. Finner registerføreren at disse vilkår er til stede, kunngjør han en oppfordring til mulige eiere om å melde seg innen en frist som settes til minst en måned. Melder ingen seg, utsteder registerføreren en hjemmelsklæring som tinglyses som et hjemmelsdokument.

§ 38 b skal lyde:

§ 38 b. Matrikkelenhet ervervet til veg- eller jernbaneformål som eies av stat, fylkeskommune eller kommune, kan vedkommende myndighet få grunnbokshjemmel til som eier, når vedkommende myndighet erklærer å være eier. Dette gjelder tilsvarende når slik grunn er ervervet ved arealoverføring.

Finner registerføreren at vilkårene er oppfylt, oppretter han grunnbokblad og tinglyser erklæringen etter første ledd som hjemmelsdokument.

Departementet kan gi nærmere regler om erklæringen etter første ledd.

Ny § 38 c skal lyde:

§ 38 c. For å få grunnbokshjemmel til matrikkelenhet som er opprettet i medhold av matrikkellova § 9 første ledd bokstav d, må den som hevder å være eier, sannsynliggjøre dette, samt skriftlig erklære å være eier. Finner registerføreren at disse vilkår er til stede, kunngjør han en oppfordring til mulige eiere om å melde seg innen en frist som settes til minst en måned. Melder ingen seg, utsteder registerføreren en hjemmelseklæring som tinglyses som et hjemmelsdokument.

III

I lov 3. september 2010 nr. 56 om infrastruktur for geografisk informasjon skal § 11 nr. 2 oppheves.

IV

I lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom skal § 2–6 første ledd andre punktum lyde:

Det gjeld og kostnadene til oppmålingsforretning og matrikkelføring, og sakkunnig hjelp til dette.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

20. jan. Lov nr. 8 2012

Lov om endringer i jernbaneloven

Prop.41 L (2011–2012), Innst.139 L (2011–2012), Lovvedtak 33 (2011–2012). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 16. og 20. desember 2011. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

Endringer i følgende lov:

Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven).

I

I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. skal § 7 c lyde:

§ 7 c. (Passasjerrettigheter)

Kongen kan gi forskrift om gjennomføring og utfylling av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1371/2007 av 23. oktober 2007 om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser med senere endringer.

Departementet kan gi forskrift om etablering av et klageorgan for løsning av tvister mellom passasjerer og jernbanevirksomheter og bestemme at den som driver kjørevei, og den som driver trafikkvirksomhet i, til eller fra Norge, skal være omfattet av ordningen. Departementet kan også gi forskrifter om at andre tjenesteytere, som i anledning av transport har forpliktelser overfor passasjerene, skal være underlagt ordningen. Klageorganets avgjørelser skal ikke være rettslig bindende.

Departementet kan gi forskrift om at klageordningen helt eller delvis skal finansieres gjennom gebyrer fra jernbanevirksomhetene, eventuelle andre tjenesteytere som er underlagt ordningen, og klagerne, samt om innkreving av gebyrer fra dem som omfattes av ordningen.

Departementet kan fastsette forskrift om klageorganets oppnevning, myndighetsområde, sammensetning, organisering, saksbehandling, finansiering, og om forholdet til voldgiftsklausuler, i samsvar med luftfartsloven § 10–44 annet ledd nr. 1 til 3 og nr. 5 og 6.

Reglene i luftfartsloven § 10–45, § 10–46 og § 10–47 gjelder tilsvarende.

II

Loven trer i kraft straks.

23. juni Nr. 1915 2010

Forskrift om endring i forskrift til gjennomføring av konvensjon 3. mars 1973 om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna (CITES)

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 23. juni 2010 med hjemmel i forskrift 15. november 2002 nr. 1276 til gjennomføring av konvensjon 3. mars 1973 om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna (CITES) § 19. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 15. november 2002 nr. 1276 til gjennomføring av konvensjon 3. mars 1973 om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna (CITES) gjøres følgende endring:

Nytt vedlegg skal lyde:

Vedlegg. Sjekkliste for CITES-arter 2010

For å lese vedlegget se her:

II

Endringen trer i kraft straks.

16. des. Nr. 1479 2011

Forskrift om endring i forskrift om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 16. desember 2011 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18. Kungjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede jordbruksvarer gjøres følgende endring:

Vedlegg 1 skal lyde:

Kolonnen «XR-sats når utbetalt PNS» benyttes når det utbetales både XR og PNS for ferdigvaren. Kolonnen «XR-sats når ikke utbetalt PNS» benyttes når det ikke utbetales PNS for ferdigvaren.

<i>Jordbruksråvare:</i>	<i>Råvarenr.:</i>	<i>Råvarenavn:</i>	<i>PNS-sats (kr/kg):</i>	<i>XR-sats når utbetalt PNS (kr/kg):</i>	<i>XR-sats når ikke utbetalt PNS (kr/kg):</i>
Melk	1100	Helmelk flytende	0,10	1,45	1,55
	1200	Skummet melk flytende	0,50	1,16	1,37
	1300	Yoghurt	3,30	0,00	2,31
	1500	Kondensert melk fet	0,00	4,70	4,70
	1550	Kondensert melk mager	0,90	4,81	5,71
	1600	Helmelkpulver 28 %	2,50	11,21	13,71
	1601	Helmelkpulver 28 % til iskrem	0,00	13,71	13,71
	1650	Melkepulver 20 %	4,90	11,67	14,70
	1651	Melkepulver 20 % til iskrem	0,00	14,70	14,70
	1700	Skummetmelkpulver	7,70	12,37	17,75
	1701	Skummetmelkpulver til iskrem	0,00	17,75	17,75
	1750	Yoghurtpulver	0,00	17,75	17,75
	1800	Kjernemelkpulver	–	15,37	15,37
	2100	Fløte	0,00	0,03	0,03
	2101	Fløte til iskrem	0,00	0,03	0,03
	2300	Rømme	0,00	0,21	0,21
	2400	Helmelkpulver 35 %	2,70	10,04	12,74
	2440	Fløtepulver 42 %	4,40	7,31	11,71
	2450	Fløtepulver 55 %	0,00	9,13	9,13
	3200	Mysepulver	3,20	1,65	3,86
	3201	Mysepulver til iskrem	0,00	3,86	3,86
	5100	Smør ¹	0,00	2,36	2,36
	5101	Smør til iskrem	0,00	2,36	2,36
	5300	Smørølje ²	0,00	2,84	2,84
	6100	Ost ³	9,50	22,18	27,15
	6200	Ostepulver	–	15,35	15,35
	Egg	11100	Heleggmasse	8,71	11,70
11200		Heleggpulver	34,17	57,55	65,52
12100		Eggeplomme konservert	0,00	34,54	34,54
12200		Eggeplommepulver	18,75	68,61	82,03
Korn	20300	Bygg	–	0,59	0,59
	20400	Havre	–	0,00	0,00
	21100	Kli av hvete, rug, bygg og havre	–	3,04	3,04
	22300	Mel og flak av bygg	–	3,04	3,04
	22400	Mel, flak og gryn av havre	–	3,04	3,04
Potet	30100	Poteter	0,88	1,21	1,21
	31200	Mel og flak av poteter	7,67	12,38	12,38
	32100	Potetstivelse	2,54	–	–
	40200	Glukose, glukosesirup (dektrose) ⁴	1,14	–	–

<i>Jordbruksråvare:</i>	<i>Råvarenr.:</i>	<i>Råvarenavn:</i>	<i>PNS-sats (kr/kg):</i>	<i>XR-sats når utbetalt PNS (kr/kg):</i>	<i>XR-sats når ikke utbetalt PNS (kr/kg):</i>
Kjøtt	70750	Svinekjøttsortering 23 %	2,90	19,27	22,17
	71400	Storfekjøttsortering 14 %	20,00	25,46	31,44
	73000	Fårekjøttsortering 25 %	11,00	9,31	10,47
	74000	MUK-fjørfe ⁵	2,50	3,68	3,68
	74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	17,50	3,68	3,68

- 1 PNS gis ikke til råvaren smør med unntak for ferdigvarer tariffert på varenummer ex 19.01.9099 iskremblandinger, glutenfri diettmat, laktoseredusert diettmat, ellers andre produkter til bakeri.
- 2 PNS gis ikke til råvaren smørølje med unntak for sjokolade som tariffes på varenummer 18.06.2090, 18.06.3100, 18.06.3200 eller 18.06.9010.
- 3 Gjelder modnet ost til industri. PNS gis ikke til råvaren ost med unntak for pizza tariffert på varenummer ex 19.01.2097, 19.05.9010 og 19.05.9021.
- 4 Gjelder kun våt glukose.
- 5 MUK-fjørfe: Maskinelt utbeinet kjøtt av fjørfe.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2012.

21. des. Nr. 1480 2011

Forskrift om endring i forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) § 12–10, § 12–11, § 12–12, § 12–13 og § 12–14. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om minstekrav til forsikringstekniske avsetninger og utarbeiding av risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring

§ 1 første og tredje ledd skal lyde:

Forskriften gjelder alle skadeforsikringsselskaper inklusive kredittforsikringsselskaper og gjenforsikringsselskaper. Forskriften gjelder dessuten livsforsikringsselskaper som i henhold til § 1–3 i forsikringsvirksomhetsloven har fått konsesjon til å overta personforsikringer som ikke er livsforsikringer.

Forskriftens § 3 og § 4 gjelder ikke avsetninger til dekning av naturskade, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 12–15.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Definisjoner

Med selskap menes her skadeforsikringsselskap med den avgrensning som følger av § 1.

Med bransje menes her forsikringsklasse (hovedgruppe) i skadeforsikring som fastsatt i forskrift til forsikringsvirksomhetslovens § 2–1 eller del av slik klasse som etter forskrift fastsatt av Finanstilsynet i medhold av forskriften her skal anses som bransje.

Med forsikringsteknisk ansvar menes her det beløp som på et bestemt tidspunkt og med fastsatt grad av sannsynlighet dekker et selskaps samlede fremtidige, kontraktmessige erstatningsutbetalinger for egen regning, herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene. Med forsikringsteknisk bruttoansvar menes tilsvarende det beløp som på et bestemt tidspunkt og med fastsatt grad av sannsynlighet dekker selskapets samlede fremtidige, kontraktmessige brutto erstatningsutbetalinger.

Med premieansvar menes her et selskaps forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for egen regning for ikke inntrufne skadetilfeller under forsikringer som på et bestemt tidspunkt løper, herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene. Bruttopremieansvar defineres tilsvarende med utgangspunkt i fremtidige brutto erstatningsutbetalinger.

Med erstatningsansvar menes her et selskaps forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for egen regning for skadetilfeller som på et bestemt tidspunkt er inntruffet men ikke oppgjort, herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene. Bruttoerstatningsansvar defineres tilsvarende med utgangspunkt i fremtidige brutto erstatningsutbetalinger.

Med sikkerhetsansvar menes her et selskaps forsikringstekniske ansvar fratrukket selskapets samlede premie- og erstatningsansvar. Bruttosikkerhetsansvar defineres tilsvarende som differansen mellom forsikringsteknisk bruttoansvar og summen av bruttopremieansvar og bruttoerstatningsansvar.

§ 3 annet og tredje ledd skal lyde:

Ved beregningen skal selskapet benytte eller ta utgangspunkt i risikoteoretiske metoder. Selskapet skal gi Finanstilsynet melding om de metoder som måtte være benyttet og for øvrig redegjøre for beregningsmåten.

Finanstilsynet kan gi pålegg om endringer i beregningsmåten. Finanstilsynet kan også fatte vedtak om at selskapet for de enkelte bransjer skal benytte bestemte risikoteoretiske metoder ved beregningen av premieansvaret, erstatningsansvaret eller sikkerhetsansvaret.

§ 3 nytt fjerde ledd skal lyde:

Første til tredje ledd gjelder tilsvarende ved beregningen av bruttopremieansvar, bruttoerstatningsansvar og bruttosikkerhetsansvar.

§ 4 oppheves.

§ 5 blir ny § 4 og skal lyde:

§ 4. Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsselskap, unntatt kredittforsikringsselskap

(a) *Minstekrav til premieavsetning*

Selskapets samlede minstekrav til premieavsetning skal til enhver tid utgjøre summen av samlet uopptjent premie for egen regning beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 12–11 første ledd og samlet avsetning for ikke avløpt risiko beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 12–11 annet ledd. Bestemmelsen i første punktum gjelder tilsvarende for hver bransje som omfattes av selskapets konsesjon.

Finanstilsynet gir nærmere bestemmelser om hvorledes minstekravet til premieavsetning skal beregnes, herunder de tilpasninger som må foretas for bransjer der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsåret.

(b) *Minstekrav til erstatningsavsetning*

Selskapets samlede minstekrav til erstatningsavsetning skal til enhver tid utgjøre det samlede erstatningsansvaret beregnet i samsvar med vedtak og regler gitt i medhold av § 3 og § 8. Bestemmelsen i første punktum gjelder tilsvarende for hver bransje som omfattes av selskapets konsesjon.

(c) *Minstekrav til sikkerhetsavsetning*

Selskapets samlede minstekrav til sikkerhetsavsetning skal til enhver tid utgjøre det samlede sikkerhetsansvaret beregnet i samsvar med vedtak og regler gitt i medhold av § 3 og § 8.

I bransjer eller bransjegrupper der Finanstilsynet ikke har fastsatt eller godkjent risikoteoretiske metoder for beregning av sikkerhetsansvaret, skal minstekravet til sikkerhetsavsetningen utgjøre 15 prosent av selskapets opptjente premie for egen regning for siste regnskapsår, eller – dersom dette er høyere – 15 prosent av summen av minstekravene til premieavsetning og erstatningsavsetning beregnet i samsvar med bokstav a og b. I bransjer der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsårene, skal prosentsetsatsen i første punktum anvendes på den del av premien som etter rimelige forsikringstekniske prinsipper kan henføres til siste tegningsår. Finanstilsynet kan for den enkelte bransje fastsette en høyere prosentsetsats enn den som er gitt i første punktum.

(d) *Minstekrav til reassuranseavsetning*

Selskapets minstekrav til reassuranseavsetning skal til enhver tid utgjøre 10 prosent av et beregningsgrunnlag som består av summen av uopptjent bruttopremie, bruttoerstatningsansvaret og bruttosikkerhetsansvaret fratrukket summen av uopptjent premie for egen regning, minstekravet til erstatningsavsetning og minstekravet til sikkerhetsavsetning. Finanstilsynet kan fastsette en annen prosentsetsats enn den som er gitt i første punktum.

§ 6 blir ny § 5 og skal lyde:

§ 5. Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger i kredittforsikringsselskap

§ 4 bokstav a, b og c gjelder tilsvarende, men slik at kredittforsikringsselskap i alle tilfelle skal ha en sikkerhetsavsetning som minst utgjør 244 prosent av gjennomsnittlig årlig opptjent premie for egen regning over de fem siste regnskapsår.

Ny § 6 skal lyde:

§ 6. Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger for virksomhet gjennom filial i annen stat innenfor EØS-området

§ 4 og § 5 gjelder tilsvarende for selskapets kontraktmessige forsikringsforpliktelser knyttet til virksomhet gjennom filial i annen stat innenfor EØS-området.

Finansdepartementet kan likevel samtykke i at beregningen av minstekrav til sikkerhetsavsetning tilpasses de regler som gjelder i den aktuelle vertsstat for filialen. Samtykket vil i tilfelle begrenses til de risikoer som består i vertsstaten.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Utfyllende regler

Finanstilsynet gir utfyllende regler til forskriften, herunder regler om

- retningslinjer for bruk av risikoteoretiske metoder ved beregningen av premieansvar, erstatningsansvar og sikkerhetsansvar, samt bruttopremieansvar, bruttoerstatningsansvar og bruttosikkerhetsansvar,
- retningslinjer for beregning av avsetning for ikke avløpt risiko,
- bransjeinndeling til bruk ved beregning og rapportering, av forsikringstekniske ansvarsstørrelser, minstekrav til forsikringstekniske avsetninger og faktiske forsikringstekniske avsetninger,
- hvilke tilpasninger som skal foretas ved beregningen av minstekravene for de bransjer eller bransjegrupper der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsårene,
- tidspunktet for gjennomføringen av beregningene,
- kontrollen av tilstrekkeligheten i de forsikringstekniske avsetninger,
- rapporteringen av beregninger, oppbygging av risikostatistikk m.m.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Dispensasjon

Finansdepartementet kan i særlige tilfelle og for en tidsbegrenset periode samtykke i at et selskap kan ha lavere forsikringstekniske avsetninger enn fastsatt i forskriften her.

II

Forskriften trer i kraft straks.

21. des. Nr. 1481 2011

Forskrift om endring i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet

Hjemmel: Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 21. desember 2011 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9–1, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10–6.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg IV nr. 41 (direktiv 2009/28/EF). Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet gjøres følgende endring:

§ 24 nytt femte ledd skal lyde:

Systemansvarlig skal rapportere til Norges vassdrags- og energidirektorat ethvert betydelig tiltak som begrenser fornybar kraftproduksjon og som gjennomføres for å sikre tilfredsstillende drifts- og forsyningsikkerhet. Med fornybar kraftproduksjon menes produksjon av elektrisk energi basert på fornybare energikilder. Rapporteringen skal beskrive de faktiske forhold, samt angi mulige tiltak for å hindre uønsket reduksjon i fornybar kraftproduksjon.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2012.

21. des. Nr. 1482 2011

Forskrift om endring i forskrift om dagpenger for fiskere og fangstfolk under arbeidsløshet (A-trygdforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 4–18 annet ledd og § 21–15 første ledd. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 1. juni 2011 nr. 565 om dagpenger for fiskere og fangstfolk under arbeidsløshet (A-trygdforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 11 nytt annet ledd skal lyde:

Til den som forsørger barn ytes et barnetillegg. Hvis begge forsørgerne mottar dagpenger, ytes barnetillegg bare til en av dem. Barnetillegg ytes med kr 17,- pr. dag for hvert barn for fem dager i uka.

§ 11 nåværende andre til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2012.

21. des. Nr. 1483 2011**Forskrift om stopp i fisket etter torsk for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2011**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2011 med hjemmel i forskrift 20. desember 2010 nr. 1756 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2011 § 32. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

§ 1. Stopp i fisket

Fisket etter torsk nord for 62° N stoppes med virkning fra 21. desember 2011 kl. 24.00 for fartøy med hjemmelslengde på og over 11 meter. Fra dette tidspunktet kan bare fartøy som har kvantum igjen innenfor garanterte kvoter fortsette fisket.

Fartøy i åpen gruppe og fartøy i lukket gruppe under 21 meter hjemmelslengde kan etter at stoppen er trådt i kraft, ha inntil 10 % bifangst av torsk i de enkelte fangster og ved landing.

§ 2. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i denne forskriften, straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser § 60, § 64 og § 65. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2011.

22. des. Nr. 1484 2011**Forskrift om endring i forskrift om samvirkingsevnen i Det Europeiske nett for lufttrafikkstyring**

Hjemmel: Fastsatt av Luftfartstilsynet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–4 andre, tredje og fjerde ledd, § 9–1 og § 16–1 første ledd, jf. forskrift 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom § 3.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 66wb (forordning (EF) nr. 1032/2006 endret ved forordning (EF) nr. 30/2009), nr. 66wc (forordning (EF) nr. 1033/2006), nr. 66wba (forordning (EF) nr. 633/2007 endret ved forordning (EU) nr. 283/2011), nr. 66we (forordning (EF) nr. 1265/2007), nr. 66wg (forordning (EF) nr. 29/2009) og nr. 66wh (forordning (EF) nr. 262/2009). Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 14. mai 2007 nr. 513 om samvirkingsevnen i Det Europeiske nett for lufttrafikkstyring gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 66wba (forordning (EF) nr. 633/2007), tilføyes følgende endringsforordning: (forordning (EU) nr. 283/2011).

§ 2 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. Nr. 66wba (forordning (EF) nr. 633/2007) om krav til overføringsprotokoller som skal brukes med sikte på underretning om, koordinering av og overføringer av flyginger mellom flygekontrollenheter, endret ved forordning (EU) nr. 283/2011.

II

Endringene trer i kraft straks.

Forordning

I vedlegget oppheves overskriften over forordning (EF) nr. 633/2007.

For å lese forordning (EU) nr. 283/2011 se her:

Engelsk versjon.

22. des. Nr. 1485 2011**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 og § 22–2. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Utgiftene ved anskaffelse av spesiallaget «myk fotseng» dekkes i den utstrekning de overstiger 210 kroner pr. enhet (420 kroner pr. par).

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Utgiftene ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav a, dekkes i den utstrekning de overstiger 620 kroner pr. anskaffelse. For barn under 10 år dekkes utgiftene i den utstrekning de overstiger 370 kroner pr. anskaffelse. Ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav c ytes det stønad med inntil 1 510 kroner pr. anskaffelse.

§ 5 nr. 5 første punktum skal lyde:

Ved den første tilpasningen av brystprotese kan det ytes stønad til en spesialbrystholder med inntil 740 kroner. Det kan ikke ytes stønad til spesielle klær for den som bruker brystprotese.

§ 8 andre ledd skal lyde:

Det ytes stønad til en eller flere parykker i kalenderåret etter medlemmets behov. Det kan ytes stønad med inntil 5 290 kroner pr. kalenderår. Hvis medlemmet må bruke individuelt tillaget parykk på grunn av avvikende hodeform eller allergisk reaksjon mot syntetisk materiale, kan det ytes stønad med inntil 13 680 kroner pr. kalenderår. Det er et vilkår at relevant kontaktallergi er dokumentert ved allergologisk utredning fra dermatolog eller spesialavdeling i sykehus.

§ 8 femte ledd skal lyde:

Det kan i stedet for stønad til parykk ytes stønad til hodeplagg med inntil 5 290 kroner pr. kalenderår.

§ 9 nr. 2 skal lyde:

Stønad ytes til anskaffelse av inntil to ekstra par alminnelig fottøy per år med inntil 740 kroner per par.

§ 9 nr. 3 skal lyde:

Det kan gjøres unntak fra antallsbegrensningen i nr. 2 til barn i vekst og når lege godtgjør at funksjonsforstyrrelsen er av en slik art at fottøyet slites mer enn normalt. Når det gjøres unntak på grunn av funksjonsforstyrrelse, dekkes utgifter til begge par fottøy med inntil 740 kroner per par.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1486 2011

Forskrift om endring i forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer gjøres følgende endringer:

§ 8 bokstav a første og andre ledd skal lyde:

- a) Høreapparat med tilbehør og individuelt tilpassede ørepropper som er søkt om i samsvar med denne forskriften. Det kan gis stønad med opptil 3 960 kroner for analogt høreapparat uten propp og 4 300 kroner for analogt høreapparat med propp. Stønadsgrensene kan fravikes for analogt høreapparat hvis et dyrere apparat er nødvendig av medisinske grunner for å oppnå en vesentlig bedre hørselsfunksjon.

Stønad til digitalt høreapparat kan gis med opptil 5 570 kroner. Stønadsgrensen for digitalt høreapparat kan ikke fravikes.

§ 12 andre ledd første punktum skal lyde:

Stønad til tinnitusmaskerer kan ytes med opptil 3 200 kroner.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1487 2011**Forskrift om endring i forskrift 7. september 2004 nr. 1248 om anvendelse av forsøkshjemmelen – tilskudd til tilrettelegging av bolig istedenfor hjelpemiddel**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 7. september 2004 nr. 1248 om anvendelse av forsøkshjemmelen – tilskudd til tilrettelegging av bolig istedenfor hjelpemiddel gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Ikrafttredelse/varighet

Forskriften gjelder fra 1. januar 2012 til og med 31. desember 2012.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1488 2011**Forskrift om endring i forskrift om arbeidsavklaringspenger**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 11–13. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 10. februar 2010 nr. 152 om arbeidsavklaringspenger gjøres følgende endring:

§ 11a oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. des. Nr. 1489 2011**Forskrift om endring i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 7. mars 2003 nr. 290 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel gjøres følgende endring:

§ 2 fjerde ledd nytt 3. punktum skal lyde:

Det kan også gis stønad til gruppe 2 til medlemmer under 18 år med sterkt begrenset gangfunksjon.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1490 2011**Forskrift om endring i forskrift om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter)**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. § 17, jf. forskrift 23. desember 1994 nr. 1128 om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter) § 22. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 23. desember 1994 nr. 1128 om losberedskaps-, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter) gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd, første setning, skal ha følgende ordlyd:

Ved innseiling og utseiling betales kr 0,80 pr. BT for de første 3000 BT og kr 0,71 pr. BT for den overskytende tonnasje.

§ 9 andre, (nytt) tredje og fjerde ledd skal ha følgende ordlyd:

Årsavgiften fra og med 1. januar 2011 er:

For fartøyer t.o.m.	5 000 BT	kr 27,90
For fartøyer f.o.m.	5 001 BT t.o.m. 10 000 BT	kr 54,25
For fartøyer over	10 000 BT	kr 65,95

Årsavgiften betales terminvis, senest innen begynnelsen av hvert kvartal. Betalingspliktige fartøy er selv ansvarlig for å bestille årsavgift i Kystverkets meldingssystem SafeSeaNet i god tid før seilas foretas.

Fartøy kan tiltre årsavgiftsordningen i løpet av avgiftsåret, men kan da ikke få ettergitt eller tilbakebetalt avgift for enkeltseilinger før betalingstidspunktet. Fartøy som tiltre årsavgiftsordningen i løpet av året, kan etter søknad til Kystverket betale 1/12 av årsavgiften pr. resterende og påbegynte måneder i året.

§ 9 fjerde ledd blir § 9 femte ledd.

§ 9 femte ledd blir § 9 sjette ledd.

§ 12 fjerde ledd skal ha følgende ordlyd:

Timesatsen er differensiert etter fartøyets størrelse på følgende måte:

<i>Tonnasje</i>	<i>Timesats</i>
Fra 0 til og med 1000 BT	kr 1 286,-
Fra 1001 til og med 2000 BT	kr 1 617,-
Fra 2001 til og med 4000 BT	kr 1 905,-
Fra 4001 til og med 8000 BT	kr 2 186,-
Fra 8001 til og med 12 000 BT	kr 2 391,-
Fra 12 001 til og med 20 000 BT	kr 2 655,-
Fra 20 001 til og med 30 000 BT	kr 2 903,-
Fra 30 001 til og med 50 000 BT	kr 3 109,-
Fra 50 001 til og med 100 000 BT	kr 3 316,-
Fra 100 001 BT og over	kr 3 529,-

II

Disse endringene trer i kraft 1. januar 2012 kl. 00.00 og får anvendelse for fartøyer som passerer grensen for avgiftsbelagt farvann for inn- og utseiling, eller nytter statslos etter dette tidspunktet.

22. des. Nr. 1491 2011

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 6–40. Kunngjort 6. januar 2012 kl. 14.30.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer;

§ 6–40–1 skal lyde:

§ 6–40–1. Anvendelsesområde for bestemmelsene om kredittkjøpskostnader mv.

(1) Bestemmelsene i denne forskrift § 6–40 regulerer adgangen til fradrag for renter og kostnader ved kjøp av løsøre på kreditt (kredittkjøp) som nevnt i fjerde ledd nr. 1 og 2.

(2) Bestemmelsene i denne forskrift § 6–40 gjelder ikke ved kjøp av driftsmidler eller ved næringsdrivendes kjøp av varer beregnet for videresalg eller bruk i næringen.

(3) Bestemmelsene i denne forskrift § 6–40 gjelder ikke ved kontokjøp, jf. fjerde ledd nr. 2, hvis kredittytteren er en sparebank, en forretningsbank eller et finansieringsforetak som har fått tillatelse til å drive finansieringsvirksomhet etter lov 10. juni 1988 nr. 40 kapittel 3.

(4) I denne forskrift menes med

1) *kredittkjøp*:

- a. kjøp av løsøre der det er avtalt utsettelse med betaling av kjøpesummen eller noen del av den,
- b. kjøp av løsøre der kjøpesummen helt eller delvis dekkes ved lån og kreditten gis av selgeren eller av en annen på grunnlag av avtale med selgeren (lånkjøp), eller
- c. leie eller annen avtale om bruk av løsøre som i realiteten tjener til å sikre et avhendingsvederlag, dersom det er meningen at mottakeren skal bli eier av tingen

- 2) *kontokjøp*: kredittkjøp der kjøpesummen helt eller delvis dekkes på grunnlag av avtale mellom kjøperen (kontohaveren) og kredittytteren om løpende kreditt (kontokredittavtale).

§ 6–40–2 første ledd skal lyde:

§ 6–40–2. Skriftlig kontrakt mv.

(1) Fradrag for renter og kostnader ved kredittkjøp kan bare kreves hvis kjøper ved skriftlig kontrakt, ved skriftlig bekreftelse fra selger eller på annen tilfredsstillende måte kan dokumentere følgende:

- a. gjenstandens art,
- b. salgsdato,
- c. kontantprisen: Den pris som selgeren ville krevd ved kontant betaling,
- d. kontantinnsatsen: Det beløp kjøperen skal betale kontant,
- e. kredittkostnader: Alle kostnader, herunder rente, provisjon, gebyr, avgifter og andre utgifter som kjøperen skal betale på grunn av kreditten,
- f. kreditttiden: Hvor lang tid gjelden skal betales over angitt i måneder, og i tilfelle når de enkelte avdrag skal betales,
- g. effektiv rente ved inngåelsen av kontrakten: Kredittkostnadene angitt som en årlig etterskuddsvis rente, beregnet av den del av kontantprisen som kjøperen får kreditt for (kredittbeløpet) og under hensyn til eventuelle nedbetalinger av kredittbeløpet i kredittiden,
- h. navn og adresse på selger,
- i. navn, adresse og fødselsdato på kjøper.

§ 6–40–4 tredje ledd skal lyde:

(3) For hver avtale om kontokreditt, jf. § 6–40–1 fjerde ledd nr. 2, er fradraget begrenset til den delen av påløpte kredittkostnader som tilsvarer 17 prosent rente av det til enhver tid skyldige beløpet og under hensyn til avdrag betalt i inntektsåret.

II

Forskriften trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.

17. okt. Nr. 1492 2011

Forskrift om endring i forskrift om bingo

Hjemmel: Fastsatt av Kulturdepartementet 17. oktober 2011 med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) § 3. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 30. november 2004 nr. 1528 om bingo gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt femte ledd skal lyde:

Det er ikke tillatt å spille bingo hovedspill eller sidespill i perioden mellom kl. 24.00 og kl. 07.00.

§ 15 nytt fjerde ledd skal lyde:

I kommuner med mindre enn 10 000 innbyggere kan det gis tillatelse til 15 databingoterminaler i bingo haller, dersom omsetningen i hovedspillet er over 1 millioner kroner i året.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

8. des. Nr. 1493 2011

Forskrift om endring i forskrift om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler og forskrift om kosttilskudd

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. desember 2011 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd og § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzi og nr. 54zzzu (forordning (EF) nr. 1170/2009). Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 20. mai 2004 nr. 755 om kosttilskudd gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet tilføyes forordning (EF) nr. 1170/2009 til opplistingen av rettsakter som endrer direktiv 2002/46/EF.

Overskriften til vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1. Vitaminer og mineraler som kan benyttes ved fremstilling av kosttilskudd

Øverste rubrikk i tabellen skal lyde:

	<i>Minimumsinnhold pr. anbefalt døgdose</i>	<i>Maksimumsinnhold pr. anbefalt døgdose</i>
--	---	--

I vedlegg 1 tilføyes følgende rubrikker under underoverskriften «Mineraler»:

Bor (mg)	1
Silisium (mg)	400

Vedlegg 2 skal lyde:

Vedlegg 2. Vitaminer og mineralforbindelser som kan brukes ved framstilling av kosttilskudd

A. Vitaminer

1. VITAMIN A
 - a) retinol
 - b) retinylacetat
 - c) retinylpalmitat
 - d) betakaroten
2. VITAMIN D
 - a) kolekalciferol
 - b) kalciferol
3. VITAMIN E
 - a) D-alfa-tokoferol
 - b) DL-alfa-tokoferol
 - c) D-alfa-tokoferylacetat
 - d) DL-alfa-tokoferylacetat
 - e) D-alfa-tokoferylsyresuksinat
 - f) blandede tokoferoler*
 - g) tokotrienoltokoferol**
4. VITAMIN K
 - a) fyllokinon (fytomenadion)
 - b) menaquinon ***
5. VITAMIN B1
 - a) tiaminhydroklorid
 - b) tiaminmononitrat
 - c) tiaminmonofosfatklorid
 - d) tiaminpyrofosfatklorid
6. VITAMIN B2
 - a) riboflavin
 - b) riboflavin-5'-natriumfosfat
7. NIACIN
 - a) nikotinsyre
 - b) nikotinamid
 - c) inositolheksanikotinat (inositolheksaniacinat)
8. PANTOTENSYRE
 - a) kalsium-D-pantotenat
 - b) natrium-D-pantotenat
 - c) dexpantenol
 - d) pantetin
9. VITAMIN B6
 - a) pyridoksinhydroklorid
 - b) pyridoksin-5'-fosfat
 - c) pyridoksal-5'-fosfat
10. FOLACIN
 - a) pteroylmonoglutaminsyre
 - b) kalsium-L-metylfolacin
11. VITAMIN B12
 - a) cyanokobalamin
 - b) hydroksokobalamin

- c) 5'-deoksyadenosylkobalamin
- d) metylkobalamin
- 12. BIOTIN
 - a) D-biotin
- 13. VITAMIN C
 - a) L-askorbinsyre
 - b) natrium L-askorbat
 - c) kalsium L-askorbat ****
 - d) kalium L-askorbat
 - e) L-askorbyl 6-palmitat
 - f) magnesium L-askorbat
 - g) sink L-askorbat.

B. Mineraler

kalsiumacetat
 kalsium L-askorbat
 kalsiumbisglysinat
 kalsiumkarbonat
 kalsiumklorid
 kalsiumsitratmalat
 kalsiumsalter av sitronsyre
 kalsiumglukonat
 kalsiumglyserofosfat
 kalsiumlaktat
 kalsiumpyruvat
 kalsiumsalter av ortofosforsyre
 kalsiumsuksinat
 kalsiumhydroksid
 kalsium L-lysinat
 kalsiummalat
 kalsiumoksid
 kalsium L-pidolat
 kalsium L-treonat
 kalsiumsulfat
 magnesiumacetat
 magnesium L-askorbat
 magnesiumbisglysinat
 magnesiumkarbonat
 magnesiumklorid
 magnesiumsalter av sitronsyre
 magnesiumglukonat
 magnesiumglyserofosfat
 magnesiumsalter av ortofosforsyre
 magnesiumlaktat
 magnesium L-lysinat
 magnesiumhydroksid
 magnesiummalat
 magnesiumoksid
 magnesium L-pidolat
 magnesiumkaliumsitrat
 magnesiumpyruvat
 magnesiumsuksinat
 magnesiumsulfat
 magnesiumtaurat
 magnesiumacetyltaurat
 jern(II)karbonat
 jern(II)sitrat
 jern(III)ammoniumsitrat
 jernglukonat
 jern(II)fumarat
 jern(III)natriumdifosfat
 jernlaktat

jern(II)sulfat
jern(III)difosfat (jernpyrofosfat)
jern(III)sakkarat
jern (karbonyl + elektrolytisk + hydrogenredusert)
jernbisglysinat
jern L-pidolat
jernfosfat
jern(II)taurat
kobberkarbonat
kobbersitrat
kobberglukonat
kobbersulfat
kobber L-aspartat
kobberbisglysinat
kobberlysinkompleks
kobber(II)oksid
natriumjodid
natriumjodat
kaliumjodid
kaliumjodat
sinkacetat
sink L-askorbat
sink L-aspartat
sinkbisglysinat
sinkklorid
sinksitrat
sinkglukonat
sinklaktat
sink L-lysinat
sinkmalat
sinkmono-L-metioninsulfat
sinkoksid
sinkkarbonat
sink L-pidolat
sinkpikolinat
sinksulfat
manganaskorbat
mangan L-aspartat
manganbisglysinat
mangan karbonat
mangan klorid
mangansitrat
mangan glukonat
mangan glyserofosfat
mangan pidolat
mangan sulfat
natriumhydrogenkarbonat
natriumkarbonat
natriumklorid
natriumsitrat
natriumglukonat
natriumlaktat
natriumhydroksid
natriumsalter av ortofosforsyre
kaliumhydrogenkarbonat
kaliumkarbonat
kaliumklorid
kaliumsitrat
kaliumglukonat
kaliumglyserofosfat
kaliumlaktat
kaliumhydroksid

kalium L-pidolat
 kaliummalat
 kaliumsalter av ortofosforsyre
 L-selenometionin
 selenopprikt gjær*****
 selensyre
 natriumselenat
 natriumhydrogenselenitt
 natriumselenitt
 krom(III)klorid
 krom(III)laktattrihydrat
 kromnitrat
 krompikolinat
 krom(III)sulfat
 ammoniummolybdat (molybden (VI))
 kaliummolybdat (molybden (VI))
 natriummolybdat (molybden (VI))
 kalsiumfluorid
 kaliumfluorid
 natriumfluorid
 natriummonofluorofosfat
 borsyre
 natriumborat
 kolinstabilisert ortokiselsyre
 silisiumdioksid
 kiselsyre.*****

* alfa-tokoferol < 20 %, beta-tokoferol < 10 %, gamma-tokoferol 50–70 % og delta-tokoferol 10–30 %.

** Typiske nivåer av individuelle tokoferoler og tokotrienoler:

- 115 mg/g alfa-tokoferol (101 mg/g minimum),
- 5 mg/g beta-tokoferol (< 1 mg/g minimum),
- 45 mg/g gamma-tokoferol (25 mg/g minimum),
- 12 mg/g delta-tokoferol (3 mg/g minimum),
- 67 mg/g alfa-tokoferol (30 mg/g minimum),
- < 1 mg/g beta-tokotrienol (< 1 mg/g minimum),
- 82 mg/g gamma-tokotrienol (45 mg/g minimum),
- 5 mg/g delta-tokotrienol (< 1 mg/g minimum).

*** Menaquinon forekommer primært som menaquinon-7 og i mindre omfang som menaquinon-6.

**** Kan inneholde høyst 2 % treonat.

***** Selenopprikt gjær som er framstilt ved dyrking med forekomst av natriumselenitt som selenkilde, og som i tørket form som markedsført høyst inneholder 2,5 mg Se/g. Den dominerende organiske formen av selen som forekommer i gjæren er selenometionin (mellom 60 og 85 % av samlet ekstrahert selen i produktet). Innholdet av andre organiske selenforbindelser, herunder selenocystein skal høyst utgjøre 10 % av samlet ekstrahert selen. Innholdet av uorganisk selen skal normalt høyst utgjøre 1 % av samlet ekstrahert selen.

***** I form av gel.

II

I forskrift 26. februar 2010 nr. 247 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet skal det fremgå at forordning (EF) nr. 1170/2009 endrer forordning (EF) nr. 1925/2006.

§ 1 skal lyde:

§ 1. Gjennomføring av forordning (EF) nr. 1925/2006

EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zzzu (forordning (EF) nr. 1925/2006 som endret ved forordning (EF) nr. 1170/2009) om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

III

Forskriften trer i kraft straks.

Endringer i forordningsdelen

I avsnittet «Forordninger» i forskrift 26. februar 2010 nr. 247 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler gjøres følgende endringer:

Innledningsvis tas følgende tekst inn:

For å gjøre det lett å finne frem til ordlyden i de forordningene som blir gjennomført, gjengir vi dem i dette avsnittet. Teksten nedenfor er kun til informasjon, og er ikke en del av forskriften.

I forordning (EF) nr. 1925/2006 gjøres følgende endringer:

Overskriften skal lyde:

Konsolidert forordning (EF) nr. 1925/2006

Innledningsteksten skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EF) nr. 1925/2006. Dette er grunnrettsakten. Grunnrettsakten er endret ved forordning (EF) nr. 1170/2009. Alle endringer av grunnrettsakten samt de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av grunnrettsakten i samsvar med vedlegg II kap. XII nr. 54zzzu er innarbeidet nedenfor.

I konsolideringsoversikten tilføyes følgende:

► **M1** Kommissjonsforordning (EF) nr. 1170/2009 av 30. november 2009

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I

Vitaminer og mineraler som kan tilsettes i næringsmidler

1. Vitaminer

Vitamin A

Vitamin B

Vitamin E

Vitamin K

Vitamin B1

Vitamin B2

Niacin

Pantotensyre

Vitamin B6

Folinsyre

Vitamin B12

Biotin

Vitamin C

2. Mineraler

Kalsium

Magnesium

Jern

Kobber

Jod

Sink

Mangan

Natrium

Kalium

Selen

Krom

Molybden

Fluorid

Klorid

Fosfor

► **M1**

Bor

◄ **M1**

Vedlegg II skal lyde:

► **M1***Vedlegg II**Vitamin- og mineralforbindelser som kan tilsettes i næringsmidler**I. Vitaminforbindelser**VITAMIN A*

retinol
retinylacetat
retinylpalmitat
betakaroten

VITAMIN D

kolekalciferol
kalciferol

VITAMIN E

D-alfa-tokoferol
DL-alfa-tokoferol
D-alfa-tokoferylacetat
DL-alfa-tokoferylacetat
D-alfa-tokoferylsyresuksinat

VITAMIN K

fyllokinon (fytomenadion)
menaquinon*

VITAMIN B1

tiaminhydroklorid
tiaminmononitrat

VITAMIN B2

riboflavin
riboflavin-5'-natriumfosfat

NIACIN

nikotinsyre
nikotinamid

PANTOTENSYRE

kalsium-D-pantotenat
natrium-D-pantotenat
dexpantenol

VITAMIN B6

pyridoksinhydroklorid
pyridoksin-5'-fosfat
pyridoksindipalmitat

FOLINSYRE

pteroylmonoglutaminsyre
kalsium-L-metylfolat

VITAMIN B12

cyanokobalamin
hydroksokobalamin

BIOTIN

D-biotin

VITAMIN C

L-askorbinsyre
natrium L-askorbat
kalsium L-askorbat
kalium L-askorbat
L-askorbyl 6-palmitat

2. Mineralforbindelser

kalsiumkarbonat
kalsiumklorid
kalsiumsitratmalat
kalsiumsalter av sitronsyre
kalsiumglukonat
kalsiumglyserofosfat
kalsiumlaktat
kalsiumsalter av ortofosforsyre
kalsiumhydroksid
kalsiummalat
kalsiumoksid
kalsiumsulfat
magnesiumacetat
magnesiumkarbonat
magnesiumklorid
magnesiumsalter av sitronsyre
magnesiumglukonat
magnesiumglyserofosfat
magnesiumsalter av ortofosforsyre
magnesiumlaktat
magnesiumhydroksid
magnesiumoksid
magnesiumkaliumsitrat
magnesiumsulfat
jernbisglysinat
jern(II)karbonat
jern(II)sitrat
jern(III)ammoniumsitrat
jernglukonat
jern(II)fumarat
jern(III)natriumdifosfat
jernlaktat
jern(II)sulfat
jern(III)difosfat (jernpyrofosfat)
jern(III)sakkarat
jern (karbonyl + elektrolytisk + hydrogenredusert)
kobberkarbonat
kobbersitrat
kobberglukonat
kobbersulfat
kobberlysinkompleks
natriumjodid
natriumjodat
kaliumjodid
kaliumjodat
sinkacetat
sinkbisglysinat
sinkklorid
sinksitrat
sinkglukonat

sinklaktat
sinkoksid
sinkkarbonat
sinksulfat
mangankarbonat
manganklorid
mangansitrat
manganglukonat
manganglyserofosfat
mangansulfat
natriumhydrogenkarbonat
natriumkarbonat
natriumsitrat
natriumglukonat
natriumlaktat
natriumhydroksid
natriumsalter av ortofosforsyre
selenopprikt gjær**
natriumselenat
natriumhydrogenselenitt
natriumselenitt
natriumfluorid
kaliumfluorid
kaliumhydrogenkarbonat
kaliumkarbonat
kaliumklorid
kaliumsitrat
kaliumglukonat
kaliumglyserofosfat
kaliumlaktat
kaliumhydroksid
kaliumsalter av ortofosforsyre
krom(III)klorid og heksahydrat av dette
krom(III)sulfat og heksahydrat av dette
ammoniummolybdat (molybden (VI))
natriummolybdat (molybden (VI))
borsyre
natriumborat

* Menaquinon forekommer primært som menaquinon-7 og i mindre omfang som menaquinon-6.

** Selenopprikt gjær som er framstilt ved dyrking med forekomst av natriumselenitt som selenkilde, og som i tørket form som markedsført høyst inneholder 2,5 mg Se/g. Den dominerende organiske formen av selen som forekommer i gjæren er selenometionin (mellom 60 og 85 % av samlet ekstrahert selen i produktet). Innholdet av andre organiske selenforbindelser, herunder selenocystein skal høyst utgjøre 10 % av samlet ekstrahert selen. Innholdet av uorganisk selen skal normalt høyst utgjøre 1 % av samlet ekstrahert selen.

◀ M1

I avsnittet «Forordninger i pdf» legges forordning (EF) nr. 1170/2009 inn og overskriften endres i samsvar med dette.

Forordning (EF) nr. 1170/2009

Trykk her for å lese oversettelse av forordningen:

20. des. Nr. 1494 2011

Forskrift om kabelbane

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 20. desember 2011 med hjemmel i lov 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv. og lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven), jf. forskrift 3. mai 2002 nr. 446 om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4 sjette ledd og delegeringsvedtak 7. desember 2011 nr. 1236. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

1. Generelt

1.1 Forskriftens formål og gyldighetsområde

- 1.1.1 *Definisjoner*
- 1.1.1.1 (Uten innhold)
- 1.1.1.2 Kabelbane er en taubane hvor kjøretøyene trekkes av ett eller flere trekktau langs et spor/skinnegang som ligger på bakken eller er understøttet av en konstruksjon.
- 1.1.1.3 Manuelt styrt kabelbane er en taubane som bare kan styres fra kjøreplassen.
- 1.1.1.4 Automatisk styrt kabelbane er en bane som følger en på forhånd programmert hastighetsprofil. Kabelbanen er ofte utstyrt med radiofjernstyring og kan da styres automatisk eller manuelt fra et kjøretøy av en kjører.
- 1.1.1.5 Selvbetjent automatisk styrt kabelbane er en kabelbane som følger en på forhånd programmert hastighetsprofil. Banen betjenes av passasjerene selv, uten krav til opplæring. Det skal være mulig for passasjerene å oppnå kontakt med bemannet kontor (bakvakt) dersom driftsstans eller at andre unormale hendelser oppstår.
- 1.1.2 *Formål*
- 1.1.2.1 Forskriftens formål er å sikre en forsvarlig konstruksjon, utforming og drift av kabelbaner. Forskriften er rettet både mot sikkerhet for de personer som skal transporteres med anlegget og for personalet som har anlegget som sin arbeidsplass.
- 1.1.2.2 Forskriften fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen, dens plassering og drift. Hvor forskriften ikke gir detaljerte krav med hensyn til dimensjonering, materialer, arbeidsutførelse o.l. skal anerkjente normer og god praksis følges.
- 1.1.2.3 Forskriften skal ikke være til hinder for at det kan brukes andre konstruksjons-, beregnings- og driftsmåter enn angitt i forskriften.
- 1.1.2.4 Forutsetningene for unntak er at:
- prosjektering, beregning og utførelse forestås av fagfolk med inngående teoretisk og praktisk innsikt og erfaring.
 - det påvises teoretisk, erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til konstruksjonens bæreevne, bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i forskriften her.
 - unntak angis i beregningene eller i dokumentasjonen for øvrig.
- 1.1.3 *Gyldighetsområde*
- 1.1.3.1 (Uten innhold)
- 1.1.3.2 Forskriften gjelder for kabelbaner som definert i 1.1.1.2 og som er bestemt for offentlig personbefordring. For ståltau gjelder forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
- 1.1.3.3 I tillegg til kravene i forskriften her gjelder også forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner.
- 1.1.4 *Avvik fra forskriften*
- 1.1.4.1 Taubanetilsynet kan angi tilleggskrav i forbindelse med å gi eller opprettholde driftstillatelse dersom Taubanetilsynet vurderer dette å være nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som forskriften har som intensjon.
- 1.1.4.2 Taubanetilsynet kan akseptere alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som forskriften har som intensjon. Driftstillatelsen kan bli inndratt dersom senere informasjon viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.
- 1.1.4.3 Taubanetilsynet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra forskriften her.
2. *Tilsyn fra Taubanetilsynet*
- 2.1 *Generelt*
- 2.1.1 *Krav om offentlig tilsyn for kabelbaner for offentlig persontransport*
- 2.1.1.1 En kabelbane skal bygges, monteres og prøves under tilsyn av Taubanetilsynet.
- 2.1.1.2 Før kabelbanen settes i drift skal det foreligge en skriftlig driftstillatelse utstedt av Taubanetilsynet. Kabelbane i drift skal ha driftstillatelse.
- 2.1.1.3 Før eieren tar endelig beslutning i byggesaker bør forprosjekt forelegges Taubanetilsynet til uttalelse.
- 2.1.2 *Krav om å bruke kvalifiserte konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc.*
- 2.1.2.1 Planlegging, konstruksjon og beregning av kabelbaner skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeid av denne art.
- 2.1.2.2 Verksteder, entreprenører, elektriske installasjonsfirma etc., skal være kvalifisert og inneha de nødvendige autorisasjoner for det arbeidet de skal utføre, eller de kan engasjere konsulenter eller institusjoner med den nødvendige fagkunnskap i konstruksjon, planlegging, arbeidsutførelse og kontroll.
- 2.1.2.3 Utførende verksteder skal ha etablert et system for å sikre at kvaliteten av de leverte produkter blir i overensstemmelse med de godkjente tegninger og spesifikasjoner. Sveising av viktige styrkedeler skal bare utføres av sertifiserte sveisere.
- 2.1.2.4 For betongarbeider kan det kreves at utførende entreprenør er godkjent for et bestemt fagområde.

- 2.1.2.5 Eieren skal underrette Taubanetilsynet om hvem som utfører og hvem som står økonomisk og faglig ansvarlig for de arbeider som blir utført.
- 2.1.2.6 Før grave- og byggearbeider settes i gang, skal disse avklares med de aktuelle lokale myndigheter.
- 2.1.2.7 Montasje av kabelbaner skal bare utføres av firma eller personer som har fått skriftlig tillatelse til dette fra Taubanetilsynet. Kravene som må tilfredsstilles for å få en slik tillatelse finnes i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og veiledninger. Søknad om slik tillatelse skal sendes inntil Taubanetilsynet.
- 2.2 *Dokumentasjon*
- 2.2.1 *Tegninger og beregninger*
- 2.2.1.1 Før bygging av kabelbanen tar til, skal det foreligge approberte tegninger for det arbeid som skal utføres. Eier er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Taubanetilsynet i 2 eksemplarer, dog skal profilttegninger, tauberegninger, fundamenttegninger, og fundamentberegninger foreligge i 3 eksemplarer.
- 2.2.1.2 Av den innsendte dokumentasjon returneres ett approbert eksemplar til eier av kabelbane. Dersom eier ønsker flere sett approberte tegninger, må ytterligere eksemplarer i forhold til ovenfor angitte antall innsendes.
- 2.2.1.3 Følgende dokumentasjon sendes Taubanetilsynet:
- a) Tegning i målestokk 1:2000 eller større av anleggets vertikalprofil og horisontalprofil som viser:
 - terrengforløp i baneaksen
 - avstander til alle installasjoner og anlegg (bygninger, elektriske ledninger, veier, jernbaner etc.) som krysser, eller befinner seg så nær baneaksen at det kan influere på banens drift
 - plassering av stasjoner og understøttelser
 - trekktauføring
 - antall og plassering tauruller og skiver.
 - b) Tegninger i målestokk 1:200 eller større, som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigning, samt de områder der passasjerene skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan adkomsten skal fungere.
 - c) Beregninger av:
 - taukrefter i trekktau
 - trykk på alle tauruller og skiver
 - bevegelse av eventuell strammeinnretning.
 - d) Spesifikasjon av trekktau og eventuelt strammetau angis i henhold til forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
 - e) Beregning av nødvendig effekt for drivmaskineri. Beregningene skal gjennomføres for alle lasttilfeller som et tid-/kraftdiagram som tar hensyn til variasjon i hastighet og helningsforhold langs traseen. Diagrammet skal lages for en komplett kjøring, tur/retur. Diagrammet skal benyttes som grunnlag for beregning av nødvendig kontinuerlig kraft. Videre skal nødvendig maksimal motormoment, motorkraft og strømlast beregnes.
 - f) Beregning av sikkerhet mot glidning ved bruk av drivskive.
 - g) Beregning av nødvendig bremseeffekt for sikkerhetsbrems og driftsbrem. Beregning av bremseveier med retardasjoner for alle lastforhold og kjøretretninger.
 - h) For drivstasjon skal følgende foreligge:
 - Sammenstillingstegning(er).
 - Detaljtegninger av:
 - fundament
 - bærende konstruksjoner
 - kraftoverførende deler mellom drivmaskineri og drivskive/drivtrommel
 - drivskive/drivtrommel
 - ledeskiver
 - bremses
 - Styrkeberegning av de angitte deler. For roterende drivskiveaksel skal det foreligge utmattingsberegninger.
 - i) For trasé med skinnegang, understøttelse, trapp/arbeidsplattformer og andre byggedeler skal følgende foreligge:
 - Sammenstillingstegning(er).
 - Detaljtegninger av:
 - fundamenter
 - bærende konstruksjoner
 - banens lysromprofil i forhold til omgivelsene i kritiske snitt
 - skinnegang med angivelse av kurvaturer i begge akser

- tauruller og ledeskiver med føringer og innvisere
 - skinnnetverrsnitt og skinneskjøter.
 - Styrkeberegning av bærende konstruksjoner og fundament
 - Beregning av tauprofil ved minimum strekkraft i trekktauet, jf. for øvrig punkt c)
 - Beregning av minste og største trykk mot alle tauruller og skiver ved baner hvor det ikke tillates at trekktauet løftes fra taurullene
 - Beregning av sikkerhet mot velting
 - Beregning av nødvendig lengde av ev. møtespor
 - Beregning av opptredende krefter i skinner og skinnefester.
- j) For vendestasjon skal følgende foreligge:
- Sammenstillingstegning(er).
 - Detaljtegninger av:
 - fundament
 - bærende konstruksjoner
 - aksler
 - vende- og ledeskiver.
 - Styrkeberegning av de angitte deler. For roterende vendeskiveaksel skal det foreligge utmattingsberegninger.
- k) For eventuelle strammeanordninger skal følgende foreligge:
- Sammenstillingstegninger med:
 - spesifikasjon av strammetau (jf. c) eller annen strammeinnretning
 - angivelse av størrelsen på strammingen (vekt av motvekt).
 - Detaljtegninger av:
 - fundament
 - tauskiver m/aksler og lager
 - strammevogn eller annen strammeinnretning
 - justeringsanordninger for strammeinnretningen
 - bærende konstruksjoner.
 - Styrkeberegninger av de angitte deler.
- l) For kjøretøy med hjulgang og skinnebrems skal følgende foreligge:
- Sammenstillingstegning med angivelse av hoveddimensjoner av enkeltkomponenter.
 - Detaljtegninger av:
 - hjulgang
 - hjulprofil
 - skinnebrems
 - kjøretøyets bærende deler
 - forbindelse mellom trekktau og kjøretøy.
 - Styrkeberegninger av de angitte deler.
 - Beregning av kraft i trekktau ved utløsning av skinnebrems, beregning av bremselengder med akselerasjoner og retardasjoner for alle lastforhold.
 - Beregning av minste og største hjultrykk med maksimalt eksentrisk plassering av last/passasjerer.
- m) Rapport fra anerkjent materialprøveanstalt om at bærende deler er blitt typeprøvet for utmatting.
- n) Beskrivelse med prinsipp- og koblingsskjema for det elektriske utstyret.
- o) Beskrivelse med prinsipp- og koblingsskjema for det hydrauliske utstyret.
- p) Leverandørens håndbok for vedlikehold og leverandørens driftsinstruks.
- q) Redningsplan.
- 2.2.1.4 På tegningene skal det angis materialkvaliteter og eventuell ikke-destruktiv prøving av materialet.
- 2.2.1.5 For sveiste forbindelser skal angis sveisemetode og tilsett materialer, eventuell varmebehandling etter sveising, og omfang av eventuell ikke-destruktiv prøving.
- 2.2.1.6 I forbindelse med den i 2.2.1.3 angitte dokumentasjon, skal eventuelle underleverandører av deler av anlegget oppgis. Opplysninger skal også gis om utførende firma for fundamenteringsarbeider og montering av kabelbaner.
- 2.2.1.7 Dokumentasjonen, som angitt i 2.2.1.3, kan sendes direkte fra fabrikant/leverandør til Taubanetilsynet, men eieren er ansvarlig for at dokumentasjonen blir innsendt til rett tid.
- 2.2.1.8 Taubanetilsynet kan kreve dokumentasjon utover dette dersom man skulle finne det nødvendig.
- 2.2.1.9 Dokumentasjonen i 2.2.1.3 m), n), o), og p) skal være på norsk.
- 2.2.2 *Dokumentasjon av materialkvalitet*
- 2.2.2.1 Materialene i den ferdige konstruksjonen skal være i overensstemmelse med det som er spesifisert på tegningene og i henhold til relevante gjeldende standarder.
- Stål

Stålmateriale fra lager eller verk skal ha verksattest eller bedre dokumentasjon etter gjeldende norsk standard. Verksattest skal foreligge hos produsent, og skal på forlangende innsendes til Taubanetilsynet.

For de konstruksjoner eller konstruksjonsdeler som har mest alvorlig bruddkonsekvens (se Norsk Standard), skal stålmaterialet ha verkssertifikat eller bedre dokumentasjon. Kopi av verkssertifikat skal innsendes Taubanetilsynet for stålmateriale i følgende deler

- driv-, vende- og ledeskiver, eller eventuell drivtrommel
- aksler i driv-, vende- og ledeskiver, eller eventuell drivtrommel
- bærende stålkonstruksjoner i driv- og vendestasjon
- bærende deler i kjøretøy
- kraftoverførende deler mellom trekktau og kjøretøy.

2.2.2.2 Dersom standardene fravikes eller unntaksbestemmelser benyttes, skal dette på forhånd avklares med Taubanetilsynet.

2.2.3 *Dokumentasjon for ikke-destruktiv prøving*

2.2.3.1 Det skal foreligge dokumentasjon på at følgende deler og forbindelser er undersøkt for materialfeil med tilfredsstillende resultat:

- støpekoblinger
- viktige sveiste forbindelser i kjøretøy
- sveisede forbindelser i drivskive/drivtrommel.

Prøvemethode skal angis.

2.2.3.2 I tillegg kan Taubanetilsynet etter vurdering kreve tilsvarende dokumentasjon for andre deler.

2.2.4 *Tausertifikat*

2.2.4.1 Det skal foreligge sertifikat for trekk- og eventuelt strammetau. Kopi av tausertifikatene skal innsendes til Taubanetilsynet. For prøving av ståltau henvises det til forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.

2.2.5 *Prøveprotokoll*

2.2.5.1 Det skal utarbeides en protokoll som dokumenterer utført prøvedrift, jf. punkt 2.3.4.2.

2.3 *Kontroll og tilsyn*

2.3.1 *Generelt*

2.3.1.1 Kontrollen med kabelbaner er basert på at eieren til enhver tid har ansvaret for at kabelbanen blir bygd, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene. For å ivareta dette ansvaret må eieren ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.

2.3.1.2 Taubanetilsynets tilsynsoppgave består i å følge opp at eieren ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon, approbasjon og revisjoner (besiktelser) på anleggene. Revisjonene kan omfatte både det fysiske anlegg og rutiner.

2.3.2 *Dokumentasjonsgjennomgang*

2.3.2.1 Før bygging av nytt anlegg igangsettes, skal all vesentlig dokumentasjon være gjennomgått eller approbert av Taubanetilsynet, eller skriftlig klarsignal for det aktuelle delarbeid skal være gitt av Taubanetilsynet.

2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av anlegg med driftstillatelse, skal eieren på forhånd sende inn tegninger og tekniske data for endringene til Taubanetilsynet for gjennomgang eller approbasjon.

2.3.2.3 Oversikt over den dokumentasjon som danner grunnlaget for Taubanetilsynets vurdering av anlegget sammenfattes av Taubanetilsynet i et approbasjonsbrev. Her skal også eventuelle kommentarer til den mottatte dokumentasjon angis.

2.3.3 *Byggetilsyn*

2.3.3.1 Taubanetilsynet vil utføre besiktelser under bygging og installasjon av nye anlegg og etter reparasjon og endringer av eksisterende anlegg i den grad dette blir funnet påkrevet.

2.3.3.2 Eieren plikter å gi melding til Taubanetilsynet i god tid før støping av fundamenter tar til.

2.3.3.3 Eieren plikter å gi melding til Taubanetilsynet om avvik fra den godkjente dokumentasjon, samt uregelmessigheter som oppstår under bygging av anlegget.

2.3.4 *Ferdigbesiktelse*

2.3.4.1 Før en kabelbane settes i drift, skal det gjennomføres en ferdigbesiktelse av Taubanetilsynet. Eieren plikter å gi melding til Taubanetilsynet i god tid før anlegget er klart for ferdigbesiktelse.

2.3.4.2 Før ferdigbesiktelsen foretas skal:

- blankett nr. T-95 «Anmodning om driftstillatelse for taubane» være utfylt. Kopi av blanketten skal være Taubanetilsynet i hende.
- eieren, eventuelt i samarbeid med den enkelte leverandør, ha overbevist seg selv ved forsøk, prøver, målinger osv. om at de leverte deler fungerer tilfredsstillende. Dessuten skal de leverte deler være utført i henhold til gjeldende regler, og være i overensstemmelse med den innsendte dokumentasjon.
- driftspersonell være opplært i alle aktuelle former for drift av banen.

- prøvedrift på banen være utført. Prøvedriften skal omfatte drift i minst 50 timer hvorav minst 5 timer med banen fullt belastet. Hvis anlegget kan kjøres med nøddrift skal banen kjøres i minst 2 timer i alle tenkelige drifts- og lastsituasjoner.
 - bremseinnstilling og bremseprøver for drivverkets bremses for alle aktuelle belastninger være foretatt.
 - bremseinnstilling og bremseprøver for skinnebremses for aktuelle belastninger være foretatt.
- 2.3.4.3 Ved ferdigbesiktelsen skal følgende foreligge:
- redningsplan for banen
 - testprotokoll fra prøvedrift
 - ferdig utarbeidet «Håndbok for internkontroll for kabelbane»
 - bremseresultater med kjørehastighet, stopptid og retardasjon for alle aktuelle belastninger og kjøreretninger
 - resultat fra skinnebremseprøver med kjørehastighet, stopptid, retardasjoner samt restkraft og holdekraft.
- Taubanetilsynet kan dessuten kreve:
- erklæring fra lokalt EI-verk om at ferdigmelding er innsendt og at anlegget kan settes i drift
 - erklæring fra ansvarshavende person om at fundamentering er utført etter approberte tegninger
 - erklæring fra ansvarshavende person for stålkonstruksjonene
 - erklæring fra ansvarshavende person for sikkerhets- og styrestrømkretsen.
- 2.3.4.4 En ferdigbesiktelse omfatter:
- kontroll av ferdig anlegg i forhold til tegninger og spesifikasjoner som angitt i approbasjonsbrevet
 - funksjonsprøving
 - bremseprøver
 - prøving av skinnebrems
 - vurdering av de arrangementsmessige forhold i tilknytning til på- og avstigning for passasjerer
 - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
 - gjennomgang av «Håndbok for internkontroll for kabelbane».
- Resultatene av ferdigbesiktelsen rapporteres skriftlig til eieren. Foreløpig driftstillatelse kan utstedes ved ferdigbesiktelsen.
- 2.3.5 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.5.1 Så lenge anlegget er i drift skal det normalt besiktes årlig av Taubanetilsynet. Lengre eller kortere tidsintervall mellom hver besiktelse kan fastsettes av Taubanetilsynet dersom særlige hensyn tilsier dette.
- 2.3.5.2 De årlige besiktelser vil rette seg mot følgende punkter:
- om «Håndbok for internkontroll for kabelbane» inneholder de nødvendige dokumenter og at disse etterleves
 - om anleggets drift og vedlikehold skjøttes forsvarlig
 - undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten
 - funksjonsprøving.
- 2.3.5.3 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftslederen på anlegget, slik at han, eventuelt den han bemyndiger, kan delta ved besiktelsen.
- 2.3.5.4 Hvis det ved den periodiske besiktelsen oppdages feil, mangler, slitasje, skader eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer, og om nødvendig, ny besiktelse eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. I graverende tilfeller kan også pålegg om driftsstans bli gitt.
- 2.3.5.5 Resultatene fra den periodiske besiktelse og eventuelle pålegg vil bli meddelt skriftlig til eieren.
- 2.3.6 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.6.1 Dersom særlige forhold tilsier det, kan Taubanetilsynet på eierens bekostning utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved anlegget blir tilfredsstillende ivaretatt.
- 2.3.6.2 Dersom Taubanetilsynet har grunn til å anta at forholdene ved et anlegg ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom man møter de personer som skal være tilstede ved periodisk besiktelse og man ved besiktelsen får utført de kontroller som periodiske besiktelser omfatter, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av anlegget.
- 2.3.6.3 Ved uhell og ulykker vil Taubanetilsynet, i den grad man finner det nødvendig, utføre besiktelser ved anleggene uten økonomisk belastning for eieren.

3. Konstruksjon

3.1 *Planlegging og plassering*

3.1.1 *Generelt*

- 3.1.1.1 Kabelbaner skal plasseres og bygges slik at passasjerene ikke utsettes for fare.
- 3.1.1.2 I forbindelse med planlegging skal den som har til hensikt å bygge en kabelbane, rådså med aktuelle myndigheter og innhente synspunkter vedrørende plassering av banen med tilhørende stasjoner sett fra et sikkerhetsmessig synspunkt. Samråd med Taubanetilsynet skal skje på stedet for den påtenkte kabelbane.
- 3.1.1.3 Kryssinger og parallellføringer med vei, jernbane eller andre taubaner skal utføres slik at de ikke er til hinder for hverandre, såvel ved drift som ved vedlikeholdsarbeider.
- 3.1.1.4 Parallellføring med elektriske luftledninger bør unngås. Avstanden må velges slik at begge anleggenes driftssikkerhet er ivaretatt. Telefon og elektriske sikkerhetsinnretninger på kabelbanen må ikke påføres skade eller driftsforstyrrelser som følge av induksjon eller andre forhold.
- 3.1.1.5 Kabelbaner skal ikke plasseres på steder som er spesielt eksponert for ekstreme naturkrefter (snøskred, steinsprang, nedising, snøsig). Dersom slike områder ikke kan unngås, skal det treffes egnede og betryggende beskyttelsestiltak. Taubanetilsynet kan kreve utredninger fra kompetent hold. Stabilitet av større skjæringer eller fyllinger i banetraseen skal kunne dokumenteres ved geotekniske undersøkelser og beregninger.
- 3.2 *Trasé og tauføring*
- 3.2.1 *Traseens linjeføring*
- 3.2.1.1 Traseens horisontale linjeføring skal normalt være mest mulig rettlinjet. Ved vinkelendringer skal det foretas nødvendig tiltak mot avsporing, velt osv.
- 3.2.1.2 Ved vinkelendringer skal sideveis akselerasjon ved maks hastighet være mindre enn $0,65 \text{ m/s}^2$.
- 3.2.1.3 Stigningen skal normalt ikke være større enn 45° (100 %).
- 3.2.1.4 Endring i stigning skal være slik at tauet ikke løfter seg fra føringsrullene under drift unntatt ved passering av kjøretøy.
- 3.2.1.5 Det tillates at trekktauet løftes fra føringsrullene når:
- trekktauet løper rettlinjet i vertikalplanet
 - kjørehastigheten er mindre enn 5,0 m/s
 - kjøretøyene er betjent.
- Det skal anordnes tauføring (overliggende ruller, innvisere) på en slik måte at stabil og sikker tauføring oppnås.
- 3.2.1.6 For passasjerens sikkerhet og komfort skal stigningen i traseen ikke endres mer enn ca. 11° langs traseen.
- 3.2.1.7 Ved beregning av lengden av vikespor skal følgende forhold vurderes:
- bremseveien til det nedovergående kjøretøyet etter en skinnebremsutløsning som en følge av tauslakkutløsning
 - bremseveien til det oppovergående kjøretøyet
 - a) som en følge av utrusning med påfølgende utløsning av skinnebremsen
 - b) som en følge av tauslakkutløsning eller utløsning ved kjøreretningsfølger
 - c) ved overhastighetsutløsning.
- Kjøretøyene skal ikke kunne kollidere ved trekktaubrudd, eller andre hendelser som medfører at kjøretøyene ruser ut.
- 3.2.1.8 Langs banelegemet skal det være sklisikker trapp langs hele traseen der helningen er større enn 15° . Trappen skal være slik at det er lett å benytte bærer o.l. ved en eventuell redning. Der det kan oppstå fall på 1 meter eller mer skal trappen være utstyrt med rekkverk. Rekkverk mot skinnegangen kan utelates dersom det er montert sikringswire langs trappen.
- 3.2.1.9 Baner med større kjørehastighet enn 5,0 m/s skal avgrenses med gjerde som er minst 1,8 meter høyt for å gjøre traseen utilgjengelig for personer og dyr.
- 3.2.1.10 Ved automatiske selvbetjente baner gjelder dessuten følgende krav til sikring og overvåking av trasé:
- banelegemet skal være utilgjengelig for publikum.
 - kjøretøyets lysromprofil skal overvåkes for hindringer som nedfalne trær/kvister. Hindringer i lysromprofilet skal føre til at nødstop utløses.
 - For baner hvor hele traseen ikke er innelukket (tunnel, overbygg e.l.) skal det være en ikke klatrebar avgrensning med en høyde på minst:
$$H = 2,5 \text{ m} - d$$
hvor d er avstand mellom gjerdet og bevegelige deler i anlegget (kjøretøy)
- Avgrensningen skal være minst 1,8 m høy.
- 3.3 *På- og avstigning*
- 3.3.1 *Generelt*
- 3.3.1.1 På- og avstigningsplattformene skal være horisontale eller samsvare trinnvis med gulv i kjøretøy.
- 3.3.1.2 Ved anlegg som drives uten kabinførere skal det være forbud mot at personer oppholder seg på baneplattformene når banen er i drift.

- 3.3.1.3 Trapper for passasjerer skal være minst 1,2 m brede og sklisikre, de skal være utstyrt med gelender eller håndlist.
- 3.3.1.4 Hvor det er fare for fall, skal det anbringes rekkverk. Det må være minst 1,0 meter høyt. Rekkverket skal dimensjoneres etter relevante gjeldende standarder.
- 3.3.1.5 Tilgangen til på- og avstigningsplattformene og videre inn og ut av kjøretøyene skal være tilrettelagt for handikappede.
- 3.3.1.6 Stasjonene skal ha hensiktsmessig belysning. Det skal være anlegg for nødbelysning.
- 3.3.1.7 Ved automatiske selvbetjente baner gjelder dessuten følgende krav:
- både kjøretøy og stasjoner skal utstyres med automatiske skyvedører som bare kan åpnes når banen står i ro. Når dørene er åpne skal banen ikke kunne settes i drift. Dører i stasjonene skal bare kunne åpnes når et kjøretøy står i ro i stasjonen
 - dersom dørene åpnes mens banen er i drift skal nødstoppløsning utløses
 - ved driftsstans skal døren kunne åpnes manuelt utenfra og innenfra
 - dører beregnet for redning skal kunne åpnes innenfra uten nøkkel
 - dører beregnet for redning skal kun kunne åpnes utenfra med nøkkel
 - den horisontale avstand mellom kjøretøydører og lukket dør til baneplattform skal være mindre enn 150 mm
 - den horisontale avstand mellom dørtersklene på kjøretøy og baneplattform skal være mindre enn 35 mm.
- 3.4 *Kjørehastighet*
- 3.4.1 *Generelt*
- 3.4.1.1 Største kjørehastighet bestemmes ut fra den valgte tekniske løsning og driftsforhold. Spesielt skal følgende forhold tas hensyn til:
- føring av tau på understøttelser
 - de dynamiske forhold til tau, roterende deler, samt kjøretøy
 - passasjerenes komfort i svinger og ved helningsendringer osv.
 - kjøretøyets oppførsel ved skinnebremsutløsning
 - kjøretøyenes sporingssikkerhet.
- 3.4.2 *Største kjørehastighet*
- 3.4.2.1 Største tillatte hastighet er 12 m/s.
- 3.4.2.2 Ved kjøring med overbruet sikkerhetsstrømkrets eller med reservestyrestrømkrets er største tillatte hastighet 1,5 m/s.
- 3.4.2.3 Ved innkjøring i stasjoner eller ved passering av mellomstasjoner er største tillatte hastighet 1,0 m/s ved kjøretøy uten fører og når passasjerer har anledning til å oppholde seg på perrong uten avskjerming mot banen når anlegget er i drift.
- 3.4.2.4 For visuell taukontroll skal banen kunne kjøres i begge retninger med en hastighet på maksimalt 0,5 m/s.
- 3.4.2.5 Kjørehastigheten må kunne reguleres trinnløst over hele hastighetsområdet.
- 3.5 *Skinnegang, sporvidde og klaringer*
- 3.5.1 *Skinnegang og understøttelse*
- 3.5.1.1 Skinnegang skal utføres slik at vognene oppnår en stabil og sikker gange.
- 3.5.1.2 Skinnesen skal dimensjoneres slik at tilstrekkelig bremsevirkning oppnås ved skinnebremspåslag uten at det oppstår unormal slitasje, varmeutvikling eller skader.
- 3.5.1.3 Skinner og sviller ev. annen understøttelse for skinnene skal dimensjoneres ut fra de maksimale krefter som kan oppstå fra kjøretøy. Det skal legges vekt på mulighet for korrosjon, slitasje o.l.
- 3.5.1.4 Ved stigninger på inntil 17 (30 %) kan skinnegangen ligge på sviller direkte på bakken. Ved stigninger over 17 (30 %) skal skinnegangen understøttes av bærende konstruksjoner i stål eller armert betong eller utført som murverk.
- 3.5.1.5 Utforming av understøttelsen er i hovedsak avhengig av:
- type skinnegang
 - arrangement av arbeidsplattform, mulighet for evakuering samt mulighet for drenering.
- 3.5.1.6 Skinnegang som er plassert på sviller direkte på bakken skal ligge i minst 0,4 m dyp ballastseng. Skinnegang som ligger på bærende understøttelse kan festes direkte på denne.
- 3.5.1.7 Følgende skal tas hensyn til ved innfesting av sviller og skinnegang:
- Skinnegangen skal ikke ligge direkte på understøttelsen, det skal benyttes egnet underlagsplate.
 - Sviller og skinnegang skal være solid forankret til understøttelsen.
 - Det skal foretas nødvendige tiltak for å unngå at vann trenger inn i forankringen.
- 3.5.1.8 Ved valg av skinnedimensjoner skal det tas hensyn til:
- vertikale og horisontale krefter
 - innfesting til sviller og understøttelse
 - virkemåten til skinnebrems.

- 3.5.1.9 Skinneskjøter skal utføres som sveis eller med lasker med minst 2 bolter i hver skinne.
- 3.5.2 *Grenseprofil*
- 3.5.2.1 Grenseprofilen til kabelbanen bestemmes av ytterbegrensningen til kjøretøy og deres dynamiske rombehov samt rekkevidden til passasjerene. Det skal tas hensyn til:
- plass til utlasting fra kjøretøyene i horisontale og vertikale kurver
 - variasjon i kjøretøyets bredde
 - mulig elastisk bevegelse av kjøretøyet i alle retninger
 - variasjon i skinnenens sporvidde
 - toleranser i kjøretøy og skinnegang
 - et dynamisk rombehov på minst 50 mm i begge sider
 - rekkevidden til passasjerer utenfor kjøretøyet. Denne skal settes til minst 1,0 m ved lukkede kjøretøy med vinduer som kan åpnes og ved åpne kjøretøy. Dersom minste vindusåpningen er mindre enn 200 mm og vinduets nedre kant er over 1,5 m over gulvet, kan passasjerens rekkevidde settes til 0,5 m, og dersom vinduets nedre kant er over 1,8 m over gulvet, kan passasjerens rekkevidde settes til 0,2 m.
- 3.5.3 *Lysromprofil, sikkerhetsavstander*
- 3.5.3.1 Ved bestemmelse av lysromprofilen skal det tas hensyn til grenseprofilen beskrevet i kapittel med tillegg av en nødvendig sikkerhetsavstand.
- 3.5.3.2 Nødvendig plass for tilgangsveier for passasjerer og for tilgang og arbeid for personalet er beskrevet i avsnitt 3.15.
- 3.5.3.3 Mellom grenseprofilene til to kjøretøy, og til faste bygningskonstruksjoner i side og høyde, skal det være minst 100 mm. Unntatt er avstand til baneplassformer.
- 3.5.3.4 Gangveger for personalet langs traseen skal legges utenfor grenseprofilen beskrevet i punkt 3.5.2. De skal være minst 0,6 m brede, og ha en fri høyde på minst 2,0 m.
- 3.6 *Kjøretøy med understell, hjulgang og skinnbrems*
- 3.6.1 *Generelt*
- 3.6.1.1 Kjøretøy skal være slik konstruert at passasjerene ved normal oppførsel ikke kan falle ut.
- 3.6.1.2 Anlegg med lukkede kjøretøy skal ikke kunne kjøres før dørene er lukket. Om dørene åpnes under kjøring skal nødstoppe eller direktestoppe utløses, jf. pkt. 3.16.4.9 og 3.16.4.15.
- 3.6.1.3 Materialer i bærende deler skal være i henhold til relevante gjeldende standarder.
- 3.6.1.4 Metallprofiler skal velges slik at lokal knekking av frie flenser unngås. Dersom dette ikke beregnes spesielt skal åpne profiler av stål skal ha en tykkelse på minst 4,0 mm, og rør og lukkede profiler en tykkelse på minst 2,5 mm.
- 3.6.1.5 Stålkonstruksjoner skal være effektivt beskyttet mot korrosjon. For lukkede profiler skal det tas hensyn til drenering og innvendig korrosjonsbeskyttelse.
- 3.6.1.6 Bærende deler med innfestingspunkter skal lett kunne inspiseres. Eventuell beskyttelse må lett kunne fjernes.
- 3.6.1.7 Ved forbindelse mellom ulike metaller skal det tas hensyn til mulig korrosjon som følge av potensialforskjell mellom metallene. På kabelbaner som ligger i kyststrøk skal slike forbindelser normalt isoleres.
- 3.6.1.8 Trekktaufestet skal være lett tilgjengelig for kontroll og vedlikehold. Intervall for fornying av tauendefester er gitt i forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
- 3.6.1.9 Følgende trekktaufester tillates:
- støpekobling
 - trommefeste
 - plateklemmer på endeløst trekktau, jf. pkt. 3.11.2.
- Se for øvrig forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner for krav til utførelse.
- 3.6.1.10 Endefester skal fornyes med maksimum 3 års intervall.
- 3.6.1.11 Kjøretøyet skal ha en sikkerhet på minst 2,0 mot velting når nyttelasten er plassert med tyngdepunkt forskjøvet halvveis sideveis ut fra midten i vogna og midt i vognens nyttbare høyde. Beregningen skal foretas med maks hastighet og anleggets minste horisontale krumningsradius.
- 3.6.2 *Spennings- og deformasjonsmålinger. Utmatningsforsøk*
- 3.6.2.1 For komponenter i forbindelsen mellom trekktau og kjøretøy kan det kreves:
- spennings- og deformasjonsmålinger ved en statisk belastning lik to ganger statisk driftsbelastning
 - utmatningsforsøk.
- 3.6.3 *Utstyr i kjøretøy*
- 3.6.3.1 Kjøretøy skal ha lyskastere dersom banen benyttes i mørke eller i tunneler. Lyskastene skal ha tilstrekkelig kapasitet og lysstyrke. Kjøretøy skal dessuten ha innvendig belysning med tilstrekkelig styrke.
- 3.6.3.2 Dersom passasjerer transporteres stående, skal det installeres håndlister eller hengestropper.

- 3.6.3.3 Vinduene skal bare kunne åpnes slik at det ikke er fare for passasjerene ved passering av faste gjenstander og stasjoner. Vindu skal være laget av splintsikkert materiale. Vindu nær førerplassen skal kunne åpnes.
- 3.6.3.4 Dørene skal være utstyrt med en lukkemekanisme slik at uforvarende åpning ikke er mulig.
- 3.6.3.5 Det skal sørges for tilstrekkelig lufttilførsel.
- 3.6.3.6 Åpne kjøretøy skal minst kles til 1,2 m over gulvet ved stående befordring og til 0,35 m over setet ved sittende befordring.
- 3.6.3.7 Ubetjente kjøretøy skal ha dører som ikke kan åpnes uforvarende innenfra. I stasjonene skal dørene enten åpnes og lukkes automatisk eller de skal åpnes og lukkes manuelt utenfra.
- 3.6.3.8 Ved automatisk lukking skal kraften mellom dørene ikke overstige 150 N i hele lukkeområde. Dersom automatisk lukking av dørene hindres, skal dørene automatisk åpnes.
- 3.6.3.9 Dører må kunne åpnes både innenfra og utenfra ved evakuering.
- 3.6.3.10 Ved selvbetjente automatiske baner skal kjøretøyene være utstyrt med en innretning som utløser nødstopp ved avsporing.
- 3.6.4 *Rombehov for passasjerer*
- 3.6.4.1 Som grunnlag for å bestemme kapasiteten for et kjøretøy gjelder:
- stående passasjerer:
 - I en kupé for inntil 5 personer skal gulvflate i m² være minst:
0,30 x antall personer.
 - I en kupé for 6 eller flere passasjerer skal gulvflate i m² være minst:
(0,6 + a) x antall personer
 - a er mellom 0,15 og 0,25 avhengig av klimatiske forhold og passasjerenes utstyr.
 - sittende passasjerer:
 - Sittebredde skal være minst 0,5 m/person. Avstand mellom setene skal velges slik at det er tilstrekkelig plass til inn- og utstigning samt tilstrekkelig benplass.
 - Takhøyde skal minst være 2,0 m.
- 3.6.5 *Hjulgang*
- 3.6.5.1 Vognhjul skal være opplagret slik at alle vognhjul skal være tilnærmet likt belastet under jevn bevegelse.
- 3.6.5.2 De maksimale akselerasjoner som kan oppstå under drift, f.eks. ved kjøring i svinger og ved helningsendringer, skal ikke kunne forårsake løfting av enkelte vognhjul eller avsporing, jf. punkt 3.7.2.
- 3.6.5.3 Vognhjul skal være av stål, men kan ha elastisk foring.
- 3.6.5.4 Vognhjulene skal ha sideflens av stål.
- 3.6.6 *Skinnebrens*
- 3.6.6.1 Ved kabelbaner med pendeldrift skal kjøretøy utstyres med skinnebrems som virker direkte på banens skinnegang eller på egen bremseskinne.
- 3.6.6.2 Skinnebremsen skal kunne utløses manuelt i anlegg med vognfører. Utløsningsorganet skal være sikret mot utilsiktet aktivering.
- 3.6.6.3 Skinnebremsen skal utløses automatisk ved følgende tilfeller:
- brudd i trekktau
 - ved svikt i bremsens utløsesystem
 - ved 25 % overhastighet på kjøretøy.
- 3.6.6.4 Utløsning av skinnebremsen skal automatisk utløse nødstopp.
- 3.6.6.5 En utløst skinnebrems skal ikke kunne resultere i avsporing.
- 3.6.6.6 Bremskraften, samt materialer og dimensjoner i bremsebakker og skinneprofil, skal velges slik at oppvarming og slitasje ikke kan føre til retardasjoner utenfor området nevnt i punkt 3.6.6.8.
- 3.6.6.7 Slitasje på bremsebakkene skal lett kunne kontrolleres.
- 3.6.6.8 Bremskraften skal fremskaffes med lett justerbare styrte trykkfjærer som automatisk gir bremsevirkning når bremsene går på. Bremsene skal konstrueres slik at en oppbremsing av banen ikke medfører fare for personer eller materiell. Bremskraften skal bestemmes slik at under alle lastforhold skal kjøretøy stanse med en midlere retardasjon mellom 0,8–3,0 m/s².
- 3.6.6.9 Ved bremses uten automatisk justering skal bremsefjærkarakteristikken velges slik at en slitasje på 1 mm på bremsebelegget gir mindre enn 10 % reduksjon av bremskraften, eller 20 % lavere retardasjon.
- 3.6.6.10 Eventuelle bremskraftstyringer, bremsenes posisjon, samt trykket ved hydraulisk eller pneumatisk åpning av bremsene, skal overvåkes. Ved feil skal varsellampe eller normalstopp aktiveres.
- 3.6.6.11 Viktige bremsedeler skal være lett tilgjengelige for kontroll og vedlikehold.
- 3.6.6.12 Skinnebremsen skal kunne holde minst 1,5 ganger største overhalende kraft.
- 3.6.6.13 Bremsedeler skal ha en sikkerhet på minst 3,5 mot brudd.
- 3.7 *Laster og lastvirkninger*
- 3.7.1 *Bærende konstruksjoner i stasjoner og understøttelser*

- 3.7.1.1 Ved dimensjonering av bærende konstruksjoner, maskineri samt skinnegang med understøttelser skal minst følgende laster legges til grunn:

Permanente laster:

- a) Egenlast
b) Taukraften fra egenvekt av eventuelt strammelodd.

Variable laster:

- c) Krefter fra tau forårsaket av nyttelast og tyngde av kjøretøy, pluss dynamiske tillegg, jf. pkt. 3.7.3
d) Tyngde av kjøretøy, jf. pkt. 3.7.4
e) Vindlast på bærende konstruksjoner og tau, bane i drift, jf. pkt. 3.7.5
f) Vindlast på bærende konstruksjoner og tau, bane ute av drift, jf. pkt. 3.7.5
g) Snø- og islast på bærende konstruksjoner, bane i drift, jf. pkt. 3.7.6
h) Snø- og islast på bærende konstruksjoner og tau, bane ute av drift, jf. pkt. 3.7.6
i) Krefter fra temperaturvariasjoner, jf. pkt. 3.7.7
j) Friksjonskrefter i tauskiver, jf. pkt. 3.7.8.
k) Bremskrefter, jf. pkt. 3.7.10.

Laster fra unormale hendelser:

- l) Skinnebremsutløsning, jf. pkt. 3.7.9
m) Snøsig.

- 3.7.1.2 Ved manglende meteorologisk statistikk på den aktuelle byggeplass skal størrelsen på naturlaster som snø, snøsig, is og vind innhentes fra kompetent faginstans.

- 3.7.1.3 Bærende konstruksjoner skal dimensjoneres for ulykkeslaster i den grad det er aktuelt for det enkelte anlegg.

- 3.7.1.4 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den ugunstigste lastvirkningen som kan forekomme ved kombinasjon av de i 3.7.1.2 angitte laster.

- 3.7.1.5 For dimensjonering i bruddgrensetilstanden skal de forskjellige lastene angitt i pkt. 3.7.1.2 multipliseres med relevante lastkoeffisienter og kombineres i relevante lastkombinasjoner etter gjeldende Norsk Standard, dog skal minst laster som angitt i 3.7.1.2 multipliseres og kombineres som vist nedenfor.

Bane i drift:

Lastkombinasjon 1:	$1,2 \times (a + b) + 1,6 \times (f + j)$
Lastkombinasjon 2:	$1,0 \times (a + b) + 1,3 \times (f + j) + 0,8 \times (c + d + h + i)$
Lastkombinasjon 3:	$1,0 \times (a + b + c + d + f + h + i + j) + \text{ulykkeslast (k, l)}$
Lastkombinasjon 4:	$1,0 \times (a + b + c + d + f + h) + 1,1 \times m$

Bane ute av drift:

Lastkombinasjon 5:	$1,2 \times (a + b) + 1,6 \times (e + g)$
Lastkombinasjon 6:	$1,0 \times (a + b + e + g + h) + \text{ulykkeslast (l, m)}$

Den ugunstigste kombinasjon skal legges til grunn for dimensjonering av den enkelte komponent eller delsystem.

Lastfaktorer for ulykker og unormale hendelser skal settes til:

<i>Referanse</i>	<i>Lasttilfelle</i>	<i>Lastfaktor</i>
l)	Skinnebremsutløsning	1,1
m) Snøsig		1,3

- 3.7.1.6 Ved beregning av dynamiske krefter fra kjøretøy på skinnegang og bærende konstruksjoner skal det dynamiske tillegg settes til minst 50 % av vekten av belastet kjøretøy.

- 3.7.1.7 Ved beregning av skinnegang skal følgende tas hensyn til:

- laster fra hjultrykk, jf. pkt. 3.7.2 og 3.7.1.7
- laster fra temperaturendringer, jf. pkt. 3.7.7
- laster fra skinnebremsutløsning, jf. pkt. 3.6.6
- deformasjoner i understøttelser og bærende konstruksjoner påkjent av nytte- og naturlaster, jf. pkt. 3.7.1.2.

3.7.2 *Kjøretøy med hjulgang*

- 3.7.2.1 Ved dimensjonering av kjøretøy og hjulgang skal følgende laster legges til grunn:

- a) Egenlast
b) Nyttelast, jf. pkt. 3.7.4
c) Last fra trekktau, jf. pkt. 3.7.3

- d) Støtt tillegg på 50 % av egenlast og nyttelast, jf. for øvrig 3.7.1.7
- e) Vindlast, jf. punkt 3.7.5
- f) Dynamisk last ved aktivering av drifts- og sikkerhetsbremseser, jf. punkt 3.7.9.1
- g) Dynamisk last ved aktivering av skinnebrems, jf. punkt 3.7.9.1.

3.7.2.2 Konstruksjonsdeler skal dimensjoneres for ulykkeslaster i den grad det er aktuelt for det enkelte anlegg.

3.7.2.3 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den ugunstigste lastvirkningen som kan forekomme ved kombinasjon av de i pkt. 3.7.2.1 angitte laster.

3.7.2.4 For dimensjonering i bruddgrensetilstanden skal de forskjellige lastene angitt i pkt. 3.7.2.1 multipliseres med relevante lastkoeffisienter og kombineres i relevante lastkombinasjoner i henhold til gjeldende Norsk Standard. Som minimum skal laster som angitt i pkt. 3.7.2.1 multipliseres og kombineres som vist nedenfor.

Lastkombinasjon 1:	$1,2 \times (a + b + d) + 1,6 \times (c + e)$
Lastkombinasjon 2:	$1,0 \times (a + b + c + d + e + f)$
Lastkombinasjon 3:	$1,0 \times (a + b + c + d + e + g)$

Den ugunstigste kombinasjon skal legges til grunn for dimensjonering av den enkelte komponent eller delsystem.

3.7.2.5 Sideflenser i hjulgangen skal minst dimensjoneres for en sideveis kraft på grunn av slingring og ujevn skinnegang på 50 % av hjullasten.

3.7.2.6 Største og minste hjultrykk fra kjøretøy mot skinnegangen skal beregnes. Ved beregningen skal det tas hensyn til helningsforholdene i lengde- og sideretning, skeivbelastning og retningsendringer i traseen slik at trekktauets akse ikke løper gjennom kjøretøyets lengdeakse.

3.7.3 *Trekktau*

3.7.3.1 Dimensjonerende strekkraft i trekktau skal bestemmes av den ugunstigste kombinasjon av følgende laster:

- a) Last fra strammeinnretning, jf. pkt. 3.7.1.1
- b) Egenvekt av tau, jf. pkt. 3.7.1.1
- c) Islast, jf. pkt. 3.7.6
- d) Trekkraft fra fullastet kjøretøy, jf. pkt. 3.7.4
- e) Friksjonskrefter fra tauruller og skiver, jf. pkt. 3.7.8
- f) Akselerasjons- og bremsekrefter ved bruk av drivverkets bremseser, jf. pkt. 3.7.9.1
- g) Akselerasjons- og bremsekrefter ved utløsning av skinnebrems, jf. pkt. 3.7.9.2.

3.7.4 *Nyttelast*

3.7.4.1 Ved beregning av nyttelaster skal det minst antas følgende last pr. person:

Kjøretøy for 1 person:	1000 N
Kjøretøy for 2–6 personer:	900 N
Kjøretøy for mer enn 800 N 6 personer:	

Samlet nyttelast skal ikke settes lavere enn 2500 N.

3.7.5 *Vindlast*

3.7.5.1 Vindlasten settes lik vindens hastighetstrykk, q , multiplisert med formfaktor og areal.

3.7.5.2 Ved fastsettelse av karakteristisk hastighetstrykk samt hastighetstrykkets variasjon over grunnivået skal NS 3479 legges til grunn.

3.7.5.3 Følgende verdier for formfaktoren skal benyttes (dersom andre faktorer benyttes skal disse dokumenteres):

Partstau	1,4
Lukket kjøretøy, kasseformet 1,6	
Kasseformet med avrundede hjørner	$1,6 - 2r/l$, hvor l = kjøretøyets lengde r = avrundet radius
Sylindrisk eller elliptisk kjøretøy	0,6
Personer i åpne kjøretøy	0,3

3.7.6 *Snø- og islast*

3.7.6.1 Snø- og islast skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det kan bli forlangt uttalelse fra meteorolog når dette anses for nødvendig.

3.7.6.2 For kabelbaner som ligger over tregrensen skal det, dersom ikke nærmere vurdering av meteorologiske forhold blir utført, regnes med en islast tilsvarende 25 mm tykkelse og en massetetthet på $0,75 \text{ kg/dm}^3$ på alle tau og konstruksjonsdeler. På tau regnes normalt islasten bare i når banen er ute av drift.

- 3.7.6.3 Faren for snøsog og ras skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det kan bli forlangt uttalelse fra fagkyndige når dette anses for nødvendig.
- 3.7.7 *Last fra temperaturvariasjoner*
- 3.7.7.1 Last fra temperaturvariasjoner skal tas i betraktning når konstruksjonsdelen ikke kan utvide seg fritt. I slike tilfeller regnes med en temperaturvariasjon -15 °C til $+45\text{ °C}$ i kyststrøk og -30 °C til $+45\text{ °C}$ i innlandsstrøk. For kabelbaner som ligger helt eller delvis i fjell skal temperaturvariasjoner vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- 3.7.8 *Friksjonskrefter*
- 3.7.8.1 Friksjonskoeffisienten mellom tau og ruller/skiver skal settes til minst 0,03.
- 3.7.8.2 Friksjonskoeffisienten mellom hjul og skinnegang skal settes til 0,03 ved stålhjul og 0,05 ved hjul med plast/gummibelegg.
- 3.7.9 *Bremsekrefter*
- 3.7.9.1 Ved beregning av bremsekrefter skal de retardasjoner som beregningsmessig oppnås ved kjøring oppover i banes bratteste parti med full last benyttes. Retardasjonen skal dog settes til minst $1,2\text{ m/s}^2$.
- 3.7.9.2 Ved beregning av bremsekrefter på skinnegang ved skinnebremsutløsning skal de retardasjoner som beregningsmessig oppnås benyttes. Retardasjonen skal dog settes til minst $1,2\text{ m/s}^2$.
- 3.7.10 *Unormale hendelser og ulykker*
- 3.7.10.1 Laster fra unormale hendelser og ulykker fastsettes i hvert enkelt tilfelle.
- 3.8 *Bærende konstruksjoner*
- 3.8.1 *Generelt*
- 3.8.1.1 Beregning og dimensjonering av bærende konstruksjoner skal utføres i henhold til relevante gjeldende standarder og med laster beregnet i henhold til punkt 3.7.1.
- 3.8.1.2 Utmatningspåkjennte konstruksjonselement skal beregnes for utmatting. Beregnet levetid skal normalt settes til minst 50 år.
- 3.8.1.3 Deformasjoner og forskyvninger skal beregnes i bruksgrensetilstand. Tillatte deformasjoner og forskyvninger bestemmes ut fra krav til konstruksjonens funksjonsdyktighet.
- 3.8.1.4 Stålkonstruksjoner skal være varmgalvanisert både ut- og innvendig. Lukkede konstruksjoner skal ha dreneringshull på laveste punkt.
- 3.8.1.5 Metallprofiler skal velges slik at lokal knekking av frie flenser unngås. Dersom dette ikke beregnes spesielt, skal åpne profiler av stål skal ha en tykkelse på minst 4,0 mm, og rør og lukkede profiler en tykkelse på minst 2,5 mm.
- 3.8.1.6 Betong skal ha kvalitet minimum C 35.
- 3.8.2 *Fundament*
- 3.8.2.1 Bærende konstruksjoner skal normalt stå på betongfundament som er ført minst 200 mm over terreng. Betongfundamentene skal i telefarlig grunn føres ned til telefri dybde.
- 3.8.2.2 Fundamentene skal utføres av frostsikker betong.
- 3.8.2.3 Betongfundament skal dimensjoneres og utføres i henhold til NS 3420/NS 3473/NS 3480. Ved bruk av lastkoeffisient 1,0 og lastkombinasjoner som angitt i 3.7.1.6 skal fundamentflaten mot jord velges slik at konstruksjonen har en sikkerhet mot velting, løfting eller glidning på minst 1,5 ved lastkombinasjon 1 og en sikkerhet mot velting, løfting eller glidning på minst 1,2 ved lastkombinasjon 2,3,4.
- 3.8.2.4 Passivt jordtrykk må ikke medregnes som stabiliserende kraft dersom det kan tenkes at den stabiliserende massen kan bli fjernet i forbindelse med graving, ombygginger e.l.
- 3.8.2.5 Fjellfundament kan benyttes om fjellets karakteristikk er slik at sikkerheten mot velting, løfting eller glidning gitt i pkt. 3.8.2.3 overholdes.
- 3.8.2.6 Ved bruk av fjellfundament skal den nødvendige forankringslengde for stålbolter i fjell som framkommer i henhold til pkt. 3.8.2.3 være minst den dobbelte av tilsvarende forankringslengde i betong. Stålboltene skal korrosjonsbeskyttes i overgangen mellom betong og fjell.
- 3.8.3 *Stasjoner og understøttelser*
- 3.8.3.1 Bærende konstruksjoner i endestasjoner og understøttelser skal være av stål, armert betong, aluminium eller tre. Bærende trekonstruksjoner som er plassert utendørs og spesielt mot bakken skal være tilfredsstillende beskyttet mot vanninntrengning og råte.
- 3.8.3.2 Bærende konstruksjoner skal ha så stor stivhet at skinnegangen blir stabil og mest mulig vibrasjonsfri. Taubanetilsynet kan kreve at deformasjoner og forskyvninger skal beregnes. Store snølaster skal iakttas spesielt.
- 3.8.3.3 Materialer i bærende deler av stålkonstruksjoner skal være i henhold til gjeldende Norsk Standard/NS-EN.
- 3.8.3.4 I endestasjonene skal det anordnes buffer som skal minst dimensjoneres for en påkjørsel med en hastighet på den minste overvåkede hastighet i innkjøringssonen. Ved nedre stasjon skal bufferen i tillegg være dimensjonert for 2 ganger overhalende last av kjøretøyet i stasjonen (ved frakoblet trekktau).

- 3.8.3.5 Buffer skal utformes slik at kjøretøyet ikke sporer av ved sammenstøt mellom buffer og løpeverk.
- 3.9 *Tau*
- 3.9.1 *Generelt*
- 3.9.1.1 For konstruksjon, fremstilling, prøving og anvendelse av tau, se forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
- 3.9.1.2 Sikkerhetsfaktor mot brudd for et nytt tau bestemmes av forholdet mellom tauets minimum effektive bruddlast eller virkelige bruddlast, og den største opptredende strekkraft i tauet. Ved beregning av største opptredende strekkraft i tauet skal alle relevante laster og minimum de laster som er angitt i punkt 3.7.3 legges til grunn, herunder de maksimale akselerasjons- og bremsekrefter med tilhørende dynamiske tillegskrefter.
- 3.9.1.3 Til trekktau skal det benyttes parallellslåtte partstau, normalt i langslått utførelse. Ved baner med store høydeforskjeller kan det benyttes krysslåtte partstau.
- 3.9.1.4 Sikkerhetsfaktor mot brudd for nytt trekktau skal minst være 6,0.
- 3.9.1.5 Ved endeløst trekktau skal sikkerhetsfaktor mot brudd for nytt trekktau minst være 4,5.
- 3.10 *Tauskiver, tromler, tauruller, skivetrykk*
- 3.10.1 *Generelt*
- 3.10.1.1 Drivskive, vendeskive, tauruller og avbøyningsskiver for trekktau skal normalt være foret med materiale som har en elastisitetsmodul høyst lik $10\,000\text{ N/mm}^2$. Samtlige skiver og ruller skal ha kule- eller rullelager.
- 3.10.1.2 Trekktauet skal understøttes med tauruller eller tauskiver. Avstanden mellom tauopplageringene skal velges slik at trekktauet ikke kan berøre understøttelser eller underlag ved den minste strekkraft som kan opptre i trekktauet ved normal drift. (Tomt kjøretøy på vei nedover.)
- 3.10.1.3 Ved avbøyning i traseen skal trekktauet understøttes eller styres med tauskiver. Ved bruk av flere skiver skal de anordnes slik at de blir likt belastet (f.eks. skivebatteri).
- 3.10.1.4 Tauskiver skal være utstyrt med taustyringer eller flens.
- 3.10.1.5 Diameter i sporets bunn for skiver skal ikke være mindre 80 x trekktauets maksimale diameter og 800 x yttertrådenes diameter.
- 3.10.1.6 Diameter i drivtrommel skal ikke være mindre 100 x trekktauets maksimale diameter og 1000 x yttertrådenes diameter.
- 3.10.1.7 Krav til diameter og trykk for tauruller og ledeskiver:
<i>Trekktauavbøyning, (α)</i>	<i>Diameter, (D)[mm]</i>
$\alpha < 4^\circ$ og tauruller som bare bærer trekktauets vekt	$D > 8 \times$ trekktauets maksimale diameter
$40 < \alpha < 12^\circ$	$D > 15 \times$ trekktauets maksimale diameter, dog minst 10 % av lasten i N
$\alpha > 12^\circ$	Se punkt 3.10.1.4
- 3.10.1.8 Lagre for driv-, vende- og avbøyningsskiver skal dimensjoneres for minst 25 000 timer og lagre for tauruller minst 5000 timer.
- 3.10.1.9 Aksler og skiver skal være sikret med splint, kontramutter eller annen låseanordning som gir forsvarlig låsing.
- 3.10.1.10 Bæreaksler skal ha en sikkerhet på minst 8,0 mot brudd ved statisk belastning.
- 3.10.2 *Trommeldrift*
- 3.10.2.1 Drivtromler skal utformes og dimensjoneres etter anerkjente metoder og standarder.
- 3.10.2.2 Trommel skal ha fri flenshøyde på minst 2 x trekktauets diameter. Flensen skal være dimensjonert for kilekrefter som oppstår ved flere taulag. Drivtrommel skal ha spor som er tilpasset trekktauets diameter. Sporets stigning skal velges slik at det ikke oppstår kontakt mellom nabotørn i samme lag.
- 3.10.2.3 Ved trommeldrift skal endefestet på trekktauet dimensjoneres for trekktauets virkelige bruddstyrke. Dette oppnås ved 3 omdreininger tau på trommelen. Trekktauenden skal forankres. Forankringen skal dimensjoneres minst for trekktauets høydevekt og tomt kjøretøy i nedre stasjon.
- 3.10.2.4 Under alle normale driftsforhold skal det være minst 5 omdreininger trekktau igjen på drivtrommelen.
- 3.10.2.5 Drivtrommel skal styres med en innretning som stanser anlegget ved nødstopps dersom trekktauet kommer utenfor sitt vanlige leie, f.eks. dersom det klatrer over kanten på trommelen eller at det bygger seg opp i mange lang på ett enkelt sted.
- 3.10.2.6 Dersom tauets vinkel ut fra trommelen er større enn $1,5^\circ$, skal trommel ha spoleapparat. Spoleapparatet skal være konstruert slik at spoleskiven i enhver stilling er tvangsstyrt sideveis. I endestillingene skal skiven holde trekktauet tilbake så lenge at det nye laget får begynt helt i enden av trommelen. Spoleapparatet skal være stillbart i høyderetning
- 3.10.2.7 Drivtrommel skal være så stor at trekktauet blir liggende i maksimalt 3 lag på trommelen.
- 3.11 *Ståltauklemmer*

- 3.11.1 *Generelt*
- 3.11.1.1 Ståltauklemmer skal være slik at de ikke utilsiktet kan løsne fra tauet. De skal kunne gi tilstrekkelig holdekraft under alle driftsforhold.
- 3.11.1.2 Klemmene skal være av en slik utførelse at det ikke oppstår skader eller unormal slitasje på tau.
- 3.11.2 Ståltauklemmer for feste av kjøretøy til endeløst trekktau.
- 3.11.2.1 Ved endeløst trekktau skal kjøretøyet festes til trekktauet med klemmer.
- 3.11.2.2 Det skal benyttes minst to klemmer. Klemmene skal lett kunne forskyves på trekktauet.
- 3.11.2.3 Klemmenes samlede holdekraft skal være minst 3 ganger overhalende kraft ved maksimal tillatt last på kjøretøyet i banens bratteste parti. Holdekraften skal dog være minst like stor som vekten av kjøretøy med maksimal tillatt last.
- 3.11.2.4 Friksjonskoeffisienten mellom tau og klemmer skal normalt ikke settes høyere enn 0,13. Bruk av høyere friksjonskoeffisient skal kunne dokumenteres.
- 3.11.2.5 Klemmer skal ikke plasseres over innstikkender eller knuter i spleiser.
- 3.11.2.6 Klemkraften skal oppnås ved fjærer slik at tilstrekkelig klemkraft opprettholdes selv med tillatt slitasje på klemmer og tau.
- 3.11.2.7 Klemkraften skal høyst avta 15 % ved brudd i en tallerkenfjær.
- 3.11.2.8 Klemkraften skal ikke avta mer enn 25 % ved en reduksjon av trekktauets diameter på 10 %. Ved en reduksjon av trekktauets diameter på 10 % skal det fortsatt være minst 1,0 mm fri bevegelsesmulighet for klemplatene.
- 3.12 *Drivverk og bremses*
- 3.12.1 *Generelt*
- 3.12.1.1 Drivverk med tilhørende utstyr (motor, brems, veksler, m.m.) skal være vernet mot inngrep fra uvedkommende, og tilstrekkelig beskyttet mot regn, snø, is, oljesøl, skitt, o.l., jf. 3.15.3.
- 3.12.1.2 Hydraulisk drevne innretninger skal beskyttes av overtrykksventiler, tilbakeløpsventiler, lufteanordninger, dreneringsmuligheter for kondensvann etc. i nødvendig utstrekning for å sikre en sikker funksjon selv ved utilsiktet trykkøkning, trykkfall, ledningsbrudd etc. Hydrauliske ledninger, koblinger etc. skal ha en sikkerhet på minst 3.
- 3.12.2 *Drivverk*
- 3.12.2.1 Motorene skal kunne starte banen uten rykk. Banen skal kunne kjøres fullastet i begge retninger.
- 3.12.2.2 Ved beregning av den effekt hovedmotor skal overføre skal det tas hensyn til følgende:
- Belastning ved fullastet oppovergående kjøretøy i banens bratteste parti.
 - Friksjonsmotstand mellom kjøretøy og skinnegang.
 - Friksjonsmotstand over skiver og tauruller.
 - En akselerasjon på minst $0,15 \text{ m/s}^2$ med fullastet kjøretøy i banens bratteste parti.
- 3.12.2.3 Dersom redning/evakuering av kabelbanen er vanskelig på grunn av topografiske eller andre forhold, kan Taubanetilsynet kreve at kabelbanen utstyres med nøddriftmotor. Nøddriftmotor skal ha uavhengig energikilde fra hovedmotor. Som nøddriftmotor benyttes normalt forbrenningsmotor. Nøddriftmotor skal dimensjoneres slik at banen kan kjøres med ugunstigste belastning i begge retninger. Ved mekanisk omkobling fra hovedmotor til nøddriftmotor skal sikkerhetsbremsen utløses.
- 3.12.2.4 Drivverket ved nøddrift skal konstrueres slik at banen ikke kan rase ut dersom motoren kveles eller stanser av annen grunn. Ved slik stans skal banen holdes i ro enten ved et bremsesystem uavhengig av sikkerhetsbremsen eller ved holdemoment i motoren. Drivverket skal samlet gi en sikkerhet på minst 1,5 mot utrusning.
- 3.12.2.5 Aksler, tannhjulsveksler, koblinger, tauskiver, tauruller og andre roterende deler skal være forsvarlig skjermet for å hindre personskader.
- 3.12.2.6 Kraftoverføring ved bruk av kjeder eller reimer fra hovedmotor er ikke tillatt.
- 3.12.2.7 Materialer, dimensjonering og arbeidsutførelse skal være i henhold til anerkjente normer og god praksis. Dimensjoneringen skal være slik at det ikke oppstår unormal slitasje.
- 3.12.2.8 Ved dimensjonering kan NS 5515 «Kraner og løfteutstyr. Maskinerier. Beregninger» legges til grunn så langt den er anvendelig. Drivverket skal ikke plasseres i lavere maskingruppe enn 4m. For drivverk hvor et brudd kan medføre større personskader skal drivverket plasseres i maskingruppe 5m.
- 3.12.2.9 Ved fastsettelse av tillatt utmattingsfasthet skal utmattingsgrensen multipliseres med faktorer som tar hensyn til komponentens form på det sted som beregnes, komponentens størrelse og bearbeidingsgrad. Ved beregning etter NS 5515 skal det foruten faktoren δ i maskingruppe 4m eller 5m benyttes en faktor på 1,5 for skadekonsekvenser.
- 3.12.2.10 Komponentene skal ha en sikkerhet på minst 3,5 mot brudd.
- 3.12.2.11 Det skal sørges for tilstrekkelig kjøling av motorer, girkasser og drev.
- 3.12.2.12 Motor skal beskyttes mot termisk overbelastning og jordfeil. Motorer skal utstyres med motorvern bryter og overspenningsvern.

- 3.12.2.13 Hovedmotoren skal ved elektrisk brems (motorbrems) kunne bremse fullastede kjøretøy i begge kjøreretninger med en bremsevirkning som tilsvarer en retardasjon minst lik $0,2 \text{ m/s}^2$. Maksimum bremsevirkning skal ikke være større enn $1,2 \text{ m/s}^2$.
- 3.12.2.14 Ved bruk av drivskive skal friksjonskraften mellom drivskive og trekktau skal være så stor at følgende betingelse er oppfylt:

$$S_{\min} + kU < e\mu\alpha$$

 S_{\min}
 hvor:
 S_{\min} = trekktaustrammingen i den slakke parten ved drivskiven
 U = omfangskraften
 k = sikkerhetsfaktor
 μ = friksjonskoeffisient mellom tau og drivskive
 α = omslyngsvinkel av tau på drivskive i radianer
 For k skal en verdi på 1,3 benyttes ved ugunstigste forhold med akselerasjoner ved start og retardasjoner ved oppbremsing.
- 3.12.2.15 Friksjonskoeffisienten mellom tau og drivskiveforing skal ikke velges høyere enn:
 – $\mu = 0,22$ for gummi- eller kunststofforing (bikoritt)
 – $\mu = 0,17$ for aluminiumsforing
 – $\mu = 0,10$ for uforet stålskive.
- 3.12.2.16 Ved bruk av andre materialer i drivskiveforing skal friksjonskoeffisient og materialets egnethet til formålet være fastlagt og beskrevet av en anerkjent prøveinstitusjon.
- 3.12.2.17 Foringen skal ikke smelte ved glidning mellom tau og foring.
- 3.12.2.18 Lager for hovedmotor skal dimensjoneres for minst 25 000 driftstimer.
- 3.12.2.19 Ved normal drift skal hastigheten ikke avvike mer enn $\pm 5\%$ fra største til minste belastning på banen.
- 3.12.2.20 Driftsbremsen skal automatisk tre i funksjon når motorstrømkretsen brytes.
- 3.12.2.21 Driftsbremsen skal normalt gå på med full kraft like før stillstand. Senest ved stillstand skal strømmen mellom hovedmotor og nett brytes.
- 3.12.2.22 Motorens dreiemoment skal begrenses. Ved 20 % overskridelse av maksimalt dreiemoment skal nødstop utløses.
- 3.12.2.23 Anlegget skal kunne stanses ved minst 2 mekanisk og elektrisk uavhengige innretninger for overvåking av overhastighet. Det ene systemet skal stanse banen ved ca. 10 % overhastighet og det andre systemet skal stanse banen ved ca. 20 % overhastighet.
- 3.12.2.24 Sensorer for overhastighetsutløsere skal være montert ved vende- eller avbøyningskive. Det er ikke tillatt med kjedoverføring til utløsere basert på sentrifugalkraft.
- 3.12.2.25 Drivmotorens turtall skal overvåkes kontinuerlig og sammenlignes med forventet verdi. Dersom hastighetsforskjellen er tilsvarende større enn 8 % av maks. hastighet skal nødstop utløses.
- 3.12.2.26 Kjøreretningen skal overvåkes slik at nødstop utløses dersom den faktiske kjøreretningen ikke er i overensstemmelse med den valgte kjøreretning og hastigheten er over 0,6 m/s.
- 3.12.2.27 Det skal sørges for tilstrekkelig smøring av motor, gir og kraftoverføring. Drivverket skal ved behov utstyres med oljetrykk- eller oljetemperaturovervåking.
- 3.12.2.28 Kabelbaner med kombinert person- og godstransport skal utstyres med overlastbryter. Ved en belastning på mer enn 20 % over maksimal beregnet belastning på drivverket skal normalstop utløses.
- 3.12.3 *Bremses*
- 3.12.3.1 Kabelbaner skal normalt være utstyrt med to bremsesystem, driftsbrems og sikkerhetsbrems. Bremsesystemene skal være elektrisk og mekanisk uavhengige. I tillegg skal det være mulig å bremse anlegget ved hjelp av hoveddrivverket. Bremsene må gi tilfredsstillende bremsevirkning ved kjøring i begge retninger.
- 3.12.3.2 Bremskraften for drifts- og sikkerhetsbrems skal fremskaffes med vekter eller lett justerbare styrte trykkfjærer som automatisk gir bremsevirkning når bremsene går på. Slitasje på bremsebelegget skal lett kunne kontrolleres. Bremsene skal kunne løftes av manuelt, hver for seg.
- 3.12.3.3 Bremsene skal konstrueres slik at en oppbremsing av banen ikke medfører fare for personer eller materiell.
- 3.12.3.4 For å oppnå best mulig nedbremsing under alle forhold, anbefales det at både sikkerhetsbrems og driftsbrems er utstyrt med bremskraftstyring slik at nedbremsing skjer i forhold til fastlagte retardasjonskurver uavhengig av last og kjøreretning.
 Ved kjøring med maksimal motorbelastning oppover i det bratteste partiet av banen skal retardasjonen ikke overstige $2,0 \text{ m/s}^2$ når motorbelastningen faller ut og sikkerhets- eller driftsbrems går på.
- 3.12.3.5 Bremsene skal gi lik virkning i begge kjøreretninger.

- 3.12.3.6 Bremsbakker og -flater skal ved konstruktive tiltak beskyttes mot hydraulikkolje, oljedamp fra andre maskindeler, fuktighet, osv.
- 3.12.3.7 Ved brems uten automatisk justering skal bremsefjærkarakteristikken velges slik at en slitasje på 1 mm på bremsebelegget gir mindre enn 10 % reduksjon av bremsekraften.
- 3.12.3.8 Bremskraftstyringer, bremsenes stilling, eller trykket ved hydraulisk eller pneumatisk åpning av bremsene, skal overvåkes. Ved feil skal alternative bremsere utløses.
- 3.12.3.9 Ved trykkbortfall i hydrauliske eller pneumatiske system for avløfting av bremsere skal det sikres at bremsene går på med full kraft.
- 3.12.3.10 Viktige bremseledere skal være lett tilgjengelige for kontroll og vedlikehold.
- 3.12.3.11 Hver brems skal kunne holde minst 1,6 ganger største statiske moment. Bremseledere skal ha en sikkerhet på minst 3,5 mot brudd.
- 3.12.3.12 Ved stans med motorbrems, jf. normalstopp, skal retardasjonen overvåkes. Ved retardasjoner mindre enn 0,2 m/s, eller større enn 1,2 m/s, skal motorstrømmen brytes og nødstop utløses.
- 3.12.3.13 Banen skal ha utstyr for manuell avløfting av bremsene. Utstyret skal være slik at en person skal kunne betjene både motor og bremsere samtidig ved nøddrift. Det skal dessuten være mulig å løfte av bremsene hver for seg på en sikker og hensiktsmessig måte i forbindelse med rutinemessig kontroll av bremsene.
- 3.12.3.14 Sikkerhetsbremsen skal virke direkte på drivskiven eller på egen bremseflate i direkte forbindelse med drivskiven.
- 3.12.3.15 Sikkerhetsbremsen skal dimensjoneres slik at banen kan stanses med en midlere retardasjon på minst 0,5 m/s² med fullastet kjøretøy i det bratteste partiet av banen uten bremsevirkning fra drivverk o.l.

Anmerkning:

Sikkerhetsbremsen justeres med drivmaskineriet tilkoblet slik at banen kan stanses med en midlere retardasjon på minst den største av 0,6 m/s² og sinus til anleggets største stigning i m/s² med fullastet kjøretøy i det bratteste partiet av banen.

- 3.12.3.16 Driftsbremsen skal dimensjoneres og justeres slik at den kan stanse banen med en midlere retardasjon på minst 0,5 m/s² med fullastet kjøretøy i det bratteste partiet av banen.
- 3.12.3.17 Krav til skinnebrems er beskrevet i pkt. 3.6.6. Ved utløsning av skinnebremsen skal nødstop utløses.
- 3.13 *Strammeanordning*
- 3.13.1 *Generelt*
- 3.13.1.1 Ved bruk av drivskive og endeløst trekktau skal trekktauet strammes med motvekt, hydraulisk stramming eller annen anordning som gir konstant stramming i tauet.
- 3.13.1.2 Strammeanordningen med eventuelle skiver, motvekt, strammevogn, hydraulikksylindere etc. skal ha nødvendig fri bevegelseslengde. De skal ikke kunne kile seg fast, spore av, eller bli hindret i sin bevegelse. Strammeanordningens plassering skal lett kunne registreres og måles. Strammeanordningens bevegelse skal begrenses med støtdempere.
- 3.13.1.3 Det frie bevegelsesområdet til strammevognen og strammekraftgiveren (motvekt, hydraulikksylinder eller lignende) skal i begge bevegelsesretninger begrenses med endebrytere som utløser normalstopp før disse innretningene beveger seg ut av sitt frie bevegelsesområde.
- 3.13.1.4 Strammeanordningens bevegelseslengde må tilpasses hvert enkelt anlegg slik at følgende faktorer ivaretas:
- elastisk forlengelse av tauet
 - permanent forlengelse av trekktau på minst 2,0 ‰
 - forlengelse på grunn av temperaturendringer på minst 75 °C. Ved anlegg plassert i fjell kan temperaturendringene settes til 10 °C
 - dynamiske forhold ved nødstop.

Anmerkning:

Dersom strammeanordningen er regulerbar med f.eks. flere faste innfestingsposisjoner, (f.eks. ved bruk av hydraulisk sylinder), så skal a) oppfylles, og for c) anvendes minst 30 °C.

- 3.13.1.5 Viktige deler som aksler, hydraulikksylindere etc. skal ha en sikkerhet mot brudd på minst 5,0.
- 3.13.1.6 Viktige deler av strammeinnretningen som: tau, skiver, hydraulikksylindere og endefester må være lett tilgjengelige for kontroll.
- 3.13.1.7 Det skal finnes festepunkt på strammestasjonen for oppstramming av trekktau. Største tillatte belastning skal angis ved hvert festepunkt.
- 3.13.1.8 Strammeanordninger skal normalt plasseres i hus. For midlertidige anlegg kan strammeanordninger plasseres utendørs. De skal da være inngjerdet.
- 3.13.2 *Stramming med motvekt*
- 3.13.2.1 Motvekt skal være helt innebygd eller være forsvarlig gjerdet inn for å hindre personskader ved bevegelse av motvekten og for å hindre ferdsl under motvekten.

- 3.13.2.2 Sjakt for motvekt skal være tilgjengelig for inspeksjon både fra bunn og topp. Den skal være drenert og vernet mot inntrenging av snø og vann slik at vann eller is ikke kan samle seg i bunnen av sjakten.
- 3.13.3 *Hydraulisk stramming*
- 3.13.3.1 Det skal være innretninger som forhindrer at et plutselig trykkfall i det hydrauliske systemet gir utilsiktede store bevegelser i strammeanordningen. Det skal være en overtrykksventil som hindrer at trykket stiger mer enn 10 % over det forutsatte.
- 3.13.3.2 Dersom kraften som påføres strammeskiiven kommer utenom det forutsatte kraftintervall i pkt. 3.7.3 og 3.7.4, eller endres mer enn $\pm 15\%$, skal dette utløse normalstopp. Oljepumpen skal stoppe automatisk dersom denne kraften øker med mer enn 15 % over maksimum verdi.
- 3.13.3.3 Det skal være en måleinnetning som viser trykket i strammesylingen.
- 3.13.3.4 Det skal være en måleinnetning som viser mengden olje på hydraulikk tanken. Tank og hydraulikkopplegg skal ha hensiktsmessige dreneringsmuligheter for kondensvann.
- 3.13.3.5 Det skal være mulig å pumpe opp trykket manuelt.
- 3.13.3.6 Stenge- eller omkoblingsmulighetene på hydrauliske anlegg skal overvåkes slik at en feilstilling skal utløse nødstop.
- 3.14 *Tilgang for kontroll og vedlikehold*
- 3.14.1 *Generelt*
- 3.14.1.1 (Uten innhold)
- 3.14.1.2 Drivverk og øvrig utstyr skal være lett tilgjengelig for kontroll, smøring og vedlikehold. Plattform, rekkverk og ledere skal monteres i den utstrekning det er nødvendig for å oppnå sikre og gode arbeidsforhold.
- 3.14.1.3 Tauskiver og tauruller skal være lett tilgjengelige for smøring, kontroll og utskifting av deler.
- 3.14.1.4 Når høyden over bakken er over 4,0 m, skal det finnes faste ledere, plattformer og rekkverk i nødvendig utstrekning. De skal være utformet og plassert slik at adkomsten kan foregå sikkert.
- 3.14.1.5 Arbeidsplattformer skal ha en bredde på minst 0,3 m.
- 3.14.1.6 Det skal være lett og sikker adkomst ut på plattformen.
- 3.14.1.7 Avstanden mellom trinnene i ledere skal ikke være større enn 0,3 m. Mellom trinnenes senterlinje og faste konstruksjonsdeler skal avstanden (dybden) være minst 0,15 m. Den innvendige bredden i lederne bør være minst 0,3 m.
- 3.14.1.8 Øvre ende av ledere skal utføres slik at overgangen til plattform kan foregå sikkert.
- 3.15 *Maskinrom, kjølerom, tunneler etc.*
- 3.15.1 *Generelt*
- 3.15.1.1 Andre myndigheter kan ha tilleggskrav. For øvrig vises til bygge- og brannforskriftene.
- 3.15.1.2 Stasjoner og rom skal anlegges slik at personer ikke kan skades av, eller komme utilsikket i kontakt med, mekaniske deler, elektriske anlegg, kabiner eller kjøretøy.
- 3.15.1.3 Drivverket skal plasseres i hus.
- 3.15.1.4 Utstyr og verktøy for kontroll og vedlikehold av banen skal være tilgjengelig.
- 3.15.1.5 Eksplosivt materiell skal ikke være lagret i stasjonene.
- 3.15.2 *Maskinrom*
- 3.15.2.1 Maskinrom med adkomst til drivverket skal ha takhøyde på minst 2,0 m. På tre sider av drivverket skal det være fritt rom sideveis minst 0,6 m. Adkomst til maskinrom skal kunne skje gjennom dør og om nødvendig trapper. Trapper skal være faste.
- 3.15.2.2 I maskinrom skal det være:
- uttak for elektrisk drevet utstyr
 - festepunkt for løfteutstyr slik at større deler kan løftes ut, og om nødvendig må deler av tak eller vegger lett kunne demonteres.
- 3.15.2.3 Maskinrom må ikke anvendes til andre formål, som f.eks. lagerplass.
- 3.15.2.4 Maskinrom skal utstyres med innretninger for å stanse drivverket (nødstopinnretninger).
- 3.15.2.5 Maskinrommet skal være avlåst for uvedkommende.
- 3.15.3 *Brannforebygging*
- 3.15.3.1 Ved valg av materialer i bygninger som ligger nært inntil kabelbanen skal det i størst mulig utstrekning benyttes ikke brennbare materialer. Det er ikke tillatt å benytte treverk som materiale i innbygde stasjoner med mindre bygningene er tilfredsstillende brannsikret.
- 3.15.3.2 Gulv, vegger og tak i transformatorstasjoner, varme rom og rom hvor brennbart eller selvantennelige stoff er lagret må være brannbestandig (A90).
- 3.15.3.3 I områder hvor brann kan oppstå skal det være ikke brennbare byggematerialer eller tilstrekkelig seksjonering.
- 3.15.3.4 I drivstasjonen, og om nødvendig i vendestasjonen, skal det være brannsløkkingsapparater som er egnet ved brann i spenningsførende elektrisk utstyr. Brannsløkkingsutstyret skal ha tilstrekkelig kapasitet og tilgjengelighet.
- 3.15.4 *Utskifting av anleggsdeler*

- 3.15.4.1 Det skal sørges for festemuligheter til løfteutstyr for utskifting av store komponenter eller anleggsdeler, oppspenning av tau og til avløfting av kjøretøy.
- 3.15.4.2 Festepunktene tillatte belastninger skal angis.
- 3.15.4.3 Hvis nødvendig skal det sørges for lett avtakbar åpning i tak eller vegger. Åpningene skal være lett synlige, og om nødvendig skal tillatt belastning være angitt.
- 3.15.5 *Kjørerom*
- 3.15.5.1 Kjørerommet skal være utstyrt med styrepult hvor nødvendig utstyr for overvåking av banens drift innebygges og plasseres på en hensiktsmessig måte.
- 3.15.5.2 Det skal normalt anbringes lamper som angir:
- banens driftsberedskap
 - kjøretøyenes driftsberedskap ved automatiske baner, herunder om dørene i kjøretøyene er lukket
 - kjøreretning
 - overhastighet
 - brudd i sikkerhetsstrømkretsen samt aktivering av de enkelte givere i sikkerhetsstrømkretsen
 - jordings- og kortslutningsfeil
 - overbruing av hele og deler av sikkerhetsstrømkretsen
 - driftstype, når dette ikke er lett oversiktlig (hoveddrift/nøddrift).
- 3.15.5.3 Styrepulten skal dessuten normalt utstyres med:
- a) hastighetsindikator
 - b) vognstillingsviser
 - c) ampere- og voltmeter
 - d) lydsignal som varsler når kjøretøy nærmer seg stasjonene
 - e) timeteller
 - f) betjeningsorgan for å:
 - løfte av sikkerhetsbrems
 - starte banen
 - stanse banen ved normalstopp
 - stanse banen ved nødstop
 - øke hastigheten
 - redusere hastigheten
 - tilbakesette feilmeldinger/overhastighet
 - låsbar bryter for overbruing av sikkerhetsstrømkrets
 - låsbar bryter for nøddrift
 - dødmannsknapp for manuelt styrte baner.
- 3.15.5.4 Alle lamper, brytere og instrumenter skal være hensiktsmessig merket med norsk tekst.
- 3.15.6 *Tunneler*
- 3.15.6.1 Tunneler skal utstyres med brannsikring i henhold til Brannvesenets krav. Tunneler med stor høydeforskjell som er åpne i begge ender skal være utstyrt med automatisk lukkbare dører for å hindre trekk- og pipevirkning i tilfelle av brann i tunnelen.
- 3.15.6.2 Ved valg av materialer inne i tunneler og overbygg skal det i størst mulig utstrekning benyttes ikke brennbare materialer, konferer med Taubanetilsynet og stedlig Brannvesen.
- 3.15.6.3 Elektrisk førende ledninger i tunneler skal være utført med brannsikre materialer.
- 3.15.6.4 Tunneler skal være utført med nødlyssystem i tilfelle av strømbrydd, brann o.l. Nødlyssystemet skal kunne være i drift i minst 2 timer. Nødlyssystemet skal vise kortest mulig evakueringsveg ut av tunnelen.
- 3.15.6.5 Ved valg av tunnelens dimensjoner skal det tas hensyn til kjøretøyenes lysromprofil, plass for trapper for evakuering og tilgang for kontroll og vedlikehold samt, spesielt ved baner med radiofjernstyring fra kjøretøyene, mulighet for sikker radioforbindelse langs hele traseen.
- 3.16 *Elektrisk utstyr*
- 3.16.1 *Generelt*
- 3.16.1.1 Den elektriske installasjonen skal være utført i henhold til gjeldende forskrifter.
- 3.16.1.2 Det elektriske utstyret skal være lett tilgjengelig for inspeksjon og vedlikehold samtidig som det skal være godt skjermet mot berøring.
- 3.16.1.3 Det skal treffes nødvendige tiltak for å beskytte anlegget mot atmosfæriske overspenninger.
- 3.16.1.4 Utfall av nettet eller en fase skal utløse nødstop.
- 3.16.1.5 Stålkonstruksjoner, drivverk, tau etc., skal normalt jordes ved stasjonene.
- 3.16.2 *Styring og betjening*
- 3.16.2.1 Fra styrepulten skal banen kunne styres og overvåkes. Pulten skal inneholde instrumenter og betjeningsorganer som beskrevet i pkt. 3.15.5.3.
- 3.16.2.2 Fra andre kjørepanel (kjøretøymontert) skal banen kunne stanses og om ønskelig fjernstyres.

- 3.16.2.3 Kjørehastigheten skal ikke kunne overskride en fastsatt verdi. Fra kjøreplassen skal denne hastigheten kunne reguleres trinnløst.
- 3.16.2.4 Ved ubetjente automatiske baner skal kun startknapp, knapper for valg av kjøreretning og nødstopp være tilgjengelig for publikum.
- 3.16.2.5 Automatisk styrte baner skal også ha mulighet for manuell styring.
- 3.16.2.6 Banens kjøreretning skal bare kunne endres når banen står i ro.
- 3.16.2.7 Banen skal utstyres med et veimålesystem som til enhver tid angir kjøretøyenes posisjon. I tillegg til meterteller skal det være en grafisk visning av vognenes posisjon i strekket.
- 3.16.2.8 Veimålesystemet må tillate en posisjonsavhengig hastighetsovervåkning i innkjøringssonene.
- 3.16.2.9 Veimålesystemet skal selv registrere kjøreretningen.
- 3.16.2.10 Ved netutfall eller asymmetri på nettet skal veimålesystemet fremdeles være i funksjon uten at informasjon mistes.
- 3.16.2.11 Veimålesystemet skal utføres slik at:
- pulsgivere skal sitte på driv- eller ledeskiver
 - oppløsning skal være på 1,0 meter eller mindre
 - programstillingen skal være avlesbar eller være lett å tolke
 - avstand fra kjøretøy til nedre stasjon eller annet fast punkt skal angis for begge telleverk
 - det skal være mulig å synkronisere telleverket til baneposisjonen etter utfall av veimålesystemet.
- 3.16.2.12 Banens kjørehastighet skal overvåkes i forhold til fastsatt hastighet. I innkjøringssoner skal hastigheten overvåkes ved minst en posisjon i retardasjonsområdet, og ved minst en posisjon i kryphastighetsområdet. Utenfor hastighetsreduksjonssonene skal kjørehastigheten overvåkes kontinuerlig.
- 3.16.2.13 Ved baner med automatisk regulering av hastigheten (baneprogram) skal kjørehastigheten overvåkes med et uavhengig veimålesystem. Hvis ett system faller ut, skal nødstopp utløses i god tid før farlig situasjon kan oppstå. Ved uoverensstemmelse mellom veimålesystemene skal nødstopp utløses.
- 3.16.2.14 Veimålesystemene skal være fullstendig uavhengige med separate pulsgivere, telleverk og strømforsyninger.
- 3.16.2.15 Ved manuell styring skal banen ha lydsignal som varsler kjørerer når kjøretøyet nærmer seg stasjonene. Videre skal anlegget ha en dødmannsknapp som må aktiveres innen et vist tidsrom etter at lydsignalet er gitt. Dersom denne ikke aktiveres, skal anlegget stoppe ved nødstopp. Posisjonen for aktivering skal velges slik at anlegget stanser i god tid før kjøretøyet har kommet fram til stasjonene.
- 3.16.2.16 Manuelt styrte baner uten baneprogram skal stoppe automatisk ved normalstopp i en viss avstand fra stasjonen dersom hastigheten ved innkjøringen ikke blir redusert til kryphastighet, jf. pkt. 3.4.2.4.
- 3.16.3 *Sikkerhetsstrømkrets*
- 3.16.3.1 Start av anlegget skal bare være mulig når alle kretser i sikkerhetsstrømkretsen er lukket. Ved brudd i sikkerhetsstrømkretsen skal banen stanse. Avhengig av hvilken feil som oppstår skal normalstopp, direktestopp eller nødstopp utløses. De forskjellige overvåknings- og sikkerhetsinnretninger er listet i pkt. 3.16.4.4.
- 3.16.3.2 Ved netutfall skal følgende deler av anlegget kunne drives av stasjonsbatterier:
- melde- og signalanlegget
 - interntelefon mellom stasjoner og kjøretøy
 - veimålesystemet med overhastighetsovervåkning.
- 3.16.3.3 Feilsøkingsinnretninger skal ikke innvirke på sikkerhetsstrømkretsens funksjon.
- 3.16.3.4 Sikkerhetsstrømkretser som utløser nødstopp skal være overvåket mot jordfeil og kortslutning.
- 3.16.3.5 Sikkerhetsbrytere skal være robuste og funksjonssikre.
- 3.16.3.6 Manøvrerstrømkrets skal være utført med særskilt låsbar overbruingsbryter i kjørepulten. Når denne betjenes skal sikkerhetsbremsen utløses. Det skal finnes lampe på kjøreplassen som angir at sikkerhetsstrømkretsen er overbruet.
- 3.16.4 *Sikkerhetsinnretninger*
- 3.16.4.1 Alle stoppfunksjoner skal kobles inn i en kontinuerlig overvåket strømkrets som virker etter hvilestrømsprinsippet. Ved uregelmessigheter i sikkerhetsstrømkretsen skal banen stoppe automatisk.
- 3.16.4.2 Igangkjøring av anlegget skal kun være mulig dersom:
- alle sikkerhetsstrømkretser er lukket
 - sikkerhetsbremsen er åpen
 - anlegget har stående «klarsignal»
 - dører er lukket, jf. pkt. 3.6.1.3.
- 3.16.4.3 Anlegget skal kunne stoppes på følgende måter:

Normalstopp:

skal medføre at anlegget bremses elektrisk. Når hastigheten er tilnærmet null skal driftsbremsen gå på og stoppe banen. Dersom retardasjon ikke har begynt etter ca. ett sekund skal dette utløse nødstop.

Nødstop:

skal medføre at hovedmotoren koples ut og at drivskivebrems og driftsbrems går på. Driftsbrems kan gå på med tidsforsinkelse. Tidsforsinkelsen bør velges slik at driftsbremsen går på senest når drivskivebremsen har stanset anlegget.

Direktestopp/Farestopp:

skal medføre at hovedmotoren koples ut og at driftsbrems går på.

Utløsning av skinnebrems:

skal medføre at skinnebremsen går på og at nødstop utløses i drivverket (se definisjon av nødstop).

Anmerkning:

Leverandør kan benytte andre betegnelser på de forskjellige måtene å stoppe banen på så lenge de forskjellige beskrevne funksjonene er tilstede.

Drivskivebrems skal dimensjoneres slik at det ikke kan oppstå fare for varmgang selv ved gjentatt nedbremsing fra full hastighet med full last.

Driftsbrems som benyttes som parkeringsbrems skal dimensjoneres slik at den tåler minst en nedbremsing fra full hastighet med full last uten fare for varmgang.

3.16.4.4

Banen skal utstyres med sikkerhetsinnretninger som beskrevet i tabellen nedenfor. For baner med begrenset persontransport kan det i begrunnede tilfeller godtas avvik.

X angir krav til stoppmåte

(X) angir alternativ stoppmåte som kan godtas etter nærmere vurdering.

<i>Type Utløsning</i>	<i>Punkt</i>	<i>Normal- stopp</i>	<i>Nød- stopp</i>	<i>Direkte- stopp</i>	<i>Varsel- signal</i>
Bruk av normalstoppknapp	3.16.4.5	X			
Bruk av nødstopknapp	3.16.4.6		X		
Betjening av nøkkelbryter til 0	3.16..2.4		X		
Betjening av overbroingsbryter	3.16.3.6		X		
Manuell utløsning av skinnebrems	3.6.6.5		X		
<i>Baneovervåkning:</i>					
Varsling av kjøretøy i innkjøringssone	3.16.2.14				X
Kvittering ved kjøretøy i innkjøringssone ikke utført	3.16.2.14	X			
Overhastighet	3.16.2.12		X		
Overhastighet i innkjøringssone	3.16.2.12		X		
Overhastighet i kryphastighet sone	3.16.2.15		(X)	X	
Normal endebryter	3.16.4.7			X	
Nød endebryter	3.16.4.8		X		
Feil i baneprogram eller styring	3.16.2.13		X		
Uoverensstemmelse mellom telleverk	3.16.2.13		X		
<i>Maskinovervåkning</i>					
Utfall av smøretrykk	3.12.2.23	X	(X)		
Overoppheting av drivmaskineri	3.12.2.23	X	(X)		
Unormal dreiemomentendring	3.12.2.22		X		
Nettutfall av en eller flere faser	3.16.1.5		X		
Overlastbryter	3.16.1.5	(X)	X		

<i>Type Utløsning</i>	<i>Punkt</i>	<i>Normal- stopp</i>	<i>Nød- stopp</i>	<i>Direkte- stopp</i>	<i>Varsel- signal</i>
Overspenningsvern	3.12.2.15		X		
Termisk beskyttelse av elektriske maskiner	3.12.2.15		(X)		
Motorvern hovedmotor	3.12.2.15		(X)		
<i>Bremseovervåkning</i>					
Posisjonsovervåkning eller trykkovervåkning av driftsbrems	3.12.3.8		X		
Posisjonsovervåkning eller trykkovervåkning av sikkerhetsbrems	3.12.3.8			X	
<i>Strammeovervåkning</i>					
Endestopp strammeinnretninger	3.13.1.3	X			(X)
Feilstilling av stenge- eller sjalteinnretning for hydraulisk strammeinnretning	3.13.3.6		X		
Feil strammekraft ved hydraulisk stramming	3.13.3.2		X		
<i>Sikkerhetsstrømkrets</i>					
Jordfeil i sikkerhetsstrømkretsen	3.16.3.4		X		
Kortslutning i sikkerhetsstrømkretsen	3.16.3.4		X		
Trekktauet legger seg på siden av tauruller eller tauskive i traseen	3.16.3	X			
Sikkerhetsstrømkretsen brytes	3.16.3.1		X		
<i>Annen overvåkning</i>					
Lukking av dører	3.16.4.15		(X)		X
Nødstoppsignal fra kjøretøy	3.16.4.6		X		
Utfall signal for nødstoppe eller skinnebrems fra kjøretøy	3.16.4.16		X		
Utløsning av skinnebrems	3.6.6.6		X		
Trykkovervåkning av skinnebremsutløsning	3.6.6.9	X			
Overvåkning av banens lysromprofil			X		
Avsporingsovervåkning			X		

- 3.16.4.5 Det skal anbringes normalstoppknapper ved alle normale kjøreposisjoner.
- 3.16.4.6 Nødstopppknapper skal finnes på følgende steder:
- alle kjøreposisjoner
 - maskinrom
 - plattform for tilgang til hjulgang når dette er nødvendig
 - det kan anbringes nødstopppknapper ved baneplattformene. Disse skal da monteres slik at de ikke kan utløses tilfeldig.
- 3.16.4.7 Nødstopppknapper skal være av manuell, tilbakestillbar type. Nødstopppknapper skal merkes med rød farge og tekst.
- 3.16.4.8 For at kjøretøyet skal stanse ved vanlig driftsstoppsted skal veimålesystemet eller en mekanisk eller induktiv bryter stanse banen ved direktestopp før kjøretøyet treffer bufferen. Posisjon for vanlig driftsstoppsted skal være lett omprogrammerbar og veimålesystemet skal være lett å synkronisere med kjøretøyenes plassering.
- 3.16.4.9 Om kjøretøyet kjører forbi vanlig driftsstoppsted, skal en endebryter stoppe banen ved nødstoppe senest idet kjøretøyet treffer bufferen. Denne skal aktiveres mekanisk/induktivt av kjøretøyet.

- 3.16.4.10 Utkjøring fra stasjonene skal bare være mulig når kjøretøyenes dører er lukket og låst. Dersom dørene åpnes skal direktestopp utløses.
- 3.16.4.11 Skifte mellom de forskjellige driftsformer, normaldrift, nøddrift og drift med overbruet sikkerhetsstrømkrets skal skje ved nøkkelbryter(e). Ved betjening av denne bryteren skal nødstopp utløses.
- 3.16.4.12 Anlegg med baneprogram skal stoppe ved nødstopp ved feil i styresystemet.
- 3.16.4.13 Ved både manuell og automatisk utløsning av skinnebremsen skal nødstopp utløses, jf. pkt. 3.12.3.19.
- 3.16.4.14 I kjøretøy som har dører som lukkes automatisk skal lukkingen overvåkes. Banen skal ikke kunne starte før signal om at døren er lukket er gitt, jf. pkt. 3.16.4.9. Dersom banen er startet, skal direktestopp utløses dersom overvåkningen aktiveres i innkjøringssonene.
- 3.16.4.15 Dersom trekktauet i traseen legger seg på siden av taurulle eller tauskiye skal normalstopp utløses.
- 3.16.5 *Telefon og radioutstyr*
- 3.16.5.1 Det skal være telefon eller fast installert radioforbindelse med skjermet kanal mellom kjøretøy og drivstasjon og mellom stasjonene. Forbindelsen skal også virke ved nettutfall og utløsning av skinnebrems. Ved selvbetjente baner skal det kunne oppnås kontakt med bemannet kontor dersom det opptrer driftsstans eller andre unormale situasjoner.
- 3.16.5.2 Fra en av stasjonene skal det kontinuerlig kunne opprettes forbindelse ut på det offentlige telefonnett enten ved at stasjonen er direkte tilknyttet det offentlige telefonnett eller ved at det er telefon eller radioforbindelse til et bemannet kontor hvor offentlig telefon finnes.
- 3.16.5.3 For spesielle formål, som redningsoperasjoner, vedlikeholds- og reparasjonsarbeider, m.m. skal bærbart radioutstyr være disponibelt.
- 3.17 *Skilt*
- 3.17.1 *Generelt*
- 3.17.1.1 Ved stasjonene skal det være skilt med kortfattede instruksjoner om hvordan passasjerene skal forholde seg.
- 3.17.1.2 Følgende opplysninger skal normalt bekjentgjøres gjennom oppslag i stasjonene og i kjøretøy:
- maks tillatt nyttelast
 - maks tillatt antall passasjerer
 - forbud mot samtidig å transportere personer og eksplosjons- eller brannfarlig last
 - andre opplysninger som er nødvendige for forsvarlig drift.
- 3.17.1.3 I kjøretøy uten fører, skal det være oppslag om hvordan passasjerene skal forholde seg ved driftsstans.
- 3.17.1.4 Banen skal ha skilt som angir fabrikat, typebetegnelse, produksjonsår og produksjonsnummer. Skiltet skal normalt være festet på de bærende konstruksjoner på drivstasjonen.
- 3.17.1.5 Skiltene skal være laget av holdbare materialer, godt synlige og ha tydelig og tekst eller illustrasjoner. Frittstående skilt skal ikke ha skarpe hjørner.
- 3.18 *Førstehjelpsutstyr og redningsutstyr*
- 3.18.1 *Generelt*
- 3.18.1.1 Ved anlegget skal det finnes lett tilgjengelig førstehjelpsutstyr. Betjeningen ved banen skal være opplært i bruk av utstyret slik at de kan yte effektiv hjelp dersom noen skulle komme til skade.
- 3.18.1.2 Det skal forefinnes tilstrekkelig redningsutstyr til å evakuere banen innenfor de rammer som er fastsatt i redningsplanen, jf. pkt. 4.3.4.
- 3.18.1.3 Redningsutstyret må være slik at redning raskt og sikkert kan gjennomføres på alle deler av banen.

4. Drift og vedlikehold – internkontroll

- 4.1 *Instrukser og journaler*
- 4.1.1 *Generelt*
- 4.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses den enkelte kabelbane med hensyn til banens konstruksjon og driftsbetingelser. Nødvendige instruksjoner, prosedyrer o.l. omkring dette skal utarbeides og samles i en «Håndbok for internkontroll for kabelbane» eller gis referanse fra denne boken. Internkontroll i denne sammenheng forholder seg kun til jernbaneloven.
- 4.1.1.2 Instruksjoner, prosedyrer o.l. skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonalet.
- 4.1.1.3 Instruksjoner, prosedyrer o.l. skal gjøres kjent for alt relevant personale og foreligge på alle nødvendige steder, eksempelvis i kjørerom, kjøretøy, hos redningspersonell etc.
- 4.1.1.4 Utført kontroll skal dokumenteres i Driftsdagbok og Vedlikeholdsbok.
- 4.1.1.5 I tilknytning til bygging av nytt anlegg skal det utarbeides en beskrivelse av nødvendig vedlikehold og hvordan dette skal utføres. (Dette er normalt leverandørens håndbok for vedlikehold eller leverandørens driftsinstruks).
- 4.1.2 *Håndbok for internkontroll for kabelbane*

- 4.1.2.1 For anlegget skal det utarbeides en Håndbok for internkontroll for kabelbane. Håndboken skal være et hjelpemiddel for eier og driftspersonale og dokumentere at anlegget blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Håndboken skal minst omfatte følgende hovedpunkter:

Kap. 0.	Målsetting
Kap. 1.	Driftsorganisasjon
Kap. 2.	Kontaktpersoner og telefonnummer
Kap. 3.	Nødvendige dokumenter for drift av anlegget
Kap. 4.	Tekniske hoveddata
Kap. 5.	Instruks
Kap. 6.	Redningsberedskap
Kap. 7.	Kontroll og vedlikeholdsplan
Kap. 8.	Føring av journaler
Kap. 9.	Rapportering
Kap. 10.	Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.

Mønster til «Håndbok for internkontroll for kabelbane» kan fås ved henvendelse til Taubanetilsynet.

- 4.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde følgende:

Kap. 0.	Målsetting: Her skal eier angi sin målsetting for å drive og vedlikeholde kabelbanen på en sikker og forsvarlig måte.
Kap. 1.	Driftsorganisasjon: Her skal det foreligge en oversikt over driftsorganisasjonen samt en oversikt over kjøpere og stasjonsvakter.
Kap. 2.	Kontaktpersoner og telefonnummer: Her skal det foreligge en oversikt over viktige telefonnummer. Navn og tilhørende telefonnummer skal minst angis for eier, driftsleder, lege, sykebil, politi/lensmann, brannvesen, Taubanetilsynet og Arbeidstilsynet.
Kap. 3.	Nødvendige dokumenter for drift av anlegget: Kopi av følgende obligatoriske dokumenter skal inngå i håndboken: <ul style="list-style-type: none"> – tillatelse til drift fra Samferdselsdepartementet – driftstillatelse – blankett nr. T-95 «Anmodning om driftstillatelse for taubane», jf. vedlegg 4 – garantierklæring vedrørende obligatorisk ansvarsforsikring, jf. vedlegg 3.

Det skal videre fremgå hvor på anlegget følgende dokumenter oppbevares:

- oppdragsbekreftelse Taubanetilsynet
- forskrifter om bygging og drift av taubaner m/veiledning
- forskrift om kabelbane.

Kap. 4.	Tekniske hoveddata: Her skal tekniske hoveddata samt taudata for anlegget angis. Av tekniske hoveddata skal minimum følgende navn eller data angis: <ul style="list-style-type: none"> – leverandør – byggeår – horisontal lengde – skrå lengde – høydeforskjell – maksimal stigning – kapasitet – motvekt for trekktau – vekt av kjøretøy – antall personer pr. kjøretøy – største nyttelast – motorytelse
---------	---

- største tillatte kjørehastighet
- sikkerhetsfaktorer for tau
- anleggets normale bremsetid ved full last og uten last (referansebremsetider).

Av taudata skal minimum følgende angis:

- taudiameter
- konstruksjon
- minimum effektiv bruddlast
- nominell fasthet.

Kap. 5. Taudata kan erstattes av tausertifikater
Instrukser:
Her skal gjeldende, nødvendige instruks for drift av banen oppbevares, minimum;

- instruks for driftsleder og annet personell
- betjening ved drift
- rutiner for drift og innstilling av drift samt rutiner ved driftsstopp og reparasjon
- instruks for prøving av drivverkets bremses og skinnebremses med overhastighetsutløsning
- omfang av daglig vedlikehold, jf. 4.3.1.3.

Kap. 6. Redningsberedskap:
Her skal nødvendig redningsberedskap angis, minimum:

- redningsplan m/redningsutstyr
- varslingsrutiner
- oversikt over nødvendig førstehjelpsutstyr og hvor dette oppbevares
- prosedyrer for redningsøvelser.

Kap. 7. Kontroll- og vedlikeholdsplan:
Her skal planer for nødvendig kontroll og vedlikehold av banen angis. Kontroll og vedlikehold skal minimum omfatte alle forhold nevnt i avsnitt 4.4, samt alle anvisninger gitt av leverandør og produsent. Planene for kontroll og vedlikehold skal være slik utformet at kontroll og vedlikehold enkelt lar seg dokumentere.

Kap. 8. Dokumentasjon av kontroll og vedlikehold:

- Her skal det oppbevares en oversikt over etablerte systemer for oppfølging av kontroll og vedlikehold.

Kap. 9. Rapportering:
Her skal nødvendige rapporteringsskjemaer for innsending til Taubanetilsynet oppbevares, minimum:

- månedsrapport for kabelbane
- skaderapport for taubaner.

Kap. 10. Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.
Her skal det fremgå hvor bl.a. følgende dokumenter oppbevares:

- driftsdagbok, vedlikeholdsbok, taubok
- teknisk dokumentasjon
- påleggslistes etter besiktelser
- rundskriv fra Taubanetilsynet

- skade- og uhellsjournal
- rapporter sendt Taubanetilsynet
- kopi av årsrapport for kabelbane.

I tilknytning til de enkelte kapitler i Håndboken skal det angis hvor de enkelte dokumenter skal oppbevares eller være tilgjengelig.

4.1.3 *Driftsdagbok*

4.1.3.1 Anlegget skal føre en dagbok over den daglige drift.

Følgende innføringer skal foretas:

- dato
- tidspunkt for begynnelse og avslutning av kjøring og antall driftstimer
- navn på kjører og eventuelt hjelpepersonell
- værforhold (vind, temperatur, nedbør)
- kvittering for at den daglige kontroll og prøvekjøring er utført, uregelmessigheter noteres
- antall transporterte passasjerer opp og ned
- alle uhell eller unormale hendelser ved driften av banen, herunder også driftsstans med angivelse av årsak og varighet.

4.1.3.2 Driftsdagboken skal framlegges ved besiktelser fra Taubanetilsynet.

4.1.4 *Vedlikeholdsbok*

4.1.4.1 Det skal føres en vedlikeholdsbok over det løpende kontroll- og vedlikeholdsarbeid. Det skal angis dato for utførte kontroller og vedlikeholdsarbeider, hvilke deler som er kontrollert og delenes tilstand. Utskifting av deler skal angis.

4.1.4.2 Den som har utført kontroll eller vedlikeholdsarbeider skal signere i vedlikeholdsboken.

4.1.4.3 Vedlikeholdsboken skal klart dokumentere at det nødvendige vedlikehold i henhold til leverandørens håndbok for vedlikehold (jf. 4.1.1.4) samt vedlikehold og periodiske kontroller i henhold til kapittel 4.4 er utført, og at det er utført til korrekt tid.

4.1.5 *Taubok*

4.1.5.1 Det skal føres en taubok som skal inneholde følgende informasjon om, trekk og strammetau.

- dato for installasjon
- dato for utskifting av endeforbindelser med angivelse av hvem som har utført arbeidet
- dato og resultat av grundige visuelle kontroller og mellomkontroller av tau
- fortegnelse over smøring med angivelse av smøremiddel
- angivelse av reparasjon av tauskader med navn og firma til vedkommende som har utført reparasjonen.

4.1.6 *Rapportering til Taubanetilsynet*

4.1.6.1 Årsrapport på fastsatte skjema sendes til Taubanetilsynet innen 1. februar. Rapporten skal dekke forrige kalenderår.

4.1.6.2 Måned rapport på fastsatt skjema sendes til Taubanetilsynet innen 15. i påfølgende måned. Rapporten skal omhandle utførelsen av månedlig vedlikehold.

4.1.6.3 Ved utføring av støpekoblinger og klemhoder og ved spleising av tau skal arbeidet rapporteres til Taubanetilsynet på fastsatt skjema, jf. forskrift om ståltau til taubaner og kabelbaner.

4.1.6.4 Ulykker ved kabelbanen som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell, redningsaksjoner etc. som vedrører kabelbanen og som åpenbart kunne medført personskade inndeles i 2 kategorier og skal rapporteres til Taubanetilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykker med mindre alvorlig personskade, redningsaksjon uten personskade samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Anmerkning:

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: brukket tann, arm- og beinbrudd, avrevet leddbånd, smerter i rygg, kutt som må sys.

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som ikke har nedsatt sikkerheten ved kabelbanen etter at uhellet er utbedret herunder eksempelvis: skader på skinnegang/understøttelser, skader på drivmaskineri eller kjøretøy, stormskader, skinnbremsinnslag, branntilløp etc.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapport fra anlegget være sendt til Taubanetilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet.

Kategori 2:

Ulykke med alvorlig personskade, redningsaksjon med personskade, redningsaksjoner med personskader, samt alvorlige tekniske uhell som åpenbart kunne medført alvorlig personskade.

Anmerkning:

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: alvorlig ryggskade, alvorlig hodeskade, åpne eller kompliserte brudd eller skader som åpenbart kan medføre varig mén.

Med alvorlig tekniske uhell menes uhell som kan ha medført eller avdekket en nedsatt sikkerhet på kabelbanen, herunder eksempelvis: utrusning av kjøretøy, brudd i hovedakslinger i drivverket, avsporing, kollisjon mellom kjøretøy eller mellom kjøretøy og stasjoner, påkjørsler.

- 4.1.6.5 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Taubanetilsynet. Skaderapport fra anlegget skal sendes Taubanetilsynet umiddelbart etter uhellet.
- 4.1.6.6 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten på kabelbanen skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med kabelbanen før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Taubanetilsynet. Utrykning fra Taubanetilsynet vil være aktuelt
- 4.1.6.7 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2, der det etter driftsleders nøye vurdering fremkommer at sikkerheten på kabelbanen ikke er nedsatt, og hvor han ikke finner andre grunner som skulle tilsi at kabelbanen skulle stoppes inntil forholdet er avklart med Taubanetilsynet, kan driftsleder beslutte at driften gjenopptas. Ved personskader eller andre ulykker der politiet er involvert i etterforskning av ulykken skal gjenopptakelse av driften avklares med politiet.
- 4.1.6.8 Ulykker med personskader skal rapporteres omgående til Politiet.
- 4.1.6.9 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.
- 4.1.6.10 Ulykker og tekniske uhell skal rapporteres på Blnr. T-19 «Skaderapport for taubaner» se vedlegg 2.
- 4.1.6.11 Andre uhell og ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører tilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Taubanetilsynet.
- 4.2 *Eier, driftspersonell og deres oppgaver*
- 4.2.1 *Eier*
- 4.2.1.1 Eierens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av forskriften her definert i jernbaneloven og i Samferdselsdepartementets forskrifter og betingelser for tillatelse til drift av kabelbane.
- 4.2.1.2 Eier skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for anleggets drift, redningsberedskap og vedlikehold. I tillegg skal driftslederen utnevne et tilstrekkelig antall stedfortredende driftsledere. Når kabelbanen er i drift skal driftsleder eller stedfortredende driftsleder være tilstede, eller i umiddelbar nærhet av anlegget som angitt i punkt 4.2.4.
- 4.2.1.3 Eier skal plikter å gi driftslederen og stedfortredende driftsledere de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre en forsvarlig drift og vedlikehold av anlegget.
- 4.2.1.4 Driftsleders ansvar og plikter skal ved dennes fravær ivaretas av de på forhånd oppnevnt stedfortredende driftsledere.
- 4.2.1.5 En personlig eier kan selv være driftsleder eller stedfortreder. Dette gjelder også for styrets formann eller disponenten i et aksjeselskap.
- 4.2.2 *Driftspersonell*
- 4.2.2.1 Ved kabelbaner inndeles personellet i følgende kategorier:
- driftsleder
 - stedfortredende driftsleder
 - kjører
 - vognfører
 - stasjonsvakt
 - bakvakt.
- 4.2.2.2 Driftsleder og stedfortredende driftsleder skal være minst 20 år.
- 4.2.2.3 For alt øvrig driftspersonell gjelder aldersgrense 18 år.
- 4.2.2.4 Driftspersonell ved skitau må ikke opptre påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende stoffer når de er i tjeneste.
- 4.2.3 *Driftsleder og stedfortredende driftsleder*
- 4.2.3.1 Driftslederen og stedfortredende driftsleder skal være faglig kvalifisert og ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for å forestå driften av banen. Stedfortredende driftsleder overtar driftslederens hele og fulle ansvar og myndighet ved dennes fravær.
- 4.2.3.2 Driftsleder og stedfortredende driftsleder skal inneha sertifikat for driftsleder.
- 4.2.3.3 Vilårene for å oppnå sertifikat for driftsleder er:
- Bestått teoretisk eksamen.
 - Ved teoretisk eksamen skal kandidaten godtgjøre at han har tilstrekkelige opplysninger om og forståelse av de emner som er omhandlet i «Normalplan for driftslederopplæring

kabelbane». Den teoretiske eksamen kan avlegges hos Taubanetilsynet eller hos den Taubanetilsynet bemyndiger. Den teoretiske eksamen skal avholdes i henhold til de retningslinjer som er angitt i «Normalplan for driftsopplæring kabelbane» (vedlegg 2). Bestått eksamen gjelder i 5 år.

- Dokumentert minimum 4 måneders praksis fra drift og vedlikehold av kabelbane i løpet av de siste 5 år.
- Praksisen skal omfatte de områder som er angitt i «Normalplan for driftsopplæring kabelbane».
- Praksisattesten skal være underskrevet av driftsleder på det skitauet der praksisen er opparbeidet. Praksisattest finnes i «Normalplan for driftslederopplæring kabelbane».
- Alder minst 20 år.

4.2.3.4

Driftslederen plikter:

- å utarbeide eller påse at det utarbeides nødvendige instruksjoner for drift og vedlikehold
- å ha nær kontakt med anlegget og den daglige drift
- å holde håndbok for internkontroll for kabelbanen oppdatert
- å påse at de instruksjoner og regler som gjelder for drift og vedlikehold følges
- å påse at anlegget er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
- å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
- å ta avgjørelse i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften av anlegget
- å forestå ledelse av redningsaksjoner.

4.2.3.5

Driftslederen og hans stedfortreder skal være godt kjent med:

- anleggets oppbygging, funksjon og tilstand
- forskrift om kabelbane.

4.2.3.6

Ved bytte av driftsleder skal ny driftstillatelse innhentes fra Taubanetilsynet. Forut for dette skal ny driftsleder registreres hos Taubanetilsynet ved innsending av blankett nr. T-95 Anmodning om driftstillatelse for taubane.

4.2.3.7

Viktige tjenestemeldinger fra driftslederen skal gis skriftlig.

4.2.4

Betjening av bane i drift

4.2.4.1

Ved kabelbane i drift skal driftsleder eller stedfortredende driftsleder være tilstede ved stolheisen eller i umiddelbar nærhet av denne. Med umiddelbar nærhet menes en avstand ikke større enn at han kan tilkalles og være ved banen innen maksimalt 30 minutter etter at han er tilkalt, for derigjennom bl.a. å kunne ivareta sitt lederansvar ved redningsaksjoner.

4.2.4.2

Driftslederen skal kunne disponere kjører, vognførere, stasjonsvakter og ev. bakvakt i den utstrekning som er nødvendig for å oppnå en sikker drift av banen.

4.2.4.3

Følgende driftsformer tillates:

- a) manuell bane, betjent drift
- b) automatisk bane, betjent drift
- c) automatisk bane, selvbetjent drift.

4.2.4.4

Ved manuell bane, kreves følgende bemanning:

- a) kjører pluss stasjonsvakter i alle stasjoner
- b) kjører pluss kabinførere.

4.2.4.5

Ved automatisk bane, betjent drift kreves følgende bemanning:

- a) kjører pluss stasjonsvakter i alle stasjoner
- b) kabinførere med radiofjernstyring, bakvakt kan kreves dersom redningsberedskapen tilsier det.

4.2.4.6

Ved automatisk bane, selvbetjent drift kreves følgende bemanning:

- a) bakvakt som til enhver tid kan nås av publikum. Bakvakten skal dessuten ha meldingsinnretninger som varsler alle unormale hendelser ved banen.
- b) ansvarshavende mekaniker med oppgaver iht. 4.2.4.7.

4.2.4.7

Kjører skal:

- være ansvarlig for den daglige drift og kontroll av banen
- foreta de nødvendige journalføringer i driftslogbok
- underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten ved banen.

4.2.4.8

Ved kjøring med kabinførere i henhold til punkt 4.2.4.5, skal den av kabinførerne som er ansvarlig for den daglige kontroll ha ansvaret for kjørerens oppgaver iht. 4.2.4.7.

4.2.4.9

Stasjonsvakter skal:

- ha oppsyn med at på- og avstigning foregår sikkert og riktig
- ved kjøretøy uten fører, påse at største tillatte antall passasjerer og største tillatte last ikke blir overskredet
- stenge baneplattformer

- gripe inn ved forhold som kan ha innvirkning på banens sikkerhet og drift.
- 4.2.4.10 Kabinføreren skal være godt kjent med gjeldende sikkerhetsbestemmelser, bruk av kommunikasjonsutstyr, utløsning og avløfting av skinnebremsen samt bruk av redningsutstyr. Han skal være instruert i hvordan han skal forholde seg hvis unormale situasjoner skulle oppstå.
 - Kabinføreren er ansvarlig for at største tillatte antall passasjerer og største tillatte last ikke blir overskredet.
 - Kabinføreren skal underrette kjøreren om alle forhold eller hendelser som nedsetter sikkerheten av banen, eller som kan tenkes å få en slik virkning.
 - For åpne kjøretøy og ved kjøretøy uten fører er det forbudt å transportere åpenbart berusede personer.
- 4.3 *Driftsrutiner*
- 4.3.1 *Igangsetting av driften*
- 4.3.1.1 Daglig, før banen åpnes for passasjerkjøring settes i gang, skal det kontrolleres at anlegget er i driftssikker stand.
- 4.3.1.2 Før første passasjerkjøring skal det foretas en kontrollkjøring. Ved kjøring fra vogn skal vognføreren ved første kjøretur være spesielt oppmerksom på skinnegang og understøttelser.
- 4.3.1.3 Omfanget av den daglige kontrollen fastsettes i samråd med Taubanetilsynet og er avhengig av banens konstruksjon og driftsbetingelser. Normalt skal den daglige kontrollen minst omfatte:
 - telefon- og radioforbindelser
 - alle elektriske funksjoner som har betydning for sikkerheten
 - trektauets løp i hjul, ruller og skiver
 - stilling til eventuell motvekt
 - stillingsviser
 - amperemeter, nettspenning
 - at system for kontrollert innkjøring i stasjoner fungerer
 - styrekommandoer
 - kontroll av bremsenes tilstand. Bremsebelegg kontrolleres spesielt for oljesøl.
- 4.3.2 *Innstilling av driften*
- 4.3.2.1 Når kjøreren forlater anlegget skal det være avlåst.
- 4.3.2.2 Ordinær drift skal stanse når det oppstår klimatiske eller andre forhold som reduserer banens funksjonssikkerhet under et akseptabelt sikkerhetsnivå eller når en redningsaksjon ikke kan gjennomføres med akseptabel sikkerhet.
- 4.3.2.3 Dersom det av en eller annen grunn er tvingende nødvendig å kjøre under forhold som normalt ville være årsak til stopp, skal det utvises spesiell aktsomhet. Tvingende årsaker kan være f.eks. syketransport, kjøring for tømming av banen, o.l. Driftslederen eller hans stedfortreder skal være tilstede.
- 4.3.3 *Driftsstopp*
- 4.3.3.1 Ved driftsstopp skal passasjerer og driftspersonell umiddelbart informeres om dette og om antatt varighet. Deretter skal de holdes løpende orientert om hvordan de skal forholde seg.
- 4.3.3.2 Det er bare tillatt å kjøre med overbruet sikkerhetsstrømkrets for å tømme kjøretøyene, og det må utvises spesiell aktsomhet.
- 4.3.3.3 Dersom anlegget ikke lar seg kjøre på grunn av brudd i sikkerhetsstrømkretsen, kan sikkerhetsstrømkretsen overbrues og kjøretøyet kjøres til nærmeste endestasjon dersom følgende forutsetninger er oppfylt:
 - feilen er funnet, men lar seg ikke rette i løpet av kort tid
 - viktige kontrollpunkt overvåkes manuelt
 - kjøretøy og maskinrom er betjent, kjører og vognførere har kommunikasjonsmulighet og stoppknapper lett tilgjengelig
- 4.3.4 *Redningsplan, redningsutstyr og redningsøvelse*
- 4.3.4.1 For anlegget skal det foreligge en redningsplan som en del av redningsberedskapen. Det skal av denne fremgå hva som skal forefinnes av redningsutstyr, samt plan og instruks for bruken av dette. Alle faste mannskaper ved anlegget skal være godt kjent med redningsplanen. Den skal minst foreligge i Håndbok for internkontroll for kabelbaner, ved kjøreplassen, samt hos stasjonsvakter og kabinførere.
- 4.3.4.2 Den ansvarshavende ved banen avgjør, hvis mulig i samråd med driftslederen eller hans stedfortreder, om feilen er av en slik art at redningsaksjon skal igangsettes. Det alternativet som gir minst risiko for passasjerene skal velges.
- 4.3.4.3 Minst én gang om året skal redningsberedskapen vurderes. Om nødvendig kan det kreves at det avholdes redningsøvelse.
- 4.3.5 *Reparasjoner og arbeid på anlegget*
- 4.3.5.1 (Uten innhold)

- 4.3.5.2 Ved arbeid på anlegget må det utvises spesiell aktsomhet slik at personellet ikke utsettes for ulykker. Farlige situasjoner kan lett oppstå ved at anlegget blir startet utilsiktet, ved berøring av bevegelige deler, eller ved fall.
- 4.3.5.3 Driftslederen skal orientere personellet om hvilke sikkerhetstiltak som skal treffes og om bruken av disponibelt hjelpeutstyr, så som ledere, stiger, plattformer, arbeidskurver, sambandsutstyr, sikkerhetsbelter, hjelm og vernebriller.
- 4.3.5.4 Arbeid i tilknytning til bevegelige deler må ikke settes i gang uten at følgende sikkerhetstiltak er truffet:
- 4.3.5.5 Skilt «Arbeid pågår» skal være oppsatt på kjøreplassen.
- 4.3.5.6 Startorgan/hovedbryter, skal være avlåst.
- 4.3.5.7 Dersom arbeidets art gjør det nødvendig at anlegget kjøres mens arbeid pågår, skal kontrollrommet alltid være bemannet av en person med klare instruksjoner. De som arbeider må da ha kontakt med denne personen enten ved hjelp av transportabelt radioutstyr eller telefon.
- 4.3.5.8 Når anlegget skal startes, skal den som kjører gjenta startordren og få den bekreftet innen han starter.
- 4.3.5.9 Ved klatring skal det være minst to personer tilstede.
- 4.3.5.10 Det nødvendige verktøy som behøves for kontroll og vedlikehold skal være tilstede på anlegget.
- 4.3.5.11 Dersom banen kan ha fått skader (avsporing, tuskader), skal driftsleder forvise seg om at anlegget er i driftssikker stand ved at det gjennomføres en kontroll av banen. Etter utbedring av mangler eller etter vesentlige endringer, skal det ikke bli foretatt kontroll av Taubanetilsynet, utføres en prøvekjøring og kontroll av driftslederen.
- 4.4 *Vedlikehold og periodiske kontroller*
- 4.4.1 *Generelt*
- 4.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av anlegget skal være lagt opp slik at uhell og unormal slitasje forebygges.
- 4.4.1.2 Vedlikehold, kontroll og eventuell etterkontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til banens konstruksjon, drift og vedlikehold.
- 4.4.1.3 Arbeidene skal enten ledes av anleggets driftsleder, representant fra produsent, leverandør eller anerkjent servicefirma.
- 4.4.1.4 Omfanget av vedlikeholds- og kontrollarbeidene skal være fastlagt i leverandørens håndbok for vedlikehold.
- 4.4.1.5 Reparasjoner eller endring av deler som er viktige for anleggets sikkerhet skal på forhånd klareres med Taubanetilsynet. Alle arbeider skal være fagmessig utført og i henhold til approberte tegninger.
- 4.4.1.6 Prøvekjøring etter reparasjoner og endringer skal utføres under tilsyn av driftslederen. Driften skal bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.
- 4.4.1.7 For gjennomføring av bremseprøver skal det forefinnes belastningsvektorer tilsvarende full last i ett kjøretøy. Vektene bør ikke være tyngre enn 25 kp pr. stk.
- 4.4.1.8 Dersom anlegget har vært ute av drift i mer enn en måned, skal det utføres kontroll i henhold til 4.4.2, månedlig kontroll, før driften gjenopptas. Dersom anlegget har vært ute av drift i mer enn 6 måneder, skal det i tillegg utføres kontroll i henhold til 4.4.3, årlig kontroll, før driften gjenopptas.
- 4.4.1.9 Ved lengre driftsstans enn ett år skal kontrollomfanget bestemmes i samråd med Taubanetilsynet. Normalt vil det bli krevd utført besiktelse fra Taubanetilsynet i henhold til pkt. 2.3.5 før driften gjenopptas.
- 4.4.1.10 Den løpende kontroll og vedlikehold med anlegget inndeles i 6 typer:
- Daglig kontroll
 - Månedlig kontroll
 - Årlig kontroll
 - 5-årig kontroll, Hovedrevisjon
 - Flerårskontroll
 - Kontroll av tau.
- 4.4.2 *Daglig kontroll*
- 4.4.2.1 Omfanget av den daglige kontroll er angitt i 4.3.1.
- 4.4.3 *Månedlig kontroll*
- 4.4.3.1 Månedlig kontroll skal minst omfatte følgende:
- visuell kontroll av kjøretøy for sprekker og deformasjoner
 - skinnebremser utløses manuelt i stillstand
 - kontroll av ladetilstand for eventuelle batterier
 - prøving av drifts- og sikkerhetsbremser
 - prøving av innkjøringsovervåking og grensebrytere
 - eventuell nøddriftmotor startes

- g) visuell kontroll av alle deler som utsettes for slitasje som:
 - tauskiver
 - tauruller
 - foringer
 - bremsebelegg.
- h) skinnegang og eventuell understøttelse kontrolleres visuelt fra kjøretøy
- i) trekk- og strammetau kontrolleres visuelt. Spleiser og områder med trådbrudd eller andre skader kontrolleres spesielt nøye
- j) kontroll av at drifts- og redningsutstyr er til stede.

4.4.4

Årlig kontroll

4.4.4.1

Årlig kontroll skal minst omfatte:

- a) visuell kontroll fra bakken av skinnegang, understøttelse, gangbaner. Viktige bolteforbindelser i bærende konstruksjoner skal kontrolleres og tiltrekkes
- b) kontroll av skinnegang og skjøtelasker med skjøtebolter
- c) visuell kontroll av forbindelser mellom kjøretøy og trekktau
- d) visuell kontroll av skruer, nagler og sveisesømmer i kjøretøy og løpeverk
- e) bremseprøver med drifts- og sikkerhetsbrems, måling av bremsetider
- f) overhastighetsutløsning
- g) visuell kontroll av alt elektrisk utstyr når det gjelder bevegelige kontakter og tilslutningers tilstand inkludert slidedeler på motor. Kontroll av utstyr for beskyttelse mot lynnedslag, jordfeil, overlast og overspenning
- h) kontroll av signalledninger med fester og kontakter. Funksjonsprøving av stoppknapper og sikkerhetsbrytere
- i) utløsning av skinnebrems ved tauskivprøve, måling av rest- og holdekraft
- j) utløsning av skinnebrems ved overhastighet, måling av bremseveg
- k) visuell kontroll av eventuell strammeinnretninger med strammevinsj, strammetauskiver, strammetau, hydrauliske slanger og sylindre. Kontroll av strammeloddets tilstand (sprekker og avskallinger)
- l) eventuell prøvetur med nøddriftmotor
- m) nøye kontroll av tauruller og tauskiver for lagerslitasje, slitasje av foringer samt trekktauets løp over skiver og ruller
- n) visuell kontroll av redningsutstyret, jf. pkt. 4.3.4.

4.4.5

5-årig kontroll – Hovedrevisjon

4.4.5.1

Hvert 5. år skal hele anlegget gjennomgå en hovedrevisjon.

4.4.5.2

Hovedrevisjon skal normalt omfatte:

- a) kontroll av kjøretøy med hjulgang for slitasje, sprekker, deformasjon og korrosjon. Demontering skal utføres i nødvendig grad
- b) demontering og kontroll av skinnebrems. Tallerkenfjærer skal skiftes
- c) nøye kontroll skinnegang og understøttelse. Kontroll og ettertrekking av bolter/muttere i bærende konstruksjoner. Det skal kontrolleres at sporvidden er innenfor akseptable toleranser
- d) nøye kontroll av tauruller med oppheng for slitasje, sprekker, deformasjon og korrosjon
- e) kontroll av tromler, driv-, lede- og vendeskiver for sprekker og deformasjoner
- f) visuell kontroll av tannhjul i reduksjonsgir
- g) åpning eller demontering og kontroll av bevegelige deler i bremses, tallerkenfjærer skal skiftes.

4.4.5.3

I stedet for den i 4.4.5.1 angitte hovedrevisjon kan det utføres et systematisk kontroll- og vedlikeholdsarbeid som i løpet av en 5-års periode omfatter alle deler angitt i pkt. 4.4.5.1. Kontrollintervallet for hver enkelt del skal ikke overskride 5 år.

4.4.6

Flerårskontroll

4.4.6.1

På grunnlag av dokumentasjon fra leverandøren skal visse deler underkastes spesiell kontroll i fastlagte intervall.

4.4.6.2

Utmattingsbelastede komponenter kan kreves NDT kontrollert med egnede metoder etter 15, 25, 30, 35, osv. år.

4.4.7

Kontroll av tau

4.4.7.1

Ved fornyelse av endefester skal tauet kontrolleres for skader.

4.4.7.2

Trekktau skal prøves magnetinduktivt i henhold til terminer angitt i forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner

4.4.7.3

Ved utgangen av terminen vil det normalt bli gitt pålegg om magnetinduktiv prøving fra Taubanetilsynet.

4.4.7.4

Strammetau skal skiftes i henhold til leverandørens anvisning, dog minst hvert 10. år.

- 4.4.7.5 Trekk- og strammetau skal kasseres helt eller delvis når tverrsnittsreduksjonen overstiger det som er angitt i forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
- 4.4.7.6 Hvis trekktauet har forlenget seg slik at kjøretøyene blir ugunstig plassert i stasjonene må trekktauet kortes inn.
- 4.4.7.7 Spleising tillates bare som midlertidig reparasjon. Unntatt er anlegg som operer med lukket tausløyfe. Krav til spleiser framgår av forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.
- 4.4.7.8 Trekktau skal smøres regelmessig med hensiktsmessig smøremiddel.
- 4.4.7.9 For øvrig henvises det til forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Vedlegg 1: Årsrapport kabelbane

For å lese vedlegg 1 se her:

Vedlegg 2: Skaderapport for taubane

For å lese vedlegg 2 se her:

Vedlegg 3: Garantierklæring

For å lese vedlegg 3 se her:

Vedlegg 4: Anmodning om driftstillatelse for taubane

For å lese vedlegg 4 se her:

Vedlegg 5: Normalplan for driftslederopplæring kabelbane Kabelbane for offentlig personbefordring

1. Informasjon

- 1.1 *Innledning*
Normalplan for driftslederopplæring kabelbane skal sikre en helhetlig ramme for opplæringen av driftsledere for kabelbane med offentlig personbefordring.
- 1.2 *Opplæringens betydning*
Ulykker ved kabelbaner i drift har ofte menneskelige feil som bakenforliggende årsak. Menneskelige feil oppstår lett ved manglende kunnskap og forståelse for de systemer som ligger til grunn for sikkerheten ved drift av kabelbaner.
Det er derfor avgjørende at opplæringen av driftsleder blir så god som mulig.
I hovedmålene er det både lagt vekt på det forebyggende sikkerhetsarbeidet og de beredskapsmessige forhold som sikrer at feil og driftsstans som oppstår ikke medfører uakseptabel mangel på sikkerhet for passasjerer, driftspersonell eller tredjeperson.
- 1.3 *Hovedmål*
Driftslederopplæringens hovedmål er at kandidaten skal tilegne seg de holdninger, kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for at kandidaten skal kunne være ansvarlig for drift og vedlikehold av kabelbaner på en mest mulig sikker måte i henhold til lover og forskrifter slik at passasjerer, driftspersonell og tredjeperson ikke opplever farer eller ubehag i sin kontakt med kabelbanen.
- 1.4 *Gjennomføring av opplæringen*
Opplæringen består av teoretisk opplæring og obligatorisk praksis ute i et anlegg i drift.
Teoretisk opplæring kan oppnås gjennom deltagelse på kurs og/eller ved selvstudium.
Praksisperioden skal strekke seg over en periode på minst 4 måneder. Praksisen skal dog inneholde alle relevante arbeidsoppgaver som forekommer i løpet av ett kalenderår, herunder årlig kontroll iht. forskrift om kabelbaner og leverandørens anvisninger, jf. kapittel 2.
Praksis skal gjennomføres ved kabelbane for offentlig personbefordring.
Obligatorisk praksis kan oppnås gjennom praktisk arbeid ved kabelbaner i drift i henhold til kapittel 2. Aktiv deltagelse i montasje og prøvedrift av ny kabelbane kan godskrives med inntil halvparten av minimum praksistid.

- 1.5 *Teoretisk eksamen*
 Teoretisk eksamen skal avholdes hos Taubanetilsynet eller hos den Taubanetilsynet bemyndiger til å gjennomføre slik eksamen, for eksempel en opplæringsinstitusjon.
 Teoretisk eksamen skal være på norsk og skal besvares skriftlig på norsk.
 Til besvarelse av eksamen skal det avsettes 60–90 minutter.
 Eksamen skal inneholde flervalgsspørsmål hvor hvert enkelt spørsmål kan ha ett eller flere riktige svar.
 Avkryssing ved uriktig svar og manglende avkryssing ved riktig svar skal begge anses som feil svar.
 Ved eksamen tillates det ikke bruk av hjelpemidler utover skriveredskap og lommeregner. Det tillates heller ikke bruk av tolk, ordbøker eller lignende.
 Avholdt eksamen skal rettes av Taubanetilsynet eller av den Taubanetilsynet bemyndiger til å rette slik eksamen. Eksamensresultatet (bestått/ikke bestått) skal meddeles kandidaten skriftlig. Eksamensholder skal uten opphold sende eksamensresultatet til Taubanetilsynet.
- 1.6 *Utstedelse av sertifikat for driftsleder*
 For å bli sertifisert som driftsleder for kabelbane kreves det at:
1. Kandidaten er minst 20 år.
 2. Kandidaten har gjennomført praktisk opplæring ved kabelbane i drift i henhold til læreplanens minimumskrav «Plan for praktisk opplæring». Gjennomført opplæring skal være dokumentert på vedlagte praksisattest signert av driftsleder ved det anlegget opplæringen ble gjennomført.
 3. Kandidaten har bestått teoretisk eksamen i henhold til læreplanens minimumskrav «Plan for teoretisk opplæring».
 4. Gebyr for utstedelse av sertifikat er innbetalt til Taubanetilsynet.
- Bestått teoretisk eksamen og avsluttet praksis er gyldig i 5 år.
 Ved søknad om utstedelse av sertifikat for driftsleder skal kandidaten selv sende dokumentasjon til Taubanetilsynet som bekrefter at de 4 ovennevnte punkter er oppfylt.
- 1.7 *Sertifikatets gyldighet*
 Sertifikatet mister sin gyldighet dersom innehaveren ikke kan dokumentere praksis som beskrevet ovenfor.
 Det utstedes kun sertifikat for kabelbane med offentlig personbefordring.

2. Plan for praktisk opplæring

- 2.1 *Innledning*
 Kandidaten skal praktisk ha deltatt ved følgende områder i slik grad at han kjenner og behersker oppgavene og hvilke sikkerhetsmessige forhold de forskjellige områder berører:
1. Daglig kontroll av anlegget før oppstart
 2. Kjøring
 3. Kontroll og vedlikehold
 4. Beredskap.
- Opplæringen skal ta hensyn til at drift av kabelbane omfatter mange forskjellige aspekt, fra håndtering av, og tilrettelegging for publikum, teknisk vedlikehold og feilsøking på mekaniske, elektriske og hydrauliske komponenter, til planlegging og organisering av redningsberedskap.
 Det er derfor viktig at kandidaten har fått et tilstrekkelig mangfold i sin opplæring slik at han behersker alle forhold ved drift av kabelbane.
- 2.2 *Daglig kontroll før oppstart*
 Kandidaten skal ha deltatt i de kontroller som skal gjennomføres før anlegget settes i drift.
 Kandidaten skal vite hvilke kontroller som skal gjennomføres før kabelbanen settes i drift og være kjent med hvordan slike kontroller gjennomføres i praksis.
 Eksempler på slike kontroller og vurderinger er:
- vurdering av klimatiske forhold
 - kontroll og vurdering av på- og avstigningsplasser
 - prøvetur med kontroll og vurdering av:
 - snø/is i mastene
 - tauruller og trekktauets løp over tauruller
 - trasé og skinnegang
 - innkjøringsovervåkningens funksjon
 - funksjonsprøving av kommunikasjon
 - visuell kontroll av bremsens tilstand (oljesøl).
- Kandidaten skal vite til hvordan ovennevnte kontroller skal kvitteres ut og journalføres i driftsdagboka.

Kandidaten skal vite at i helt spesielle tilfeller, f.eks. etter ekstremt dårlig vær, skal banen inspiseres spesielt før den settes i drift. Følgende forhold skal vurderes:

- fastfrysing av tauskiver og tauruller
- jord-, stein-, eller snøras
- gjenstander som kan ha falt på skinnegangen som kan hindre kjøring (trær, stein etc.)
- snø i traseen
- skinnegang og understøttelse mhp. skeivheter og deformasjoner.

2.3

Kjøring

Kandidaten skal ha deltatt ved drift av kabelbaner og ha erfaring som kjører og vognfører, mhp. betjening i drift, overvåking av passasjerene ved på- og avstigning og handle på riktig måte dersom det oppstår problemer.

Kandidaten skal kunne bruke hendler, brytere og knapper samt informasjonsinstrumenter for betjening av kabelbanen.

Kandidaten skal kjenne til hvilke problemer som kan oppstå under drift, herunder at trekktauet ikke legger seg korrekt ned på taurullene eller i tauskivene.

Kandidaten skal være kjent med farer som kan oppstå i forbindelse med innkjøring i stasjoner, herunder at hastigheten blir redusert i god tid før plattformene.

Kandidaten skal kjenne til hvilke spesielle tiltak som skal gjennomføres i forbindelse med oppstart og stans av anlegget. Kandidaten skal kjenne kriterier for stans av anlegget mhp. driftssikkerhet.

Kandidaten skal kjenne til hvordan kabinfører skal håndtere forskjellige feilsituasjoner herunder brann i kabin, trekktau som ikke legger seg tilbake i rullene, utilsiktet skinnbremspåslag, etc.

Kandidaten skal vite at kjører og vognfører har ansvar for at anleggets kapasitet ikke blir overskredet mhp.:

- antall passasjerer
- total nyttelast
- passasjerkapasitet ved nyttelast samtidig med passasjertransport
- spesielle forhold ved transport av laster med store volum, unormal form etc.

2.4

Kontroll og vedlikehold

Kandidaten skal ha deltatt i periodisk kontroll i driftsesongen og derved blitt gjort kjent med hvordan de praktiske kontroll- og vedlikeholdsoppgaver gjennomføres.

Kandidaten skal kjenne til hvilke kontroll- og vedlikeholdsoppgaver som gjennomføres i løpet av året. Eksempel på slike oppgaver er:

- prøving av driftsbremser og sikkerhetsbremser
- kontroll av bremsebelegg
- skinnbremseutløsning
- kontroll av drivmaskineri
- start og tilkobling av nøddriftmotor
- kontroll av tau
- kontroll av tauruller og skiver
- kontroll av driv- lede- og vendeskiver i stasjonene
- kontroll av vogn med hjulgang og trekktauinnfesting
- kontroll og prøving av mekaniske og elektriske brytere
- kontroll av ladenivå til batterier.

Kandidaten skal kjenne til viktige kontroll- og vedlikeholdsoppgaver som skal gjennomføres i løpet av kabelbanenes levetid utover de normale årlige oppgavene. Det er ikke krav om deltagelse under disse kontroll- og vedlikeholdsoppgavene, men det forutsettes at kandidaten i løpet av praksistiden har skaffet seg innsikt i hvordan viktige oppgaver gjennomføres.

Kandidaten skal kjenne til hvordan ovennevnte kontroller skal kvitteres ut og journalføres i vedlikeholdsjournaler.

2.5

Beredskap og redningsøvelser

Kandidaten skal vite hvordan redningsberedskap planlegges, organiseres og øves.

Kandidaten skal vite hvilke faktorer som innvirker på redningsplanen, for eksempel:

- Bruk av nøddriftmotor
- Plassering av utstyr for brannslukking
- Evakuering av passasjerer fra vogn
- Aksjon ved skinnbremspåslag, avløfting av skinnbremser.

Kandidaten skal kjenne til hvordan de forskjellige evakueringsmetoder gjennomføres i praksis, hvilket utstyr som er hensiktsmessig å bruke samt hvilke praktiske begrensninger som finnes.

Kandidaten skal ved å ha deltatt aktivt under redningsøvelser være kjent med praktiske forhold som start og tilkobling av nøddriftmotor, evakuering av passasjerer fra vogn, avløfting av skinnebrems, etc.

3. Plan for teoretisk opplæring

3.1 Taubaneloven – Forskrifter

3.1.1 Generelt

Kandidaten skal vite at krav til bygging, drift og vedlikehold av kabelbaner er satt i:

- Jernbaneloven
- Forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner
- Forskrift om tekniske krav til taubaneanlegg inkludert kabelbaneanlegg til persontransport
- Forskrift om kabelbane
- Forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner.

3.1.2 Jernbaneloven

Kandidaten skal kjenne til jernbaneloven.

Kandidaten skal kjenne til relevante krav i andre lover, herunder arbeidsmiljøloven.

3.1.3 Overordnede forskrifter

Kandidaten skal kjenne til:

- Forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner
- Forskrift om tekniske krav til taubaneanlegg inkludert kabelbaneanlegg til persontransport.

Kandidaten skal vite:

- hvem som er gir tillatelse til bygging og drift av kabelbaner
- hvilke krav som gjelder for nybygging og ombygging av kabelbaner
- hva en «Tillatelse til drift» er
- hvilket ansvar og krav til forsikring som gjelder.

Kandidaten skal kjenne til relevante krav i andre forskrifter, herunder internkontrollforskriften.

3.1.4 Forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner

Kandidaten skal kjenne til forskrift om ståltau for taubaner og kabelbaner herunder:

- gjennomføring av visuell kontroll av ståltau
- magnetinduktiv prøving av ståltau
- kriterier for utskifting og kassasjon av trekktau.

3.1.5 Eier og drifts- og vedlikeholdspersonale

Kandidaten skal vite:

- hvilket ansvar eieren har
- hvilket ansvar og myndighet følgende personellkategorier har:
 - driftsleder
 - kjører
 - vognfører.

3.1.6 Dokumentasjon

Kandidaten skal selv kunne utarbeide nødvendig dokumentasjon som:

- instruksjer
- rutiner
- planer
- journaler
- dagbøker
- redningsplaner.

3.1.7 Sikkerhetsvurderinger

Kandidaten skal kjenne til sikkerhetsvurderinger som i nødvendig grad ivaretar både drifts- og vedlikeholdsmessige faremomenter.

Kandidaten skal kjenne til:

- hvilke farlige hendelser som kan oppstå ved drift av kabelbane
- kjenne til hvilke barrierer og tiltak som kan iverksettes for at farlige hendelser ikke skal kunne skje, eventuelt at konsekvensen av farlige hendelser blir akseptable.

3.2 Taubaneteknikk

3.2.1 Banetyper

Kandidaten skal kjenne til:

- de mest vanlige taubanetyper
- hvilke tau, medbringere, stoler, vogner eller gondoler som benyttes på de forskjellige taubanetyper.

3.2.2 Terminologi

Kandidaten skal kjenne til hvilke begrep som benyttes i taubanesammenheng mhp.:

- teknisk utstyr i master og stasjoner

- drift
 - vedlikehold.
- 3.2.3 *Lengdeprofil*

Kandidaten skal kjenne til:

 - lengdeprofil og hva et lengdeprofil benyttes til
 - hva som er avgjørende for å oppnå en sikker føring av trekktauets langs traseen.
- 3.2.4 *Ståltau*

Kandidaten skal kjenne til:

 - hvordan trekktau for kabelbaner skal være konstruert
 - forhold som kan føre til slitasje og skader på ståltau
 - hvorfor innfestingen mellom vogn og trekktau må fornyes med faste intervall
 - kontroll- og prøvemetoder for ståltau
 - innholdet i tausertifikater
 - kassasjonskriterier.
- 3.2.5 *Drivmaskineri*

Kandidaten skal kjenne til:

 - hvilke komponenter et drivmaskineri er sammensatt av, samt hvordan trekraften overføres til drivskiven
 - forskjellige motortyper som benyttes ved kabelbaner
 - forskjellige typer nøddriftmotorer og hvordan disse periodisk prøvekjøres og kobles til og benyttes
 - generell kontroll og vedlikehold av drivmaskineri.
- 3.2.6 *Bremser*

Kandidaten skal vite:

 - hvilke bremsesystemer en kabelbane skal ha
 - hvordan bremsene justeres
 - hvordan bremseprøver gjennomføres, hvilke krav som settes til bremseens virkning og hvordan retardasjon beregnes på grunnlag av målte stopptider
 - hvilke farer som kan oppstå ved manglende eller for stor bremsevirkning
 - hvordan generell kontroll og vedlikehold av bremsesystemer gjennomføres.
- 3.2.7 *Skinnegang og understøttelse*

Kandidaten skal kjenne til:

 - oppbygging av understøttelser, broer etc.
 - skinneprofiler
 - opplagring skinner på sviller og fast underlag
 - oppbygging av tauruller og tauskiver
 - hvilke sikkerhetsinnretninger tauruller i skal være utstyrt med for å forhindre avsporing eller fastkjøring
 - farer som kan oppstå dersom trekktauets ikke legger seg tilbake i taurullene etter at et kjøretøy har passert
 - generell kontroll og vedlikehold av skinnegang og understøttelse.
- 3.2.8 *System for styring og overvåking*

Kandidaten skal kjenne til:

 - prinsippene for oppbygging og overvåking av sikkerhets- og styrestrømkretser:
 - de vanligste typer elektriske brytere til bruk som endebrytere, posisjonsovervåking av bremsesystemer etc.
 - de vanligste måter å legge opp vegmåleinstrument, hastighetsovervåking, baneprogram samt hvilke krav det settes til slike instrumenter
 - de vanligste typer overføring av styresignaler fra kabin til styrestrømskap i maskinrom
 - de vanligste måter styrestrømkretsen bygges opp på (PLS, releovervåking, etc.)
 - hvordan feilsøking av styrestrømkretsen gjennomføres, samt kjenne til de vanligste feil som kan oppstå
 - hvordan generell kontroll og vedlikehold av sikkerhetsstrømkretsen gjennomføres.
- 3.2.9 *Vogner*

Kandidaten skal kjenne til:

 - konstruksjon av vogner med hjuloppheng
 - typer innfesting av trekktau til vogn
 - hvordan taubanen kan styres fra vogn
 - hvilke overvåkingssystemer som skal finnes for overvåking av dører og skinnbremser.

Kandidaten skal vite:

 - hvilken hensikt skinnbremsen har
 - hvilke krav som gjelder for når skinnbremsen skal utløses

- hvordan skinnebremsen med utløersystem er bygget opp
 - hvordan skinnebremsen kontrolleres og prøves.
- 3.2.10 *Endefester og klemmer for ståltau*

Kandidaten skal kjenne til de forskjellige endefester for ståltau til kabelbaner:

 - Trommelfeste
 - Klemmefeste
 - Kilehus
 - Støpekobling.

Kandidaten skal vite hvor de forskjellige innfestingsmetodene kan benyttes, samt mulige feilkilder.
- 3.3 *Drift av kabelbane*
- 3.3.1 *Generelt*

Kandidaten skal kjenne til alle vesentlige regelkrav og teoretiske betraktninger som utdyper og begrunner punkter angitt i kapittel II, «Plan for praktisk opplæring». Kandidaten skal kjenne til hvilke faremomenter som foreligger ved drift av kabelbane.
- 3.3.2 *Kontroll*

Kandidaten skal kjenne til viktigheten av og hva som inngår i:

 - daglig kontroll før oppstart
 - oppgaver og kontroll i forbindelse med at anlegget stoppes for dagen
 - ukentlig og månedlig kontroll og vedlikehold
 - omfanget av årlig kontroll og vedlikehold
 - omfanget av hovedrevisjoner
 - spesielle kontroller som:
 - kontroll av akslinger og kabinoppheng med NDT
 - kontroll og prøving av bremses med fullt belastet bane
 - kontroll og prøving av skinnebrems
 - magnetinduktiv prøving av trekktauet.
- 3.3.3 *Begrensninger*

Kandidaten skal kjenne til hvilke krav som gjelder og hvilke farer som kan oppstå ved at passasjerer kan oppføre seg på en slik måte at farer kan oppstå, f.eks. åpning av dører under fart, manuell utløsning av skinnebrems, betjening av kjørepanel i vogner, sykdomsanfall etc.
- 3.3.4 *Tiltak ved uhell/ulykker*

Kandidaten skal vite hvilke tiltak som skal iverksettes ved uhell/ulykker, herunder varsling til Taubanetilsynet, Politi samt Arbeidstilsynet.

Kandidaten skal vite når driften ikke må igangsettes før dette er avklart med Politi og Taubanetilsynet.
- 3.3.5 *Bemannning*

Kandidaten skal kjenne til de oppgaver personellet ved en kabelbane i drift har, samt hvilken bemanning som må være tilgjengelig for å iverksette en evakuering av banen.

Kandidaten skal vite hvilke krav som driftsleder, kjører, vognfører og stasjonsvakter må tilfredsstille mhp. alder, opplæring, tilstedeværelse, etc.
- 3.3.6 *Redningsberedskap*

Kandidaten skal vite:

 - hvilke hendelser som kan medføre at kabelbanen må evakueres og hvilke evakueringsmetoder som er aktuelle
 - hvilke spesielle farer som oppstår når kabelbanen stanser under drift og hvordan anlegget kan ivareta disse farene
 - hvordan evakuering med bruk av nøddriftmotor gjennomføres og hvilke farer som kan oppstå ved slik evakuering
 - hvordan evakuering ved nedfiring av vogn med drivverkets bremses gjennomføres og hvilke farer som kan oppstå ved slik evakuering
 - hvorfor det er viktig å etablere en redningsplan
 - innholdet i en redningsplan
 - Taubanetilsynets krav til redningsberedskap for kabelbaner
 - ulike måter å øve på evakuering av kabelbanen, samt hvilke farer øvelser kan medføre.
- 3.4 *Internkontroll og instruksjer*
- 3.4.1 *Internkontroll*

Kandidaten skal kjenne til hva som menes med internkontroll i forhold til Jernbaneloven.
- 3.4.2 *Nødvendig dokumenter for drift av anlegget*

Kandidaten skal vite hvilke dokumenter, tillatelser, erklæringer, etc. som skal foreligge på anlegget.

- 3.4.3 *Instrukser og rutiner*
Kandidaten skal vite hvilke instruksjer, prosedyrer, rutiner, etc. som er nødvendige for drift av kabelbane, herunder blant annet hvilke hovedpunkter følgende instruksjer skal inneholde:
- instruks for driftsleder
 - instruks for kjører
 - instruks for vognfører.
- 3.4.4 *Driftsdagbok/loggføring*
Kandidaten skal vite hvordan den daglige driften skal loggføres i driftsdagboka, hva som skal føres i boka og hvem som har ansvaret for at loggføringen blir utført.
- 3.4.5 *Sjekklister*
Kandidaten skal vite hvorfor det er nødvendig å ha sjekklister for kontroll og vedlikehold og at utført arbeid i henhold til sjekklister blir utkvittert.
- 3.4.6 *Planlegging av kontroll og vedlikehold*
Kandidaten skal vite at kontroll- og vedlikeholdsoppgaver må planlegges f.eks. med flerårs vedlikeholdsplaner for å sikre at det stilles tilstrekkelig tid og resurser tilgjengelig slik at disse oppgavene kan gjennomføres innen de fastlagte intervall.

Vedlegg I. Skjema for praksisattest driftsledersertifikat kabelbane

For å lese vedlegg I se her:

20. des. Nr. 1495 2011

Forskrift om utleiegokart

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 20. desember 2011 med hjemmel i lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker § 2 tredje ledd og § 3 jf. delegeringsvedtak 1. desember 2011 nr. 1173. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

1. Generelt

- 1.1 *Definisjoner, formål og gyldighetsområde*
- 1.1.1 *Definisjoner*
- 1.1.1.1 Forskrift om utleiegokart benevnes i det etterfølgende som «forskriften». Lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker benevnes «tivoliloven» og forskrift 15. mai 1992 nr. 339 til lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker benevnes «tivoliforskriften».
- 1.1.1.2 Utgår
- 1.1.1.3 Utgår
- 1.1.1.4 I det etterfølgende er anlagt avgrenset bane eller område hvor publikum gis tilbud om kjøring med et kjøretøy som angitt i 1.1.1.6 benevnt som anlegg eller bane. Forskriften gjelder for baner med fast dekke.
- 1.1.1.5 Området hvor kjøring foregår er benevnt som kjørebane eller bane.
- 1.1.1.6 Gokartkjøretøy som stilles til disposisjon for publikum på ovennevnte anlegg er benevnt som kjøretøy, gokart eller bare kart. Kjøretøyet skal være utstyrt med dekk og hjulstyr beregnet for fast dekke.
- 1.1.1.7 Kjøring med små gokartlignende kjøretøy med maks. hastighet på 11 km/t beregnet for små barn er benevnt som småbarnskarting.
- 1.1.1.8 Kjøring med gokartkjøretøy med maks. hastighet på 25 km/t beregnet for mindre barn er benevnt som barnekarting.
- 1.1.1.9 Kjøring med gokartkjøretøy med maks. hastighet på 50 km/t beregnet for ungdom og voksne er benevnt som karting.
- 1.1.1.10 Forskriften gjelder for organiserte virksomheter eller enkeltpersoner som driver kommersiell utleievirksomhet av gokartkjøretøy beregnet for allmennheten på innendørs eller utendørs baner med fast dekke (f.eks. asfalt, betong eller tilsvarende) i henhold til punktene 1.1.1.6 og 1.1.1.4.
- 1.1.1.11 Følgende aktiviteter er unntatt fra tivoliloven og kan omfattes av annen lovgiving.:
- gokartbane som utelukkende drives i henhold til forskrift 15. januar 2001 nr. 26 om motorsport på lukket bane eller annet avsperrt område, kapittel 1
 - utleie av registreringspliktige kjøretøy
 - tilbud om ikke-kommersiell lån av kjøretøy som beskrevet i punkt 1.1.1.6
 - tilbud om utleie/lån av kjøretøy utenfor avgrenset område, f.eks. snøscooter og lignende
 - utleie av terrenggående kjøretøy som ATV, funkart, crosskart, snøscooter etc.
 - utleie av to eller trehjuls kjøretøy selv om kjøring foregår på fast dekke (pocketbikes etc.)
 - utleie av gokarter med oppnåelig hastighet over 50 km/t.

- 1.1.2 *Formål*
- 1.1.2.1 Forskriftens formål er å sikre at utleiegokart drives på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Forskriften er rettet mot sikkerhet for de personer som benytter innretningene (kjører), publikum rundt gokartbanene samt driftspersonalet.
- 1.1.2.2 Forskriften fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen av kjøretøy, anlegg av bane og drift. Hvor forskriften ikke gir detaljerte krav, skal anerkjente normer og god praksis følges.
- 1.1.2.3 Forskriften skal ikke være til hinder for at det kan brukes annen utforming av bane, kjøretøy eller at det benyttes andre driftsmåter enn angitt.
- Forutsetningene for unntak er at:
- det utarbeides en risikoanalyse for prosjektet
 - utarbeidelse av anlegget forestås av fagfolk med inngående innsikt og erfaring
 - det påvises erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i forskriften.
 - unntak angis i dokumentasjonen for øvrig.
- 1.1.3 *Gyldighetsområde*
- 1.1.3.1 Forskriften er utarbeidet med hjemmel i tivoliloven og tivoliforskriften.
- 1.1.3.2 Forskriften gjelder for gokartbane som definert i pkt. 1.1.1.10.
- 1.1.3.3 I tillegg til krav satt i forskriften gjelder også krav satt i andre relevante lover og forskrifter.
- 1.1.3.4 Utgår
- 1.1.4 *Avvik fra forskriften*
- 1.1.4.1 Det kan angis tilleggskrav i forbindelse med utstedelse av sikkerhetsmessig godkjenning dersom Park- og tivolitilsynet vurderer dette som nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som andre forskrifter eller forskriften her har som intensjon.
- 1.1.4.2 Alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som andre forskrifter og forskriften her har som intensjon kan aksepteres. Sikkerhetsmessig godkjenning kan bli inndratt dersom senere informasjon viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.
- 1.1.4.3 Park- og tivolitilsynet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra forskriften her.
- 2. Godkjenning og kontroll**
- 2.1 *Generelt*
- 2.1.1 *Sikkerhetsmessig godkjenning*
- 2.1.1.1 Før en gokartbane som omfattes av tivoliloven kan settes i drift, skal det foreligge en skriftlig sikkerhetsmessig godkjenning utstedt av Park- og tivolitilsynet.
- 2.1.1.2 Gokartbane som omfattes av tivoliloven skal utformes og prøves under tilsyn av Park- og tivolitilsynet, jf. punkt 1.1.1.3.
- 2.1.1.3 Park- og tivolitilsynet skal utføre tilsyn og stikkprøvekontroll og eventuelt gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av bestemmelser gitt i tivoliloven.
- 2.1.1.4 Vedtak truffet av Park- og tivolitilsynet kan påklages til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).
- 2.1.2 *Krav om å bruke kvalifiserte konstruktører, fabrikanter etc.*
- 2.1.2.1 Planlegging av gokartbane som omfattes av tivoliloven skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeid av denne art.
- 2.1.2.2 Produsenter av kjøretøy og kjøreutstyr skal være kvalifiserte for de produkter de leverer.
- 2.1.2.3 Utførende verksteder skal ha etablert et system for å sikre at kvaliteten av de leverte produkter blir i overensstemmelse med de godkjente tegninger og spesifikasjoner. Sveising av viktige styrkedeler i gokart og eventuelt i baneskillere skal bare utføres av sertifiserte sveisere. Eventuelt skal det gjennomføres kontroll av sveiser av fagkyndig personell, om nødvendig med egnede NDT metoder, kfr med Park- og tivolitilsynet.
- 2.1.2.4 Valg av konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc. kan underkjennes av Park- og tivolitilsynet.
- 2.1.3 *Søknad om sikkerhetsmessig godkjenning*
- 2.1.3.1 Sikkerhetsmessig godkjenning gjelder for ett kalenderår, dvs. fra 1. januar til 31. desember.
- 2.1.3.2 For gokartbane som ikke har hatt sikkerhetsmessig godkjenning tidligere, skal følgende innsendes:
- Utfylt søknadsskjema, blankett TIV-03, jf. vedlegg 1
 - Kopi av forsikringspolise vedrørende ansvarsforsikring
 - Åpningstider
 - Teknisk dokumentasjon i henhold til punkt 2.2.
- 2.1.3.3 I god tid – minst 14 dager – før drift igangsettes hvert år skal det søkes om sikkerhetsmessig godkjenning.
- 2.1.3.4 Medio november hvert år sender Park- og tivolitilsynet forenklet søknadsskjema for kommende år for gokartbane som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning. Vedlagt søknadsskjemaet følger skjema for årsrapport vedrørende drift og vedlikehold for foregående år.
- 2.1.3.5 For gokartbane som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning skal følgende innsendes:
- Avkrysset og underskrevet søknadsskjema, blankett TIV-02, jf. punkt 2.1.3.4

- Kopi av forsikringspolise for ansvarsforsikring i henhold til tivolilovens § 7
- Utfylt årsrapport vedrørende drift og vedlikehold for siste år, vedlegg 4
- Ved ny driftsleder; utfylt blankett TIV-1.6 «Registrering av driftsleder for fornøyelsesinnretning» for registrering av driftsleder for gokartbanen, jf. vedlegg 2.
- Åpningstider.

2.2 Dokumentasjon

2.2.1 Tegninger

2.2.1.1 Før utleievirksomhet settes i drift første gang på gokartbanen, skal det foreligge godkjent dokumentasjon for anlegget.

2.2.1.2 Eier er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Park- og tivolitilsynet i rett tid.

2.2.1.3 Følgende dokumentasjon skal foreligge:

1. Oversiktstegninger av bane i målestokk 1:1000 eller større slik at tegningen fyller et A4-ark, med angivelse av banedekke, terrengutforming utenfor kjørebane med angivelse av sikkerhetsinnretninger som sjikaner, rekkverk, baneskillere.
2. Prinsipptegninger som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til pitlane, atkomst, områder der publikum skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan atkomsten skal fungere. Målestokken skal velges slik at tegningen gir god oversikt på et A4 ark.
3. Prinsipptegninger//beskrivelse av banens avskjerming mot publikum og annet offentlig tilgjengelig område dersom dette ikke framkommer på oversiktstegningene.
4. Beskrivelse/tegninger/bilder av kjøretøy med angivelse av motorstørrelse og maksimal hastighet. Beskrivelse av bremsesystem samt avskjerming av bakaksling, drivreim/kjede og varme deler skal foreligge.
5. Beskrivelse av kjøreutstyr som hjelm, visir, kjøredress, hansker og lignende. For hjelm skal vekt oppgis. For kjøredress skal type stoff og brannsikring oppgis.

Følgende dokumentasjon i tilknytning til annen lovgivning kan kreves forevist:

- Dokumentasjon på kommunal tillatelse til bygging og drift av gokartbane
- For innendørs baner: Godkjennelse av brannsikring og evakueringsmuligheter ved brann, samt av ventilasjonssystem i forhold til avgasser fra kjøretøy
- For utendørs baner: Konesjon fra Fylkesmannen vedrørende støybelastning
- Eventuell godkjenning fra Bilsportforbundet.

2.2.1.4 Ved utskifting av kjøretøy skal ny dokumentasjon iht. 2.2.1.3 pkt. 4 sendes Park- og tivolitilsynet. Ved større ombygging av bane skal ny dokumentasjon iht. 2.2.1.3 pkt. 1, 2 og 3 sendes Park- og tivolitilsynet.

2.3 Tilsyn og kontroll

2.3.1 Generelt

2.3.1.1 Tilsynet med fornøyelsesinnretning, herunder gokartbane med utleievirksomhet, er basert på at eieren til enhver tid har ansvaret for at anlegget blir utført, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene. For å ivareta dette ansvaret må eieren ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.

2.3.1.2 Park- og tivolitilsynets oppgave består i å følge opp at eieren ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon og revisjoner (besiktelser) av anlegget. Revisjonene omfatter gjennomgang av kjøretøy og bane, rutiner for drift og vedlikehold, samt eiers beredskap med hensyn til evakuering, brann, skader og ulykker.

2.3.2 Dokumentasjonsgjennomgang

2.3.2.1 Før en ny gokartbane med utleievirksomhet kan settes i drift, skal all vesentlig dokumentasjon i henhold til punkt 2.2.1.3 være gjennomgått av Park- og tivolitilsynet.

2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av gokartbane med sikkerhetsmessig godkjenning, skal eieren på forhånd sende inn tegninger for endringene for gjennomgang.

2.3.2.3 Oversikt over den dokumentasjon som danner grunnlaget for vurdering av anlegget sammenfattes i brev etter førstegangstilsyn fra Park- og tivolitilsynet.

2.3.3 Førstegangstilsyn

2.3.3.1 Før en gokartbane med utleievirksomhet settes i drift, skal det gjennomføres et førstegangstilsyn av Park- og tivolitilsynet. Eieren plikter å gi melding i god tid – minst 14 dager – før anlegget planlegges satt i drift.

2.3.3.2 Før førstegangstilsynet utføres skal:

- eieren (eventuelt i samarbeid med leverandør) ha overbevist seg selv ved prøvekjøring og hastighetsmålinger osv om at anlegget fungerer tilfredsstillende
- bane og kjøretøy være utført i henhold til forskriften, og være i overensstemmelse med den innsendte dokumentasjon
- driftspersonellet være opplært i aktuelle former for drift av gokartbanen
- det foreligge en foreløpig utgave av driftsinstrukser og kjøreregler.

2.3.3.3 Førstegangstilsynet omfatter:

- kontroll av bane med hensyn til underlag, sikkerhetsinnretninger, avskjerminger, skilting etc.
 - vurdering av utforming av pitlane med hastighetsreducerende tiltak, sikkerhetsinnretninger, avskjerminger, skilting etc.
 - kontroll av karter med avskjerminger, bremses, styring, pedaler, ramme, sete etc.
 - vurdering av arrangementsmessige forhold
 - prøvekjøring
 - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
 - gjennomgang av redning/evakueringsberedskap
 - gjennomgang av «Loggboken».
- Resultatene av førstegangstilsynet rapporteres skriftlig til eieren.
- 2.3.3.4 Dersom Park- og tivolitilsynets inspektør finner det forsvarlig etter besiktelsen, utstedes midlertidig sikkerhetsmessig godkjenning for gokartbanen på stedet.
- 2.3.4 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.4.1 Gokartanlegg med sikkerhetsmessig godkjenning skal besiktes av Park- og tivolitilsynet med det intervall Park- og tivolitilsynet bestemmer.
- 2.3.4.2 Periodiske besiktelser vil rette seg mot følgende punkter:
- om loggboken inneholder de nødvendige dokumenter og at disse etterleves
 - om anleggets drift og vedlikehold skjøttes forsvarlig
 - vurdering av eiers beredskap med hensyn til evakuering, brann, skader og ulykker
 - undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten herunder:
 - kontroll av bane med hensyn til underlag, sikkerhetsinnretninger, avskjerminger, skilting etc.
 - vurdering av utforming av pitlane med hastighetsreducerende tiltak, sikkerhetsinnretninger, avskjerminger, skilting etc.
 - kontroll av karter med avskjerminger, bremses, styring, pedaler, ramme, sete etc.
 - vurdering av arrangementsmessige forhold.
- 2.3.4.3 Park- og tivolitilsynet kan i tillegg til ordinære besiktelser foreta driftsinspeksjon. Driftsinspeksjonen retter seg spesielt mot:
- om vakter og operatører skjøtter sine oppgaver
 - om signalsystemet fungerer hensiktsmessig
 - om inngjerding/avskjerming er tilstrekkelig
 - om vente/oppholdsområder og dører/porter er hensiktsmessige
 - om kjørerens oppførsel kan føre til farlige eller uønskede hendelser
 - generell sikkerhet ved anlegget.
- 2.3.4.4 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftslederen eller eieren. Driftslederen eller den eieren bemyndiger, skal delta ved besiktelsen.
- 2.3.4.5 Dersom den periodiske besiktelsen avdekker feil, mangler, slitasje, skader, manglende styring og dokumentasjon av driften, eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer. Om nødvendig gis pålegg om ny besiktelse eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. Dersom det påvises uakseptable forhold, kan Park- og tivolitilsynet gi pålegg om driftsstans inntil utbedring er foretatt. I graverende tilfeller kan sikkerhetsmessig godkjenning bli inndratt.
- 2.3.4.6 Resultatene fra den periodiske besiktelsen og eventuelle pålegg vil bli meddelt skriftlig til eieren.
- 2.3.5 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.5.1 Eieren særlige forhold tilsier det, kan Park- og tivolitilsynet på eierens bekostning utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved anlegget blir tilfredsstillende ivaretatt.
- 2.3.5.2 Dersom Park- og tivolitilsynet har grunn til å anta at forholdene ved utleiegokart ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom Park- og tivolitilsynets representant møter de personer som skal være til stede ved periodisk besiktelse og de punkter som periodiske besiktelser omfatter blir gjennomført, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av gokartbanen.
- 2.3.5.3 Ved uhell og ulykker vil Park- og tivolitilsynet, i den grad det er nødvendig, utføre besiktelser av gokartbanen uten økonomisk belastning for eieren.

3. Generelle bestemmelser

3.1 *Generelle krav*

3.1.1 *Generelt*

- 3.1.1.1 Virksomheter med utleiegokart som dekkes av forskriften skal utformes og bygges slik at kjørerne, personell for drift og vedlikehold, publikum samt tredjeperson ikke utsettes for fare.
- 3.1.1.2 I forbindelse med planlegging bør den som har til hensikt å bygge gokartbane for utleie som omfattes av tivoliloven, rådså med Park- og tivolitilsynet og innhente synspunkter på gokartanlegget ut fra sikkerhetsmessige forhold.
- 3.1.1.3 Ved utforming av gokartbane skal det legges vekt på at konsekvensen av enkeltfeil eller svikt av enkeltpersoner, i vedlikehold, rutiner, eller konstruksjon blir minst mulig. Større personskader eller dødsfall skal ikke kunne oppstå.

3.1.1.4 Det er forbudt for kjører av gokart å være påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvende stoffer. Brudd på denne bestemmelsen kan straffes i henhold til lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven).

3.2 Kjøretøy

3.2.1 Generelt

3.2.1.1 Kjøretøy skal utformes slik at kjørerne ikke utsettes for fare ved på- og avstigning eller under bruk.

3.2.1.2 Bakaksel og kjede/reimoverføringer fra motor skal være avskjermet.

3.2.1.3 Varme deler skal avskjermes slik at kjører ikke lett kan påføres brannskader fra normal kjørestilling og ved på- og avstigning.

3.2.2 Seter

3.2.2.1 Setene skal være forsvarlig festet til kjøretøyet med minst to festepunkt. Selv om ett av festepunktene er løst, skal setet likevel være sikkert festet.

3.2.3 Kjørehastigheter og aldersgrenser

3.2.3.1 Aldersgrense for kjørerne skal fastsettes slik at kjørerne passer til kjøretøyet og behersker kjøretøyet mht. brems og styring. Aldersgrenser og kjørehastigheter for småbarns- og barnekarting gitt i punkt 3.2.3.2.

For småbarns- og barnekarting kan den oppgitte aldersgrense forstås som den alder barnet fyller i løpet av kalenderåret.

Forskrift om motorsport på lukket bane eller annet avsperrert område og om annen bruk av gokart gir ikke tivoliloven anledning til å tillate barn under fylte 15 år å kjøre gokart med oppnåelig hastighet på inntil 50 km/time.

3.2.3.2 Kjørehastigheter:

<i>Betegnelse</i>	<i>Hastighet</i>	<i>Nedre aldersgrense</i>
	Ganghastighet	
Småbarnskarting:	11 km/t	3 år, dog ikke lavere enn i henhold til kjøretøyleverandørens anvisninger
Barnekarting:	Gjennomsnitt 25 km/t	8 år med karter med redusert akselavstand tilpasset barn ned til 110 cm høyde 10 år med karter med normal akselavstand hvor tilpassing skjer med innlegg i setene. I tillegg skal pedalene være utformet slik at brems og gass kan betjenes sikkert. Seter og pedaler bør være justerbare.
Karting:	Maks. 50 km/t	15 år

3.2.3.3 Kartet innenfor ulike hastighetsgrupper skal ikke benyttes samtidig.

3.2.3.4 Med kjøring med Twinkarter med passasjer skal kjører være minst 18 år og passasjer skal være minst 10 år.

3.2.4 Måling av hastighet

3.2.4.1 For barnekarting skal hastigheten kontrolleres ved at en erfaren fører kjører med høyest mulig hastighet rundt banen med flying start. Anlegget skal på forhånd ha fastsatt en minimum tid for en slik kontrollrunde.

3.2.4.2 For karting med maks. hastighet på 50 km/t skal kartenes maksimale hastighet måles med radar, GPS eller lignende, eller ved å måle hastigheten over en 50 m lang rettstrekning med flying start. Tiden skal ikke underskride 3,6 sek. ved måling over 50 m.

3.3 Skilting/merking

3.3.1 Generelt

3.3.1.1 Alle gokartanlegg med sikkerhetsmessig godkjenning skal være merket med Park- og tivolitilsynets merkeskilt med årsoblat for det aktuelle kalenderåret.

3.3.2 Sikkerhetsskilt

3.3.2.1 Begrensinger på kjørere skal bekjentgjøres ved at det monteres lett synlige advarsel/informasjonskilt for publikum.

3.3.2.2 Flagg og kjøreregler for banen skal bekjentgjøres med skilt ved påkledningsområdet samt ved pitlane.

3.3.2.3 Områder hvor det håndteres bensin skal merkes med «Røyking forbudt»-skilt.

3.3.2.4 Skilt med tekst skal i størst mulig grad illustreres med symbolskilt.

3.4 Støy

3.4.1 Generelt

3.4.1.1 Lydnivået fra utleiegokart skal ikke overstige 40 dBA på nærliggende bebyggelses uteareal eller utenfor vindu i oppholdsrom, undervisningsrom og arbeidsrom.

3.4.1.2 For utendørsbaner gjelder dessuten krav til støybelastning satt i konsesjonsvilkårene fra Fylkesmannen.

3.5 Støv og avgasser

- 3.5.1 *Generelt*
- 3.5.1.1 For vurdering av konsentrasjonen av luftforurensning for innendørs anlegg henvises det til Arbeidstilsynets administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære.
- 3.5.1.2 For å redusere avgassmengden skal det på innendørs anlegg benyttes drivstoff som er spesielt utviklet for innendørs bruk (miljøbensin).
- 3.5.1.3 Det skal finnes utstyr for effektivt renhold/kosting av bane.
- 3.6 *Brannforebygging – slokkeutstyr – evakuering*
- 3.6.1 *Generelt*
- 3.6.1.1 Gokartanlegg skal være utformet slik at fare for brann blir minst mulig.
- 3.6.1.2 Olje, drivstoff og eksplosive materialer skal oppbevares utilgjengelig for publikum. Lagring av drivstoffmengder (A-væsker) utover 20 liter skal skje i spesielt tilpassede rom.
- 3.6.1.3 Tak og hengende romdekorasjoner av lettantennelige materialer skal være plassert minst 2,5 m over gulvet. Treverk regnes i denne sammenheng som lettantennelig.
- 3.6.2 *Brannslukningsutstyr*
- 3.6.2.1 Brannslukningsutstyr skal finnes ved alle gokartanlegg.
- 3.6.2.2 Brannslukningsutstyret skal være av godkjent type, være lett tilgjengelig og finnes i tilstrekkelig antall for slokking av branntilløp i anlegget.
- 3.6.2.3 Brannslukningsutstyret skal være av en type som er egnet for slokking av brann i væsker, det vil si minimum klasse B.
- 3.6.3 *Førstehjelp*
- 3.6.3.1 Det skal forefinnes tilstrekkelig, lett tilgjengelig førstehjelpsutstyr for å håndtere mindre skader som forstuinger, mindre sår, skrubbsår, mindre brannskader eller tilsvarende. Alt driftspersonell skal være kjent med hvor utstyret befinner seg og hvordan det benyttes.
- 3.6.3.2 I tillegg til eiers egen førstehjelpsberedskap skal det offentliges beredskap benyttes ved større skader. For rask tilkalling skal det alltid være tilgjengelig telefonforbindelse til offentlig nett. Bruk av mobiltelefon aksepteres dersom det finnes rutiner på at denne alltid er tilgjengelig.
- 3.6.4 *Evakuering*
- 3.6.4.1 Innendørs baner skal ha tilstrekkelige evakueringsutganger som kan benyttes i tilfelle av brann, strømbrudd eller tilsvarende.
- 3.6.4.2 Evakueringsutganger skal merkes med lysskilt som lyser ved strømbrudd, utløst brannalarm eller ved manuell utløsning av operatør. Lysene skal drives med nødstrøm/batteriopplegg som gir nok strøm for nødlys i minst en time. Om ønskelig kan nødlysene være tent også under normal drift.
- 3.6.4.3 Det skal plasseres ut et tilstrekkelig antall nødlysskilt som anviser rømningsveger til nødutganger.
- 3.6.4.4 Rømningsveger og nødutganger skal være slik at publikum kan ferdes trygt og sikkert. Det skal anbringes rekkverk og håndlister i nødvendig grad. Trapper skal ha maksimal trinnhøyde på 40 cm.

4. Spesielle bestemmelser

- 4.1 *Saktegående kjøretøy med hastighet mindre enn 11 km/t – småbarnskarting*
- 4.1.1 *Generelt*
- 4.1.1.1 Etterfølgende punkt omhandler småbarnskarting som definert i pkt. 1.1.1.7.
- 4.1.2 *Kjørebane*
- 4.1.2.1 Banen skal være anlagt med fast dekke eller hardpakket grusdekke.
- 4.1.2.2 Helninger i sideretning skal i størst mulig grad unngås. Helning i lengderetning får ikke være så stor at kjøretøy kan rulle av seg selv eller at kjøretøyet ikke stanser av seg selv når gasspedalen slippes. Normalt aksepteres helninger inntil 5 %.
- 4.1.2.3 Ved på- og avstigningsplassene skal kjørebane være horisontal.
- 4.1.2.4 Kjøreområdet skal avgrenses slik at kjøretøy ikke kan komme utenfor det forutsatte området.
- 4.1.2.5 Som avgrensning kan det benyttes bildekk, treplanker, stålplater, kantstein eller lignende. Avgrensningen skal utformes slik at den er mest mulig jevn og glatt, spesielt uten innvendige hjørner mindre enn 120. Dersom det benyttes bildekk eller lignende, skal disse festes sammen slik at enkeltdekk ikke kan løsne, gli ut i kjørebane eller lignende.
- 4.1.2.6 Dersom forbikjøring er tillatt, skal kjørebane bredde være minst 3 x kjøretøyenes maksimale bredde.
- 4.1.2.7 Baner hvor forbikjøring ikke er tillatt, bør være utformet med spesielle plasser/lommer hvor stansede kjøretøy kan hensettes.
- 4.1.3 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.1.3.1 Banen skal være avskjermet, om nødvendig med gjerder, slik at publikum ikke lett kan komme inn på trafikkert område. Naturlige terrengformasjoner kan fungere som avskjerming.
- 4.1.4 *Kjøretøy*
- 4.1.4.1 Aldersgrensene skal være tilpasset kjøretøyet slik at kjøreren kan håndtere kjøretøyet på en sikker måte.
- 4.1.4.2 Kjørehastigheten skal ikke overstige ganghastighet, det vil si 11 km/t.
- 4.1.4.3 Kjøretøyets egenvekt skal ikke overskride 50 kg.

- 4.1.4.4 Varmer deler på motor og bremses skal være avskjermet slik at barna ikke kan brenne seg, verken fra normal kjøreposisjon eller ved av- og påstigning.
- 4.1.4.5 Roterende deler skal være avskjermet slik at løse snorer, skjerf eller hår ikke kan sette seg fast.
- 4.1.4.6 Kjøretøy skal konstrueres for å tåle de kreftene som normalt forekommer, herunder kollisjon med kjørebaneanter og andre kjøretøy.
- 4.1.4.7 Kjøretøy bør være utstyrt med støtkanter/fangere. Kjøretøy som benyttes samtidig skal ha like høye støtkanter. Støtkantene skal være avrundet rundt kjøretøyenes hjørner slik at fastkjøring i andre kjøretøy og i eventuell avgrensning unngås.
- 4.1.5 *Skilt*
- 4.1.5.1 Ved inngang til gokartbanen skal det settes opp skilt om:
– minste, eventuelt største alder eller høyde, jf. kjøretøyleverandørens anvisninger.
- 4.1.5.2 Ved kjørebanelen skal det være anvisningsskilt for kjøreretning og lignende.
- 4.2 *Gokart, kjøretøy med kjørehastighet over 11 km/t*
- 4.2.1 *Generelt*
- 4.2.1.1 Etterfølgende punkt omhandler karting definert i pkt. 1.1.1.9 og barnekarting definert i pkt. 1.1.1.8.
- 4.2.2 *Kjørebane*
- 4.2.2.1 Kjørebanelen skal utformes slik at kjøring er mest mulig forutsigelig og sikker. Det skal spesielt legges vekt på:
– å redusere konsekvens ved kjørerfeil, herunder:
– utforkjøring
– bråbremsing på rett bane og i sving
– plutselig retningsendringer på rett bane.
– at baneunderlaget gir jevne og forutsigelige friksjonsforhold også ved nedbør
– at banemannskaper har best mulig oversikt over hele banen og gis mulighet til å gripe inn ovenfor kjører som viser uønsket atferd.
- 4.2.2.2 Banens bredde skal aldri være mindre enn 2 x den benyttede kartens bredde. I områder der forbikjøring er tillatt, skal banens bredde være minimum 3 x den benyttede kartens bredde.
- 4.2.2.3 Banen skal utformes slik at kartene ikke kan lette fra bakken.
- 4.2.2.4 Banen skal utføres med sikkerhetsinnretninger (baneskillere) som hindrer ulykker ved kjøring ut av kjørebanelen. Sikkerhetsinnretning skal utføres slik at følgende funksjoner er ivarettatt:
– kartene skal stanse raskt, men ikke momentant
– kartene skal ikke kunne hekte fast i sikkerhetsinnretningen
– kartene skal ikke kunne passere over sikkerhetsinnretningen
– kartene skal ikke kunne klatre opp på sikkerhetsinnretningen.
Vedlegg 5 gir eksempler på aksepterte utførelser av sikkerhetsinnretninger (baneskillere). Det er fullt mulig og anbefalt å kombinere de forskjellige typene baneskillere.
- 4.2.2.5 I områder der avkjøring i høy hastighet kan forekomme samt i forbindelse med 180° svinger skal banen utstyres med ekstra sikkerhetsinnretning, f.eks. flere rekker med dekkbarrierer eller lignende. Det skal spesielt legges vekt på sikkerhetsinnretningenes støtdempende virkning i slike svinger.
- 4.2.2.6 Rundt faste gjenstander som søyler, trær eller lignende som er plassert slik at kollisjoner med kjøretøy kan oppstå, skal det i tillegg til overnevnte sikring være skjermet med tykke matter, bildekk eller lignende i minimum 2 m høyde.
- 4.2.2.7 Objekter som belysning, tavler, skilt eller lignende som er hengt opp over kjørebanelen skal være festet forsvarlig og ha en minste høyde over kjørebanelen på 1,75 m.
- 4.2.3 *På/avstigningsområde (pitlane)*
- 4.2.3.1 I forbindelse med på- og avstigning (pitlane) skal banen utformes slik at hastighet til og fra dette området begrenses. Maksimal hastighet i dette området skal tilsvare gangfart (ca. 11 km/t). Dette kan utføres med hjelp av breddebegrensninger, sjikaner etc. og ved en betydelig retningsendring i kjørebanelen inn til pitlane.
- 4.2.3.2 Ved utkjøringen fra pitlane til banen skal baneskillerne utformes slik at ventende karter ikke kan bli truffet av karter på avveie på banen.
- 4.2.3.3 For innendørs anlegg skal atkomst til pitlane skjermes med dør eller port, alternativt kan vakt overvåke atkomsten.
- 4.2.4 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.2.4.1 Oppholds- og venteområder for publikum skal avskjermes fra banen med faste gjerder med minimum høyde 1,2 m. Gjerdet skal være utformet slik at det ikke lett kan klatres over/under/gjennom.
- 4.2.4.2 Gjerder for avskjerming skal være utformet slik at de kan motstå påkjørsel av karter og ev. kombineres med sikkerhetsinnretninger som frisoner, dekkbarrierer og lignende.
- 4.2.4.3 For utendørs baner kan publikum tillates opphold på jordvoller og lignende langs banen. Dersom det ikke benyttes gjerder skal publikum minst ha en sikkerhetsavstand til sikkerhetsområdet utenfor kjørebanelen iht. vedlegg 5, punkt A på minst 5 m. Ved større arrangement skal det benyttes sperrebånd

- eller midlertidige gjerder som avskjerming for å sikre baneområdet. Konferer med stedlig politimyndighet.
- 4.2.5 *Kjøretøy (karter)*
- 4.2.5.1 Karter skal være utformet slik at kjører kan betjene ratt og pedaler på en hensiktsmessig og sikker måte. Om nødvendig skal det settes begrensinger på kjører (høyde, alder).
- 4.2.5.2 Karter som skal benyttes av barn under 10 år skal ha redusert lengde på ramme og seter slik at de passer for små barn uten bruk av seteinnlegg.
- 4.2.5.3 For øvrig skal karter for barn være tilpasset barn mht. utforming av sete, regulering av sete og pedaler, høyde på ratt etc.
- 4.2.5.4 Ratt med innfesting og rattstamme skal være utformet slik at utstikkende deler som eiker eller lignende ikke kan forekomme dersom rattet løsner, ved kollisjoner eller lignende. Sveisereparasjon av ratt aksepteres med maksimalt en sveis på hver eike og slik at det alltid er en eike som ikke er reparasjonssveist.
- 4.2.5.5 Bevegelige deler som kjede/reim og bakaksling skal være avskjermet med hele plater.
- 4.2.5.6 Varme deler som motor, eksosanlegg og lignende skal avskjermes med hele plater slik at kjører ikke kan brennes ved normal kjørestilling samt ved inn- og utstigning av kjøretøyet. For ventilasjon kan det benyttes hull dersom diameteren ikke er større enn 9 mm.
- 4.2.5.7 Overføring fra gasspedal til forgasser, skal være utstyrt med minst to uavhengige returfjærer slik at karten alltid vil stanse når kjører slipper gasspedalen.
- 4.2.5.8 Karter skal minst være utstyrt med bremses på bakhjulene.
- 4.2.5.9 Overføring fra bremsepedal til bremsebakkene skal skje med bremsehydraulikk eller med stålwire. Ved bruk av stålwire skal denne være fintrådet og ha diameter på minst 2,5 mm. Ved bruk av to wirer skal wirene ha diameter på minst 2,0 mm.
- 4.2.5.10 Wireoverføring fra pedaler til motor og bremses skal i størst mulig grad være skjermet.
- 4.2.5.11 Slinger for hydrauliske bremsesystem skal i størst mulig grad være skjermet.
- 4.2.5.12 Under kjøretøyet skal det være hel plate mellom kjører og vegbane.
- 4.2.5.13 Utenfor hjulene skal karten være utført med ramme (støtbøyle) i metall eller kunststoff som hindrer hjulene fra et kjøretøy å klatre opp på et annet kjøretøy. Rammen bør være hel rundt hele karten slik at fastheking ikke kan skje.
- 4.2.5.14 Kjørerens føtter skal være forhindret fra å kunne komme uforvarende utenfor karosseriet under kjøring.
- 4.2.5.15 Kartene skal ha permanent nummerering for entydig identifikasjon.
- 4.2.5.16 For tilpassing til forskjellige person- og skostørrelser skal setet eller gass- og bremsepedaler lett kunne justeres.
- 4.2.5.17 Dersom kartene ikke er tilstrekkelig justerbare skal det finnes egnede ryggputer eller innleggsseter for tilpassing til kjører av forskjellig størrelse.
- 4.2.5.18 Twinkarter hvor passasjerplassen er plassert ved siden av kjører skal på grunn av faren for velt kun benyttes med passasjer.
- 4.2.5.19 Følgende andre sikkerhetsinnretninger anbefales:
- Bremselys
 - Sikkerhetsbelter
 - Nakkestøtte
 - Sikkerhetsbøyle.
- 4.2.6 *Antall startende karter*
- 4.2.6.1 Maksimalt antall karter samtidig på banen skal beregnes etter følgende prinsipp:
- På baner med lengde 300 m eller mindre tillates maksimalt 8 karter samtidig
 - Antallet kan økes med 2 karter for hver 100 m lengde utover 300 m.
- 4.2.6.2 For barnekarting skal maksimalt antall karter begrenses til halvparten av antall karter beregnet i henhold til pkt. 4.2.6.1.
- 4.2.6.3 Ved heat hvor det benyttes Twinkarter sammen med vanlige karter skal maksimalt antall karter begrenses til halvparten av antall karter beregnet i henhold til pkt. 4.2.6.1.
- 4.2.7 *Kjørestyr*
- 4.2.7.1 Kjører skal være utstyrt med følgende sikkerhetsutstyr:
- E-merket helhjelm med visir med maksimal vekt på 1500 g
 - Kjøredress eller kjeledress i brannhemmende materiale. Dersom det ikke benyttes CIK godkjente kjøredresser, skal dressen tilfredsstillende og være merket i henhold til NS-EN 531.
 - Faste sko.
- 4.2.7.2 Utstyret skal i størrelse og utforming være tilpasset brukerne.
- 4.2.7.3 Hjelm som er skadet skal ikke benyttes. Likeledes skal hjelm brukt ved skade, uhell/ulykke ikke benyttes videre.
- 4.2.7.4 Anlegget bør kunne tilby lån eller kjøp av hansker og nakkekrage.
- 4.2.8 *Skilt*

- 4.2.8.1 I tillegg til krav til skilt i pkt. 3.3 skal det settes opp skilt om at kjøring ikke anbefales for gravide eller personer med rygg- og nakkelidelser samt aldersgrense for kjørerne.
- 4.2.9 *Bemanning*
- 4.2.9.1 Anlegget skal bemannes med minimum en vakt/operatør. I tillegg skal det normalt benyttes hjelpepersonell i nødvendig grad som flaggvakter og for billettering, opplæring samt tilpassing av utstyr. Ved normal drift av kommersielle baner skal det minst være to personer til stede.
- 4.2.9.2 Dersom banen går gjennom flere atskilte områder, f.eks. gjennom flere rom/etasjer, skal banens bemanning tilpasses dette.
- 4.2.9.3 Ved videoovervåkning av banen kan antall banemannskap reduseres.
- 4.2.10 *Signalering*
- 4.2.10.1 Det skal finnes et system som banemannskapet kan benytte for signalering til kjørerne, f.eks. med bruk av flagg, blinkende/roterende varsellys, trafikklys, håndsignaler eller lignende.
- 4.2.10.2 Signalsystemet skal være enkelt å forstå, selv for uerfarne kjørere. Antall ulike tegn eller flagg bør begrenses til maksimalt 3 i tillegg til ev. blinkende/roterende varsellys.
- 4.2.10.3 For innendørs baner skal det benyttes blinkende/roterende varsellys når det har oppstått situasjoner som krever at kjørerne kjører med redusert hastighet og økt oppmerksomhet. Dette kan være situasjoner som kollisjoner, karter som har stanset, eller ved heatslutt.

5. Drift og vedlikehold – internkontroll

5.1 *Logg og instruksjer*

5.1.1 *Generelt*

- 5.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses det enkelte anlegg med hensyn til utforming og driftsbetingelser. Nødvendige instruksjer for dette skal utarbeides og samles i en loggbok eller gies referanse fra loggboken.
- 5.1.1.2 Instruksjer og prosedyrer skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet. Instruksjer og prosedyrer skal gjøres kjent for alt relevant personell og skal være tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
- 5.1.1.3 Alle instruksjer skal foreligge på norsk.
- 5.1.1.4 Alle anlegg skal ha dokumentert beskrivelse av nødvendig kontroll og vedlikehold og hvordan dette skal utføres. For kjøretøyene er dette normalt leverandørens håndbok for kontroll og vedlikehold.

5.1.2 *Loggbok for utleiegokart*

- 5.1.2.1 Det skal utarbeides en loggbok for anlegget. Loggboken skal være et hjelpemiddel for eier og driftspersonale til å dokumentere at anlegget blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Loggboken skal normalt omfatte følgende hovedpunkter:

1. Nødvendige dokumenter
2. Tilsynsrapporter
3. Tekniske data med banebeskrivelse og tegninger
4. Instruksjer og sjekklister
5. Personell med opplæring
6. Logg; Vedlikehold
7. Logg; Hendelser/Uhell
8. Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger.

 Park- og tivolitilsynets mønster for loggboken utleveres ved førstegangstilsynet.

- 5.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde:

Kapittel 1: Nødvendige dokumenter

- Sikkerhetsmessig godkjenning
- Forsikringspolise
- Registrering av driftsleder

Kapittel 2: Tilsynsrapporter

- Kontrollskjema
- Påleggslister
- Brev etter førstegangstilsyn

Kapittel 3: Tekniske data med banebeskrivelse og tegninger

- Generelle dimensjoner for bane
- Tekniske data for karter og kjøretstyr
- Tegning av bane
- Tegning av arrangement for pitlane

Kapittel 4: Instruksjer og sjekklister

- Instruks for driftsleder
- Instruks for operatør
- Instruks for kontroll og vedlikehold

- Sjekklister for periodiske kontroller
- Nødprosedyrer og evakuering
- Forskrift for utleiegokart

Kapittel 5: Personell med opplæring

- Liste over operatører, banemannskap og hjelpepersonell
- Opplæringsplaner
- Dokumentasjon på kurs og opplæring, f.eks førstehjelp, sveisesertifikater etc.

Kapittel 6: Logg; vedlikehold

Her skal det føres inn dato for gjøremål/endringer av betydning for driften som utskifting av karter, endringer av bane, forbedring av baneskillere, asfaltering etc.

Kapittel 7: Logg; hendelser/uhell

- Logg av hendelser og uhell
- Instruks for håndtering av uhell og skader
- Skjema for rapportering av hendelser og uhell til Park- og tivolitilsynet

Kapittel 8: Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger

- Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger lagres i min. 10 år. Her kan det også arkiveres søknader, årsrapporter, brev etc. av betydning. I tillegg kan ev. godkjenninger fra andre myndigheter vedrørende bygg, brann, støy, forurensing, bilsporforbundet etc. lagres.

5.1.3 *Driftsdagbok*

5.1.3.1 Det skal føres en journal over den daglige drift. Følgende innføringer skal foretas

- Dato
- Navn på operatør og hjelpepersonell
- Tidspunkt for begynnelse og avslutning av kjøringen
- Værforhold (ved utendørs baner)
- Kvittering for at den daglige kontrollen av bane, kjøretøy og kjøreutstyr er utført
- Antall heat eller antall kjørere.

5.1.4 *Vedlikeholdsjournal*

5.1.4.1 Det skal føres en journal over det løpende kontroll- og vedlikeholdsarbeidet. Det skal angis dato for utførte kontroller og vedlikeholdsarbeider, hvilke deler som er kontrollert og delenes tilstand. Utskifting av deler skal angis.

5.1.4.2 Den som har utført kontroll- eller vedlikeholdsarbeider skal signere/datere i vedlikeholdsjournalen.

5.1.4.3 Vedlikeholdsjournalen skal klart dokumentere at det nødvendige vedlikehold i henhold til leverandørens håndbok for vedlikehold av kjøretøy samt vedlikehold og periodiske kontroller i henhold til kapittel 5.4 er utført, og at det er utført til korrekt tid.

5.1.5 *Rapportering av drift og vedlikehold*

5.1.5.1 Årsrapport på fastsatte skjema sendes til Park- og tivolitilsynet sammen med søknad om sikkerhetsmessig godkjenning hvert år. Rapporten skal dekke siste kalenderår. For anlegg som har helårsdrift kan rapporten dekke perioden fra 1. desember til 30. november.

5.1.6 *Rapportering av uhell og ulykker*

5.1.6.1 Ulykker i gokartanlegget som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell, etc. som vedrører anlegget og som åpenbart kunne medført personskade, inndeles i 3 kategorier og skal rapporteres til Park- og tivolitilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykker med mindre alvorlig personskade samt mindre tekniske uhell som det er liten sannsynlighet for at kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: skrubbsår, småsår, hodeskader med svimmelhet, mindre brannskader, brudd av finger, tå, tann (AIS1).

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapporter sendes senest sammen med søknad om godkjenning for neste år. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 2:

Ulykker med middels alvorlig personskade samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: større kutt, hodeskader med besvimelse mindre enn 15 min., enkle brudd av lange knokler (AIS2).

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som kunne medført mindre alvorlig personskade, og hvor det er aktuelt å iverksette tiltak mot tilsvarende uhell i fremtiden. Eksempel på slike uhell er velt, personer som blir kastet ut av karten samt sammenbrudd i forstilling, styring eller hjuloppheng under kjøring selv om det ikke har oppstått personskade.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaderapport være sendt til Park- og tivolitilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 3:

Ulykke med alvorlig personskade samt alvorlige tekniske uhell som åpenbart kunne medført alvorlig personskade.

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: hodeskader med besvimelse mer enn 15 min., over 20–30 % forbrenning av 2.–3. grad, åpne eller kompliserte brudd og andre skader som åpenbart kan medføre varig mén (AIS3).

Med alvorlige tekniske uhell menes uhell som kan ha medført eller avdekket en nedsatt sikkerhet ved anlegget.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Park- og tivolitilsynet. Skaderapport fra anlegget skal sendes til Park- og tivolitilsynet umiddelbart etter uhellet.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten ved anlegget skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med anlegget før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Park- og tivolitilsynet. Utrykning fra Park- og tivolitilsynet vil være aktuelt.

- 5.1.6.2 Ved skriftlig rapportering av uhell og ulykker skal blankett TIV-07 eller tilsvarende benyttes, jf. vedlegg 3.
- 5.1.6.3 Andre ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører Park- og tivolitilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Park- og tivolitilsynet.
- 5.1.6.4 Ulykker med personskader i henhold til kategori 2 og 3 skal omgående rapporteres til Politiet.
- 5.1.6.5 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.
- 5.2 *Personell og deres oppgaver*
- 5.2.1 *Eier*
- 5.2.1.1 Gokartanleggets eier er definert som det selskap eller den person som er ansvarlig for driften av anlegget.
- 5.2.1.2 Eierens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av forskriften definert i tivoliloven med tilhørende forskrifter.
- 5.2.1.3 Eier skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for anleggets drift og vedlikehold.
- 5.2.1.4 Eier plikter å gi driftslederen de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold. Driftslederen skal gjennom loggboken dokumentere for eieren hvordan drift og vedlikehold skjøttes.
- 5.2.1.5 En personlig eier kan selv være driftsleder. Dette gjelder også for styrets formann eller disponenten i et aksjeselskap.
- 5.2.1.6 Dersom et gokartanlegg skifter eier, skal dette meldes til Park- og tivolitilsynet før den nye eieren tar anlegget i bruk. Ved skifte av eier skal det søkes om ny sikkerhetsmessig godkjenning i henhold til punkt 2.1.3.5. Ny forsikringspolise i ny eiers navn skal legges ved søknaden.
- 5.2.2 *Personell*
- 5.2.2.1 Personellet deles i følgende kategorier:
- driftsleder
 - operatør/banemannskap
 - hjelpepersonell.
- 5.2.2.2 Driftsleder skal være minst 20 år.
- 5.2.2.3 Operatører skal være minst 18 år. For saktegående innretninger som beskrevet i pkt. 4.1 skal operatør være minst 16 år.
- 5.2.2.4 Øvrig hjelpepersonell bør være minst 16 år.
- 5.2.2.5 Det er forbudt for driftspersonellet å opptre i påvirket tilstand når de er i tjeneste. Forbudet omfatter både alkohol og andre berusende eller bedøvende stoffer.
- 5.2.3 *Driftsleder*
- 5.2.3.1 Driftslederen skal ha det daglige ansvaret for at gokartanlegget blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig måte.
- 5.2.3.2 Driftslederen skal være faglig kvalifisert og ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for å forstå den daglige drift og vedlikehold av anlegget. Driftslederen skal også kunne utføre rutinemessige inspeksjons- og vedlikeholdsarbeider.
- 5.2.3.3 Driftsleder skal være godt kjent med:
- banens og kartenes utforming og tilstand

- gjeldende instruksjoner for drift, kontroll og vedlikehold
 - gjeldende forskrifter for utleiegokart.
- 5.2.3.4 Driftslederen plikter:
- å være involvert i daglig drift, kontroll og vedlikehold
 - å holde gokartanleggets loggbok oppdatert
 - å påse at de instruksjoner og forskrifter som gjelder for drift og vedlikehold følges, herunder oppdatering og implementering av loggboken
 - å påse at gokartanlegget er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
 - å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
 - å ta avgjørelser i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften.
- 5.2.3.5 Navn på driftsleder skal registreres hos Park- og tivolitilsynet. Dette gjøres ved at: blankett «Registrering av driftsleder for fornøyelsesinnretning», bl.nr. TIV-1.6 (vedlegg 2) sendes Park- og tivolitilsynet.
- 5.2.3.6 Ved skifte av driftsleder skal dette meddeles Park- og tivolitilsynet ved bruk av samme skjema som nevnt ovenfor.
- 5.2.3.7 Driftsleder skal oppbevare den tekniske dokumentasjon for gokartanlegget og påse at den er oppdatert. Dokumentasjon skal oppbevares slik at den ikke lett blir ødelagt eller mistes. Oppbevaring av dokumentasjon bør skje etter avtale med eier.
- 5.2.4 *Betjening i drift – operatør*
- 5.2.4.1 Ved drift av utleiegokart skal det være en ansvarlig operatør til stede. Operatøren skal kunne disponere driftspersonell i den utstrekning som er nødvendig for å oppnå en sikker drift av anlegget.
- 5.2.4.2 Operatøren skal:
- være godt kjent med instruksjoner for daglig drift av anlegget, brannslukkeutstyr og eventuelle rømningsveier
 - være ansvarlig for den daglige drift og kontroll
 - foreta den nødvendige journalføring
 - underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten ved anlegget.
- 5.2.4.3 Operatørens oppgaver skal være beskrevet i egen instruks. Instruksjonen skal blant annet beskrive hvordan anlegget skal overvåkes under drift, hvor operatøren skal være plassert, samt beskrive aktuelle driftsoperasjoner.
- 5.2.4.4 Operatørens oppgaver:
- Før et heat startes skal operatøren påse at:
- bane, kjøretøy og kjøreutstyr er i driftssikker stand og at alle mangler blir reparert
 - kjørerne tilfredsstiller de minimumskrav som er satt i forskriften, samt i eierens egne rutiner og instruksjoner (for eksempel høyde/alder/synlige svakheter)
 - kjørerne er skikket til å kjøre, herunder at de ikke er påvirket av alkohol eller andre berusende eller bedøvede stoffer
 - kjørerne er opplært og gjort kjent med gjeldende kjøreregler og sikkerhetsinstruksjoner
 - kjørerne benytter nødvendig kjøreutstyr
 - kjørerne sitter riktig i kartene
 - det ikke befinner seg uvedkommende innenfor gjerdene/avskjermingene.
- Under kjøring skal operatøren påse at:
- nødvendige signaler og informasjon til kjørerne blir gitt i henhold anleggets kjøreregler
 - kjørerne oppfører seg som forutsatt iht. gokartanleggets kjøreregler og de signaler som blir gitt i løpet av heatet
 - kjørerne ikke forlater kjøretøyet
 - det ikke kommer uvedkommende innenfor gjerdene/avskjermingene
 - det ikke oppstår tekniske uregelmessigheter som kan påvirke sikkerheten.
- Ved normal stans/avstigning skal operatøren påse at:
- kjørerne kommer seg ut av kjøretøyet og kjørebane på en sikker måte
 - kjørerne får nødvendig hjelp til å ta av seg kjøreutstyret og at det blir tatt vare på forsvarlig måte slik at utstyret ikke tar skade.
- 5.2.4.5 Når operatøren forlater gokartanlegget skal uautorisert drift ikke kunne forekomme. Kjøretøy og drivstoff skal være innelåst eller gjort utilgjengelig på annen måte.
- 5.3 *Driftsrutiner*
- 5.3.1 *Igangsetting av driften*
- 5.3.1.1 Daglig, før driften settes i gang, skal det kontrolleres at kartene og anlegget ellers er i driftssikker stand.
- 5.3.1.2 Omfanget av den daglige kontrollen fastsettes i samråd med Park- og tivolitilsynet og er avhengig av banens type og driftsbetingelser. Jf. for øvrig punkt 5.4.2.
- 5.3.2 *Instruksjon/opplæring av kjørere*
- 5.3.2.1 Omfanget av den instruksjon/opplæring som gis skal være tilpasset alder og ferdigheter.

- 5.3.3 *Innstilling av driften*
- 5.3.3.1 Ordinær drift skal stanse når det oppstår driftsmessige forhold som reduserer anleggets funksjonssikkerhet under et akseptabelt sikkerhetsnivå.
- 5.3.3.2 Ved personskader eller andre hendelser eller tekniske skader som kunne ha ført til personskader, skal drift av gokartanlegget stanse. Før driften kan gjenopptas, skal dette avklares med Park- og tivolitilsynet og eventuelle lokale myndigheter som har vært involvert i beslutningen om å stanse gokartanlegget (politi, brannvernmyndigheter, eller kommunale myndigheter). Jf. for øvrig punkt 5.1.6.
- 5.3.4 *Øvelse i førstehjelp*
- 5.3.4.1 Alt driftspersonell skal delta i øvelse i førstehjelp minst en gang pr år. Dokumentasjon på gjennomført øvelse skal være plassert i loggbokens kapittel 5.
- 5.3.5 *Reparasjoner og arbeid på gokartanlegget*
- 5.3.5.1 Prøvekjøring etter reparasjoner eller endringer av kjøretøy og bane skal utføres under tilsyn av driftslederen. Driften skal bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.
- 5.3.5.2 Dersom kjøretøy eller bane kan ha fått større skader, skal driftsleder forvise seg om at det er i driftssikker stand ved at det gjennomføres en spesielt grundig kontroll av gokartanlegget. Samråd med produsent samt Park- og tivolitilsynet skal foretas for bestemmelse av nødvendige tiltak før ny oppstart. Etter utbedring av mangler eller etter vesentlige endringer kan Park- og tivolitilsynet bestemme at anlegget skal besiktes før oppstart.
- 5.3.6 *Drift utenfor fast anlegg*
- 5.3.6.1 Drift utenfor fast anlegg omfatter utleie av kjøretøy og drift i forbindelse med arrangementer av begrenset varighet.
- 5.3.6.2 Ved drift utenfor fast anlegg er anleggets eier fremdeles ansvarlig for at aktiviteten blir drevet forsvarlig og i henhold til gjeldende lover og forskrifter.
- 5.3.6.3 Eier skal påse at kjørebane og avskjerming av denne alltid utføres i henhold til gjeldende forskrifter.
- 5.3.6.4 Eier skal påse at nødvendig kvalifisert driftspersonell følger med kjøretøyene og at etablerte instruksjoner for drift blir fulgt.
- 5.3.6.5 Eier skal innhente bekreftelse på at ansvarsforsikring gjelder for drift utenfor det faste anlegget.
- 5.3.7 *Forsikring og ansvar*
- 5.3.7.1 Eier plikter uten hensyn til skyld å erstatte skade som voldes av drift av tilsynspliktige gokartanlegg. Eier plikter å tegne forsikring som dekker dette ansvaret, jf. tivolilovens § 7.
- 5.3.7.2 Det er ikke tillatt å sette opp skilt om kjøring på eget ansvar.
- 5.3.7.3 Eier har ikke anledning til å tilby frivillig skadeforsikring mot ekstra betaling. All kjøring skal være dekket av gokartanleggets obligatoriske forsikring.
- 5.3.7.4 Eier har ikke anledning til å kreve at kjører skriver under på noen form for ansvarsfraskrivelse for skade på seg selv eller andre. Eneste unntak er at gokartanlegget gis anledning til å kreve at skade på kjøretøy og bane for øvrig blir erstattet som følge av uaktsom kjøring i strid med kjørereglene og gokartanleggets anvisninger. For slike forhold gjelder vanlig erstatningsrett.
- 5.4 *Vedlikehold og periodisk kontroll*
- 5.4.1 *Generelt*
- 5.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av kjøretøy og bane skal være lagt opp slik at uhell og unormal slitasje forebygges.
- 5.4.1.2 Vedlikehold, kontroll og eventuell etterkontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til gokartanleggets utforming og kjøretøyenes konstruksjon samt til drift og vedlikehold.
- 5.4.1.3 Arbeidene skal ledes av gokartanleggets driftsleder.
- 5.4.1.4 Omfanget av vedlikeholds- og kontrollarbeider for kjøretøyene fastlagt i leverandørens håndbok for kontroll og vedlikehold skal etterleves.
- 5.4.1.5 Den løpende kontroll og vedlikehold av innretningen inndeles i 3 typer:
- Daglig kontroll
 - Ukentlig/Månedlig kontroll
 - Årlig kontroll.
- 5.4.2 *Daglig kontroll*
- 5.4.2.1 Omfanget av den daglige kontroll av kjøretøyene skal minst omfatte følgende punkt:
- kontroll av avskjerminger for bevegelige og varme deler
 - kontroll av bremses og wireoverføringer eller hydraulikksystem
 - kontroll av ratt med innfesting
 - kontroll av støtbøyle med innfestinger.
- 5.4.2.2 Daglig kontroll av bane og kjøreutstyr skal minst omfatte:
- kontroll av banens sikkerhetsinnretninger mht. tilstand, plassering, løse fester, skruer etc.
 - kontroll av kjørebane med hensyn på fremmedlegemer og andre uregelmessigheter
 - kontroll av inngjerding og avskjerminger
 - kontroll av lys- og andre signaler

- kontroll av skilting
 - kontroll av hjelmer
 - kontroll av at brannsløkkeutstyr er til stede.
- 5.4.3 *Ukentlig/månedlig kontroll*
- 5.4.3.1 Omfang av ukentlig eller månedlig kontroll skal minst omfatte:
- visuell kontroll av ramme, chassis og støtbøyle
 - visuell kontroll av akslinger og forstilling
 - kontroll av motor, bremsesystem og overføringer
 - kontroll av dekk og pedaler
 - kontroll av at brannsløkkeutstyr er i orden
 - kontroll av hjelmer med spenner og reimer samt kjøredresser.
- Anleggets driftsintensitet avgjør om disse kontrollene skal gjøres ukentlig eller månedlig.
- 5.4.4 *Årlig kontroll*
- 5.4.4.1 Årlig kontroll vil normalt omfatte samme punkter som nevnt i ukentlig/månedlig kontroll. Omfanget og graden av demontering skal økes.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Vedlegg 1 – Skjema for søknad om sikkerhetsmessig godkjenning

For å lese vedlegg 1 se her:

Vedlegg 2 – Skjema for registrering av driftsleder for fornøylesinnretning

For å lese vedlegg 2 se her:

Vedlegg 3 – Skjema for rapportering av ulykke/hendelse

For å lese vedlegg 3 se her:

Vedlegg 4 – Skjema for årsrapport gokartbane

For å lese vedlegg 4 se her:

Vedlegg 5 – Eksempler på utførelse av sikkerhetsinnretning

- A. Et fritt område utenfor kjørebanelen på minst 10 m ved kjørehastighet inntil 80 km/t, 6 m ved kjørehastighet inntil 50 km/t og 3 m ved kjørehastighet inntil 25 km/t. Området skal være mest mulig jevnt uten hindringer. Underlaget bør være utformet som gressbakke. Det frie området kan begrenses av skråninger oppover eller lignende.
- B. Helt, glatt vant som er konstruert for å kunne kjøres på med kjøretøyenes maksimale hastighet uten at vantet blir varig deformert eller skadet. Vantet skal være minst 30 cm høyt og starte helt nede ved kjørebanelen. Vantet skal ikke være fjærende. Starten på vantet skal utformes ved at vantet vrir vekk fra kjørebanelen (minst 2,0 m), eller at enden polstres forsvarlig.
- C. Bildekk utformet i minst to høyder (minste høyde ca. 30 cm). Dekkene skal være festet forsvarlig sammen med skruer, nylontau, krympeplast eller lignende og skal normalt ikke være festet til bakken slik at dekkene sammen danner en elastisk kjede ved påkjørsel. Dekkene skal likevel være festet slik at de ikke skal kunne komme ut i kjørebanelen tilfeldig eller ved påkjørsel. Mot kjørebanelen skal det festes glatte plater av plast eller lignende som kjøretøy kan gli langs. Platene skal være festet slik at det ikke kan oppstå løse ender mot kjøretøretningen. Ved bruk av bolter skal hodet være forsensket.
- D. Fender/rekkverk (autovern) i metall tillates bare brukt for anlegg der kartene er tilpasset denne typen avskjerming gjennom utforming av front og støtdemper. Høyden skal være tilpasset kjøretøyet, ellers krav som for vant.
- E. Sjikaneelement av mykplast med minste høyde på 30 cm (glassfiber eller andre materialer som lett kan sprekke er ikke tillatt). Elementene skal være festet sammen på en forsvarlig måte og festes til bakken på en slik måte at de danner en elastisk kjede ved påkjørsel. Ellers gjelder krav som for bildekk.
- F. Rør i plast med minste diameter på minst 20 cm. På langsider med liten påkjøringsfare kan 1 høyde av rør benyttes. I ytterkurven av svinger og andre områder hvor det er påkjøringsfare skal det benyttes 2 høyder av

rør. I utsatte punkter, f.eks. i yttersvinger i 180 grader svinger og der hvor det er viktig med sikkerhetsinnretningens støtdempende virkning, bør det i tillegg benyttes baneskillere iht. alternativ C. Kombinasjoner av ulike sikkerhetsinnretninger er akseptabelt.

20. des. Nr. 1496 2011

Forskrift om fornøyelsesinnretning i tivoli og fornøyelsesparker

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 20. desember 2011 med hjemmel i lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker § 2 tredje ledd og § 3 jf. delegeringsvedtak 1. desember 2011 nr. 1173. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

1. Generelt

1.1 Definisjoner, formål og gyldighetsområde

1.1.1 Definisjoner

1.1.1.1 Forskrift om fornøyelsesinnretning i tivoli og fornøyelsesparker benevnes i det etterfølgende som «forskriften». Lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker benevnes «tivoliloven» og forskrift 15. mai 1992 nr. 339 til lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker benevnes «tivoliforskriften».

1.1.1.2 Utgår

1.1.1.3 Utgår

1.1.1.4 I det etterfølgende er innretning til bruk for leke- og fornøyelsesformål hvor publikum bringes i bevegelse og/eller inn i en situasjon hvor de helt eller delvis ikke har kontroll over sin egen bevegelse benevnt som «fornøyelsesinnretning», eller bare «innretning». Det stilles ingen krav til publikums ferdigheter for å benytte innretningen.

1.1.1.5 (Omreisende) «tivoli» er en omreisende virksomhet som tilbyr publikum opplevelser gjennom bruk av fornøyelsesinnretninger i henhold til punkt 1.1.1.4.

1.1.1.6 «Fornøyelsespark» er en fast lokalisert virksomhet som tilbyr publikum opplevelser gjennom bruk av fornøyelsesinnretninger i henhold til punkt 1.1.1.4.

1.1.1.7 Eksempel på innretninger som omfattes av definisjonen i punkt 1.1.1.4 er:

- A. Vannrutsjebaner med fallhøyde fra sitteflate ved påstigning til vannspeil i landingsbasseng eller i integrert bremsesone større enn 2,0 m, med eller uten skliinnretninger, jf. egen forskrift om vannrutsjebane.
- B. Mindre innretninger som barnekaruseller med rotasjonshastighet mindre enn 8 o/min eller periferihastighet mindre enn 3,0 m/s, og hvor publikum ikke bringes høyere enn 3,0 m over omliggende bakkenivå. Mindre skinnegående innretninger som tog, bilbaner og lignende.
- C. Større innretninger enn nevnt i punkt B som karuseller, berg- og dalbaner, tømmerrenner, pariserhjul, selvgående skinnegående innretninger, katapulter, gravitetstårn.
- D. Spøkelseshus og opplevelsesganger.
- E. Oppblåsbare hoppeslott, hoppeputer, sklier og lignende.
- F. Radiobilbaner.
- G. Organisert båt/kanoutleie innenfor parker, bompibåter, båter/kanoeer i kunstige elver.
- H. Simulatorer og bevegelige gulv.
- I. Skytebaner med luft- eller fjærvåpen innenfor parker og tivoli.
- J. Personførende taubaner som ikke omfattes av lov 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løypestrenger mv. (taubaneloven) eller forskrift 19. juli 1996 nr. 703 om sikkerhet ved lekeplassutstyr.
- K. Gokartbaner og lignende som tilbys for offentlig utleie, motoriserte frittstående kjøretøy innenfor avgrensede områder innenfor parker og tivoli, jf. egen forskrift om utleiegokart.
- L. Andre innretninger/attraksjoner innenfor tivoli og fornøyelsesparker som bringer publikum i bevegelse eller som kan utsette publikum for risiko i henhold til punkt 1.1.1.4, og som ikke dekkes av annen lovgivning som taubaneloven, lov 18. juni 1965 nr. 4 (vegtrafikkloven), lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven), etc.

1.1.1.8 Følgende innretninger er unntatt fra tivoliloven eller omfattes av annen lovgivning:

- Vannrutsjebaner med mindre fallhøyde enn 2,0 m.
- Små innretninger med myntinnkast plassert på kjøpesenter osv.
- Mindre hoppeputer, hoppeslott og lignende med mindre total areal enn 10 m² og mulig fallhøyde mindre enn 1,0 m beregnet for privat bruk.
- Hydrauliske gravemaskiner beregnet for lekeformål.

- Lekeinnretninger som dekkes av forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr og tilhørende NS-EN 1176.
- Innretninger som ikke er listet i ovenstående punkt A til L hvor publikum selv står for framdrift og bevegelse, for eksempel tråbiler, manuelle gravemaskiner, manuelle skinnegående innretninger og lignende.
- Enkle simulatorer i spillehaller osv.
- Innretninger og aktiviteter for idrettsformål samt trampoliner, klatrevegger, klatrestativ.
- Gokartkjøring innenfor motorsport, utleie av ATV, minibikes, funkart, crosskart og andre terrenggående kjøretøy osv.
- Ekstremaktiviteter og innretninger/aktiviteter som åpenbart medfører stor grad av risiko for utøveren, for eksempel rafting, elvepadling, fjellklatring, basehopping, fallskjermhopping olabiler osv.
- Strikkhopp og katapulter utenfor fornøylesparker og tivoli.

1.1.2

Formål

1.1.2.1

Forskriftens formål er å sikre at fornøylesinnretningene er forsvarlig konstruert, oppført, vedlikeholdt og drevet. Forskriften er rettet mot sikkerhet for de personer som benytter innretningene (passasjerer), publikum rundt innretningene og for personalet som monterer, vedlikeholder og driver innretningene.

1.1.2.2

Forskriften fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen, dens plassering og drift. Hvor forskriften ikke gir detaljerte krav med hensyn til dimensjonering, materialer, arbeidsutførelse og lignende, skal anerkjente normer og god praksis følges.

1.1.2.3

Forskriften skal ikke være til hinder for at det kan brukes andre konstruksjons-, beregnings- og driftsmåter enn angitt.

Forutsetningene for unntak er at:

- prosjektering, beregning og utførelse forestås av fagfolk med inngående teoretisk og praktisk innsikt og erfaring.
- det påvises teoretisk, erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til konstruksjonens bæreevne, bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i forskriften.
- unntak angis i beregningene eller i dokumentasjonen for øvrig.

1.1.3

Gyldighetsområde

1.1.3.1

Forskriften er utarbeidet med hjemmel i tivoliloven og tivoliforskriften.

1.1.3.2

Forskriften gjelder for innretninger som definert i 1.1.1.7.

1.1.3.3

I tillegg til krav satt i forskriften gjelder også krav satt i andre relevante lover og forskrifter.

1.1.3.4

Før planlegging av nye faste installasjoner, skal eier ta kontakt med det lokale byggesakskontoret for å avklare grenseoppgang mellom lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og tivoliloven. Krav satt i forskriften forholder seg kun til tivoliloven.

1.1.3.5

Utgår

1.1.4

Avvik fra forskriften

1.1.4.1

Det kan angis tilleggskrav i forbindelse med utstedelse av sikkerhetsmessig godkjenning dersom Park- og tivolitilsynet vurderer dette som nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som andre forskrifter eller forskriften her har som intensjon.

1.1.4.2

Alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som andre forskrifter og forskriften her har som intensjon kan aksepteres. Sikkerhetsmessig godkjenning kan bli inndratt dersom senere informasjon viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.

1.1.4.3

Park- og tivolitilsynet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra forskriften her.

2. Godkjenning og kontroll

2.1

Generelt

2.1.1

Sikkerhetsmessig godkjenning

2.1.1.1

Før en innretning som omfattes av tivoliloven kan settes i drift, skal det foreligge en skriftlig sikkerhetsmessig godkjenning utstedt av Park- og tivolitilsynet.

2.1.1.2

Innretninger som omfattes av tivoliloven skal bygges, monteres og prøves under tilsyn av Park- og tivolitilsynet, jf. punkt 1.1.1.3.

2.1.1.3

Park- og tivolitilsynet skal utføre kontroll og eventuelt gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av bestemmelser gitt i tivoliloven.

2.1.1.4

Vedtak truffet av Park- og tivolitilsynet kan påklages til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

2.1.2

Krav om å bruke kvalifiserte konstruktører, fabrikanter etc.

- 2.1.2.1 Planlegging, konstruksjon og beregning av innretninger som omfattes av tivoliloven skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeid av denne art.
- 2.1.2.2 Verksteder, entreprenører, elektriske installasjonsfirma etc., skal være kvalifisert og inneha de nødvendige autorisasjoner for det arbeidet de skal utføre, eller de kan engasjere konsulenter eller institusjoner med den nødvendige fagkunnskap i konstruksjon, planlegging, arbeidsutførelse og kontroll.
- 2.1.2.3 Utførende verksteder skal ha etablert et system for å sikre at kvaliteten av de leverte produkter blir i overensstemmelse med de godkjente tegninger og spesifikasjoner. Sveising av viktige styrkedeler skal bare utføres av sertifiserte sveisere.
- 2.1.2.4 Valg av konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc. kan underkjennes av Park- og tivolitilsynet.
- 2.1.3 *Søknad om sikkerhetsmessig godkjenning*
- 2.1.3.1 Sikkerhetsmessig godkjenning gjelder for ett kalenderår, dvs. fra 1. januar til 31. desember.
- 2.1.3.2 For innretninger som ikke har hatt sikkerhetsmessig godkjenning i Norge tidligere, skal følgende innsendes (både nye og brukte innretninger):
- Utfylt søknadsskjema, blankett TIV-03, jf. vedlegg 2
 - Kopi av forsikringspolise vedrørende ansvarsforsikring
 - Reiserute (omreisende innretninger)
 - Åpningstider (faste innretninger)
 - Teknisk dokumentasjon og instruksjer i henhold til punkt 2.2.
- 2.1.3.3 I god tid før drift igangsettes hvert år skal det søkes om sikkerhetsmessig godkjenning.
- 2.1.3.4 Medio november hvert år sender Park- og tivolitilsynet forenklet søknadsskjema for kommende år for de innretninger som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning i Norge. Vedlagt søknadsskjemaet følger skjema for årsrapport vedrørende drift og vedlikehold av innretningen for foregående år.
- 2.1.3.5 For innretninger som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning i Norge skal følgende innsendes:
- Avkrysset og underskrevet søknadsskjema, jf. punkt 2.1.3.4
 - Kopi av forsikringspolise for ansvarsforsikring i henhold til tivolilovens § 7
 - Utfylt årsrapport vedrørende drift og vedlikehold for siste år
 - Kopi av skjema «Registrering av driftsleder for fornøylesinnretning» dersom det er skiftet driftsleder for innretningen, vedlegg 3
 - Reiserute (omreisende innretninger)
 - Åpningstider (faste innretninger).
- 2.2 *Dokumentasjon*
- 2.2.1 *Tegninger og beregninger*
- 2.2.1.1 Før en innretning bygges/monteres for drift første gang i Norge, skal det foreligge godkjent dokumentasjon for innretningen.
- 2.2.1.2 Eier er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Park- og tivolitilsynet i rett tid.
- 2.2.1.3 Følgende dokumentasjon skal foreligge:
- A. Vannrutsjebaner, jf. egen forskrift om vannrutsjebane.
 - B. Mindre innretninger som barnekaruseller og lignende:
 1. Prinsipptegning av innretningen, eventuelt produsentens brosjyre/produktblad. Det skal anføres antall gondoler og passasjerplasser, og maksimal rotasjonshastighet eller kjørehastighet.
 - C. Større innretninger, karuseller, berg- og dalbaner, tømmerrenner, selvgående skinnegående innretninger, pariserhjul og lignende:
 1. For faste installasjoner skal det leveres prinsipptegninger som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigning, atkomst, områder der publikum skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan atkomsten skal fungere. Dimensjoner (høyde og bredde) på rekkverk, dører og porter skal angis.
 2. Hovedtegninger av bærende konstruksjoner med angivelse av materialkvaliteter. Tegningene skal målsettes.
 3. Detaljtegninger av kritiske bærende komponenter som bærende aksler, drev, hovedbolter, innfesting av gondoler i armer og lignende. Dimensjoner og materialkvaliteter skal angis.
 4. Styrkeberegninger av bærende konstruksjoner.
 5. Prinsipptegninger av sikkerhetsbøyer med låsemekanismer, samt beskrivelse av hvordan bøyer og låsemekanismer skal fungere.
 6. Rapport etter risikoanalyse i henhold til punkt 3.2. Risikoanalyse skal utføres for alle «ikke godt utprøvde innretninger» hvor feil/svikt i konstruksjon eller driftsbetingelser

- kan medføre alvorlige personskader. Omfanget av risikoanalysen bør avklares med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
7. For faste installasjoner skal det utarbeides prøveprotokoll fra leverandør etter utført prøvedrift. Dersom prøvedriften ikke blir utført før første oppstilling, kan protokollen overleveres ved førstegangstilsynet.
 8. For brukte innretninger, eldre enn 3 år, kan ovennevnte punkt 1 til 6 erstattes av:
 - drifts- og vedlikeholdsjournal fra minst de siste 3 år, eller rapport/erklæring om innretningens tilstand fra sakkyndig person eller firma fra land hvor innretningen har vært hjemmehørende.
 - rapport etter NDT av viktige bærende konstruksjonsdeler. Omfanget skal avklares med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle. Prøveorganet skal være sertifisert for de prøvene som utføres.
- D. Spøkelseshus og opplevelsesganger:
1. Prinsipptegning av innretningen, eventuelt produsentens brosjyre/produktblad. Bevegelige deler skal anføres på tegninger og funksjon beskrives.
 2. Rømningsveger, dører, utstyr for varsling og slokking av brann, samt eventuelle nødstrøm- eller nødlyssystemer skal beskrives.
- E. Hoppeslott, hoppeputer, oppblåsbare sklier m.m.:
1. Prinsipptegning av innretningen, eventuelt produsentens brosjyre/produktblad. Innretningens hovedmål skal oppgis.
- F. Radiobilbaner:
1. Prinsipptegning av innretningen med bane og kjøretøy, eventuelt produsentens brosjyre/produktblad. Det skal oppgis antall kjøretøy, kjøreflatens størrelse samt hvilken hastighet kjøretøyene er konstruert for.
- G. Organisert båt/kanoutleie innenfor parker, bompibåter, båter og kanoer i kunstige elver.
1. Tegninger/beskrivelse av farkostene, eventuelt produsentens brosjyre/produktblad. Det skal oppgis antall farkoster med maksimalt antall passasjerer i hver farkost.
 2. Eventuelle sertifikater for båtene.
 3. Beskrivelse med kart, eventuelt med tegning av området farkostene kan ferdes i.
- H. Simulatorer og bevegelige gulv:
1. For faste installasjoner skal det leveres prinsipptegninger som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigning, atkomst, områder der publikum skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan atkomsten skal fungere. Dimensjoner (høyde og bredde) på rekkverk, dører og porter skal angis.
 2. Hovedtegninger av bærende konstruksjoner med angivelse av materialkvaliteter. Tegningene skal målsettes.
 3. Detaljtegninger av kritiske bærende komponenter som bærende aksler, drev, hovedbolter, innfesting av gondoler i armer og lignende. Dimensjoner og materialkvaliteter skal angis.
 4. Styrkeberegninger av bærende konstruksjoner.
 5. Prinsipptegninger av sikkerhetsbøyer med låsemekanismer, samt beskrivelse av hvordan bøyer og låsemekanismer skal fungere.
 6. Rapport etter risikoanalyse i henhold til punkt 3.2. Risikoanalyse skal utføres for alle «ikke godt utprøvde innretninger» hvor feil/svikt i konstruksjon eller driftsbetingelser kan medføre alvorlige personskader. Omfanget av risikoanalysen bør avklares med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
 7. For faste installasjoner skal det utarbeides prøveprotokoll fra leverandør etter utført prøvedrift. Dersom prøvedriften ikke blir utført før første oppstilling, kan protokollen overleveres ved førstegangstilsynet.
 8. For brukte innretninger, eldre enn 3 år, kan ovennevnte punkt 1 til 6 erstattes av:
 - drifts- og vedlikeholdsjournal fra minst de siste 3 år, eller rapport/erklæring om innretningens tilstand fra sakkyndig person eller firma fra land hvor innretningen har vært hjemmehørende.
 - rapport etter NDT av viktige bærende konstruksjonsdeler. Omfanget skal avklares med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle. Prøveorganet skal være sertifisert for de prøvene som utføres.
- I. Skytebaner med luft- eller fjærvåpen innenfor parker og tivoli:
1. Prinsipptegning av banen med angivelse av hvordan publikum er sikret mot rikosjetter. Antall våpen og hvordan disse er sikret skal anføres.
 2. Våpen- og kuletype oppgis med dokumentasjon på at utstyret tilfredsstiller krav i forskrift om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

- J. Personførende taubaner som ikke omfattes av taubaneloven eller forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr:
1. Prinsipptegninger som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigning, atkomst, områder der publikum skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan atkomsten skal fungere. Dimensjoner på rekkverk, dører og porter skal angis.
 2. Hovedtegninger av bærende konstruksjoner med angivelse av materialkvaliteter. Tegningene skal målsettes.
 3. Detaljtegninger av kritiske bærende komponenter som innfesting og opplagring av bæretau og lignende. Dimensjoner og materialkvaliteter skal angis.
 4. Styrkeberegninger av bærende konstruksjoner.
 5. Beskrivelse av sele og sikringsutstyr for publikum. Detaljtegning av løpekatt med innfesting i sele, eventuelt kan produktblad/brosjyrer benyttes. Dokumentasjon på at utstyret er godkjent for formålet (CE-merking).
 6. Tausertifikat for bæretauet.
 7. Prøveprotokoll etter utført prøvedrift. Dersom prøvedriften ikke blir utført før første oppstilling, kan protokollen overleveres ved førstegangstilsynet.
 8. Plan for redning/evakuering av publikum. Instruksjonen skal beskrive hvilket utstyr og metoder som benyttes.
 9. Rapport etter risikoanalyse i henhold til punkt 3.2 Risikoanalyse skal utføres for alle «ikke godt utprøvde innretninger» hvor feil/svikt i konstruksjon eller driftsbetingelser kan medføre alvorlige personskader. Omfanget av analysen bør avklares med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
- K. Gokartbaner og lignende som tilbys for offentlig utleie, motoriserte frittgående kjøretøy innenfor avgrensede områder innenfor parker og tivoli, jf. egen forskrift om utleiegokart.
- L. Andre innretninger/attraksjoner som omfattes av tivoliloven:
Bestemmelse av hvilken dokumentasjon som skal sendes inn skal avtales med Park- og tivolitilsynet i god tid før innretningen tas i bruk. Krav til dokumentasjon vil kunne fastsettes etter gjennomført risikoanalyse, jf. punkt 3.2. Dersom innretningen ligner innretninger som beskrevet i ovenstående punkt A til J, vil dette være retningsgivende for hva som kreves.
- 2.2.1.4 Dersom det foreligger samsvarserklæringer eller sertifikater fra uavhengige kompetente organ som bekrefter at innretningen er konstruert og bygget i henhold til relevante standarder, kan dette erstatte deler av dokumentasjonen listet i punkt 2.2.1.3. Konferer med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
- 2.2.1.5 Stålmateriale fra lager eller verk skal ha verksattest eller bedre dokumentasjon etter gjeldende relevante standarder. Verksattest skal foreligge hos produsent, og skal på forlangende sendes til Park- og tivolitilsynet.
- 2.2.1.6 Ved større reparasjoner og ombygginger skal dokumentasjon for det utførte arbeidet sendes Park- og tivolitilsynet, jf. ovenstående punkt for de enkelte innretningstyper for hvilken dokumentasjon som kreves.
- 2.2.1.7 Alle innretninger skal leveres til eier med leverandørens håndbok for drift og vedlikehold av innretningen. Denne skal inneholde nødvendige instruksjoner, tegninger og strømveiskjema for montasje, vedlikehold og drift av innretningen. Håndboken skal være på engelsk eller på eierens morsmål og være tilgjengelig hos eieren samtidig med innretningen.
Kopi av håndboken skal på forlangende sendes Park- og tivolitilsynet.
- 2.3 *Tilsyn og kontroll*
- 2.3.1 *Generelt*
- 2.3.1.1 Tilsynet med fornøyelsesinnretninger er basert på at eieren til enhver tid har ansvaret for at innretningen blir montert, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene og innretningens leverandør. For å ivareta dette ansvaret må eieren ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.
- 2.3.1.2 Park- og tivolitilsynets oppgave består i å følge opp at eieren ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon og revisjoner (besiktelser) av innretningene. Revisjonene omfatter gjennomgang av den tekniske installasjon, rutiner for drift og vedlikehold, samt eiers beredskap med hensyn til evakuering, brann, skader og ulykker.
- 2.3.2 *Dokumentasjonsgjennomgang*
- 2.3.2.1 Før en ny innretning kan settes i drift, skal all vesentlig dokumentasjon i henhold til punkt 2.2.1.3 være gjennomgått av Park- og tivolitilsynet.
- 2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av innretninger med sikkerhetsmessig godkjenning, skal eieren på forhånd sende inn tegninger og tekniske data for endringene for gjennomgang.
- 2.3.2.3 Oversikt over den dokumentasjon som danner grunnlaget for vurdering av anlegget sammenfattes i rapport etter førstegangstilsyn fra Park- og tivolitilsynet.
- 2.3.3 *Førstegangstilsyn*

- 2.3.3.1 Park- og tivolitilsynet vil utføre besiktelser under installasjon av nye innretninger, og etter reparasjon og endringer av eksisterende innretninger i den grad dette blir funnet påkrevet.
- 2.3.3.2 Eieren plikter å gi melding til Park- og tivolitilsynet om avvik fra den godkjente dokumentasjon, samt om uregelmessigheter som oppstår under konstruksjon av innretningen.
- 2.3.3.3 Før en innretning settes i drift, skal det gjennomføres et førstegangstilsyn av Park- og tivolitilsynet. Eieren plikter å gi melding i god tid – minst 14 dager – før innretningen planlegges å settes i drift.
- 2.3.3.4 Før førstegangstilsynet utføres skal:
- eieren (eventuelt i samarbeid med leverandør) ha overbevist seg selv ved forsøk, prøver, målinger osv. om at de leverte deler fungerer tilfredsstillende. Dessuten skal de leverte deler være utført i henhold til gjeldende retningslinjer, og være i overensstemmelse med den innsendte dokumentasjon
 - driftspersonell være opplært i alle aktuelle former for drift av innretningen
 - prøvedrift av innretningen være utført.
- 2.3.3.5 Førstegangstilsynet omfatter:
- kontroll av ferdig innretning i forhold til tegninger og spesifikasjoner
 - funksjonsprøving
 - prøvekjøring
 - vurdering av de arrangementsmessige forhold i tilknytning til innretningen
 - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
 - gjennomgang av redning/evakueringsberedskap
 - gjennomgang av «Loggboken».
- Resultatene av førstegangstilsynet rapporteres skriftlig til eieren.
- 2.3.3.6 Dersom Park- og tivolitilsynets inspektør finner det forsvarlig etter besiktelsen, utstedes midlertidig sikkerhetsmessig godkjenning på stedet.
- 2.3.4 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.4.1 Innretninger som er i drift i Norge skal besiktes av Park- og tivolitilsynet med det intervall Park- og tivolitilsynet bestemmer.
- 2.3.4.2 Periodiske besiktelser vil rette seg mot følgende punkter:
- om «Loggboken» inneholder de nødvendige dokumenter og at disse etterleves
 - om innretningens drift og vedlikehold skjøttes forsvarlig
 - vurdering av eiers beredskap med hensyn til evakuering, brann, skader og ulykker
 - undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten
 - funksjonsprøving.
- 2.3.4.3 Park- og tivolitilsynet vil i tillegg til ordinære besiktelser av innretningen foreta driftsinspeksjon av innretninger i fornøylesparker. Driftsinspeksjonen retter seg spesielt mot:
- om vakter og operatører skjøtter sine oppgaver
 - om inngjerding/avskjerming er tilstrekkelig
 - om køganger og dører/porter er hensiktsmessige
 - om publikum er tilstrekkelig sikret
 - om publikums oppførsel kan føre til farlige eller uønskede hendelser
 - om innretningen er sikker generelt.
- 2.3.4.4 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftslederen eller eieren. Driftslederen eller den eieren bemyndiger, skal delta ved besiktelsen.
- 2.3.4.5 Dersom den periodiske besiktelsen avdekker feil, mangler, slitasje, skader, manglende styring og dokumentasjon av driften, eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer, og om nødvendig ny besiktelse eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. Dersom det påvises uakseptable forhold, kan Park- og tivolitilsynet gi pålegg om driftsstans inntil utbedring er foretatt. I graverende tilfeller kan sikkerhetsmessig godkjenning bli inndratt.
- 2.3.4.6 Resultatene fra den periodiske besiktelsen og eventuelle pålegg vil bli meddelt skriftlig til eieren.
- 2.3.5 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.5.1 Dersom særlige forhold tilsier det, kan Park- og tivolitilsynet på eierens bekostning utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved innretningen blir tilfredsstillende ivarettatt.
- 2.3.5.2 Dersom Park- og tivolitilsynet har grunn til å anta at forholdene ved en innretning ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom Park- og tivolitilsynets representant møter de personer som skal være til stede ved periodisk besiktelse og de punkter som periodiske besiktelser omfatter blir gjennomført, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av innretningen.
- 2.3.5.3 Ved uhell og ulykker vil Park- og tivolitilsynet, i den grad det er nødvendig, utføre besiktelser av innretningen uten økonomisk belastning for eieren.

3. Generelle bestemmelser

3.1 *Generelle krav*

3.1.1 *Generelt*

3.1.1.1 Innretninger som dekkes av forskriften, skal konstrueres og bygges slik at passasjerer, personell for drift og vedlikehold og tredjeperson ikke utsettes for fare.

3.1.1.2 I forbindelse med planlegging bør den som har til hensikt å bygge eller anskaffe innretninger som dekkes av tivoliloven, rådsrå med Park- og tivolitilsynet og innhente synspunkter på innretningen ut fra sikkerhetsmessige forhold.

3.1.1.3 Ved konstruksjon av fornøyelsesinnretninger skal det legges vekt på at konsekvensen av enkeltfeil eller svikt av enkeltpersoner, vedlikehold, i rutiner, eller konstruksjon blir minst mulig og at større personskader eller dødsfall ikke skal kunne oppstå, herunder:

- at bærende deler er konstruert og utformet slik at opptredende spenninger blir minst mulige
- at skarpe kanter, utstikkende deler og mulig kontakt med bevegelige deler unngås
- at viktige konstruksjonsdetaljer er lett tilgjengelig for kontroll og vedlikehold
- at det er innebygd redundans i størst mulig grad, spesielt i viktige bærende komponenter
- at innretningen er konstruert slik at spenningsforskjeller i konstruksjonselementene er under materialenes utmattingsgrense slik at utmatting ikke kan oppstå ved normal drift
- at flyttbare innretninger er enkle å montere, demontere og transportere.

3.1.1.4 Ved konstruksjon, beregninger og dimensjonering av innretninger som omfattes av tivoliloven skal NS-EN 13814 benyttes så langt den er relevant. I tillegg skal gjeldene norske eller internasjonale standarder og forskrifter benyttes der disse er relevante.

3.1.2 *Akselerasjoner/Retardasjoner*

3.1.2.1 De maksimale akselerasjoner og retardasjoner passasjerer kan tillates å utsettes for er avhengig av tiden akselerasjonen varer, akselerasjonens retning, samt passasjerens støtte (sideveis og nakke/hode). Vedlegg 7 inneholder veiledende verdier for de maksimale G-krefter som publikum kan utsettes for.

3.1.3 *Fundamentering, opplagring og understøttelser*

3.1.3.1 Innretninger med faste fundament skal normalt stå på betongfundament som er ført over terreng. Betongfundament på telefarlig grunn skal føres ned til telefri dybde.

3.1.3.2 Fundament skal utføres av frostsikker betong, minimum i kvalitet C35.

3.1.3.3 Betongfundament skal dimensjoneres og utføres i henhold til relevante gjeldende standarder. Fundamentflaten mot jord skal velges slik at konstruksjonen har en sikkerhet mot velting, løfting og glidning på minst 1,5.

3.1.3.4 Passivt jordtrykk skal ikke medregnes som stabiliserende kraft dersom det kan tenkes at den stabiliserende massen kan bli fjernet i forbindelse med graving, ombygging og lignende.

3.1.3.5 Fjellfundament kan benyttes om fjellets egenskaper er slik at sikkerhet mot velting, løfting og glidning gitt i punkt 3.1.3.4 overholdes.

3.1.3.6 Ved bruk av fjellfundament skal den nødvendige forankringslengde for stålbolter i fjell som framkommer i henhold til punkt 3.1.3.4 være minst den dobbelte av tilsvarende forankringslengde i betong. Stålboltene skal korrosjonbeskyttes i overgangen mellom betong og fjell.

3.1.3.7 Innretninger som ikke benytter faste fundament skal opplagres og plasseres slik at innretningen får en stabil plassering og slik at vibrasjoner unngås. Om nødvendig skal innretningen forankres i bakken med egnede bolter eller med bruk av ballast.

3.1.3.8 Det skal benyttes egnet underlagsplate av et elastisk materiale som tre, gummi og lignende for å unngå vibrasjoner. Underlagsplatene skal være dimensjonert for de krefter de utsettes for.

3.1.3.9 Stag mot bakken skal utføres slik at de ikke kan gli. Om nødvendig skal stagene avstives mot hverandre.

3.1.3.10 Understøttelser skal være lette å justere/etterstramme slik at det er enkelt å holde innretningen i vater.

3.1.3.11 Til understøttelser skal det bare benyttes deler med kjente og pålitelige egenskaper. Det skal spesielt legges vekt på at understøttelsen er stabil.

3.1.3.12 Ved montasje av flyttbare innretninger på is eller snø skal dette fjernes, slik at innretningen ikke kan bli ustabil ved mildvær, lengre tids plassering, vibrasjoner eller tilsvarende. Ved slik montering skal innretningens opplagring kontrolleres spesielt hyppig og nøye.

3.2 *Risikoanalyse*

3.2.1 *Omfang/anvendelse*

3.2.1.1 For fornøyelsesinnretninger som er nye når det gjelder konstruksjon, plassering eller bruksområde, skal eieren som søker om godkjenning for innretningen sørge for at det gjennomføres en risikoanalyse. Risikoanalysen kan med fordel utføres av eier i samarbeid med leverandør, jf. punkt 2.2.1.3.

3.2.1.2 Risikoanalysen skal omhandle alle hendelser som kan medføre risiko for passasjerer, personell, miljø/omgivelser og tredje person.

- 3.2.2 *Utførelse*
- 3.2.2.1 Risikoanalysen skal gjennomføres etter anerkjente relevante metoder.
- 3.2.2.2 Risikoanalysen skal vurdere farlige hendelser med beskrivelse av konsekvens og sannsynlighet for at hendelsen skal opptre.
- 3.2.2.3 Risiko er definert som [konsekvens] X [sannsynlighet].
- 3.2.2.4 I de tilfeller hvor risikoen er funnet uakseptabel, skal det iverksettes tiltak som medfører at risikoen blir akseptabel. Dette kan gjøres ved å redusere sannsynlighet for hendelsen eller å redusere hendelsens konsekvens.
- 3.2.2.5 I vedlegg 1 er det vist hvordan en forenklet risikoanalyse kan dokumenteres.
- 3.3 *Beregninger – Dimensjonering*
- 3.3.1 *Dimensjonerende laster*
- 3.3.1.1 Ved dimensjonering av bærende konstruksjonsdeler skal det tas hensyn til alle relevante laster.
- 3.3.1.2 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den mest ugunstige lastvirkning som kan forekomme ved kombinasjon av alle relevante laster.
- 3.3.1.3 Ved dimensjonering etter norsk standard skal lastene multipliseres med relevante lastkoeffisienter og kombineres i relevante lastkombinasjoner etter NS 3479.
- 3.3.1.4 Ved fastmonterte innretninger skal det spesielt tas hensyn til norske naturlaster som snø, temperatur og vind i henhold til NS 3479.
- 3.3.2 *Beregninger – Dimensjonering*
- 3.3.2.1 Ved beregninger og dimensjonering av fornøylesinnretninger skal relevante standarder i henhold til punkt 3.1.1.4 benyttes.
- 3.3.2.2 I de tilfeller hvor konstruksjonene er dimensjonert i henhold til andre standarder enn de som er gjeldende i Norge, skal det påvises at dimensjoneringsmetodene i disse er konservative i forhold til tilsvarende gjeldende norske standarder.
- 3.4 *Sikkerhetsavstander*
- 3.4.1 *Generelt*
- 3.4.1.1 Passasjerplasser skal utformes og plasseres slik at passasjerer ikke kan komme i kontakt med stillestående eller bevegelige deler. Spesielt ved utsvingende passasjer seter skal det sikres at det er tilstrekkelig avstand til andre deler av innretningen og til omgivelsene for øvrig.
- 3.4.2 *Frie avstander*
- 3.4.2.1 Ved alle passasjerplasser skal det være ett fritt rom på minst 0,5 m sideveis fra setets sidebegrensning til deler som kan bevege seg i forhold til passasjerene dersom det ikke er finnes spesielle beskyttelsesanordninger. Ved bevegelige og utsvingende sitteplasser skal sikkerhetsavstander måles fra sitteplassenes ytterbegrensninger. For kjøretøy som styres fritt av passasjerene gjelder dette kravet bare i forhold til faste gjenstander og ikke til andre kjøretøy.
- 3.4.2.2 Ved relativ hastighet på mer enn 3,0 m/s mellom passasjerplasser og faste gjenstander, skal det være en sikkerhetsavstand på minst 10 cm utenfor det ytterste området passasjerene kan rekke.
- 3.4.2.3 Passasjerplasser skal normalt ha fri høyde på minst 2,0 m fra setet. Dersom passasjerene er forhindret mot å reise seg under drift, er det tilstrekkelig med en fri høyde på 1,8 m fra setet. Lavere verdier kan aksepteres for innretninger med mindre relativ hastighet enn 3,0 m/s.
- 3.4.2.4 Den frie høyden skal overholdes over hele sittebredden.
- 3.4.2.5 Ved innretninger spesielt beregnet for barn kan de frie høyder reduseres til henholdsvis 1,7 og 1,5 m.
- 3.4.2.6 Ved inn/utstigning av kjøretøy og gondoler der det ikke er mulig å overholde tilstrekkelig høyde, skal de deler som er lavere enn ovennevnte punkt utformes slik at passasjerer ikke kan skades (avrunding/polstring eller tilsvarende).
- 3.4.2.7 For mer detaljerte krav til sikkerhetsavstander henvises det til NS-EN 13814.
- 3.5 *Gondoler og kjøretøy*
- 3.5.1 *Generelt*
- 3.5.1.1 Gondoler og kjøretøy skal utformes slik at passasjerene ikke utsettes for fare ved på- og avstigning og under bruk.
- 3.5.1.2 Atkomst til gondoler og kjøretøy bør foregå fra plattformer.
- 3.5.2 *Sikkerhetsinnretninger*
- 3.5.2.1 Sikkerhetsinnretninger og låseinnretninger skal utformes slik at fingre, hender eller føtter ikke blir klemt eller skadet. Slike innretninger skal heller ikke belaste sårbare partier på kroppen.
- 3.5.2.2 Bøyler og sikkerhetsseler skal være utført slik at passasjerer kan holdes fast på en sikker og komfortabel måte. Belter og bøyler skal ha slike dimensjoner at de ikke kan virke ubehagelige eller skjærende.
- 3.5.2.3 Låseanordninger skal være utført slik at de ikke lett kan løses utilsiktet.
- 3.5.2.4 Valg av type sikkerhetsinnretninger skal bestemmes ut fra de akselerasjoner passasjerene kan utsettes for. I NS-EN 13814 finnes retningslinjer for valg av type sikkerhetsinnretninger og låsesystemer.

- 3.5.2.5 Innretninger som er konstruert slik at passasjerer kan komme til å henge i sikkerhetsbøylene eller selene skal utstyres med minst to helt uavhengige sikringssystem.
- 3.5.2.6 Alle system skal ha en sikkerhet på minst 6,0 mot brudd.
- 3.5.2.7 Sikkerhetsinnretninger som ikke er manuelt drevet, skal ha langsom bevegelse. Kraften på den aktive enden skal ikke overskride 15 kp, og ikke være større enn 8 kp ved innretninger beregnet for barn.
- 3.5.3 *Atkomst*
- 3.5.3.1 Atkomst til kjøretøy som gondoler og biler skal normalt ikke være mer enn 40 cm over plattformer og ramper. Dersom kjøretøyet har plass til mer enn 10 passasjerer, skal høyden ikke overskride 25 cm.
- 3.5.3.2 Kjøretøy som ikke står i ro ved på- og avstigning skal føres i stabil posisjon i hele på- og avstigningsområdet.
- 3.5.3.3 Relativ hastighet mellom kjøretøy og plattform under på- og avstigning skal ikke være større enn 0,7 m/s.
- 3.5.3.4 Alle gangveger og plattformer og lignende hvor publikum kan ferdes, skal være slik at publikum kan ferdes trygt og sikkert. Det skal anbringes rekkverk og håndlist i nødvendig grad. Der det er fare for fall skal det være rekkverk som er minst 1,0 m høyt.
- 3.5.3.5 Trapper skal normalt ha maksimal trinnhøyde på 25 cm.
- 3.5.4 *Seter*
- 3.5.4.1 Setene skal være forsvarlig festet til kjøretøyet med minst to festepunkt. Selv om ett av festepunktene er løst, skal setet likevel være sikkert festet.
- 3.5.4.2 Seter skal være utstyrt med ryggstøtte, minst 40 cm høyt. For innretninger beregnet for barn skal høyden være minst 25 cm.
- 3.5.4.3 Setene og tilhørende deler skal dimensjoneres slik at de gir tilstrekkelig støtte og hvile for rygg, armer, føtter og eventuelt hode.
- 3.5.4.4 Det skal velges materialer i seter og sidekanter som gir god friksjon der dette er nødvendig. Dersom innretningen gir så store sideveis krefter at passasjerene blir presset mot sidene, skal disse polstres. Polstringens tykkelse bestemmes ut fra de krefter som kan virke.
- 3.5.4.5 Ved innretninger som gir store sideveis krefter med flere passasjerer ved siden av hverandre bør setene være utformet med skålform, slik at det ikke oppstår for store krefter på ytterste passasjer. På slike innretninger skal barn som kjører sammen med voksne alltid sitte innerst.
- 3.5.4.6 Ved innretninger som er slik at kjøretøyene kan kolliderer (radiobilbaner, bompibåter og lignende), skal ryggstø/nakkestøtter utformes slik at faren for nakkeskader forhindres. Ved slike innretninger bør ryggstø/nakkestøtter ikke avsluttes i høyde mellom passasjerenes skulderblad og ører.
- 3.6 *Skilting/merking*
- 3.6.1 *Generelt*
- 3.6.1.1 Alle innretninger med sikkerhetsmessig godkjenning skal være merket med Park- og tivolitilsynets merkeskilt med årsoblat for det aktuelle kalenderåret.
- 3.6.2 *Sikkerhetsskilt*
- 3.6.2.1 Begrensinger på brukere skal bekjentgjøres for publikum ved at det monteres lett synlige advarsel/informasjonsskilt for publikum. Eksempel på slike begrensninger er:
- minimumskrav til høyde eller alder
 - maksimumskrav til høyde/vekt
 - ikke for gravide, personer med nakkeskade, hjertelidelser, rygglidelser eller tilsvarende.
- Jf. for øvrig de spesielle krav satt til de enkelte innretningstyper i kapittel 4.
- 3.6.2.2 Innretninger som har spesielle krav til publikums oppførsel skal bekjentgjøre dette ved at det monteres lett synlige opplysningsskilt for publikum. Eksempel på slike skilt er:
- Hold hodet mot nakkestøtten!
 - Forbudt å medbringe flasker, mat, eller tilsvarende
 - Barn i følge med voksne skal sitte innerst eller tilsvarende.
- Jf. for øvrig de spesielle krav satt til de enkelte innretningstyper i kapittel 4.
- 3.6.2.3 Alle skilt som skal gi informasjon til publikum skal være på norsk, svensk eller dansk.
- 3.6.2.4 Skilt med tekst skal i størst mulig grad illustreres med symbolskilt.
- 3.7 *Støy*
- 3.7.1 *Generelt*
- 3.7.1.1 Lydnivået fra fornøylesinnretninger skal ikke overstige 40 dBA på nærliggende bebyggelses uteareal eller utenfor vindu i oppholdsrom, undervisningsrom og arbeidsrom. Krav til lydnivå gjelder også for tilsvarende rom tilhørende innretningens eier. Kravet gjelder støy fra selve innretningen.
- 3.7.1.2 Krav til støy under normal drift av fornøylesinnretninger med publikum, musikk, og tilsvarende kan settes av de lokale myndigheter.
- 3.8 *Mekaniske forbindelser*

- 3.8.1 *Generelt*
- 3.8.1.1 I det etterfølgende er krav til mekaniske forbindelser i bærende komponenter utsatt for dynamiske belastninger satt. Dersom slike forbindelser benyttes i andre mindre kritiske sammenhenger kan kravene reduseres.
- 3.8.1.2 Forbindelser mellom konstruksjonsdeler skal være utført i henhold til relevante standarder.
- 3.8.1.3 Forbindelser skal utformes slik at innretningen i størst mulig grad er forhindrede fra større sammenbrudd ved brudd eller feil i en forbindelse.
- 3.8.1.4 Karabinere i viktige forbindelser skal utformes med skrulåsning eller tilsvarende.
- 3.8.1.5 Karabinere som kan være utsatt for slag skal være av stål eller bedre (ikke aluminium).
- 3.8.1.6 Hull for tapper eller bolter i trekonstruksjoner som regelmessig monteres/demonteres skal avlastes med stålsko eller stålplugger.
- 3.8.1.7 Skjærkrefter som kan føre til oppklyving av elementer utført i trematerialer skal opptas ved egnede fotplater.
- 3.8.1.8 Bolter som ikke ligger an mot stålplater skal ha underlagsbrikker. Overføres trykkrefter fra boltene inn i treet, skal underlagsbrikkene være dimensjonert for de opptredende krefter.
- 3.8.1.9 Barduner skal festes med kroker eller haker med lukkemekanisme. Kroker skal være smidde eller varmformede.
- 3.8.1.10 Barduner skal utføres slik at det ikke kan oppstå knuter, kink eller overbelastning av enkelttråder. Viktige barduner skal minimum ha en sikkerhet på 4,0 mot brudd. Barduner med metalltråder skal ha diameter på minst 4,0 mm.
- 3.8.1.11 Barduner av kunst- eller naturfiber med diameter mellom 12 og 16 mm skal ha sikkerhetsfaktor på minst 6,0. Tilsvarende barduner med diameter over 16 mm skal ha sikkerhetsfaktor på minst 4,0.
- 3.8.1.12 Barduner av kunst- eller naturfiber kan festes med knuter. Det skal bare benyttes selvstrammende knuter.
- 3.8.1.13 Barduner skal ikke ligge an mot skarpe kanter.
- 3.8.2 *Sveiseforbindelser*
- 3.8.2.1 Sveising av bærende konstruksjoner skal bare utføres av firma som har både kompetent arbeidsledelse og fagarbeidere med erfaring fra tilvirking og sveising av stålkonstruksjoner, og som har tilgang på egnet utstyr.
- 3.8.2.2 Sveising skal bare utføres på egnet sted med god belysning, beskyttet mot vind, nedbør og kulde.
- 3.8.2.3 Sveising av viktige bærende konstruksjoner skal bare utføres av personer som er sertifisert for det arbeidet som skal utføres.
- 3.8.2.4 Sveisearbeider skal ikke utføres før det er innhentet tilstrekkelig grunnlag for utførelsen, inklusive materialer, belastninger og bruksområde. Ved valg av materialer, sveisemetode og utstyr, samt kontroll etter utført arbeid, henvises til gjeldende relevante standarder.
- 3.8.3 *Bolteforbindelser*
- 3.8.3.1 I bolteforbindelser hvor det ikke tillates rotasjon (leddforbindelser) skal det benyttes minst to bolter. Forbindelser som ofte blir demontert/montert (omreisende tivoli), kan kun en bolt benyttes dersom de er tilfredsstillende sikret, jf. etterfølgende punkt. Slike forbindelser skal kontrolleres daglig.
- 3.8.3.2 Skruer, muttere, kiler og andre festelement som kan løsne på grunn av dynamiske belastninger (vibrasjoner) skal sikres med splint, låsemutter eller lignende.
- 3.8.3.3 Ved helt forspente bolter gjelder forspenningen som sikring i henhold til 3.8.3.2.
- 3.8.3.4 Forspente bolter som har løsnet under bruk skal erstattes av nye bolter.
- 3.8.3.5 Fjærringer, tannbrikker, fjærbrikker og lignende sikringer skal ikke benyttes sammen med bolter i fasthetsklasse 8.8 eller høyere.
- 3.9 *Elektriske innretninger*
- 3.9.1 *Generelt*
- 3.9.1.1 Elektriske innretninger skal være utført i henhold til gjeldende norske forskrifter for elektriske installasjoner. I det etterfølgende er det satt utdypende krav.
- 3.9.1.2 Alle elektriske innretninger skal være forsvarlig avskjermet og sikret mot berøring av elektrisk ledende deler.
- 3.9.1.3 Lamper skal være beskyttet mot berøring for å unngå brannskader og elektriske støt.
- 3.9.1.4 Elektrisk drevne innretninger skal være forsvarlig jordet, om nødvendig med egne jordspyd.
- 3.9.1.5 Ved jordfeil i det elektriske anlegget skal hovedstrøminntaket avbrytes ved en jordfeilbryter.
- 3.9.2 *Svakstrømsopplegg*
- 3.9.2.1 Strømsopplegg for belysning, styrestrøm og sikkerhetsstrømkrets skal normalt være anordnet som et svakstrømsopplegg. Maksimal spenning ved likestrøm er 60 V. Maksimal spenning ved vekselstrøm er 25 V.
- 3.9.2.2 Elektriske overvåkningssystem skal være utført som en kontinuerlig overvåket strømkrets som virker etter hvilestrømsprinsippet. Alle brytere skal være koblet etter «Fail-safe»-prinsippet. Ved

feil i overvåkningssystem eller utløsning av overvåkningsbrytere skal innretningen bringes til stans på en for passasjerene mest mulig sikker måte.

3.9.3 *Kjørepanel/brytere*

3.9.3.1 Alle innretninger skal være utstyrt med en start- og stoppbryter merket med tekst «START» og «STOP». Eventuell nødstoppbryter skal være rødfarget, skille seg tydelig fra andre knapper og brytere og være merket med «NØDSTOPP» eller «EMERGENCY STOP».

3.9.3.2 Kjørepanelet skal sikres mot utilsiktet start med lås. Låsen kan enten utføres ved en hovedstrømbryter utformet som nøkkelbryter eller ved et låsbart lokk over kjørepanelet.

3.9.3.3 Ved innretninger hvor startorganet er plassert i eget rom som ikke benyttes til vanlig av operatør eller andre, er det tilstrekkelig at døren inn til rommet holdes avlåst.

3.9.3.4 Ved innretninger som er utstyrt med regulerbar hastighet, skal det være mulig å sperre reguleringsanordningen slik at innretningen ikke kan kjøres over den maksimale fastsatte hastighet. Sperren skal kunne justeres ved hver oppsetting slik at innretningen ikke får større hastighet enn forutsatt, selv ved forskjellige spenningsforhold fra hovedstrømkilden.

3.9.3.5 Innretninger hvor publikum ikke er sikret med sikkerhetsseler, bøyler, låsbare dører eller tilsvarende under drift, skal normalt være utstyrt med lydsignal som utløses automatisk eller manuelt ved start.

3.9.3.6 Funksjon til alle brytere og anordninger på kjørepanelet skal være tydelig merket med tekst på et språk som operatøren behersker, samt skandinavisk eller engelsk.

3.9.3.7 Kjørepanelet skal være utstyrt med de visere og lamper for overvåkning av innretningen som er nødvendig for å sikre en forsvarlig drift.

3.10 *Maskineri*

3.10.1 *Generelt*

3.10.1.1 Maskineri skal konstrueres og dimensjoneres i henhold til relevante gjeldende standarder. Maskineri skal tilfredsstillende krav satt i forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner og forskrift 10. september 1982 nr. 1377 om tekniske innretninger. I det etterfølgende er det satt utdypende krav.

3.10.1.2 Elektriske motorer skal beskyttes mot termisk overbelastning og jordfeil. Motorer skal normalt være utstyrt med motorvern bryter og overspenningsvern.

3.10.1.3 Det skal sørges for tilstrekkelig kjøling av motorer, gearkasser og drev.

3.10.1.4 Maskineri med kraftoverføring, lagre, drev og gearkasser skal være lett tilgjengelig for kontroll, vedlikehold og smøring. Om nødvendig skal det lages spesielle luker.

3.10.1.5 Kraftoverføring ved bruk av kjeder eller reimer fra motor er ikke tillatt for innretninger hvor svikt i kraftoverføringen kan føre til at gondoler eller kjøretøy kan falle ukontrollert.

3.10.1.6 Dersom det er nødvendig for sikker stans av innretningen, skal innretningen utstyres med ett eller flere bremsesystem som kan stanse fullastede kjøretøy eller gondoler på en sikker måte.

3.10.1.7 Ved konstruksjon av bremsesystem skal det tas hensyn til om bremsesystemet er et nødbremsesystem eller om det er et bremsesystem som benyttes ved normal drift (stans) av innretningen.

3.11 *Brannforebygging – materialer – slokkeutstyr – evakuering*

3.11.1 *Generelt*

3.11.1.1 Fornøyelsesinnretninger skal være planlagt, konstruert og bygget slik at fare for brann blir minst mulig.

3.11.1.2 Det skal ikke plasseres olje, drivstoff eller eksplosive materialer av annen type i eller under fornøyelsesinnretninger.

3.11.1.3 Tak eller hengende romdekorasjoner av lettantennelige materialer skal være plassert minst 2,5 m over gulvet. Normalt treverk regnes i denne sammenheng som lettantennelig.

3.11.2 *Materialer*

3.11.2.1 Bygninger skal i størst mulig grad bestå av ikke brennbare materialer.

3.11.2.2 Innbygde innretninger som spøkelseshus/opplevelsesganger/simulatorer/innbygde karuseller skal være spesielt godt brannsikret.

3.11.2.3 Maling eller annen overflatebehandling som er brannfarlig etter herding/tørking skal ikke benyttes.

3.11.3 *Brannsløkningsutstyr*

3.11.3.1 Brannsløkningsutstyr skal minimum finnes ved de innretninger hvor brann kan være et faremoment.

3.11.3.2 Brannsløkningsutstyret skal være forskriftsmessig, lett tilgjengelig og finnes i tilstrekkelig antall for slokking av branntilløp i innretningen. Innretninger som krever brannsløkningsutstyr skal ha minst to stk. 6 kg apparater.

3.11.3.3 Brannsløkningsutstyret skal være av en type som er egnet for slokking av oljebaserte branner og som kan benyttes mot elektrisk ledende utstyr.

3.11.3.4 Innenfor et område (plass) hvor det er samlet flere fornøyelsesinnretninger, skal det alltid være brannsløkningsutstyr lett tilgjengelig. Avstand fra en innretning til egnet brannsløkningsutstyr skal aldri være større enn 30 m.

3.11.4 *Førstehjelp*

- 3.11.4.1 Det skal forefinnes tilstrekkelig, lett tilgjengelig førstehjelpsutstyr for å håndtere mindre skader som forstuelser, mindre sår, skrubbsår, mindre brannskader eller tilsvarende. Alt driftspersonell skal være kjent med hvor utstyret befinner seg og hvordan det benyttes.
- 3.11.4.2 Ved innretninger hvor det kan være behov for øyeblikkelig livreddende førstehjelp skal et tilstrekkelig antall driftspersonell være lært opp i livreddende førstehjelp.
- 3.11.4.3 Større fornøylesparker skal normalt ha avsatt spesielt utdannet personell for førstehjelp.
- 3.11.4.4 I tillegg til eiers egen førstehjelpsberedskap skal det offentliges beredskap benyttes ved større skader. For rask tilkalling skal det alltid være tilgjengelig telefonforbindelse til offentlig nett. Mobiltelefon aksepteres dersom det finnes rutiner på at dette alltid er til stede.
- 3.11.5 *Evakuering*
- 3.11.5.1 Lukkede innretninger skal ha tilstrekkelige evakueringsutganger som kan benyttes i tilfelle av brann, strømbrydd eller tilsvarende.
- 3.11.5.2 Evakueringsutganger skal merkes med lysskilt som lyser ved strømbrydd, utløst brannalarm eller ved manuell utløsning av operatør. Lysene skal drives med nødstrøm/batteriopplegg som gir nok strøm for nødlys i minst en time. Om ønskelig kan nødlysene være tent også under normal drift.
- 3.11.5.3 Det skal plasseres ut et tilstrekkelig antall nødlysskilt som anviser rømningsveger til nødutganger.
- 3.11.5.4 Rømningsveger og nødutganger skal være slik at publikum kan ferdes trygt og sikkert. Det skal anbringes rekkverk og håndlister i nødvendig grad. Trapper skal ha maksimal trinnhøyde på 40 cm.
- 3.11.5.5 Innretninger med bevegelse skal være utstyrt med hensiktsmessig utstyr som stiger eller tilsvarende som tillater sikker evakuering av passasjerer dersom kjøretøyet stanser på et ikke ordinært stoppested. Det skal fortrinnsvis være mulig å føre kjøretøyene manuelt eller ved alternative metoder til vanlig avstigningsområde eller til et område som er egnet for evakuering.
- 3.11.6 *Sikkerhetsavstander mellom innretninger*
- 3.11.6.1 Innretningene skal være plassert slik at:
- brann ikke lett kan spre seg
 - det er tilstrekkelig plass for effektiv rømming av området
 - kjøretøy for brannsløkking samt ambulanser kan komme fram.
- Konferer for øvrig med lokale brannvernmyndigheter.

4. *Spesielle bestemmelser*

- 4.1 *Roterende plattformer (barnekaruseller)*
- 4.1.1 *Generelt*
- 4.1.1.1 Karuseller med roterende plattformer beregnet for barn skal konstrueres slik at en mest mulig stabil og rolig bevegelse oppnås.
- 4.1.1.2 Innretningen skal konstrueres slik at operatøren har best mulig oversikt over passasjerene fra kjøreplassen.
- 4.1.2 *Sitteplasser*
- 4.1.2.1 Passasjerene skal i størst mulig grad sikres med sikkerhetsbelter, sperrekjetting foran åpninger, dører, bøyler eller tilsvarende.
- 4.1.2.2 Gondoler plassert helt ytterst på roterende gulv, slik at utstigende passasjerer kan gå rett av gulvet, skal være utformet slik det bare er mulig å gå ut på gondolens innside.
- 4.1.2.3 På roterende gulv skal sittefigurer være plassert slik at det er plass til å gå av figurene på begge sider uten å falle av gulvet eller å komme i konflikt med rekkverk eller andre faste gjenstander.
- 4.1.3 *Hastighet*
- 4.1.3.1 Karuseller beregnet spesielt for barn skal ha en maksimal omdreiningshastighet på 8,0 o/min eller periferihastighet på 3,0 m/s.
- 4.1.3.2 Dersom det er flere uavhengige bevegelige/roterende flater integrert i innretningen skal relativ hastighet mellom disse ikke overstige 3,0 m/s dersom det ikke er montert spesielle avgrensninger mellom flatene.
- 4.1.3.3 Start og stopp av innretningen skal skje uten unødige rykk.
- 4.1.4 *Inngjerding/Avskjerming*
- 4.1.4.1 Innretninger av denne type skal normalt avskjermes slik at barn ikke kan løpe rett mot bevegelige/roterende deler. Det skal spesielt iakttas fare for klemming og kollisjon med utstikkende deler (gondoler/armar).
- 4.1.4.2 Til avskjerming av innretningen skal det minimum benyttes plastkjetting på løse stolper. Stolpene skal være konstruert slik at de ikke lett kan velte.
- 4.1.4.3 Stolper med plastkjetting bør ikke ha større avstand enn 2,5 m.
- 4.1.4.4 Antall åpninger for tilgang til innretningen skal begrenses. Åpningene bør maksimalt være 2,0 m brede. Åpningene bør avstenges når innretningen er i drift.
- 4.1.4.5 Ved innretninger som har et «senter» som beveger seg i forhold til passasjerplassene skal senteret være avskjermet eller utformet på en slik måte at klemfare ikke kan oppstå.

- 4.1.5 *Skilt*
- 4.1.5.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
– minste eller største alder eller høyde dersom det finnes slike begrensninger.
- 4.2 *Mindre karuseller med armer*
- 4.2.1 *Generelt*
- 4.2.1.1 Etterfølgende punkt setter krav til mindre karuseller (barnekaruseller) med armer, små pendler og lignende hvor passasjerene løftes så høyt at det kan være farlig å falle ut.
Armer kan være løftbare som ved Baby Fly, Jetfly og lignende, eller ha faste armer eventuelt med løftbart senter.
- 4.2.1.2 Innretningene skal konstrueres slik at det sikres en mest mulig stabil og rolig bevegelse. Selv med maksimal skeivbelastning (med voksne plassert i en eller flere gondoler på den ene siden), skal innretningen ha tilfredsstillende stabilitet og sikkerhet mot velting.
- 4.2.1.3 Innretningen skal konstrueres slik at operatør har best mulig oversikt over passasjerene fra kjøreplassen.
- 4.2.2 *Sitteplasser*
- 4.2.2.1 Dersom passasjerer ikke er sikret med spesielle sikkerhetsinnretninger som ikke kan åpnes av passasjerene selv, skal sitteplassenes sidekanter være minst 35 cm høye.
- 4.2.2.2 Passasjerene skal være sikret mot å falle ut, samt å reise seg med sikkerhetsbelter, sperrekjetting foran åpninger, dører, bøyler eller tilsvarende.
- 4.2.2.3 Dersom passasjerene løftes høyere enn 1,5 m over gulv/bakkenivå, skal gondoler være lukkede med dører eller bøyler. Eventuelt skal passasjerene sikres med minst to punkts sikkerhetsbelter. Sikkerhetsbeltene skal være utformet slik at passasjerene skal være forhindret fra å reise seg opp uten å låse opp beltet.
- 4.2.2.4 Sikkerhetsbeltene skal være minst 20 mm brede, eventuelt være minst 10 mm i diameter. Sikkerhetsbelter med innfesting og låsemekanisme skal tåle minst 50 kg strekkraft. Låsemekanismer skal være utformet slik at de ikke lett kan utløses uforvarende.
- 4.2.3 *Hastighet*
- 4.2.3.1 Maksimal omdreiningshastighet for karuseller som omfattes av avsnitt 4.2 er 8,0 o/min.
- 4.2.4 *Inngjerding/Avskjerming*
- 4.2.4.1 Innretninger av denne typen skal avskjermes slik at barn ikke kan løpe rett mot bevegelige/roterende deler. Det skal spesielt iakttas fare for klemming og kollisjon med utstikkende deler (gondoler/armer).
- 4.2.4.2 Til avskjerming av innretningen skal det minst benyttes faste gjerder. Gjerdet skal være minst 0,8 m høyt og skal være så tett at barn ikke lett kan klatre gjennom eller under gjerdet.
- 4.2.4.3 Gjerder skal plasseres så langt unna innretningen at voksne som lener seg over gjerdet ikke kan komme i kontakt med gondoler eller passasjerer.
- 4.2.4.4 Antall åpninger for tilgang til innretningen skal begrenses. Åpningene bør maksimalt være 2,0 m brede. Åpningene skal avstenges når innretningen er i drift.
- 4.2.4.5 Innretninger med hevet plattform utenfor armene og gondolene, trenger ikke inngjerding dersom plattformen er minst 0,5 m høy og det er en horisontal avstand på minst 1,5 m fra første trappetrinn til nærmeste bevegelige del. Avsatsen mellom bakke og plattform skal være utformet som trapp.
- 4.2.5 *Skilt*
- 4.2.5.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
– minste eller største alder eller høyde dersom det finnes slike begrensninger.
- 4.3 *Større karuseller*
- 4.3.1 *Generelt*
- 4.3.1.1 Etterfølgende punkt gjelder for større karuseller med rotasjon i ett eller flere plan. Eksempel på slike karuseller er: Waltzer, Twister, Ali-Baba, MagicSwing, Orbiter, Flygende teppe, større pendler og lignende.
- 4.3.2 *Sitteplasser*
- 4.3.2.1 Passasjerene skal normalt sikres med sikkerhetsbelter, dører eller bøyler. Sikkerhetsinnretningene skal være utformet slik at passasjerer ikke kan reise seg eller gå ut av gondolen under fart. Åpningsmekanismen skal være plassert slik at passasjerene ikke kan åpne sikkerhetsinnretningene utilsiktet. Innretninger som er slik at passasjerer kan kastes ut av innretningen dersom sikkerhetsinnretningen åpnes under drift, skal ha låseinnretninger som bare kan åpnes av betjeningen etter at innretningen har stanset.
- 4.3.2.2 Innretninger som er konstruert slik at publikum holdes på plass av sentrifugalkrefter trenger ikke å utstyres med spesielle sikkerhetsinnretninger. Eksempel på slike innretninger er Gravitron.
- 4.3.2.3 Innretninger hvor passasjerene utsettes for vesentlige akselerasjoner skal være utstyrt med sikkerhetsinnretninger i henhold til punkt 3.5.2.4.
- 4.3.3 *Hastighet*
- 4.3.3.1 Maksimal tillatt omdreiningshastighet skal oppgis av produsent.

- 4.3.4 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.3.4.1 Bevegelige eller roterende deler skal avskjermes. Det skal spesielt iakttas mulig fare for klemming og kollisjon med utstikkende deler (gondoler/armar).
- 4.3.4.2 Åpninger mellom innretningenes gulv og bakkenivå skal ikke være større enn 30 cm. Ved større åpninger skal det settes opp gjerde, nett, sperrebånd eller lignende. Dersom det kan være klemfare ved bevegelige deler under gulvet skal avstanden maksimalt være 10 cm.
- 4.3.4.3 Rundt innretningen skal det benyttes faste gjerder. Gjerdet skal være utformet slik at det ikke lett kan klatres over/under/gjennom. Avstand fra bakken utenfor innretningen til gjerdets øverste kant skal være minst 1,0 m. Avstand fra innvendig plattform til gjerdets øverste kant skal være minst 0,8 m.
- 4.3.4.4 Gjerdet skal være utformet og festet slik at det kan motstå krefter fra publikum som klatrer på eller lener seg mot gjerdet i begge retninger.
- 4.3.4.5 Antall åpninger for tilgang til innretningen skal begrenses. Åpningene bør maksimalt være 2,0 m brede.
- 4.3.4.6 Innretninger hvor plattformen er hevet før atkomst til gondolene og plattformgulvet med minst 0,8 m og med en horisontal avstand på minst 2,0 m fra første trappetrinn til nærmeste bevegelige del, kan ha inntil tre åpninger som er inntil 3,0 meter brede. Avsatsen mellom bakke og plattform skal være utformet som trapp.
- 4.3.4.7 Ved innretninger med roterende armer skal åpningene stenges av under drift.
- 4.3.5 *Skilt*
- 4.3.5.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke-, hjerte-, eller rygglidelser.
- 4.4 *Pariserhjul*
- 4.4.1 *Generelt*
- 4.4.1.1 Etterfølgende punkt gjelder for pariserhjul med rotasjon om en horisontal akse. Innretninger hvor rotasjonsaksen kan dreies fra vertikal til horisontal akse, som for eksempel «Enterprise» skal tilfredsstillende de mest relevante krav satt i avsnitt 4.3 og 4.4.
- 4.4.1.2 Pariserhjul kan konstrueres som flyttbare konstruksjoner eller som faste konstruksjoner på faste fundament.
- 4.4.1.3 Faste innretninger skal dimensjoneres for naturlaster i henhold til norsk standard. Vindhastighet i drift settes normalt til minst 18 m/s. «Snø» og «is» lasttilfeller kombineres normalt ikke med «i drift» lasttilfeller. For «ute av drift» lasttilfeller skal dimensjonerende vind-, snø- og islaster fastsettes i henhold til gjeldende norsk standard.
- 4.4.1.4 Flyttbare innretninger skal dimensjoneres for vindhastigheter på minst 18 m/s i drift og 30 m/s ute av drift. Dersom det er benyttet lavere vindlaster enn ovennevnte for lasttilfelle «ute av drift», skal det angis i innretningens driftsinstruks hvilke tiltak som skal iverksettes ved sterk vind (barduner, nedrigging eller tilsvarende).
- 4.4.2 *Sitteplasser*
- 4.4.2.1 Passasjerer skal sikres med sikkerhetsbelter, dører eller bøyler. Sikkerhetsinnretningene skal være utformet slik at passasjerene ikke kan reise seg eller gå ut av gondolen under fart. Åpningsmekanismen skal være plassert slik at passasjerene ikke kan åpne sikkerhetsinnretningene utilsiktet. Om nødvendig skal låseinnretningene være utformet slik at de bare kan åpnes av betjeningen etter at gondolen står i ro ved på- og avstigningsplattformen.
- 4.4.2.2 Dersom passasjerene kan oppholde seg fritt i gondolene under drift skal sideveggene være minst 1,0 m høye målt fra gondolens gulv. Sideveggene fra sitteflatene skal være minst 35 cm høye. Dersom passasjerene bringes mer enn 12 meter over bakkenivå skal høyden på sideveggene økes til minst 1,2 m fra gulvet og minst 55 cm fra sitteflatene.
- 4.4.2.3 Dører skal normalt utformes slik at de bare kan slå innover og være utstyrt med låsing. Ved utoverslående dører skal låseanordninger utformes slik at dørene kun kan åpnes av operatør etter at gondolen står i ro ved på- og avstigningsplattformen.
- 4.4.3 *Hastighet*
- 4.4.3.1 Maksimal omdreiningshastighet for pariserhjul skal oppgis av produsent.
- 4.4.4 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.4.4.1 Bevegelige eller roterende deler skal avskjermes. Det skal spesielt iakttas mulig fare for klemming og kollisjon med utstikkende deler (gondoler/armar).
- 4.4.4.2 Rundt innretningen skal det benyttes faste gjerder. Gjerdet skal være utformet slik at det ikke lett kan klatres over/under/gjennom. Avstand fra bakken utenfor innretningen til gjerdets øverste kant skal være minst 0,8 m. Avsperringen skal være så omfattende at hele området under gondolene skal være utilgjengelig for publikum i tilfelle av fallende gjenstander fra gondolene. Dersom gondolene er lukkede, er slik avsperring under gondolene ikke påkrevet.

- 4.4.4.3 Mellom gondolveggen og hjuleiker skal det være avskjerming slik at klemfare ikke kan oppstå. Dersom avstand mellom gondolveggen og hjuleiker er minst 30 cm og gondolene er slik utformet at passasjerer ikke kan få større kroppsdeler som f.eks. hode i klemme, kan gondolene utformes uten spesiell avskjerming.
- 4.4.5 *Skilt*
- 4.4.5.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste alder eller høyde for å kjøre alene i en gondol, jf. leverandørens anvisninger
 - forbud mot å medbringe flasker, mat eller tilsvarende
 - røykeforbud.
- 4.5 *Berg- og dalbaner (og større skinnegående innretninger)*
- 4.5.1 *Generelt*
- 4.5.1.1 Berg- og dalbaner kan konstrueres som flyttbare konstruksjoner eller som faste konstruksjoner på faste fundament.
- 4.5.1.2 Faste innretninger skal dimensjoneres for naturlaster i henhold til norsk standard. Vindhastighet i drift settes normalt til minst 18 m/s. «Snø» og «is» lasttilfeller kombineres normalt ikke med «i drift» lasttilfeller. For «ute av drift» lasttilfeller skal dimensjonerende vind-, snø- og islaster fastsettes i henhold til gjeldende norsk standard.
- 4.5.1.3 Flyttbare innretninger skal dimensjoneres for vindhastigheter på minst 18 m/s i drift og 30 m/s ute av drift. Dersom det er benyttet lavere vindlaster enn ovennevnte for lasttilfelle «ute av drift» skal det angis i innretningens driftsinstruks hvilke tiltak som skal iverksettes ved sterk vind (bardunering, nedrigging eller tilsvarende).
- 4.5.2 *Kjøretøy*
- 4.5.2.1 Sitteplassene i vognene skal være utformet slik at alle passasjerer sitter sikkert i vognene. Det skal finnes tilstrekkelig rygg- og sidestøtte for de krefter som kan oppstå.
- 4.5.2.2 Kjøretøy skal være utformet slik at passasjerene ikke kan komme i kontakt med bevegelige deler i eller utenfor kjøretøy, samt slik at det ikke foreligger klemfare mellom to kjøretøy. Kjøretøyene skal være konstruert slik at de ikke utsettes for ukontrollerbare krefter på grunn av forandringer i doseringer, helninger i lengderetningen, i kurver eller ved normal slitasje.
- 4.5.3 *Hastighet*
- 4.5.3.1 Friksjon mellom skinnegangen og vognhjulene endres avhengig av skinnenes overflatebeskaffenhet, vær og temperatur. De virkelige oppnådde hastigheter ved utført prøvedrift skal derfor måles. Dersom hastigheten kan endres som følge av driftsforandringer skal aktuelle hastigheter også måles i driftsfasen. Akseptable toleranser for kjørehastighetene skal oppgis av leverandør.
- 4.5.4 *Avskjerming/inngjerding*
- 4.5.4.1 Berg- og dalbaner med større hastighet enn 3,0 m/s skal gjerdes inn med faste gjerder, minst 1,2 m høye. Gjerder skal være utformet slik at det ikke lett kan klatres over/under/gjennom.
- 4.5.4.2 Gjerder skal plasseres så langt fra bevegelige deler at det ikke kan oppnås kontakt mellom publikum og kjøretøy/tog med en sikkerhetsavstand på minst 1,0 m.
- 4.5.4.3 Av- og påstigningsplattformer skal være avstengt når banen er i drift. For baner hvor tog/kjøretøy kan passere gjennom stasjoner med hastighet større enn 1,0 m/s, skal påstigningsplattformen være avsperrert med dører/porter som ikke lett kan klatres over/under. Dører/porter skal stenges på innsiden slik at de ikke kan åpnes av publikum.
- 4.5.5 *Bremser og blokksoner*
- 4.5.5.1 Ved enden av banen skal kjøretøyenes hastighet etter hver tur bremses ned med holdebremser. Når et kjøretøy befinner seg i bremseområdet skal det sikres at etterfølgende kjøretøy ikke kan kjøre inn i det første. Hver brems skal konstrueres slik at retardasjonene ikke kan utgjøre en fare for passasjerene, eller at kjøretøy og skinnegang skades.
- 4.5.5.2 I banen skal det finnes sikkerhetsbremser slik at det alltid befinner seg en sikkerhetsbrems mellom to kjøretøy/tog, selv når disse har minimumsavstand. Sikkerhetsbremsen skal utformes som to uavhengige system som begge har tilstrekkelig kapasitet til å stoppe et fullt belastet vognsett. Ved svikt i ett av systemene skal samtlige sikkerhetsinnretninger bringe vognsett i bevegelse til stans på en mest mulig sikker måte. Opptrekksmekanismer skal stanse automatisk.
- 4.5.5.3 Hver sikkerhetsbrems skal konstrueres slik at retardasjonene ikke kan utgjøre en fare for passasjerene, eller at kjøretøy og skinnegang skades. Det kan dog aksepteres høyre retardasjoner enn i punkt 4.5.5.1.
- 4.5.5.4 Ved beregning av de oppnåelige retardasjoner skal den høyeste friksjonskoeffisient som kan oppnås med de valgte materialer i bremseflatene benyttes.
- 4.5.5.5 Ved beregning av nødvendig bremselengde og bremskraft skal det sikres at kjøretøyene kan stanses med en sikkerhet på minst 1,2 ved den laveste friksjonskoeffisient som kan antas foreligge med hensyn til variasjoner i værforhold og slitasje.

- 4.5.5.6 Det skal iverksettes tiltak for å sikre at friksjonsforholdene varierer minst mulig. Dette kan for eksempel oppnås ved vannsmøring av bremseflater, innbygging av bremseflater, valg av materialer i bremseflater osv.
- 4.5.6 *Vognopptrekk*
- 4.5.6.1 Innretninger hvor vogner eller tog dras opp i opptrekkstrekingen av kjetting, ståltau, friksjonshjul eller med eget drivmaskineri skal være utstyrt med tilbakeløpssperrer som hindrer vognene å rulle tilbake ved feil i opptrekkinnretningen, strømbrudd, maskinhavari eller tilsvarende.
- 4.5.7 *Skinnegang*
- 4.5.7.1 Skinnegangens helning i lengderetningen skal begrenses slik at hjultrykkskomponenten normalt på skinnegangen i ugunstigste tilfelle ikke blir mindre enn 0,2 G. Ved togsett med flere kjøretøy gjelder dette spesielt for det kjøretøyet som har størst hastighet. Dersom passasjerer og vogner er sikret mot å lette ved negative G-krefter, kan lavere verdier benyttes.
- 4.5.7.2 Doseringen skal velges slik at tverkkreftene blir minst mulig. Maksimal dosering skal ikke overstige 25° på de steder der kjøretøyet kan komme til å stanse (for eksempel med sikkerhetsbremsene).
- 4.5.8 *Skilt*
- 4.5.8.1 Ved inngangen til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke-, hjerte- eller rygglidelser
 - forbud mot å medbringe løse gjenstander.
- 4.6 *Andre skinnegående innretninger*
- 4.6.1 *Generelt*
- 4.6.1.1 Etterfølgende punkt omfatter barnetog, skinnegående biler, spøkelsestog og lignende.
- 4.6.2 *Kjøretøy*
- 4.6.2.1 Kjøretøy som kan kolliderer skal ha støtkanter i samme høyde på fram- og baksida. Dersom det kan oppstå endring av berøringspunktene på grunn av pendling sideveis eller i lengderetningen, skal det sørges for tilstrekkelig høyde på støtkantene. Minst en av støtkantene skal være fjærende. Fjæringsegenskapene fastsettes ut fra nominell hastighet og tyngden av kjøretøy med passasjerer.
- 4.6.2.2 Demping kan erstattes av et banesikringssystem som hindrer kollisjon mellom kjøretøy.
- 4.6.2.3 Innretningen skal om nødvendig utstyres med blokksonesikring.
- 4.6.2.4 Ved hengebaner med gondoler skal støtkantene plasseres på løpeverket og gondolenes pendling skal begrenses i lengderetningen slik at gondolene ikke kan støte mot hverandre.
- 4.6.2.5 Spøkelsestog over flere etasjer skal ha tilbakerullingssperrer i vognopptrekket og i de andre banestigningene. Bremses for regulering av hastigheten skal om nødvendig installeres.
- 4.6.3 *Sitteplasser*
- 4.6.3.1 Passasjerer skal i størst mulig grad sikres med sikkerhetsbelter, sperrekjetting foran åpninger, dører, bøyer eller lignende.
- 4.6.3.2 Vogner beregnet for barn skal ha avstengningskjettinger eller dører som ikke lett kan åpnes av passasjerene.
- 4.6.3.3 Dersom passasjerer bringes høyere enn 1,5 m over gulv/bakkenivå skal gondoler være lukkede med dører, eventuelt skal passasjerer sikres med minst to punkts sikkerhetsbelter. Sikkerhetsbeltene skal være utformet slik at passasjerene ikke kan reise seg opp uten å låse opp beltet.
- 4.6.3.4 Sikkerhetsbelter skal være minst 20 mm brede, eventuelt minst 10 mm i diameter. Sikkerhetsbelter med innfesting og låsemekanisme skal tåle minst 50 kg strekkraft. Låsemekanismer skal være utformet slik at de ikke lett kan utløses utilsiktet.
- 4.6.3.5 Ved tog med hastighet større enn 3,0 m/s skal passasjerene normalt sikres med sikkerhetsbelter, dører eller bøyer. Sikkerhetsinnretningene skal være utformet slik at passasjerene ikke kan reise seg eller gå ut av gondolen under fart. Åpningsmekanismen skal være plassert slik at passasjerene ikke kan åpne sikkerhetsinnretningene utilsiktet. Innretninger som er slik at passasjerene kan kastes ut av innretningen dersom sikkerhetsinnretningen åpnes under drift, skal ha låseinnretninger som bare kan åpnes av betjeningen etter at innretningen har stanset.
- 4.6.4 *Hastighet*
- 4.6.4.1 Maksimal kjørehastighet for innretninger beregnet for barn er 3,0 m/s.
- 4.6.4.2 Maksimal hastighet skal tilpasses skinnegangens stabilitet og utforming.
- 4.6.4.3 Start, stopp og all kjøring skal skje uten unødige rykk.
- 4.6.5 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.6.5.1 Innretninger av denne type skal normalt avskjermes slik at barn ikke løper rett mot bevegelige/roterende deler. Det skal spesielt iakttas fare for klemming og kollisjon med utstikkende deler.

- 4.6.5.2 Rundt innretninger med maksimal kjørehastighet på inntil 3,0 m/s skal det normalt benyttes plastkjetting på løse stolper. Stolpene skal være konstruert slik at de ikke lett kan velte.
- 4.6.5.3 Avstand mellom stolper med plastkjetting bør ikke overstige 2,5 m.
- 4.6.5.4 Innretninger med kjørehastighet større enn 3,0 m/s skal avskjermes med faste gjerder. Gjerdene skal være minst 1,0 meter høye og være så tette at barn ikke lett kan klatre over, under eller gjennom.
- 4.6.5.5 Antall åpninger for tilgang til innretningen skal begrenses. Åpningene bør maksimalt være 2,0 m brede. Åpningene bør avstenges når innretningen er i drift.
- 4.6.6 *Skinnegang*
- 4.6.6.1 Skinnegangen skal være stabil mot underlaget og om nødvendig være dosert slik at belastningene fra vognene kommer mest mulig normalt på skinnegangen, jf. for øvrig krav til skinnegang satt i punkt 4.5.7.
- 4.6.6.2 Skinnegang som ligger på bakken skal være utstyrt med sviller slik at tilstrekkelig stabil og sikker føring av toget oppnås.
- 4.6.6.3 Tog hvor vognene veier mer enn 300 kg, skal ha underbygging i stålkonstruksjoner eller tilsvarende som gir stabil understøttelse for skinnegangen. Permanent skinnegang kan eventuelt ligge på sviller lagt i minst 20 cm dyp ballastseng.
- 4.6.6.4 Tog hvor vognene veier mindre enn 300 kg kan ha skinnegangen liggende direkte på bakken.
- 4.6.7 *Skinnegående minitog*
- 4.6.7.1 Skinnegående minitog trenger ikke avgrensningssystemer dersom:
- skinnegangen er klart adskilt fra andre innretninger, butikker, vegger eller andre områder hvor mennesker ferdes eller samles
 - toget er styrt av en operatør på toget
 - hastigheten er mindre enn 3,0 m/s
 - toget er utstyrt med akustisk varselsignal
 - planoverganger er utstyrt med akustisk signal.
- 4.6.7.2 Stasjonsområder for av- og påstigning skal i nødvendig grad avgrenses med faste gjerder.
- 4.6.7.3 Skinnegående tog med togfører om bord skal være utstyrt med speil eller lignende slik at togfører kan holde kontroll med passasjerene.
- 4.6.8 *Skilt*
- 4.6.8.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste/største alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke- eller ryggglidelser ved innretninger hvor passasjerene utsettes for betydelige sentrifugalkrefter.
- 4.7 *Radiobilbaner*
- 4.7.1 *Generelt*
- 4.7.1.1 Kjøreflaten skal være omgitt av en sarg med tilstrekkelig høyde for å hindre at biler kan kjøre over. Sargen skal være tilpasset bilenes utvendige buffer. Sargen skal ikke være fjærbelastet og være kraftig nok til å tåle støt av biler med full hastighet.
- 4.7.1.2 Sargen bør være innvendig avrundet i hjørnene slik at bilene ikke lett kan kjøre seg fast.
- 4.7.1.3 Alle bilene skal kunne stoppes samtidig av operatøren fra kontrollplassen.
- 4.7.1.4 Spenningen til bilene skal enkelt kunne justeres slik at krav til spenning og kjørehastigheter overholdes ved forskjellige strømkilder.
- 4.7.1.5 Det skal sørges for at radiobilbaner har så god lufting at støvplagen ikke blir for stor.
- 4.7.2 *Biler*
- 4.7.2.1 Bilens karosseri skal være utformet slik at passasjerene ikke kan falle ut. Setedybden skal være minst 35 cm.
- 4.7.2.2 Radiobiler skal omgis av en buffer laget av mykt materiale eller oppblåste dekk som stikker minst 6 cm ut fra kjøretøyets ytterste punkt.
- 4.7.2.3 Alle kjøretøy som benyttes på samme kjøreflate skal ha buffer i samme høyde.
- 4.7.2.4 Alle sitteplasser i radiobiler skal være utstyrt med sikkerhetsbelter. Sikkerhetsbelter for biler med maksimal hastighet opp til 3,0 m/s skal minst være 25 mm brede. Sikkerhetsbelter for biler med maksimal hastighet over 3,0 m/s skal minst være 50 mm brede.
- 4.7.2.5 Dersom sikkerhetsbeltene er utformet slik at de ikke er egnet for både barn og voksne, skal alle biler ha minst to belter for voksne og ett for barn.
- 4.7.2.6 Seter og ryggstø skal utformes slik at fare for nakkeslengskader blir minst mulig, jf. punkt 3.5.4.6 for videre anvisninger.
- 4.7.2.7 Strømmedføringsstenger plassert slik at passasjerene kan slå hodet i stangen, skal polstres i det området hodet kan treffe.
- 4.7.2.8 Bilratt skal være utformet med støtpute slik at det ikke kan oppstå skader ved kollisjoner.
- 4.7.2.9 Bilene skal utformes slik at de ikke kan velte ved skeivbelastninger, sammenstøt med andre biler eller sarg.

- 4.7.2.10 Biler som er konstruert for mindre barn uten ledsager skal ha maksimal kjørehastighet på 1,0 m/s.
- 4.7.2.11 Biler som kjører på samme flate skal ikke ha større variasjon i maksimal hastighet enn 15 %. Største tillatte vektforskjell for tomme biler på samme bane er 30 %.
- 4.7.3 *Avgrensning/gjerder*
- 4.7.3.1 Radiobilbaner skal normalt avskjermes på minst tre sider slik at inngangen bare kan skje fra en side. Dersom innretningen plasseres slik at publikum ikke naturlig befinner seg rundt hele innretningen, er det tilstrekkelig at innretningen på tre av sidene er avgrenset med hevet plattform rundt kjørebanelen. Publikum skal ikke tillates å oppholde seg på plattformen under drift.
- 4.7.3.2 Inn-/utgang til innretningen skal avgrenses til to åpninger som er maksimalt 2,0 m brede. Åpningene bør sperres med plastkjetting eller lignende under drift.
- 4.7.4 *Elektromekanisk utstyr*
- 4.7.4.1 Strømtilførsel til radiobiler skal være over isolertransformator. For biler uten beskyttelse mot direkte berøring er største tillatte spenninger:
- 25 V vekselspanning
 - 60 V likespenning.
- 4.7.4.2 For biler hvor høyden opp til nettet er over 2,6 m er største tillatte spenninger:
- 50 V vekselspanning
 - 120 V likespenning.
- 4.7.4.3 Strømforsynende nett eller plater skal være utformet slik at gnister og partikler ikke oppstår.
- 4.7.4.4 Nettet eller platene skal henge med konstant høyde over banen og være tilstrekkelig oppstrekt og festet for å tåle de belastninger det blir utsatt for.
- 4.7.4.5 Platene i kjørebanelen skal være glatte og fri for skader. De skal være koblet til negativ pol i to diagonalt motstående punkt. De skal være forbundet elektrisk med alle omliggende metallkonstruksjoner.
- 4.7.4.6 Kjørebanelen skal være utstyrt med tilfredsstillende elektrisk jording.
- 4.7.5 *Skilt*
- 4.7.5.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke-, hjerte- eller rygglidelser.
- 4.8 *Tømmerrenner, båter i elver*
- 4.8.1 *Generelt*
- 4.8.1.1 Etterfølgende punkt gjelder for båter som går i spesielle renner eller baner. Innretningene består som regel av et på- og avstigningsområde, ett eller flere opptrekk hvor båtene trekkes opp av en opptrekksmekanisme, for eksempel kjede eller bånd og ett transportområde inkludert en eller flere fosser hvor båtene transporteres av vannstrømmen.
- 4.8.2 *Overvåkningsystemer*
- 4.8.2.1 Dersom hastigheten kan komme over 3,0 m/s i ett område (for eksempel i en foss), skal blokkzoneovervåkning forhindre at båter kan kjøre på hverandre. Overvåkingen skal sikre at det ikke kan befinne seg mer enn en båt om gangen innenfor en sone. Blokkzoneovervåkning skal utføres i henhold til relevante punkt satt i avsnitt 4.5.5.
- 4.8.2.2 Foran hvert høyhastighetsområde skal det være overvåking mot lav vannstand. Dersom vannstanden i bremsesonen etter fossen er under et kritisk nivå, skal båtene forhindres i å kjøre ned fossen.
- 4.8.2.3 Dersom opptrekksmekanismen svikter/stanser skal nye båter ikke slippe ut fra påstigningsområdet.
- 4.8.2.4 Ved igangkjøring (f.eks. etter at overvåkningsystemene har vært ute av funksjon, ved oppstart eller tilsvarende), skal det sikres at det ikke kan komme mer enn én båt samtidig i en overvåket sone.
- 4.8.2.5 I opptrekket skal det sikres at båtene ikke kan gli bakover ved spesielle sperrer mot tilbakerutsjing. Sperrere skal utføres slik at båtene i opptrekksområdet til enhver tid er sikret mot tilbakerutsjing. Båtene tillates å gli maksimalt 15 cm bakover ved stans.
- 4.8.2.6 Stans av båtene kan utføres ved hjelp av opptrekksmekanismer og/eller spesielle fanginnretninger som stanser båtene ved innfall av blokkzoneovervåkingen.
- 4.8.3 *Båter*
- 4.8.3.1 Båtene skal være utformet slik at de er mest mulig stabile. De skal ikke kunne velte selv med maksimal skeivbelastning.
- 4.8.3.2 Båtene skal være utformet slik at de ikke kan legge seg på tvers i rennen eller gi harde støt mot sidekantene.
- 4.8.3.3 Det skal ikke kunne oppstå klemfare mellom båt og rennevanger. Båtene skal normalt utstyres med fendere på siden samt foran og bak.
- 4.8.3.4 Seter skal være utformet slik at passasjerene ikke kan skades ved bråstopp. Setene skal være utformet med seteskillere slik at de passasjerene som sitter bakerst ikke kan presses mot passasjerene foran.

- 4.8.4 *Renne*
- 4.8.4.1 Understøttelsene skal være dimensjonert i henhold til gjeldende relevante standarder.
- 4.8.4.2 Understøttende stålkonstruksjoner skal være i varmgalvanisert utførelse.
- 4.8.4.3 Det skal legges vekt på å sikre fundamenter og omliggende masser mot utvasking på grunn av vannlekkasjer. Drenering eller drenerende masser skal benyttes i nødvendig grad.
- 4.8.4.4 Skjøter skal utformes med elastisk tetting slik at det oppstår minst mulig vannlekkasjer.
- 4.8.5 *På- og avstigning*
- 4.8.5.1 Ved på- og avstigning skal båtene være i ro eller føres i stabil posisjon med en maksimal hastighet på 0,7 m/s.
- 4.8.5.2 Før båtene kommer til påstigningspunktet skal maksimalt det antall passasjerer som båten har plass til befinne seg på påstigningsplattformen. Om nødvendig skal påstigningsplassen utstyres med porter.
- 4.8.5.3 Ved båter som beveger seg ved avstigning skal båtene føres langsomt i minst 5 sek. før avstigning slik at passasjerene kan gjøre seg klar til avstigning.
- 4.8.6 *Skilt*
- 4.8.6.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
 - minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - maksimum antall barn pr. voksen.
- 4.8.6.2 Skilt om hvordan passasjerene skal forholde seg ved påstigning og i båtene skal være plassert ved påstigningsområdet.
- 4.9 *Spøkelseshus/opplevelsesganger*
- 4.9.1 *Generelt*
- 4.9.1.1 Etterfølgende punkt gjelder for spøkelseshus og opplevelsesganger hvor publikum kan bevege seg fritt. Innretninger hvor publikum transporteres i tog eller separate kjøretøy skal i tillegg tilfredsstillende punkt 4.6.
- 4.9.1.2 Spøkelseshus og opplevelsesganger skal være slik utformet at publikum kan ferdes sikkert i innretningen. Det skal spesielt iakttas fare for klemming, fall etc.
- 4.9.1.3 Dersom innretningen innbefatter lekeinnretninger som omfattes av NS-EN 1176 og NS-EN 1177 – lekeplassutstyr, skal innretningene tilfredsstillende krav satt i disse standardene. Dette kan eksempelvis være rutsjebaner og vippeutstyr.
- 4.9.1.4 Innretninger hvor publikum ved egen hjelp utsetter seg for ubehageligheter eller vanskeligheter skal være utformet slik at:
 - situasjoner som publikum kan sette seg i skal være forutsigbare
 - områder hvor det er sannsynlig med fall skal være utformet slik at skader ved fall ikke kan oppstå. Nødvendig grad av polstring skal gjennomføres.
 - utstyr som kan gi klemfare skal ha plass til bare en person om gangen i det utsatte området.
- 4.9.1.5 Ved bruk av spesielle effekter som røyk eller høye lyder skal dette ikke være helseskadelig.
- 4.9.1.6 Ved bruk av røyk skal det sørges for tilstrekkelig ventilasjon.
- 4.9.1.7 Tillatt lydnivå er avhengig av varighet og frekvens. Kontinuerlig lyd eller støy skal ikke overstige 100 dBA. For korte lydpuiser skal nivået ikke overstige 110 dBA.
- 4.9.2 *Trapper – rekkverk*
- 4.9.2.1 Trapper skal være tilstrekkelig belyst.
- 4.9.2.2 Nivåforskjeller i gulv skal være merket i forhold til eksisterende belysning og rekkverk.
- 4.9.2.3 Trapper skal være utstyrt med stusstrinn eller sparkelist slik at lysåpning mellom trinnene ikke blir større enn 10 cm.
- 4.9.3 *Sklisikring*
- 4.9.3.1 Trapper, gangveger og plattformer skal være utført slik at publikum er sikret mot å gli.
- 4.9.4 *Rømningsveger/evakuering*
- 4.9.4.1 Krav til rømningsveger og evakueringsmuligheter er satt i avsnitt 3.11.5.
- 4.9.4.2 Lukkede innretninger skal ha et nødlyssystem som gir tilstrekkelig lys for sikker evakuering av innretningen ved strømbrudd. Batteridrevne håndlamper i tilstrekkelig antall kan aksepteres.
- 4.9.4.3 Nødutganger skal anvises med lett synlige lysskilt, jf. avsnitt 3.11.5.
- 4.9.4.4 Lukkede innretninger skal utstyres med brannslukningsapparater, jf. avsnitt 3.11.3.
- 4.9.5 *Skilt*
- 4.9.5.1 Dersom innretningen er utformet slik at den kan være ubehagelig eller farlig for små barn, skal alders- eller høydebegrensninger fastsettes og skiltes ved inngangen.
- 4.9.5.2 Dersom innretningen er beregnet for enveistrafikk skal påbudt retning skiltes (gjerne som piler).
- 4.9.5.3 Røykeforbud skal skiltes lett synlig for publikum ved innretningens inngang.
- 4.9.5.4 Dersom det benyttes røyk eller lignende som kan være ubehagelig for astmatikere, skal advarsel om dette skiltes.
- 4.10 Oppblåsbare innretninger som hoppeslott, funslides og hoppeputer

- 4.10.1 *Generelt*
- 4.10.1.1 Etterfølgende punkt omfatter oppblåsbare innretninger hvor publikum kan leke, klatre, hoppe eller skli.
- 4.10.1.2 Publikums oppholdstid i innretningen bør normalt begrenses.
- 4.10.2 *Utforming av innretningen*
- 4.10.2.1 Oppblåsbare innretninger skal være utformet slik at publikum best mulig blir beskyttet ved hopp, fall eller tilsvarende.
- 4.10.2.2 Alle viktige sammenføyninger skal være utført som minst dobbelt søm. Sømmen skal beskyttes med overliggende stoff eller tape i slitasjeutsatte områder.
- 4.10.2.3 Innretningene skal være utformet slik at publikum ikke kan komme opp i for stor hastighet og slik at kollisjoner ikke lett kan skje.
- 4.10.2.4 Helt innelukkede oppblåsbare innretninger anbefales ikke.
- 4.10.2.5 Sklier og andre høye innretninger skal være utformet med dobbel duk i slitasjeutsatte områder. Dobbelduken kan være utformet som en ekstra innvendig sikkerhetsduk eller som utvendig duk som er festet med borrelås eller lignende.
- 4.10.2.6 Inngangspartiet skal være utformet slik at publikum ikke lett kan falle helt ned på bakken. Det anbefales at innretningen er utformet med en pute utenfor lekeområdet.
- 4.10.3 *Vifter*
- 4.10.3.1 Til å holde innretningen oppblåst skal det benyttes minst én vifte som går kontinuerlig under drift.
- 4.10.3.2 Viften skal festes til innretningen på en forsvarlig måte. Innretningens luftinntak skal være sammenknyttet rundt viftens utløpsstuss på en forsvarlig måte med knuter som ikke lett kan gå opp.
- 4.10.3.3 Bevegelige og elektrisk førende deler i viften skal være forsvarlig avskjermet.
- 4.10.3.4 Av-brytere, kontakter og sikringsskap skal være sikret mot utilsiktet avstengning av viften.
- 4.10.3.5 Viften skal være utstyrt med tilbakeslagsventil i forbindelse med viften. Dersom viften skulle stanse, skal ventilen forsinke sammenfalling av innretningen slik at publikum rekker å komme seg ut.
- 4.10.3.6 Helt innelukkede innretninger og sklier hvor publikum kan ferdes mer enn 5,0 m over bakkenivået skal normalt utstyres med minst to uavhengige vifter som er koblet til minst to ulike sikringskretser. Dersom en av viftene svikter, skal den andre viften holde innretningen tilstrekkelig oppblåst, slik at publikum kan evakuere innretningen. Jf. for øvrig leverandørens anvisninger for antall vifter.
- 4.10.4 *Forankringer*
- 4.10.4.1 Innretningen skal forankres på forsvarlig måte for å unngå at den beveger seg som en følge av vind eller publikums bevegelser.
- 4.10.4.2 Forankringen bør være utformet med så lange tau at festepunktene i innretningen ikke revner på grunn av innretningens bevegelser som en følge av publikum eller sterk vind.
- 4.10.4.3 Forankringer kan være jordbolter, sandsekker eller lignende festet til innretningen på forsvarlig måte. Forankringsmiddel som har skarpe kanter bør ikke benyttes, kantene kan eventuelt dekket til med polstringsmatter.
- 4.10.5 *Avskjerming/inngjerdinger*
- 4.10.5.1 Rundt innretningen der publikum kan falle ut skal det være minst 2,0 m fri plass. Dersom viften er plassert innenfor dette området, skal denne polstres/dekkes til forsvarlig. Ved inngangen bør det plasseres matter eller tilsvarende hvor brukerne kan ta av seg skoene.
- 4.10.5.2 Ved oppstillinger hvor det er liten plass foran inngangen, skal inngangen avskjermes med minimum kjetting på løse stolper.
- 4.10.5.3 Dersom området rundt innretningen ikke er utført med spesielt fallsikringsunderlag skal maksimal mulig fallhøyde ut av innretningen være 1,0 m.
- 4.10.6 *Vakthold*
- 4.10.6.1 Innretningen skal holdes kontinuerlig under oppsikt av minst en vakt.
- 4.10.6.2 Vakten skal påse at retningslinjer for bruk av innretningen blir fulgt og at publikum oppfører seg som forutsatt.
- 4.10.6.3 Ved større uoversiktlige innretninger kan det kreves mer enn en vakt.
- 4.10.7 *Skilt*
- 4.10.7.1 Ved innretningens inngang bør det plasseres skilt med minst følgende opplysninger:
- antall personer som kan oppholde seg i innretningen samtidig
 - brukerbegrensninger, som alder eventuelt høyde
 - forbud mot å benytte sko
 - forbud mot å bringe med seg flasker, skarpe gjenstander
 - instruksjoner om hvordan brukerne skal forholde seg
 - forbud mot klatring fra siden.
- 4.11 *Båter, frittgående og i bane*

- 4.11.1 *Generelt*
- 4.11.1.1 Etterfølgende punkt omfatter utleie av båter, kanoer eller tilsvarende, frittgående i vann av begrenset størrelse eller i avsperrt bane.
- 4.11.1.2 Båtene kan få sin framdrift fra publikum selv, eller fra elektrisk- eller forbrenningsmotor. Innretninger hvor båtene drives fram av vannstrøm dekkes av avsnitt 4.8 samt eventuelle relevante punkter i dette avsnittet.
- 4.11.2 *Båter*
- 4.11.2.1 Båter skal være mest mulig stabile. Båtene skal være konstruert slik at de ikke kan synke selv om de blir fylt med vann.
- 4.11.2.2 Årer bør være festet slik at de ikke kan mistes.
- 4.11.2.3 Dersom vanndybden er større enn 1,1 m i vesentlige deler av vannet og arealet er større enn 2500 m² skal båtene være CE-merket i henhold til relevante standarder.
- 4.11.3 *Redningsvester, svømmedyktighet*
- 4.11.3.1 Dersom vanndybden er større enn 1,1 m og tilgjengelig område er større enn 2500 m² skal:
- det alltid være minst en svømmedyktig person over 16 år om bord i båten.
 - samtlige personer i båtene benytte redningsvest om bord.
- 4.11.3.2 Ved krav om redningsvester skal det være tilgjengelig et tilstrekkelig antall redningsvester for alle vektclasser.
- 4.11.3.3 Bryggen skal være utstyrt med livbøye.
- 4.11.4 *Brannslukningsutstyr*
- 4.11.4.1 Ved bruk av forbrenningsmotorer skal det være tilgjengelig et tilstrekkelig antall brannslukningsapparater i forbindelse med oppbevaring og etterfylling av drivstoff.
- 4.11.5 *Vakthold*
- 4.11.5.1 Ved utleie av båter skal det være vakt ved bryggen. Vakten skal påse at de retningslinjer som gjelder blir fulgt, hjelpe publikum med redningsvester, samt ombordstigning /ilandstigning.
- 4.11.5.2 Vakten skal påse at samtlige passasjerer har på redningsvester før de går om bord.
- 4.11.5.3 Det skal være vakthold som dekker hele området som er tilgjengelig for publikum. I tillegg til vakten på bryggen kan det benyttes personell som ellers har andre oppgaver til vakthold dersom disse befinner seg på fast sted.
- 4.11.5.4 Alt personale som har oppgaver i tilknytning til utleie av båter skal være opplært i og beherske livredning.
- 4.11.5.5 Alt personale som har oppgaver tilknytning til utleie av båter skal kunne oppnå kontakt med hverandre med bærbart kommunikasjonsutstyr.
- 4.11.5.6 Vakten skal til enhver tid ha tilgang til redningsbåt. Redningsbåten skal normalt være utstyrt med motor når tilgjengelig område er større enn 2500 m².
- 4.11.6 *Skilt*
- 4.11.6.1 Ved bryggen skal det plasseres skilt med minst følgende opplysninger:
- maksimalt antall passasjerer i hver båt
 - krav om bruk av redningsvester
 - forbud mot å sette igjen båter andre steder enn ved bryggen
 - krav om at det alltid skal være minst en svømmedyktig over 16 år med i båten.
- 4.11.6.2 I områder hvor det oppbevares og etterfylles drivstoff skal det skiltes røykeforbud.
- 4.12 *Simulatorer*
- 4.12.1 *Generelt*
- 4.12.1.1 Etterfølgende avsnitt omfatter simulatorer og bevegelige gulv.
- 4.12.2 *Sitteplasser*
- 4.12.2.1 Seter og håndtak skal være utformet med avrundede hjørner og nødvendige polstring for å unngå fare for slag mot ansikt og andre utsatte kroppsdeler.
- 4.12.2.2 Sitteplasser i simulatorer skal være utstyr med sikkerhetsinnretninger (bøyer/sikkerhetsseleer) i henhold til de akselerasjoner publikum kan utsettes for. Krav til slike sikkerhetsinnretninger er satt i NS-EN 13814.
- 4.12.3 *Inngjerding/avskjerming*
- 4.12.3.1 Bevegelige eller roterende deler skal avskjermes. Det skal spesielt iakttas mulig fare for klemming.
- 4.12.3.2 Innretningen skal gjerdes inn eller avskjermes slik at publikum ikke kan komme i kontakt med bevegelige deler. Dører for tilgang til innretninger for service og lignende skal låses.
- 4.12.3.3 Området rundt innretningen skal avskjermes i nødvendig grad avhengig av innretningens egen avskjerming.
- 4.12.4 *Innganger/utganger*
- 4.12.4.1 Innganger og utganger med tilhørende gangveger mer enn 0,5 m over bakken skal utstyres med solid rekkverk. Rekkverket skal være minst 1,0 m høyt. Mellom trapp/plattform og innretningen skal det ikke være større åpning i rekkverket enn 30 cm. Mellom plattformgulv og innretningen skal åpningen ikke være større enn 9 cm.

- 4.12.4.2 Ved pneumatisk/hydraulisk åpning av dører skal kraften begrenses slik at kraften mellom dør og karm ikke kan bli større enn 15 kp der åpningen mellom dørene er mindre enn 15 cm.
- 4.12.4.3 Ved automatiske dører skal det være mulig å åpne dørene manuelt innenfra og utenfra.
- 4.12.4.4 Dørene skal overvåkes slik at dersom dørene åpnes under drift, skal innretningen automatisk stanse.
- 4.12.5 *Nødstopp eller signalinnretninger*
- 4.12.5.1 Innretninger som ikke er overvåket direkte eller som er utstyrt med overvåkede sikkerhetsinnretninger, skal ha innretninger (knapper) som gir alarmsignal til operatør eller som stanser innretningen ved nødstopp. Knappene skal være i et slikt antall og plasseres slik at alle passasjerer kan nå knappene uten å flytte seg. Det tillates at passasjerer må reise seg for å nå knappene.
- 4.12.5.2 Overvåkede innretninger skal utstyres med alarm- eller stoppknapper avhengig av operatørens mulighet for å se signal fra passasjerene.
- 4.12.5.3 Ved utløst nødstopp skal kjøreprogrammet stanse og innretningen skal uten opphold gå til utgangsposisjonen før dørene åpnes.
- 4.12.5.4 I tilfelle av nødstopp ved strømbrytning/motorstans eller lignende skal innretningen være utstyrt med nødlysanlegg basert på nødstrømkilde eller batteri.
- 4.12.6 *Skilt*
- 4.12.6.1 Ved inngangen til innretningen skal det settes opp skilt om:
- minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke-, hjerte- eller rygglidelser.
- 4.13 *Skytebaner*
- 4.13.1 *Generelt*
- 4.13.1.1 Etterfølgende avsnitt omfatter skytebaner med luft- og fjærvåpen hvor det benyttes blykuler, piler eller lignende.
- 4.13.1.2 I tillegg til krav satt i disse regler gjelder forskrift 25. juni 2009 nr. 904 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon (våpenforskriften) mv.
- 4.13.1.3 Skytebaner hvor det benyttes korkkuler eller andre «ufarlige» prosjektiler omfattes ikke av tivoliloven.
- 4.13.1.4 For skytebaner gjelder 10 års aldersgrense.
- 4.13.2 *Utforming av banen*
- 4.13.2.1 Skytebaner skal lukkes helt i bakkant, sideveis og over. Kledningen på tak og vegger skal være slik at ingen kan bli skadet som følge av skudd som går av utilsiktet.
- 4.13.2.2 Bakveggen skal utformes som ett av følgende alternativ:
- stående stålplater som er minst 1,5 mm tykke, dekket med filt eller lignende
 - doble vegger hvor fremste vegg sikkert slipper skuddene igjennom. Eksempel på slike plater er «asfalt vindtett plater», tykke gulvtepper eller tilsvarende. Stenderne mellom veggene skal være så smale som mulig og skal ikke være plassert rett bak skytemål
 - Andre utforminger aksepteres dersom inngående forsøk viser at veggene ikke kan skytes igjennom eller at det ikke kan oppstå rikosjetter som kan være farlige for publikum, tredjeperson eller operatør.
- 4.13.2.3 Veggene skal være mest mulig glatte uten fremstikkende deler som skruer, nagler etc. Festeskruer skal være forsenket.
- 4.13.2.4 Sideveggene skal være sammenhengende fra bakvegg og framover. Sideveggene skal ikke kunne slippe igjennom prosjektiler.
- 4.13.2.5 Det skal avsettes en bredde på minimum 80 cm til hver skytter.
- 4.13.2.6 Dører i sidevegger skal være låsbare. Dører skal ha samme sikring mot kuler som den veggen døren er plassert i.
- 4.13.2.7 Innretninger for feste av målskiver, belysning, dekorasjoner, braketter for premier eller tilsvarende skal være beskyttet eller utformet slik at rikosjetter ikke kan oppstå.
- 4.13.2.8 Skytebanebenken skal være utformet slik at det oppnås best mulig sikkerhet for publikum, skyteleder og skytter.
- Benken bør være mellom 80 og 100 cm bred og være minst 80 cm høy.
- 4.13.3 *Våpen*
- 4.13.3.1 Som våpen kan det benyttes luft- eller fjærvåpen, herunder luftvåpen drevet med gass som ikke er registreringspliktig i henhold til våpenforskriften.
- 4.13.3.2 Manuelle luft- eller fjærvåpen skal ha anslagsenergi målt fire meter fra våpenets munning på mindre enn 10 joule.
- 4.13.3.3 Hel- eller halvautomatiske luft- og fjærvåpen skal ha anslagsenergi målt fire meter fra våpenets munning på mindre enn 4 joule.

- 4.13.3.4 Våpnene skal festes i løpets fremkant med kjetting eller lignende på en slik måte at våpnene ikke kan dreies slik at munningen peker utenfor sikret skytebane. Lengden på sikringskjetting er avhengig av skytebenkens bredde og skytterens høyde og bør lett kunne justeres.
- 4.13.4 *Skytemål*
- 4.13.4.1 Skytemålet skal ikke kunne sprenges, eksplodere eller gi rikosjetter.
- 4.13.4.2 Målet skal være minst 2,8 m fra standplass.
- 4.13.4.3 Det kan kreves at standplasser for ulike våpentyper skilles med vegger.
- 4.13.5 *Operatør*
- 4.13.5.1 Det skal normalt ikke være mer enn 6 våpen for hver operatør.
- 4.13.5.2 Under skyting skal operatøren være plassert slik at operatøren ikke kan bli truffet av kuler eller rikosjetter ved normal skyting.
- 4.13.5.3 Operatøren skal være beskyttet på tilfredsstillende måte. Det kan være aktuelt å kreve at operatøren benytter spesiell bekledning, vernebriller eller hørselsvern.
- 4.13.5.4 Før operatøren forlater sin plass under skyting, skal operatøren forsikre seg om at alle våpen som er i bruk er uladd og at publikum ikke har tilgang til skudd for ny lading.
- 4.13.6 *Skilt*
- 4.13.6.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
– minste alder 10 år.
- 4.14 *Taubaner*
- 4.14.1 *Anvendelse*
- 4.14.1.1 Etterfølgende punkt gjelder for taubaner som ikke omfattes av taubaneloven eller taubaner som betraktes som lekeinnetninger, jf. NS-EN 1176–4.
Ved maksimal fallhøyde mindre enn 3,0 m er taubanen å betrakte som lekeplassutstyr og ivaretas av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).
- 4.14.2 *Generelt*
- 4.14.2.1 Gjennomsnittlig hastighet langs taubanen skal ikke overstige 12,0 m/s. Hastigheten skal måles ved en prøvelast på minst 130 kp for hver person som kan kjøre samtidig.
- 4.14.2.2 Før landing skal hastigheten være redusert til maksimalt 3,0 m/s.
- 4.14.3 *Atkomst og trapper*
- 4.14.3.1 Trapper for atkomst til taubaner bør ha maksimal helning på 45°.
- 4.14.3.2 Rette trappeløp skal ikke være lengre enn 3,5 m. Det anbefales i størst mulig utstrekning å benytte vindeltrapper.
- 4.14.3.3 Repos i trapper skal være minst 1,0 m.
- 4.14.3.4 Rette trapper skal være minst 0,8 m brede. Vindeltrapper skal være minst 0,9 m brede.
- 4.14.3.5 Trapper skal være utstyrt med stusstrinn eller sparkelist slik at lysåpning mellom trinnene ikke blir større enn 10 cm.
- 4.14.4 *Rekkverk i atkomst og trapper*
- 4.14.4.1 Rekkverk i trapper og repos skal være minst 1,0 m høye. Der hvor fallhøyden er større enn 12 m skal høyden på rekkverk økes til minst 1,2 m.
- 4.14.4.2 Rekkverk skal normalt utføres med stående sprosser eller hel plate. Maksimal avstand mellom sprosser skal være 100 mm. For rekkverk med liggende sprosser skal muligheten for å klatre på rekkverket begrenses av at avstanden mellom srossene ikke skal være større enn 20 mm.
- 4.14.5 *Startplattform*
- 4.14.5.1 Startplattformen skal være minst 2,0 m lang.
- 4.14.5.2 Rekkverket skal være minst 1,0 m høyt. Dersom høyden over bakken er større enn 12 m skal rekkverket være minst 1,2 m høyt.
- 4.14.5.3 Startområdet skal være utformet med køganger eller lignende slik at brukerne ikke kan dyttes ut bakfra.
- 4.14.5.4 Når innretningen ikke er i bruk skal startplattformen være avlåst.
- 4.14.6 *Landingsområde*
- 4.14.6.1 Landingsområdet skal utføres med støtabsorberende underlag i henhold til NS-EN 1177.
- 4.14.6.2 Ved sand- eller grusunderlag i landingsområdet skal det støtabsorberende underlaget være minst 30 cm dypt. Største fallhøyde er 3,0 m. Ved fallhøyder mindre enn 1,0 m og hastighet mindre enn 1,0 m/s, kan det benyttes gress- eller jordunderlag i landingsområdet.
- 4.14.6.3 Landingsområdet skal ha en utstrekning på minst 2,0 m på hver side av taubanen og minst 2,0 m lengre enn hengeinnretningens største utslag.
- 4.14.7 *Seleutstyr og løpekatt*
- 4.14.7.1 Avstand fra hopperen til løpekatt og bæretau skal være så stor at hopperen ikke kan få hendene opp til bæretauet eller løpekatten.
- 4.14.7.2 Løpekatt og hengeinnretning skal være utført slik at det ikke kan oppstå klemfare.
- 4.14.7.3 Brukeren skal normalt benytte kroppssele. I tillegg skal brukeren normalt ha håndtak for unngå umotivert pendling og rotasjon.

- 4.14.7.4 Kropsselen skal festes til løpekatten med minst to uavhengige kjeder med rundslings og karabinere. Karabinere skal være utstyrt med skrulåsning. Begge kjeder skal ha tillatt belastning på minst 1000 kg.
- 4.14.7.5 Løpekatten skal bestå av minst to tauskiver og være utformet slik at avsporing eller fastkiling ikke kan skje.
- 4.14.7.6 Dersom bæretauet er utstyrt med endestopper, skal løpekatten være utformet slik at den ikke kan sette seg fast eller skade bæretauet når løpekatten treffer stopperen.
- 4.14.7.7 Alt innfestingsutstyr skal være utført i henhold til gjeldende relevante standarder og skal være CE-merket.
- 4.14.8 *Bæretau*
- 4.14.8.1 Som bæretau kan det benyttes ståltau av partslått eller spiralslått utgave.
- 4.14.8.2 Bæretauet og forstrammingen skal velges slik at bæretauet har en sikkerhet på minst 5,0 mot brudd.
- 4.14.8.3 Som endefeste kan det benyttes kilehus, minst to plateklemmer eller støpekoblinger ved bruk av partslåtte ståltau. Ved bruk av spiraltau kan det benyttes minst to plateklemmer eller støpekobling som endefester.
- 4.14.8.4 Dersom bæretau skal endre retning mellom innfestingspunktene skal retningsendringer utføres i spesielle bæretausko hvor bæretauet er fri til å gli, eventuelt kan tauskiver benyttes. Krumningsradius for bæretausko eller tauskiver skal ikke være mindre enn 20 x bæretauets diameter.
- 4.14.9 *Operatør*
- 4.14.9.1 Taubaner skal minst ha en operatør i hver ende av banen.
- 4.14.9.2 Ved påstigningsplassen skal operatøren hjelpe passasjerer på med seletøyet og innfesting i løpekatten. Operatøren skal videre instruere passasjerer i hvordan holde seg fast og lande.
- 4.14.9.3 Ved landingsplassen skal operatøren sørge for at passasjerer lander på en sikker måte og hjelpe passasjerer av med seletøyet.
- 4.14.10 *Skilt*
- 4.14.10.1 Ved inngang til innretningen skal det settes opp skilt om:
 - minste alder eller høyde, jf. leverandørens anvisninger
 - at innretningen ikke passer for gravide eller personer med nakke-, hjerte- eller rygglidelser.
- 4.14.10.2 Ved startplattformen skal det settes opp skilt om hvordan seletøy skal benyttes og hvordan hopperne skal forholde seg før og under «hoppet».

5. Drift og vedlikehold – internkontroll

- 5.1 *Instrukser og journaler*
- 5.1.1 *Generelt*
- 5.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses den enkelte innretning med hensyn til konstruksjon og driftsbetingelser. Nødvendige instrukser og prosedyrer omkring dette skal utarbeides og samles i en loggbok eller gis referanse fra loggboken.
- 5.1.1.2 Instrukser og prosedyrer skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
 - Instrukser og prosedyrer skal gjøres kjent for alt relevant personell og skal være tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
- 5.1.1.3 Alle instrukser og prosedyrer skal foreligge på skandinavisk eller engelsk.
- 5.1.1.4 Senest fire uker etter at en ny innretning er tatt i bruk, skal eieren ha utarbeidet, eller oversatt, alle nødvendige instrukser og prosedyrer på operatørens morsmål.
- 5.1.1.5 Utført kontroll og vedlikehold skal dokumenteres i innretningens vedlikeholdsbok.
- 5.1.1.6 Alle innretninger skal ha dokumentert beskrivelse av nødvendig kontroll og vedlikehold og hvordan dette skal utføres. Dette er normalt leverandørens håndbok for kontroll og vedlikehold.
- 5.1.2 *Loggbok for fornøyelsesinnretning*
- 5.1.2.1 Det skal utarbeides en loggbok for innretningen. Loggboken skal være et hjelpemiddel for eier og driftspersonale til å dokumentere at fornøyelsesinnretningen blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Loggboken skal normalt omfatte følgende hovedpunkter:

Kap. 1.	Nødvendige dokumenter (Sikkerhetsmessig godkjenning, Forsikringspolise, Registrering av driftsleder)
Kap. 2.	Tilsynsrapporter (Kontrollskjema, Påleggslist, Brev førstegangstilsyn)
Kap. 3.	Navn og identifikasjon
Kap. 4.	Eierlogg
Kap. 5.	Tekniske data
Kap. 6.	Dokumentasjon
Kap. 7.	Personell med opplæring

Kap. 8.	Plan for NDT-kontroll
Kap. 9.	Logg; Montasje og daglig kontroll
Kap. 10.	Logg; Vedlikehold
Kap. 11.	Logg; Hovedrevisjoner
Kap. 12.	Logg; Hendelser/uhell, Skjema for rapportering av uhell og ulykker
Kap. 13.	Rapport liste (NDT-kontroll, sakkyndig kontroll av El-utstyr, hovedrevisjoner med bilder, søknadsskjema etc.)
Kap. 14.	Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger

Uinnfylt mal for loggboken utleveres ved førstegangstilsynet av innretningen.

5.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde følgende:

Kap. 1. Nødvendige dokumenter

Kopi av følgende obligatoriske dokumenter skal inngå i loggboken:

- sikkerhetsmessig godkjenning
- registrering av driftsleder for fornøyelsesinnretning, jf. vedlegg 3
- kopi av gjeldende forsikringspolise.

Kap. 2. Tilsynsrapporter

Følgende dokumenter skal inngå i loggbokens kap 2:

- kontrollskjema
- påleggslister
- brev førstegangstilsyn.

Kap. 3. Navn og identifikasjon

Her skal det foreligge navn, typenr./serienr. på innretningen fra produsent, produsentens/leverandørens navn og adresse, kjøpsdato etc.

Kap. 4. Eierlogg

Her skal det føres opp alle eiere til innretningen med dato for overtakelse.

Kap. 5. Tekniske data

Her skal tekniske data for innretningen angis.

Av tekniske hoveddata skal minimum følgende navn eller data angis:

- generelle dimensjoner (fysiske dimensjoner)
- plassbehov ved drift (fysiske dimensjoner)
- krav til el-forsyning (spenning, antall faser, ledere, effektforbruk etc.)
- generelle opplysninger (antall passasjerer, restriksjoner, kjørehastighet, fysiske data.

Kap. 6. Dokumentasjon

Her skal all skriftlig dokumentasjon oppbevares slik som:

- instruks for montering/demontering
- beskrivelse av innretningen
- driftsmanual
- manual for kontroll og vedlikehold
- sjekklister for periodiske kontroller
- nødprosedyrer og evakuering
- styrkeberegninger
- liste over sikkerhetskomponenter
- tegninger (arrangement, detaljtegninger, elektriske diagrammer, hydraulikk, pneumatikk etc.)
- leverandørens testprotokoll fra førstegangsmontering
- ev. uavhengig konstruksjonsgjennomgang (eks. fra TÜV eller andre)
- forskrift for bygging og drift av fornøyelsesinnretninger

Kap. 7. Personell med opplæring

Her skal det settes opp navn på driftspersonell som betjener innretningen, stilling, opplæring, sertifikater og dato for gjennomføring av førstehjelpskurs.

Kap. 8. Plan for NDT-kontroll

Dette kapittel gir en oversikt over ikke destruktiv prøving (NDT – non destructive testing) av utsatte komponenter til innretningen som skal prøves i henhold til leverandørens anvisninger. Her skal anføres dato for første kontroll, type prøve og hvilket firma som utfører kontrollen. Periodisk kontroll skal også føres i tabellen.

Kap. 9. Logg/sjekkliste for periodisk kontroll (montasje og daglige kontroller)

Dette er eksempel på en sjekkliste som kan benyttes for omreisende innretninger og som kan benyttes for de som ikke har en tilsvarende sjekkliste. Sjekklisten dekker de fleste områder som har betydning for sikkerheten for innretningen.

Kap. 10. Logg av vedlikehold

Dette er et eksempel på skjema for planlagte og utførte vedlikeholdsarbeider som kan benyttes både for omreisende innretninger og innretninger i parker. Alt vedlikehold av betydning for sikkerheten skal anføres i dette skjema eller tilsvarende.

Kap. 11. Logg av hovedrevisjoner

Gjennomførte hovedrevisjoner angitt etter leverandørens anvisninger skal settes opp i tabellen. Dette gjelder forskjellige delsystemer og komponenter for innretningen, type revisjon, intervaller for revisjonen og rapport for gjennomføring.

Kap. 12. Hendelseslogg/uhellslogg

Her skal alle hendelser av betydning settes inn i tabellen. Det gjelder også hendelser av teknisk art. I tillegg skal det fylles ut skjema: Rapportering av ulykke/hendelse (TIV-07). Det er viktig at dette gjøres og rapportering av AIS 2 og 3 skal sendes til Park- og Tivolitilsynet umiddelbart. Rapportering av AIS-1-hendelser kan samles opp til årsrapportering. Se kap. 5.1.5.

Kap. 13. Rapport liste (NDT-kontroll, sakkyndig kontroll av El-utstyr, hovedrevisjoner med bilder. søknadsskjema etc.)

I dette kapitlet lagres rapporter etter alle NDT- og sakkyndige kontroller samt hovedrevisjoner fra leverandør eller sakkyndig.

Kap. 14. Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger (minst de siste 10 år)

Her tas det vare på sikkerhetsmessige godkjenninger. Inneværende års godkjenning skal settes inn i kap. 1.

5.1.3 *Vedlikeholdsjournal*

5.1.3.1 Det skal føres en journal over det løpende kontroll- og vedlikeholdsarbeidet. Det skal angis dato for utførte kontroller og vedlikeholdsarbeider, hvilke deler som er kontrollert og delenes tilstand. Utskifting av deler skal angis.

5.1.3.2 Den som har utført kontroll- eller vedlikeholdsarbeider skal signere i vedlikeholdsjournalen.

5.1.3.3 Vedlikeholdsjournalen skal klart dokumentere at det nødvendige vedlikehold i henhold til leverandørens håndbok for vedlikehold samt vedlikehold og periodiske kontroller i henhold til kapittel 5.5 er utført, og at det er utført til korrekt tid.

5.1.4 *Rapportering av drift og vedlikehold*

5.1.4.1 Årsrapport på fastsatte skjema, se vedlegg 5 og 6 sendes til Park- og tivolitilsynet sammen med søknad om sikkerhetsmessig godkjenning hvert år. Rapporten skal dekke siste kalenderår. For innretninger som har helårsdrift kan rapporten dekke perioden fra 1.12. til 30.11.

5.1.5 *Rapportering av uhell og ulykker*

5.1.5.1 Ulykker i innretningen som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell, redningsaksjoner etc. som vedrører innretningen og som åpenbart kunne medført personskade inndeles i 3 kategorier og skal rapporteres til Park- og tivolitilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykker med mindre alvorlig personskade samt mindre tekniske uhell som det er liten sannsynlighet for at kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: skrubbsår, småsår, hodeskader med svimmelhet, brudd av finger, tå, tann (AIS1).

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som ikke har nedsatt sikkerheten ved innretningen etter at uhellet er utbedret herunder eksempelvis: sprekker i bøyler og bærende konstruksjoner, større skader i drivverk og kraftoverføring eller tilsvarende.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapporter sendes senest sammen med søknad om godkjenning for neste år. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 2:

Ulykker med middels alvorlig personskade, redningsaksjon uten personskade samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: større kutt, hodeskader med besvimelse mindre enn 15 min., enkle brudd av lange knokler (AIS2).

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som ikke har nedsatt sikkerheten ved innretningen etter at uhellet er utbedret herunder eksempelvis: brudd i sikkerhetsbøyler, sikkerhetsbøyler som åpner seg under drift på mindre innretninger, brudd i mindre vesentlige bærende deler, deler som løsner eller faller av, branntilløp etc.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaderapport være sendt til Park- og tivolitilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 3:

Ulykke med alvorlig personskade, redningsaksjon med personskade, redningsaksjoner som overskrider 1 time samt alvorlige tekniske uhell som åpenbart kunne medført alvorlig personskade.

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: hodeskader med besvimelse mer enn 15 min., over 20–30 % forbrenning 2.–3. grad, åpne eller kompliserte brudd og andre skader som åpenbart kan medføre varig mén (AIS3).

Med alvorlige tekniske uhell menes uhell som kan ha medført eller avdekket en nedsatt sikkerhet på innretningen, herunder eksempelvis: større deler som faller av eller løsner, sikkerhetsbøyler som åpner seg under drift på innretninger med negative G-belastninger, brudd eller sprekkeutvikling i viktige bærende deler som medfører at innretningen stenges øyeblikkelig, fastkjøring av gondoler eller tilsvarende.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Park- og tivolitilsynet. Skaderapport fra anlegget skal sendes til Park- og tivolitilsynet umiddelbart etter uhellet.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten i innretningen skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med innretningen før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Park- og tivolitilsynet. Utrykning fra Park- og tivolitilsynet vil være aktuelt.

- 5.1.5.2 Ved skriftlig rapportering av uhell og ulykker skal blankett TIV-07 eller tilsvarende benyttes, jf. vedlegg 4.
- 5.1.5.3 Andre ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører Park- og tivolitilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Park- og tivolitilsynet.
- 5.1.5.4 Ulykker med personskader i henhold til kategori 2 og 3 skal rapporteres omgående til Politiet.
- 5.1.5.5 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.
- 5.1.5.6 Ulykker med personskader eller skader på anlegg eller eiendom som er forårsaket av elektrisitet, skal i tillegg omgående rapporteres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).
- 5.2 *Personell og deres oppgaver*
- 5.2.1 *Eier*
- 5.2.1.1 Innretningens eier er definert som det selskap eller den person som er ansvarlig for driften av innretningen.
- 5.2.1.2 For omreisende innretninger som opptrer som «innhoppere» i andre tivoli eller fornøyelsesparker for en begrenset periode, defineres innretningens eier som det selskap eller den person som har sikkerhetsmessig godkjenning og forsikring på innretningen.
- 5.2.1.3 Eierens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av denne forskriften, definert i tivoliloven med tilhørende forskrifter.
- 5.2.1.4 Eier skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for innretningens drift og vedlikehold.

- 5.2.1.5 Eieren plikter å gi driftslederen de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre en forsvarlig drift og vedlikehold. Driftslederen skal gjennom loggboken dokumentere for eieren hvordan drift og vedlikehold skjøttes.
- 5.2.1.6 En personlig eier kan selv være driftsleder. Dette gjelder også for styrets formann eller disponenten i et aksjeselskap.
- 5.2.1.7 Dersom en innretning skifter eier, skal dette meldes til Park- og tivolitilsynet før den nye eieren tar innretningen i bruk.
Ved skifte av eier skal det søkes om ny sikkerhetsmessig godkjenning i henhold til punkt 2.1.3.5.
- 5.2.2 *Personell*
- 5.2.2.1 Personellet deles i følgende kategorier:
- plassjef (omreisende tivoli)
 - driftsleder og eventuell stedfortredende driftsleder
 - operatør
 - hjelpepersonell.
- 5.2.2.2 Operatører skal være minst:
- 18 år for innretninger iht. punkt 1.1.1.7 – A, C, G, H, I, J, K, L
 - 16 år for innretninger iht. punkt 1.1.1.7 – B, D, E, F.
- 5.2.2.3 Plassjef og driftsleder skal være minst 20 år.
- 5.2.2.4 Øvrig hjelpepersonell skal være minst 16 år.
- 5.2.2.5 Det er forbudt for driftspersonellet inklusiv plassjef og driftsleder å opptre i påvirket tilstand når de er i tjeneste. Forbudet omfatter både alkohol og andre berusende eller bedøvende stoffer.
- 5.2.3 *Plassjef*
- 5.2.3.1 Ved omreisende tivoli skal det være en plassjef til stede når tivoliet er i drift.
- 5.2.3.2 Plassjefen har et hovedansvar for at tivoliet drives forsvarlig etter gjeldende retningslinjer. Plassjefen har normalt ikke det daglige ansvar for den enkelte innretning, men er eierens representant på «tivoliplassen».
- 5.2.3.3 Plassjefen plikter:
- å sørge for at alle innretninger som omfattes av tivoliloven har sikkerhetsmessig godkjenning og at godkjenningsskilt og merkeskilt finnes ved innretningene
 - å være kontaktledd mot lokale og sentrale myndigheter herunder:
 - Park- og tivolitilsynet
 - Teknisk kontor og øvrige kommunale myndigheter
 - Politi/lensmenn
 - å være tilgjengelig for publikum som har behov for kontakt med hensyn på klager, uhell, skader osv.
 - å kunne kommunisere med norsktalende publikum og myndigheter.
- 5.2.4 *Driftsleder*
- 5.2.4.1 Driftslederen skal ha det daglige ansvaret for at innretningen blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig måte.
- 5.2.4.2 Driftslederen skal være faglig kvalifisert og ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for å forestå den daglige drift og vedlikehold av innretningen. Driftslederen skal også kunne utføre rutinemessige inspeksjons- og vedlikeholdsarbeider.
- 5.2.4.3 Driftsleder skal være godt kjent med:
- innretningens oppbygging, funksjon og tilstand
 - gjeldende instruksjoner for montasje, drift og vedlikehold
 - gjeldende forskrifter for drift av fornøylesinnretninger.
- 5.2.4.4 Driftslederen plikter:
- å være involvert i daglig drift og vedlikehold av innretningen
 - å holde innretningens loggbok oppdatert
 - å påse at de forskrifter som gjelder for drift og vedlikehold følges, herunder oppdatering og implementering av loggboken
 - å påse at innretningen er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
 - å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
 - å ta avgjørelser i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften.
- 5.2.4.5 Navn på driftsleder skal registreres hos Park- og tivolitilsynet. Dette gjøres ved at skjema for «Registrering av driftsleder for fornøylesinnretning», se vedlegg 3, sendes Park- og tivolitilsynet.
- 5.2.4.6 Ved skifte av driftsleder skal dette meddeles Park- og tivolitilsynet ved bruk av samme skjema som nevnt ovenfor.

- 5.2.4.7 Driftsleder skal oppbevare den tekniske dokumentasjon for innretningen mottatt fra leverandør (tegninger, beregninger og spesifikasjoner) og påse at den er oppdatert. Dokumentasjon skal oppbevares slik at den ikke lett blir ødelagt eller mistes. Oppbevaring av dokumentasjon bør skje etter avtale med eier.
- 5.2.4.8 Driftslederens oppgaver skal beskrives i «Instruks for driftsleder».
- 5.2.4.9 Viktige tjenestemeldinger fra driftslederen skal gis skriftlig.
- 5.2.5 *Betjening i drift – operatør*
- 5.2.5.1 Ved drift av innretningen skal det være en ansvarlig operatør til stede. Operatøren skal kunne disponere driftspersonell i den utstrekning som er nødvendig for å oppnå en sikker drift av innretningen.
- 5.2.5.2 Det tillates normalt ikke at operatøren betjener flere innretninger samtidig.
- 5.2.5.3 Operatøren skal kunne kommunisere med norsktalende publikum slik at publikum får den bistand og assistanse det er behov for.
- 5.2.5.4 Operatøren skal:
- være godt kjent med driftsrutiner, instruks, sikkerhetsinnretninger, rømningsveier og brannslukningsutstyr
 - være ansvarlig for den daglige drift og kontroll
 - foreta den nødvendige journalføring
 - underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten ved innretningen.
- 5.2.5.5 Operatørens oppgaver skal være beskrevet i egen instruks. Instruksen skal blant annet beskrive hvordan innretningen skal overvåkes under drift, hvor operatøren skal være plassert, samt beskrive aktuelle driftsoperasjoner.
- 5.2.5.6 Alle nødvendige instruks for montering/demontering, drift og vedlikehold skal foreligge ved kjøreplassen på operatørens/driftspersonellets morsmål.
- 5.2.5.7 Operatøroppgaver ved typiske tivoliinnretninger:
- Før innretningen settes i drift skal operatøren påse at:
- innretningen er i driftssikker stand
 - publikum som skal benytte innretningen tilfredsstiller de minimumskrav som er satt i disse forskrifter, leverandørens driftsinstruks, samt eierens egne rutiner og instruks (for eksempel høyde/alder/synlige svakheter)
 - publikum ikke bringer med seg gjenstander som kan være til fare for dem selv, andre i innretningen eller publikum som står utenfor
 - publikum sitter riktig på sitteplassene og at nødvendige sikkerhetsinnretninger er lukket/låst
 - eventuelle dører/åpninger blir sperret
 - det ikke befinner seg uvedkommende innenfor gjerdene/avgrensningene.
- Under drift skal operatøren skal påse at:
- publikum oppholder seg i ro på sine plasser med sikkerhetsinnretningene lukket
 - det ikke kommer uvedkommende innenfor gjerdene/avgrensningene
 - det ikke oppstår tekniske uregelmessigheter som kan påvirke sikkerheten
 - publikum som får illebefinnende, eller som vil av, får den nødvendige hjelp på raskest mulig måte.
- Ved normal stans/avstigning skal operatøren skal påse at:
- gondoler blir plassert slik at det er lettest mulig å komme av
 - lukkede dører/åpninger blir åpnet før publikum begynner å klatre over gjerdene
 - publikum kommer av innretningen på en sikker måte, herunder at sikkerhetsinnretninger blir åpnet
 - det ikke ligger gjenglemte gjenstander i gondolene.
- 5.2.5.8 Når operatøren forlater innretningen skal den være forsvarlig avlåst slik at uautorisert drift ikke kan foregå. Det kan være nødvendig å sikre innretningen mot klatring, farlig lek eller sabotasje.
- 5.2.6 *Utleie av innretninger*
- 5.2.6.1 Ved utleie av innretninger er innretningens eier fremdeles ansvarlig for at innretningen blir drevet forsvarlig og i henhold til gjeldende lover og forskrifter.
- 5.2.6.2 Ved utleie av større innretninger skal eier sørge for at nødvendig kompetent driftspersonell følger med innretningen.
- 5.2.6.3 Dersom innretningen ikke leies ut med nødvendig driftspersonell, skal eier forestå nødvendig opplæring av leierens driftspersonell. Leier skal skriftlig bekrefte at slik opplæring er mottatt. Leier skal likeledes bekrefte at han skal følge de instruks utleier har fastsatt. (Dette kan f.eks. gjøres i leiekontrakten).
- 5.2.6.4 Sammen med leieobjektet skal leier motta en loggbok med minimum følgende innhold:
- orientering om de lover og forskrifter som gjelder for drift av innretningen
 - kopi av sikkerhetsmessig godkjenning

- bekreftelse fra forsikringsselskap om at innretningen er forsikret i henhold til tivoliloven
- kopi av Park- og tivolitilsynets kontrollskjema for innretningen
- liste over viktige telefonnummer (eiers kontakttelefoner, Park- og tivolitilsynet)
- montasjeinstruks
- instruks for kontroller av innretningen
- operatørinstruks
- instruks for uhell/skadehåndtering med rapportering
- eventuell instruks for demontering
- kopi av leiekontrakt
- kopi av bekreftelse på mottatt opplæring, jf. punkt 5.2.6.3.

5.3

Driftsrutiner

5.3.1

Igangsetting av driften

5.3.1.1

Daglig, før driften settes i gang, skal det kontrolleres at innretningen er i driftssikker stand.

5.3.1.2

Omfanget av den daglige kontrollen fastsettes i leverandørens driftsinstruks og i samråd med Park- og tivolitilsynet og er avhengig av innretningens type og driftsbetingelser.

5.3.1.3

For typiske tivoliinnretninger skal den daglige kontrollen omfatte punkter som:

- funksjonssprøve av nødstoppbryter på kjørepanel
- kontroll og ettertrekking av oppstilling/opplagring for ikke fast fundamenterte innretninger
- visuell kontroll av sitteplasser med bøyler og sikkerhetsseler for sprekker, skader eller fremmedlegemer
- visuell kontroll av bolter med demonterbar låsing (R-splinter)
- visuell kontroll av eventuelle skliflater for sprekker, skader, samt fremmedlegemer
- kontroll av eventuelt hydraulikksystem for lekkasje
- kontroll av inngjerding og avskjerminger.

Der innretningene er tilgjengelig for uvedkommende når innretningen ikke er i drift, skal det spesielt legges vekt på kontroll med hensyn på sabotasje.

5.3.2

Innstilling av driften

5.3.2.1

Ordinær drift skal stanse når det oppstår driftsmessige forhold som reduserer innretningens funksjonssikkerhet under et akseptabelt sikkerhetsnivå.

5.3.2.2

Ved personskader eller andre hendelser eller tekniske skader som kunne ha ført til personskader, skal drift av innretningen stanse. Før driften kan gjenopptas, skal dette avklares med Park- og tivolitilsynet og eventuelle lokale myndigheter som har vært involvert i beslutningen om å stanse innretningen (politi, brannvernmyndigheter, eller kommunale myndigheter), jf. for øvrig punkt 5.3.5.2 og 5.1.5.

5.3.3

Driftsstopp

5.3.3.1

Ved driftsstopp hvor passasjerene ikke umiddelbart kan evakueres, skal passasjerene umiddelbart informeres om dette og om årsak og antatt varighet. Deretter skal passasjerene holdes løpende orientert om hvordan de skal forholde seg.

5.3.4

Redningsplan, redningsutstyr, redningsøvelse og øvelse i førstehjelp

5.3.4.1

Innretninger hvor publikum kan bli sittende mer enn 3 m over bakken uten tilgang på trapper eller tilsvarende, skal ha en rednings- og evakueringsplan. Det skal av denne fremgå hva som skal finnes av redningsutstyr, samt hvordan dette skal brukes. Alle faste mannskaper skal være godt kjent med redningsplanen. Den skal minst foreligge i loggboken og ved kjøreplassen.

5.3.4.2

Driftslederen eller plassjefen avgjør om redningsaksjon skal igangsettes. Det alternativet som gir minst risiko for passasjerene skal velges.

5.3.4.3

Minst en gang om året skal redningsberedskapen vurderes. Om nødvendig kan det kreves at det avholdes redningsøvelse.

5.3.4.4

Alt driftspersonell skal delta i øvelse i førstehjelp minst en gang om året.

5.3.5

Reparasjoner og arbeid på fornøyelsesinnretninger

5.3.5.1

For reparasjoner og arbeid på innretningen gjelder etterfølgende krav. Arbeidstilsynet kan ha tilleggskrav.

5.3.5.2

Prøvekjøring etter reparasjoner og endringer skal utføres under tilsyn av driftsleder. Driften skal bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.

5.3.5.3

Reparasjoner eller endring av deler som er viktige for innretningens sikkerhet skal på forhånd klareres med Park- og tivolitilsynet. Alle arbeider skal være fagmessig utført og i henhold til godkjente tegninger. Før driften gjenopptas skal det innhentes klarsignal til drift fra Park- og tivolitilsynet.

5.3.5.4

Ved arbeid på innretningen må det utvises spesiell aktsomhet slik at personellet ikke utsettes for ulykker. Farlige situasjoner kan lett oppstå ved at innretningen blir startet utilsiktet, ved berøring av bevegelige deler, eller ved fall.

- 5.3.5.5 Driftslederen skal orientere personellet om hvilke sikkerhetstiltak som skal treffes og om bruken av disponibelt hjelpeutstyr, så som ledere, stiger, plattformer, arbeidskurver, sambandsutstyr, sikkerhetsbelter, hjelm og vernebriller.
- 5.3.5.6 Arbeid i tilknytning til bevegelige deler må ikke settes i gang uten at følgende sikkerhetstiltak er truffet:
- Skilt «Arbeid pågår» skal være oppsatt på kjøreplassen
 - Startorgan/hovedbryter skal være avlåst.
- 5.3.5.7 Dersom arbeidets art gjør det nødvendig at innretningen kjøres mens arbeid pågår, skal styrepulten alltid være bemannet av en person med klare instruksjoner. De som arbeider må da ha kontakt med denne personen om nødvendig via sambandsutstyr.
- 5.3.5.8 Når anlegget skal startes, skal den som kjører gjenta startordren og få den bekreftet innen han starter.
- 5.3.5.9 Ved klatring skal det være minst to personer til stede.
- 5.3.5.10 Det nødvendige verktøy som behøves for kontroll og vedlikehold skal være til stede ved innretningen.
- 5.3.5.11 Dersom innretningen kan ha fått skader (transportuhell, montasjeskader), skal driftsleder forvise seg om at innretningen er i driftssikker stand ved at det gjennomføres en spesielt grundig kontroll av innretningen. Samråd med produsent samt Park- og tivolitilsynet skal foretas for bestemmelse av nødvendige tiltak før ny oppstart. Etter utbedring av mangler eller etter vesentlige endringer kan Park- og tivolitilsynet bestemme at innretningen skal besiktes før oppstart.
- 5.4 *Vedlikehold og periodiske kontroller*
- 5.4.1 *Generelt*
- 5.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av innretningen skal være lagt opp slik at uhell og unormal slitasje forebygges.
- 5.4.1.2 Vedlikehold, kontroll og eventuell etterkontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til innretningens konstruksjon, drift og vedlikehold.
- 5.4.1.3 Arbeidene skal enten ledes av innretningens driftsleder, representant fra produsent, leverandør eller anerkjent servicefirma.
- 5.4.1.4 Omfanget av vedlikeholds- og kontrollarbeidene skal være fastlagt i leverandørens håndbok for vedlikehold.
- 5.4.1.5 Det løpende kontroll og vedlikehold av innretningen inndeles i 5 typer:
- Daglig kontroll
 - Ukentlig/månedlig kontroll/montasjekontroll ved omreisende innretninger
 - Årlig kontroll
 - Hovedrevisjon
 - Flerårskontroll.
- 5.4.2 *Daglig kontroll*
- 5.4.2.1 Omfanget av den daglige kontroll fastsettes av leverandør og skal innbefatte punkter angitt i 5.3.1 som er aktuelle for den enkelte innretning.
- 5.5 *Kontroll av typiske tivoliinnretninger*
- 5.5.1 *Ukentlig/månedlig kontroll og montasjekontroll*
- 5.5.1.1 Utførelse av ukentlig eller månedlig kontroll samt kontroll etter montasje fastsettes av leverandør og vil normalt omfatte følgende punkter:
- visuell kontroll av kritiske bærende komponenter og eventuelt vognunderstell for sprekker, skader og deformasjoner
 - visuell kontroll og funksjonsprøving av sikkerhetsbrytere
 - kontroll av elektriske motorer og bremsesystem
 - visuell kontroll av hydraulikksystem med slanger og koblinger
 - visuell kontroll av gondoler for korrosjon, skader og sprekker i glassfiber og skarpe kanter
 - nøye kontroll av bøyler med låsemekanismer for sprekker/slitasje, kontroll av overvåkningssystem for låsing og posisjon av bøyler
 - kontroll av bolter og bolteforbindelser med foringer og låsinger
 - kontroll av fasader og lysarmaturer med innfesting
 - visuell kontroll av lavspenningsutstyr som for eksempel lysutstyr. Utbedring skal utføres av kvalifisert firma/person
 - kontroll av hovedstrømopplegg (sterkstrøm) med hensyn på tilstand til ledninger og kontakter samt kontroll av jordingsforhold. Utbedring skal utføres av kvalifisert firma/person
 - kontroll av eventuelle ledere og arbeidsplattformer
 - kontroll av at drifts-, brannsluknings- og evakueringsutstyr er til stede.
- 5.5.2 *Årlig kontroll*

- 5.5.2.1 Årlig kontroll vil normalt omfatte samme punkter som nevnt i månedlig kontroll/montasjekontroll. Omfanget fastsettes av leverandør av innretningen. Omfanget og graden av demontering skal økes. Årlig kontroll kan blant annet omfatte:
- kontroll av bærende komponenter og eventuelt vognunderstell for sprekker, skader og deformasjoner
 - tilstandskontroll av sikkerhetsbrytere og funksjonsbrytere
 - nøye kontroll av elektriske motorer, samt bremsesystem. Demontering skal foretas i nødvendig grad
 - kontroll og utskifting av hydraulikksystem med slanger og koblinger
 - nøye kontroll av gondoler for korrosjon, skader og sprekker i glassfiber samt skarpe kanter
 - nøye kontroll av bøyler med låsemekanismer for sprekker og slitasje. Tilstandskontroll av overvåkningssystem for låsing og posisjon av bøyler, kontroll av foringer og ledd
 - nøye kontroll av bolter og bolteforbindelser med foringer og låsing. Viktige bolter skal NDT-kontrolleres ellers skiftes
 - nøye kontroll av fasader, gjerder/køsystem og lysarmaturer med innfesting
 - kontroll av elektriske ledninger og komponenter, som lysutstyr (lavspenningsutstyr) Utbedring skal utføres av kvalifisert firma/person
 - nøye kontroll av hovedstrømopplegg (sterkstrøm) med hensyn på tilstand til ledninger og kontakter, samt kontroll av jordingsforhold Utbedring skal utføres av kvalifisert firma/person.
 - kontroll av ledere og arbeidsplattformer
 - kontroll av drifts- og evakueringsutstyr. Eventuell etterfylling av brannslukningsutstyr.
- Loggboka skal oppdateres mht. driftsorganisasjon, instruks, gjennomført kontroll og vedlikehold. Uaktuelle dokumenter fjernes fra Loggboka.
- 5.5.3 *Hovedrevisjon*
- 5.5.3.1 Jevnlig og normalt med 5 års intervall skal hele innretningen gjennomgå en hovedrevisjon.
- 5.5.3.2 Omfanget av hovedrevisjon fastsettes av leverandør og i samråd med Park- og tivolitilsynet.
- 5.5.3.3 Normalt skal en hovedrevisjon omfatte:
- nøye kontroll av bærende komponenter for sprekker, skader, slitasje og korrosjon, rustbehandling i nødvendig grad
 - nøye kontroll og eventuelt utskifting av lagre, drev, drivknuter, tannhjulskranser, bevegelige ledd
 - nøye kontroll og utskifting av bolter som utsettes for slitasje eller utmatting
 - at gondoler «strippes» og undersøkes for korrosjon og rustbehandles, dårlig/skadet glassfiber skiftes ut
 - at eventuelle fundamenter undersøkes for vanninntrengning/oppsprekking og lignende. Omliggende masser skal fjernes i nødvendig grad
 - nøye kontroll og utskifting av elektriske komponenter, sikkerhetsbrytere, sikkerhetsinnretninger som bremses og lignende. Kontroll, utbedring og utskifting skal utføres av kvalifisert fagperson
 - at innretninger med spesielt høye krav til toleranser, som f.eks. berg- og dalbaner, skal gjennomføre toleransekontroller av kritiske komponenter (skinnegang).
- 5.5.3.4 Utmattingsbelastede komponenter skal prøves med NDT med egnede metoder hvert 5. år, jf. leverandørens vedlikeholdsinstruks og anvisninger fra Park- og tivolitilsynet.
- 5.5.4 *Flerårskontroll*
- 5.5.4.1 På grunnlag av dokumentasjon fra leverandøren skal visse deler underkastes spesiell kontroll i fastlagte intervall.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Vedlegg 1 – Mal for forenklet risikoanalyse

For å lese vedlegg 1 se her:

Vedlegg 2 – Skjema for søknad om sikkerhetsmessig godkjenning

For å lese vedlegg 2 se her:

Vedlegg 3 – Skjema for registrering av driftsleder for fornøyelsesinnretning

For å lese vedlegg 3 se her:

Vedlegg 4 – Skjema for rapportering av ulykke/hendelse

For å lese vedlegg 4 se her:

Vedlegg 5 – Skjema for årsrapport fornøyelsesinnretning

For å lese vedlegg 5 se her:

Vedlegg 6 – Skjema for årsrapport oppblåsbar innretning

For å lese vedlegg 6 se her:

Vedlegg 7 – Akselerasjoner/retardasjoner

De maksimale akselerasjoner og retardasjoner passasjerer kan tillates å utsettes for er avhengig av tiden akselerasjonen varer, akselerasjonens retning, samt passasjerens støtte (sideveis og nakke/hode).

Passasjerer bør normalt ikke utsettes for større krefter enn følgende:

<i>Akselerasjonenes retning og passasjerens plassering</i>	<i>Maksimal størrelse i G (= $m \times 9,81 \text{ m/s}^2$)</i>	<i>Varighet i sek. inntil:</i>
Normalt gjennom kroppen i sittende stilling	+4,5/-3,0	3
Normalt gjennom kroppen i sittende stilling	+3,5/-1,5	10
Normalt gjennom kroppen i stående stilling	+1,5/-0,5	3
I alle andre retninger i stående stilling	$\pm 0,5$	∞
Langsgående akselerasjon i sittende stilling	$\pm 0,7$	∞
Tverrsgående i sittende stilling (roterende innretninger)	$\pm 2,5$	3
Tverrsgående i sittende stilling (roterende innretninger)	$\pm 1,5$	∞

Frittstående passasjerer som utsettes for vesentlige akselerasjoner skal ha anledning til å holde seg fast i spesielle bøylor/håndstroppe og lignende.

Ved retardasjoner/akselerasjoner som kan føre til at passasjerene kan lette fra innretningen, skal dette forhindres ved montasje av bøylor, sikkerhetsseler og lignende.

21. des. Nr. 1497 2011**Forskrift om endring i forskrift om omregningsfaktorer fra produktvekt til rund vekt**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressurser (havressurslova) § 36 og § 42, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til norsk havn § 14, forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3 og § 4, forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske og fangst mv. i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1 og § 3 og forskrift 20. mai 2009 nr. 534 om omregningsfaktor fra produktvekt til rund vekt § 4. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 20. mai 2009 nr. 534 om omregningsfaktor fra produktvekt til rund vekt, gjøres følgende endringer:

I vedlegg datert 1. november 2003 versjon IV, del 2, som henvist til i § 2 første ledd bokstav a), er det foretatt endringer i omregningsfaktorene for følgende produkter av torsk og hyse:

<i>Produkt</i>	<i>Ny faktor</i>
Torsk, sløyd uten hode, uten øreben:	1,74
Torsk, filet med skinn, med bein:	2,65
Torsk, filet uten skinn, med bein:	2,84
Hyse, sløyd uten hode, uten øreben:	1,69
Hyse, sløyd uten hode, Japankuttet:	1,69
Hyse, filet med skinn, med bein:	2,76
Hyse, filet uten skinn, med bein:	3,07

§ 3 tredje ledd (nytt) skal lyde:

Uten hinder av § 2 skal følgende omregningsfaktorer anvendes ved omregning fra produktvekt til rund vekt ved fiske etter sild:

1	Sild, filet med skinn, med bein:	2,10
2	Sild, filet uten skinn, med bein:	2,44
3	Sild, filet med skinn, uten bein:	2,10
4	Sild, filet uten skinn, uten bein:	2,44
5	Sild, sløyd med hode:	1,07
6	Sild, sløyd uten hode, rund snitt:	1,22
7	Sild, sløyd uten hode, uten buk (produsert om bord på fiskefartøy):	1,50

Gjeldende § 3 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 3 fjerde ledd (endret) skal lyde:

Omregningsfaktorer angitt i første, andre og tredje ledd er etablert med administrativ status. Det vil si at de er etablert på basis av et av et foreløpig beslutningsgrunnlag, og vil gjelde inntil et komplett datagrunnlag foreligger.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1498 2011

Forskrift om endring i forskrift om kystavgift

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 23. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 21. april 1995 nr. 375 om kystavgift gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd skal ha følgende ordlyd:

Ved innseiling og utseiling betales kr 0,08 pr. BT med mindre årsavgift eller sesongavgift er betalt etter § 8.

§ 8 første, annet og (nytt) tredje ledd skal ha følgende ordlyd:

Kystavgift kan betales i form av en årsavgift eller en sesongavgift.

Årsavgiften er kr 5,25 pr. BT.

Sesongavgiften er kr 1,48 pr. BT.

Årsavgiften betales terminvis, senest innen begynnelsen av hvert kvartal. Sesongavgiften betales senest innen begynnelsen av hvert kvartal (sesong). Betalingspliktige fartøy er selv ansvarlig for å bestille årsavgift eller sesongavgift i Kystverkets meldingssystem SafeSeaNet i god tid før seilas foretas.

Fartøy kan tiltre årsavgifts- eller sesongavgiftsordningen i løpet av avgiftsperioden, men har ikke rett til å få ettergitt eller tilbakebetalt avgifter for enkeltseilinger før betalingstidspunktet. Fartøy som tiltrer årsavgiftsordningen i løpet av året, kan etter søknad til Kystverket betale 1/12 av årsavgiften pr. resterende og påbegynte måneder i året.

§ 8 tredje ledd blir § 8 fjerde ledd.

§ 8 fjerde ledd blir § 8 femte ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2012 kl. 00.00 og får anvendelse for fartøyer ved innseiling til eller utseiling fra norsk indre farvann eller som seiler i innenriks fart etter dette tidspunktet.

22. des. Nr. 1499 2011

Forskrift om endring i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 22. desember med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 15–7 (4) annet punktum jf. delegeringsvedtak 15. desember 2009 nr. 1523. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) gjøres følgende endringer:

Ny § 15–7–3 skal lyde:

Søknad om fritak for elektronisk levering

Skattekontoret kan etter søknad gi samtykke til at omsetningsoppgaven kan leveres på papirformat når det på grunn av alder, sykdom, manglende internettdekning eller andre forhold vil være urimelig å kreve elektronisk levering av oppgaven. Skriftlig søknad om fritak for elektronisk levering av omsetningsoppgave må ha kommet fram til skattekontoret senest tre måneder før første terminforfall som det søkes om fritak for. Samtykke til at omsetningsoppgave kan gis på papir kan gis for inntil to år ad gangen.

Ny § 15–7–4 skal lyde:

Nærmere om omsetningsoppgave på papir

- (1) Omsetningsoppgave skal leveres på fastsatt skjema og undertegnes.
- (2) Omsetningsoppgave skal sendes den mottaksadresse Skattedirektoratet bestemmer. Oppgaven anses kommet fram rettidig hvis den er poststempelt innen utløpet av oppgavefristen.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2012 med virkning for avgiftsoppgjør hvor terminen utløper etter ikrafttredelsen.

22. des. Nr. 1500 2011**Forskrift om endring i forskrift for ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten (ressursforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Oljedirektoratet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18, jf. forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 6 åttende ledd og siste ledd, jf. § 86. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 18. juni 2001 nr. 749 for ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten (ressursforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 20 første ledd skal lyde:

Rettighetshaveren skal så snart som mulig, og senest innen 3 måneder etter at den enkelte aktiviteten er fullført, sende følgende materiale og opplysninger fra aktiviteten til Oljedirektoratet eller den direktoratet peker ut til å forvalte data:

- a) seismiske felldata med nødvendige navigasjonsdata,
- b) prosesserte seismiske data, hastighetsdata og navigasjonsdata,
- c) prosesserte gravimetriske, magnetiske og elektromagnetiske data sammen med tilhørende navigasjonsdata,
- d) grunnseismiske data,
- e) analyseresultater, kart og profiler som fremstiller resultatene fra andre geofysiske eller geologiske undersøkelser som varmestømmålinger, radiometriske målinger, prøvetakinger mv.

§ 20 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Plikten etter første ledd til å sende materiale og opplysninger innbefatter alle data som er en naturlig del av prosesseringssekvensen og som blir lagret og distribuert til rettighetshaverne. Dersom dataene etter rutinemessig prosessering blir videre bearbeidet, f. eks. ved spesialprosessering, reprosessering eller sammenstilling med andre data, skal resultatet fra dette arbeidet innsendes når disse er tilgjengelig for 16. august 2011 nr. 849 om krav til rettighetshaver. teknisk standard for flytende akvakulturanlegg (NYTEK-forskriften).

Ved oppgivelse av en utvinningstillatelse og ved tilbakelevering av deler av området for en utvinningstillatelse skal rettighetshaver innsende alt vesentlig geofaglig materiale som stammer fra det område som oppgis eller tilbakeleveres, og som ikke tidligere er oversendt myndighetene. Før oppgivelse eller tilbakelevering skal rettighetshaver sende en oversikt over alt geofaglig materiale og hvor dette er oppbevart, sammen med informasjon om lagringsformat. Dersom rettighetene til dataene er overdratt til andre, skal dette meldes til Oljedirektoratet på fastsatt skjema for at overføring av plikten til oppbevaring av dataene i henhold til petroleumsløven § 10–4 og petroleumsforskriften § 55 skal anses oppfylt.

Eksisterende andre ledd blir nytt fjerde ledd.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

22. des. Nr. 1501 2011**Forskrift om regulering av fisket for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone i 2012**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 22. desember 2011 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til norsk havn § 14 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt å drive fiske og fangst for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene.

§ 2. Kvoter i Norges økonomiske sone nord for 62° N

Uten hensyn til forbudet i § 1 har fartøy som fører grønlandsk flagg adgang til å fiske følgende kvanta i Norges økonomiske sone nord for 62° N mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene:

- a) 3 200 tonn nordøstarktisk torsk
- b) 1 050 tonn nordøstarktisk hyse
- c) 1 000 tonn nordøstarktisk sei
- d) 260 tonn andre arter som bifangst, herunder uer og blåkveite.

Etter søknad fra Grønland til norske fiskerimyndigheter, og under forutsetning av russisk aksept, har grønlandske fartøy adgang til å fiske deler av kvotene av torsk og hyse som Grønland er tildelt av Russland, i Norges økonomiske sone nord for 62° N.

§ 3. Bifangst av uer

Ved fiske etter andre arter er det tillatt å ha inntil 15 % innblanding av uer i de enkelte fangster og av landet fangst.

§ 4. Bifangst av blåkveite

Ved fiske etter andre arter er det tillatt å ha inntil 7 % innblanding av blåkveite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12 % blåkveite som bifangst i de enkelte fangster.

§ 5. Forbud mot fiske med torsketrål og fiske etter vassild og kolmule med småmasket trål

Det er forbudt å fiske med stormasket trål (130 mm) og fiske etter vassild og kolmule med småmasket trål i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 66° 30' Ø 06° 59'
2. N 66° 21' Ø 06° 44'
3. N 65° 43' Ø 06° 00'
4. N 65° 20' Ø 06° 00'
5. N 65° 20' Ø 05° 30'
6. N 66° 00' Ø 05° 30'
7. N 66° 30' Ø 06° 34,27'
8. N 67° 10' Ø 08° 00'
9. N 67° 10' Ø 08° 35'
10. N 67° 00' Ø 08° 18'
11. N 66° 50' Ø 08° 09' herifra i en rett linje til pkt. 1.

Det er forbudt å fiske med stormasket trål (120 mm) og fiske etter vassild og kolmule med småmasket trål i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. N 62° 36' Ø 03° 00'
2. N 62° 10' Ø 01° 15' (ved ytre grense for Norges økonomiske sone)
3. N 62° 40' Ø 00° 52' (ved ytre grense for Norges økonomiske sone)
4. N 63° 00' Ø 03° 00' herifra i rett linje til pkt. 1.

§ 6. Beregning av fangstkvanta

Alle fangstkvanta skal beregnes i rund vekt.

§ 7. Straff og inndragning

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i denne forskriften er gjenstand for straff og inndragning etter lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012 og gjelder til og med 31. desember 2012.

23. des. Nr. 1502 2011**Forskrift om kvoteordningen for melk**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 23. desember 2011 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5a og delegeringsvedtak 7. mai 1999 nr. 435, samt lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 27a og delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1126. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

§ 1. Formål

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsetninger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur.

§ 2. Grunnkvote

Som grunnkvote regnes tildelt og kjøpt kvote etter reglene i denne forskriften, jordbruksoppkjøret eller tidligere forskrifter om kvoteordningen for melk. Grunnkvote tilligger landbrukseiendommen og kan omsettes etter reglene i § 8. Eier av flere landbrukseiendommer kan flytte grunnkvote mellom disse, såfremt eiendommene ligger i samme produksjonsregion. Grunnkvote kan også konverteres mellom geitemelkkvote og kumelkkvote i forholdet 1:2.

Grunnkvote utgjør grunnkvote foregående kvoteår, tillagt kjøpt kvote, multiplisert med forholdstall for grunnkvote på 1,00 for kumelkkvote og 1,00 for geitemelkkvote.

Grunnkvote bortfaller når det er gått 10 år siden utgangen av det siste kvoteåret det ble registrert leveranse på den.

§ 3. Produksjonsregioner

Med produksjonsregion for kumelkkvoter menes i denne forskriften hvert enkelt fylke, samt Akershus og Oslo samlet.

Med produksjonsregion for geitemelkkvoter menes i denne forskriften henholdsvis Nord-Norge (Finnmark, Troms og Nordland) og Sør-Norge.

Uten hensyn til hva som følger ellers av forskriften, kan geitemelkkvote, eller produksjon på slik kvote, ikke flyttes til kommuner uten geitemelkkvote fra før. Geitemelkkvoter kan heller ikke flyttes til kommunene Leksvik, Namsskogan, Røyrvik og Ås.

I kommuner som omfattes av tredje ledd kan grunnkvote bare konverteres fra geitemelk- til kumelkkvote.

§ 4. Disponibel kvote

Foretak som disponerer grunnkvote kan få beregnet disponibel kvote som grunnlag for melkeproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer. Foretakets disponible kvote kan baseres på flere grunnkvoter i ulike produksjonsregioner, men melkeproduksjon på den enkelte grunnkvote må skje i den produksjonsregionen der grunnkvoten er registrert.

Foretakets disponible kvote i et enkelt kvoteår utgjør grunnkvote multiplisert med forholdstall for disponibel kvote på 1,02 for kumelkkvote og 1,00 for geitemelkkvote. Kvoteåret for kumelk starter 1. mars. Kvoteåret for geitemelk starter 1. januar.

Disponibel kvote for et enkelt foretak eller fra en enkelt landbrukseiendom kan ikke overstige 400 000 liter kumelk eller 200 000 liter geitemelk. Foretak som hadde en høyere historisk leveringsrett etter forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk, får likevel videreført denne. For foretak som produserer både ku- og geitemelk, omregnes geitemelkkvote til kumelkkvote i forholdet 1:2.

Foretak som leier grunnkvote, kan ikke leie ut kvote. Eieren av en landbrukseiendom hvor grunnkvoten leies ut, kan ikke ha eierinteresser i foretak som disponere innleid grunnkvote for produksjon på denne eiendommen.

§ 5. Samdriftskvote

Foretak som disponerer flere grunnkvoter, kan få beregnet samdriftskvote som grunnlag for melkeproduksjon på landbrukseiendommer i et enkelt kvoteår, så fremt hver enkelt landbrukseiendom som inngår i samdriften

1. har grunnkvote,
2. har forskjellige eiere,
3. helt eller delvis eies eller forpaktes av samdriftsdeltakeren, og
4. har en avstand til driftssenteret som ikke overstiger 17 km målt langs vei.

Dersom vilkårene i første ledd er oppfylt, beregnes samdriftens kvote ved at grunnkvotene på de enkelte landbrukseiendommer slås sammen, og deretter multipliseres med forholdstall som nevnt i § 4 annet ledd.

Samdriftskvoten kan ikke overstige 750 000 liter. Samdrifter som hadde en høyere historisk leveringsrett etter forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk får likevel videreført denne. For samdrifter godkjent etter 1. juli 2004 kan samdriftskvoten maksimalt utgjøre summen av 5 enkeltkvoter innenfor de begrensninger som framgår av første ledd.

Samdriftsdeltakerne kan verken leie ut eller inn grunnkvote.

§ 6. Lokalforedlingskvote

Ethvert foretak som produserer melk som foredles på, eller i nærheten av, den landbrukseiendommen der melken produseres, kan få beregnet en lokalforedlingskvote på 400 000 liter melk, fratrukket eventuell grunnkvote som foretaket disponerer.

Dersom flere foretak leverer melk til samme foredlingsforetak, kan maksimal lokalforedlingskvote for foretakene til sammen utgjøre 750 000 liter melk fratrukket summen av grunnkvotene som foretakene disponerer. Hvert enkelt foretak kan likevel ikke produsere mer enn 400 000 liter melk.

Samdrifter som produserer melk som foredles på, eller i nærheten av, den landbrukseiendommen der melken produseres, kan få beregnet en lokalforedlingskvote på 750 000 liter melk, fratrukket summen av de grunnkvoter som inngår i samdriftskvoten.

§ 7. *Leveranse som utløser overproduksjonsavgift*

Ved leveranse ut over disponibel kvote, samdriftskvote eller lokalforedlingskvote, jf. § 4, § 5 og § 6, ilegges den ansvarlige overproduksjonsavgift etter gjeldende forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på melk. Som leveranse ut over kvote, regnes også leveranse fra dyr som melkeproduksjonsforetaket ikke disponerer på varig basis.

Dersom flere foretak har felles eierinteresser eller samarbeider om melkeproduksjon i en slik grad at de må anses å ha økonomiske interesser i samme produksjon (driftsfellesskap), skal den ansvarlige svare avgift for det enkelte foretaks leveranse utover kvote i samsvar med første ledd. Dersom leveransene fra foretakene i driftsfellesskapet samlet sett overskrider produksjonstakene i § 4 tredje ledd, svares avgiften for den overskytende delen, med mindre avgiftsberegning etter første punktum resulterer i en høyere avgift. Har ett eller flere av foretakene fått beregnet samdriftskvote, legges i stedet et produksjonstak på 750 000 liter til grunn for avgiftsberegning etter dette ledd. Økonomiske interesser i samme produksjon skal alltid anses å foreligge dersom forholdet er endelig konstatert av landbruksmyndighetene i medhold av forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.

Dersom melken produseres på fellesbeite/-seter i beitesesongen, fordeles leveransen forholdsmessig, som om produksjonen fant sted i deltakernes egne fjøs.

Omsatt foredlet melkeprodukt etter § 6 omregnes til liter levert melk i samsvar med vedlegg 1.

§ 8. *Omsetning av kvote*

Eier av landbrukseiendom kan selge hele eller deler av eiendommens grunnkvote. Inntil 50 % av kvotemengden som ønskes solgt, kan avhendes til kjøpere som eier landbrukseiendom innenfor samme produksjonsregion, jf. § 3. Den resterende delen skal selges til staten for kr 3,50 pr. liter.

Staten kan selge kvote til eier av landbrukseiendom med grunnkvote. Slik kvote kan også selges til eier av landbrukseiendom som har kjøpt kvote privat på mer enn 30 000 liter kumelkkvote eller 15 000 liter geitemelkkvote.

Ved etterspørselsoverskudd fordeles tilgjengelig kvote likt mellom kjøperne, begrenset oppad til innmeldt mengde.

Ved kjøp av kvote fra staten betales det kr 3,50 pr. liter samt et gebyr på kr 200.

Ved kjøp av kvote avsatt til særskilte formål gjelder egne vilkår fastsatt i jordbruksoppgjøret.

§ 9. *Administrasjon*

Kvotordningen for melk forvaltes av Statens landbruksforvaltning, som kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av denne forskriften. Alle endringer i kvoteforhold skal forhåndsgodkjennes av Statens landbruksforvaltning og gis virkning fra påfølgende kvoteår. Søknad om endring kan avvises dersom søkeren mangler samtykke fra berørte tredjeparter.

Frister for innmelding av endringer i kvoteforholdet er:

	<i>Kumelkkvote</i>	<i>Geitemelkkvote</i>
Salg og leie av kvote	1. oktober	1. august
Kjøp av kvote	1. desember	1. oktober
Øvrige endringer i kvoteforholdet	1. februar	1. desember

§ 10. *Opplysningsplikt og kontroll*

Foretak som får beregnet kvote plikter å gi alle opplysninger som Statens landbruksforvaltning finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at vilkårene for kvoteberegningen er oppfylt, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og optegnelser som vedkommer kvoteordningen. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Det kan foretas stedlig kontroll på de landbrukseiendommer foretaket disponerer.

§ 11. *Klage*

Vedtatt fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Klagenemnda for kvoteordningen for melk etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

Klagenemnda oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet og skal bestå av fire medlemmer. To av klagenemndas medlemmer oppnevnes etter forslag fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

§ 12. *Dispensasjon*

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra § 5, § 6, § 8 annet ledd og § 9 annet ledd, samt § 14.

§ 13. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012. Fra samme tid oppheves forskrift 7. januar 2003 nr. 14 om kvoteordningen for melk og forskrift 24. juni 2003 nr. 777 om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk.

§ 14. Overgangsbestemmelse

Dersom melkeproduksjonen på en grunnkvote opphørte før 1. januar 2011, må produksjonen på denne kvoten gjenopptas på den landbrukseiendom kvoten tilligger i minimum to år før produksjonen kan flyttes til en annen landbrukseiendom. Som opphørstidspunkt regnes datoen for den siste leveransen i en sammenhengende leveranseperiode på minimum to år. For å oppfylle kravet til gjenopptakelse er det tilstrekkelig at det har vært to års sammenhengende leveranse fra landbrukseiendommen i løpet av de siste tre årene før produksjonen flyttes.

§ 15. Endringer i andre forskrifter

Fra det tidspunkt forskriften trer i kraft gjøres følgende endringer i andre forskrifter:

1. I forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket gjøres følgende endringer:

§ 4a annet ledd skal lyde:

Foretak som eies helt eller delvis av deltaker i samdrift som nevnt i forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk § 5 kan:

- gis tilskudd til husdyr for andre dyreslag enn de samdriftsforetaket disponerer, så fremt det ikke foreligger felles økonomiske interesser (driftsfellesskap) i husdyrproduksjonene.
- gis areal- og kulturlandskapstilskudd etter § 5 første ledd for det grovfôrarealet foretaket disponerer til husdyrhold som nevnt i bokstav a, så fremt det ikke foreligger felles økonomiske interesser (driftsfellesskap) i grovfôrproduksjonene.
- gis areal- og kulturlandskapstilskudd etter § 5 første ledd for det grovfôrarealet foretaket disponerer og som beites av samdriftsforetakets dyr.

§ 7 annet ledd skal lyde:

Ut over det som følger av første ledd, kan det gis tilskudd til foretak som:

- disponerer husdyr som beiter.
- disponerer husdyr av storferaser som defineres som bevaringsverdige. Tilskuddet kan gis dersom husdyret er registrert i Kuregisteret ved Norsk genressurscenter.
- disponerer husdyr i melkeproduksjon. Melkeproduksjonen må drives i henhold til forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk.
- disponerer økologiske husdyr eller husdyr under omstilling til økologisk produksjon. Produksjonen må drives i henhold til forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler.
- disponerer ammeku i spesialisert kjøttfeproduksjon.

2. I forskrift 8. november 2006 nr. 1227 om tilskot til avløyning skal § 4a annet ledd lyde:

Foretak som blir eidd heilt eller delvis av deltakar i samdrift som nemnt i forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk § 5, kan gjevast tilskot til avløyning for andre dyreslag enn dei som samdrifta disponerer, dersom det ikkje ligg føre sams økonomiske interesser (driftsfellesskap) i husdyrproduksjonane.

3. I forskrift 19. desember 2008 nr. 1490 om pristilskudd i landbrukssektoren skal § 5 lyde:

§ 5. Grunn- og distriktstilskudd for melk

Det kan gis grunntilskudd til produsent av geitmelk og distriktstilskudd til produsent av ku- og geitmelk, som i henhold til kvotemyndighetenes vedtak er produsert innenfor kvote fastsatt i medhold av forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk.

4. I forskrift 29. juni 1999 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk skal § 3 lyde:

§ 3. Overproduksjonsavgift på mjølk

For mjølk som blir omsett ut over disponibel kvote, samdriftskvotep eller lokalforedlingskvote¹ skal det i tillegg til omsetningsavgift svaras ei overproduksjonsavgift.

Satsen for overproduksjonsavgift for mjølk er 320 øre pr. liter kumjølk, og 320 øre pr. liter geitemjølk.

¹ Jf. forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk § 4, § 5 og § 6.

Vedlegg 1. Omregningsfaktorene ved lokal foredling av melk

Produktgrupper	Beskrivelse Gjelder både ku- og geitemelk	Omregningsfaktorer
1. – Smør	Smør kjernet av fløte/rømme.	21,6
2. – Brunost og helfet brunost, Tinn-type	– Brunost kokt av myse etter ysting av hmelk og tilsatt under 30 % melk.	11,0

<i>Produktgrupper</i>	<i>Beskrivelse</i> <i>Gjelder både ku- og geitemelk</i>	<i>Omregningsfaktorer</i>
	– Fast og halvfast hvitost	
3.	– Seterrømme	10,0
4.	– Helfet brunost	8,5
	– Brunost med melk	
5.	– Bløt hvitost	7,5
6.	– Smørbar ost	5,0
	– Rømmegrøt	
7.	– Gomme	3,0
	– Ostekake	
8.	– Melk	1,0
	– Spesialprodukt	
9.	– Iskrem laget av egen melk og fløte.	2,0
10.	– Iskrem laget av egen melk og innkjøpt fløte.	0,35

23. des. Nr. 1503 2011

Forskrift om endring i forskrift om gebyr og avgift i forbindelse med akvakulturvirksomhet

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 23. desember 2011 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 26. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 21. desember 2001 nr. 1597 om gebyr og avgift i forbindelse med akvakulturvirksomhet gjøres følgende endring:

§ 3 andre ledd skal lyde:

For hver lokalitet til produksjon av matfisk av laks, ørret og regnbueørret hvor klarert biomasse er fra og med 1561 til og med 3119 tonn, i Troms og Finnmark fra og med 1801 til og med 3599 tonn, betales en tilleggsavgift på kr 6700,-. For hver lokalitet til produksjon av matfisk av laks, ørret og regnbueørret hvor klarert biomasse er lik eller større enn 3120 tonn, i Troms og Finnmark lik eller større enn 3600 tonn, betales en tilleggsavgift på kr 11 000,-.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

28. des. Nr. 1504 2011

Forskrift om endring i forskrift om skips navn, kjenningssignal og hjemsted mv.

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 28. desember 2011 med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister § 3, jf. delegeringsvedtak 14. juni 2002 nr. 540, lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 5 fjerde ledd, § 7, § 8, § 9 og § 11 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 6. oktober 1972 nr. 2, samt delegeringsvedtak 6. november 1972 nr. 4694 og delegeringsvedtak 10. november 1972 nr. 4695. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 27. juni 2002 nr. 754 om skips navn, kjenningssignal og hjemsted mv. gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift 27. juni 2002 nr. 754 om skips navn, kjenningssignal, merking og hjemsted mv.

§ 1 skal lyde:

Denne forskriften gjelder norske skip og, så langt den passer, innretninger som nevnt i sjøloven § 33, § 39 og § 507.

Nåværende § 3 oppheves.

Nåværende § 4 blir § 3.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Skipsnavn

Ethvert skip skal ha navn som bestemmes av eieren. Navnet innføres i registeret med latinske bokstaver.

Skriftlig søknad om navneattest etter sjøloven § 7, fremlegges for Sjøfartsdirektoratet, som skal påse at det ikke finnes:

- a) registrerte skip, jf. sjøloven § 11 annet ledd
- b) navneattest nyere enn 5 år som ikke er fremlagt til registrering, eller
- c) navnereservasjon nyere enn 5 år,

på det valgte navnet eller navn som ortografisk eller fonetisk er egnet til å forveksles med dette navnet.

Selv om det i norsk internasjonalt skipsregister finnes andre skip med samme navn, er dette ikke til hinder for at navnet registreres i norsk internasjonalt skipsregister slik:

- a) eksisterende skip som innføres i registeret kan beholde det navn det har,
- b) nybygg kan få samme navn som eksisterende skip i registeret hvis rederiet i løpet av de 5 siste år har anvendt navnet i norsk eller utenlandsk skipsregister.

Anmeldelse til registrering eller melding om navneendring må skje innen 5 år fra attestens utstedelse for at denne skal anses gyldig.

For registrert skip som ikke skal ha navneattest, jf. sjøloven § 7 fjerde ledd, kan endring av navn meddeles direkte til registerførerene.

Navn tildelt skip i norsk ordinært skipsregister etter sjøloven § 11, skal ikke være til hinder for navn tildelt skip i norsk internasjonalt skipsregister. Navn tildelt skip i norsk internasjonalt skipsregister skal ikke være til hinder for navn tildelt skip i norsk ordinært skipsregister.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Kjenningssignal

Skip som skal registreres skal tildeles kjenningssignal. Det samme gjelder skip under 15 meter som skal ha offentlig sertifikat og fiske- og fangstfartøy mellom 10,67 og 15 meter. Kjenningssignalet tildeles av Sjøfartsdirektoratet.

Skipets kjenningssignal beholdes uendret så lenge skipet ikke er gått tapt, hugget opp, ikke er omregistrert mellom norsk ordinært skipsregister og norsk internasjonalt skipsregister, eller ikke er å anse som norsk, jf. sjøloven § 28 og NIS-loven § 2.

Ved ny registrering i norsk register innen 5 år etter at fartøyet ble slettet for registrering i annet lands register eller for fartøy under 15 meter som er blitt frivillig slettet, kan samme kjenningssignal tildeles dersom dette ikke er tatt i bruk på nytt.

§ 6 skal lyde:

§ 6. IMO identifikasjonsnummer

Skip med en bruttotonnasje på 100 og derover skal være utstyrt med et IMO identifikasjonsnummer for skip. Unntatt fra denne bestemmelse er lektere, fiske- og fangstfartøy, fritidsbåter samt innretninger som nevnt i sjøloven § 33 og § 39.

For nye skip formidles IMO identifikasjonsnummer av Sjøfartsdirektoratet samtidig med tildeling av kjenningssignal. Skip som innføres fra utlandet, og som av utenlandsk myndighet er gitt et IMO identifikasjonsnummer, beholder dette uendret.

IMO identifikasjonsnummer skal følge skipet uendret selv om skipet skifter navn eller eier. Identifikasjonsnummeret skal inntas i skipets nasjonalitetsbevis, målebrev og sertifikater utstedt i medhold av skipssikkerhetsloven, samt innhugges i skipet på samme måte som kjenningssignalet.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Hjemsted

Ved innføring i skipsregistrene skal eier, med de begrensningene som er fastsatt i sjøloven § 8 tredje ledd, velge mellom hjemsteder som er godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

Nåværende § 9 blir § 8.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Merking

Skip som innføres i Skipsregistrene skal ha navnet merket forut og akter, synlig fra begge sider av fartøyet. Akter skal også navnet på hjemstedet merkes. Bokstavene skal være lett leselige og minst 15 centimeter høye. For fartøy under 15 meter skal navnet merkes godt synlig fra begge sider av fartøyet. Bokstavene skal være lett leselige og minst 6 centimeter høye.

Kjenningsignal og IMO identifikasjonsnummer skal varig merkes.

For fartøy under 15 meter skal kjenningsbokstavene i tillegg merkes utvendig på skroget, slik Sjøfartsdirektoratet spesifiserer ved tildeling.

Merking av kjenningsignal og IMO identifikasjonsnummer:

- a) Merkingen skal foretas ved innhugging, påsveising eller kjøring i en dekkshjelke, lukekarm, skott eller annet passende sted om bord. Merkingen skal ikke anbringes på en plate som kan fjernes. Innhuggingene skal til enhver tid være malt med en kontrastfarge.
- b) IMO identifikasjonsnummeret skal merkes som kjenningssignalet og plasseres i kjenningssignalet umiddelbare nærhet. Det skal være mellomrom mellom bokstav- og tallrekken.
- c) I fartøyer som Internasjonal konvensjon om måling av fartøyer, 1969 er gjort gjeldende for, skal hvert enkelt lasterom/lastetank merkes permanent med bokstavene CC som skal være plassert slik at de er godt synlige.
- d) Når skip som har vært underlagt tidligere tonnasjebestemmelser går over til å følge Internasjonal konvensjon om måling av fartøyer, 1969 skal tonnasjemerkene uthugges.
- e) Merkingen skal ha følgende dimensjoner:
 - 1) For fartøyer med lengde (L) < 24 meter: Høyde på bokstav og tall 6 cm, tykkelse 1 cm og innbyrdes avstand 1,5 cm.
 - 2) For fartøyer med lengde (L) ≥ 24 meter: Høyde på bokstav og tall 12 cm, tykkelse 1,5 cm og innbyrdes avstand 3 cm.
 - 3) Bokstavene CC for merking av lasterom/lastetank skal være 10 cm høye.

Melding om hvor kjenningsignal og IMO identifikasjonsnummer er innhugd, sendes Sjøfartsdirektoratet. For skip hvor kontrollen er delegert sendes meldingen til classeselskapet.

Nåværende § 11 oppheves.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Salg av skip til utlandet, uthugging av kjenningsignal, innleving av dokumenter

Når et skip selges til utlandet eller skifter mellom NIS og NOR register skal kjenningssignalet uthugges ved at en strek hugges over signalet. IMO identifikasjonsnummer skal ikke uthugges.

Skal skipet overtas i norsk havn, skal rederiet innlevere skipets nasjonalitetsbevis, målebrev, sertifikat om forsikring eller annen økonomisk sikkerhet for ansvar for skade ved oljesøl eller bunkeroljesøl samt øvrige norske skipspapirer og bekreftelse på at kjenningssignalet er uthugget, til Sjøfartsdirektoratet.

Skjer overleveringen i utenlandsk havn, skal ovennevnte dokumenter innleveres til vedkommende norske utenriksstasjon.

Internasjonale sikkerhetsattest for utstyr, konstruksjon og radio samt internasjonalt lastelinjesertifikat kan overlates ny eier når det er gitt en påtegning om ugyldighet på grunn av overføring til fremmed stats flagg av Sjøfartsdirektoratet, norsk utenriksstasjon eller autorisert klasseinstitusjon.

Nåværende § 13 blir § 11.

§ 12 oppheves.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2012.

28. des. Nr. 1505 2011

Forskrift om endring i forskrift om krav til teknisk standard for flytende akvakulturanlegg (NYTEK-forskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 28. desember 2011 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 12 og § 24. Kunngjort 10. januar 2012 kl. 15.00.

I

I forskrift 16. august 2011 nr. 849 om krav til teknisk standard for flytende akvakulturanlegg (NYTEK-forskriften) gjøres følgende endring:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Akkrediterte inspeksjonsorganer må tilfredsstillere krav til uavhengighetstype A etter NS-EN ISO/IEC 17020. Akkrediterte inspeksjonsorganer som utfører fortøyningsanalyse må tilfredsstillere krav til uavhengighetstype C etter NS-EN ISO/IEC 17020.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

8. des. Nr. 1512 2011

Forskrift om endring i forskrift om opptak til studier ved Universitetet i Tromsø

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Universitetet i Tromsø 8. desember 2011 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–6. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 12. desember 2008 nr. 1569 om opptak til studier ved Universitetet i Tromsø gjøres følgende endring:

§ 19 skal lyde:

§ 19. Opptak og rangering av søkere til forkurs for ingeniørutdanning

For opptak til forkurs til ingeniørutdanning må søkere ha:

- a) fullført og bestått VG1 og VG2 fra andre studieretninger i videregående skole enn studieforberedende retninger, eller
- b) godkjent fagbrev eller svenneprøve, eller
- c) generell studiekompetanse, eller
- d) fylt minst 23 år, fullført grunnskole og minst 5 års arbeidserfaring tilsvarende heltid, eventuelt en kombinasjon av arbeidserfaring og utdanning fra videregående skole på til sammen 5 år.

Søkere rangeres etter følgende kriterier:

- a) Ved opptak til forkurs rangeres søkerne etter oppnådde karakterpoeng. Karakterpoeng består av gjennomsnittet av karakterene i fag på høyeste nivå, multiplisert med 10. Søkere som har utdanning der karakterskalaen ikke er identisk med norsk videregående skole, rangeres i forhold til øvrige søkere ved hjelp av en skjønsmessig vurdering.
- b) Det gis tilleggspoeng for inntil 3 års relevant praksis utover minstekravet med 0,3 poeng per måned fulltids praksis. Relevant praksis er lønnet arbeid, militærtjeneste, siviltjeneste, omsorgsarbeid i hjemmet og skolegang.
- c) Det gis 3 tilleggspoeng for fag- eller svenneprøve.

II

Endringen trer i kraft 8. desember 2011.

15. des. Nr. 1513 2011

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 15. desember 2011 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 3–4 første ledd. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova gjøres følgende endringer:

Ny § 1–15 skal lyde:

§ 1–15. Godkjenning innan vidaregåande opplæring av tidlegare bestått opplæring i Noreg eller i utlandet

Ein elev som tidlegare har bestått eit fag som er det same faget, eller som er likeverdig med eller meir omfattande enn eit fag etter læreplanverket, skal få godkjenning for dette som bestått fag etter læreplanverket. Dette gjeld anten det aktuelle faget er bestått i Noreg eller i utlandet. Eleven må søkje rektor om slik godkjenning, og må sjølv leggje fram den nødvendige dokumentasjonen.

Ein elev som har gjennomført og bestått eit opplæringsår i utlandet på nivå med norsk Vg1 og/eller Vg2, kan søkje fylkeskommunen om å få denne opplæringa godkjend som ein del av norsk vidaregåande opplæring. Denne ordninga gjeld for alle utdanningsprogramma. Fylkeskommunen skal vurdere søknaden og gje godkjenning når innhaldet i opplæringsåret i utlandet er likeverdig med eller meir omfattande enn opplæringa etter læreplanverket. Opplæringsåret i utlandet må ha hovudvekta på den fagkrinsen ein finn i det tilsvarande norske opplæringsåret, men det er ikkje krav om at den utanlandske opplæringa inneheld alle dei einskilde faga i det aktuelle utdanningsprogrammet. Søkjaren må leggje fram nødvendig dokumentasjon på den utanlandske opplæringa. Fylkeskommunen kan gje tilsegn om godkjenning på vilkår før eleven dreg til utlandet.

Avgjerd etter første og andre ledd er enkeltvedtak som det kan klagast på til fylkesmannen.

Overskriften til § 1–12 skal lyde:

Fritak frå opplæring i kroppsøving

§ 1–12 første ledd oppheves.

§ 1–13 første ledd oppheves. Annet ledd blir nytt første ledd og skal lyde:

Reglane i § 1–10, § 1–11, § 1–12 og § 1–15 gjeld også for privatistar og for vaksne som følgjer vidaregåande opplæring spesielt organisert for dei. Fylkeskommunen gjer enkeltvedtak om godkjenning etter § 1–15.

§ 1–13 tredje og fjerde ledd blir nytt annet og tredje ledd.

II

I forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til privatskolelova gjerdes følgende endringer:

Overskriften til kapittel 5A skal lyde:

Kapittel 5A. Fritak frå opplæring og godkjenning av tidlegare bestått opplæring

Ny § 5a–3 skal lyde:

§ 5a–3. *Godkjenning innan vidaregåande opplæring av tidlegare bestått opplæring i Noreg eller i utlandet*

Ein elev som tidlegare har bestått eit fag som er det same faget, eller som er likeverdig med eller meir omfattande enn eit fag etter læreplanen for skolen, skal få godkjenning for dette som bestått fag etter læreplanen. Dette gjeld anten det aktuelle faget er bestått i Noreg eller i utlandet. Eleven må søkje dagleg leiar om slik godkjenning, og må sjølv leggje fram den nødvendige dokumentasjonen.

Ein elev som har gjennomført og bestått eit opplæringsår i utlandet på nivå med norsk Vg1 og/eller Vg2, kan søkje dagleg leiar om å få denne opplæringa godkjend som ein del av norsk vidaregåande opplæring. Denne ordninga gjeld for alle utdanningsprogramma. Dagleg leiar skal vurdere søknaden og gje godkjenning når innhaldet i opplæringsåret i utlandet er likeverdig med eller meir omfattande enn opplæringa etter læreplanen. Opplæringsåret i utlandet må ha hovudvekta på den fagkrinsen ein finn i det tilsvarende norske opplæringsåret, men det er ikkje krav om at den utanlandske opplæringa inneheld alle dei einskilde faga i det aktuelle utdanningsprogrammet. Søkjaren må leggje fram nødvendig dokumentasjon på den utanlandske opplæringa. Dagleg leiar kan gje tilsegn om godkjenning på vilkår før eleven dreg til utlandet.

Avgjerd etter første og andre ledd er enkeltvedtak som det kan klagast på til fylkesmannen.

§ 5A–2 første ledd oppheves og overskriften endres til:

Fritak frå opplæring i kroppsøving

III

Endringene i punkt I og II trer i kraft 1. august 2012.

20. des. Nr. 1514 2011

Forskrift om vannrutsjebane

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 20. desember 2011 med hjemmel i lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker § 2 tredje ledd og § 3 jf. delegeringsvedtak 1. desember 2011 nr. 1173. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

1. Generelt

1.1 *Definisjoner, formål og gyldighetsområde*

1.1.1 *Definisjoner*

1.1.1.1 Forskrift om vannrutsjebane benevnes i det etterfølgende som «forskriften». Lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker benevnes «tivoliloven» og forskrift 15. mai 1992 nr. 339 til lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker benevnes «tiveliforskriften».

1.1.1.2 Utgår

1.1.1.3 Utgår

1.1.1.4 Vannrutsjebane med fallhøyde fra sitteflate ved påstigning til vannspeil i landingsbasseng eller i integrert bremsesone større enn 2,0 m, med eller uten skliinnretninger er i det etterfølgende benevnt som «vannrutsjebane» eller bare «bane».

1.1.1.5 Følgende innretninger er unntatt fra tivoliloven og kan omfattes av annen lovgivning:

– Vannrutsjebane med mindre fallhøyde enn 2,0 m.

1.1.2 *Formål*

1.1.2.1 Forskriftens formål er å sikre at vannrutsjebanene er forsvarlig konstruert, oppført, vedlikeholdt og drevet. Forskriften er rettet mot sikkerhet for de personer som benytter innretningene (passasjerer), publikum rundt innretningene og for personalet som monterer, vedlikeholder og driver innretningene.

1.1.2.2 Forskriften fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen, dens plassering og drift. Hvor forskriften ikke gir detaljerte krav med hensyn til dimensjonering, materialer eller arbeidsutførelse, skal anerkjente normer og god praksis følges.

1.1.2.3 Forskriftene skal ikke være til hinder for at det kan brukes andre konstruksjons-, beregnings- og driftsmåter enn angitt.

Forutsetningene for unntak er at:

- prosjektering, beregning og utførelse forestås av fagfolk med inngående teoretisk og praktisk innsikt og erfaring.
- det påvises teoretisk, erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til konstruksjonens bæreevne, bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i forskriften.
- unntak angis i beregningene eller i dokumentasjonen for øvrig.

1.1.3 *Gyldighetsområde*

1.1.3.1 Forskriften er utarbeidet med hjemmel i tivililoven og tiviliforskriften.

1.1.3.2 I tillegg til kravene i forskriften gjelder også krav satt i andre relevante lover og forskrifter, blant annet skal tillatelse til bygging av vannrutsjebane være gitt i henhold til lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). Krav satt i forskriften forholder seg kun til tivililoven.

1.1.3.3 Utgår.

1.1.4 *Avvik fra forskriften*

1.1.4.1 Det kan angis tilleggskrav i forbindelse med utstedelse av sikkerhetsmessig godkjenning dersom Park- og tivilitilsynet vurderer dette som nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som andre forskrifter eller forskriften her har som intensjon.

1.1.4.2 Alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som andre forskrifter og forskriften her har som intensjon kan aksepteres. Sikkerhetsmessig godkjenning kan bli inndratt dersom senere informasjon viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.

1.1.4.3 Park- og tivilitilsynet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra forskriften her.

2. *Godkjenning og kontroll*

2.1 *Generelt*

2.1.1 *Sikkerhetsmessig godkjenning*

2.1.1.1 Før en vannrutsjebane som omfattes av tivililoven kan settes i drift, skal det foreligge en skriftlig sikkerhetsmessig godkjenning utstedt av Park- og tivilitilsynet.

2.1.1.2 Vannrutsjebane som omfattes av tivililoven skal bygges, monteres og prøves under tilsyn av Park- og tivilitilsynet, jf. punkt 1.1.1.3.

2.1.1.3 Park- og tivilitilsynet skal utføre tilsyn og kontroll og eventuelt gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av bestemmelser gitt i tivililoven.

2.1.1.4 Vedtak truffet av Park- og tivilitilsynet kan påklages til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

2.1.2 Krav om å bruke kvalifiserte konstruktører, fabrikanter etc.

2.1.2.1 Planlegging, konstruksjon og beregning av vannrutsjebane som omfattes av tivililoven skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeid av denne art.

2.1.2.2 Verksteder, entreprenører, elektriske installasjonsfirma etc., skal være kvalifisert og inneha de nødvendige autorisasjoner for det arbeidet de skal utføre, eller de kan engasjere konsulenter eller institusjoner med den nødvendige fagkunnskap i konstruksjon, planlegging, arbeidsutførelse og kontroll.

2.1.2.3 Utførende verksteder skal ha etablert et system for å sikre at kvaliteten av de leverte produkter blir i overensstemmelse med de godkjente tegninger og spesifikasjoner. Sveising av viktige styrkedeler skal bare utføres av sertifiserte sveisere.

2.1.2.4 Valg av konstruktører, fabrikanter og entreprenører kan underkjennes av Park- og tivilitilsynet.

2.1.3 *Søknad om sikkerhetsmessig godkjenning*

2.1.3.1 Sikkerhetsmessig godkjenning gjelder for ett kalenderår, dvs. fra 1. januar til 31. desember.

2.1.3.2 For vannrutsjebane som ikke har hatt sikkerhetsmessig godkjenning tidligere, skal følgende innsendes (både nye og brukte vannrutsjebaner):

- Utfylt søknadsskjema, blankett TIV-03, jf. vedlegg 2

- Kopi av forsikringspolise vedrørende ansvarsforsikring
 - Åpningstider
 - Teknisk dokumentasjon og instruksjer i henhold til punkt 2.2.
- 2.1.3.3 I god tid før drift igangsettes hvert år skal det søkes om sikkerhetsmessig godkjenning.
- 2.1.3.4 Medio november hvert år sender Park- og tivolitilsynet forenklet søknadsskjema for kommende år for vannrutsjebane som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning. Vedlagt søknadsskjemaet følger skjema for årsrapport vedrørende drift og vedlikehold av vannrutsjebanen for foregående år.
- 2.1.3.5 For vannrutsjebane som tidligere har hatt sikkerhetsmessig godkjenning skal følgende innsendes:
- Avkrysset og underskrevet søknadsskjema, blankett TIV-02, jf. punkt 2.1.3.4
 - Kopi av forsikringspolise for ansvarsforsikring i henhold til tivolilovens § 7
 - Utfylt årsrapport vedrørende drift og vedlikehold for siste år, vedlegg 5
 - Ved ny driftsleder; utfylt blankett TIV-1.6 «Registrering av driftsleder for fornøylesinnretning» for registrering av driftsleder for vannrutsjebanen, jf. vedlegg 3
 - Åpningstider.
- 2.2 *Dokumentasjon*
- 2.2.1 *Tegninger og beregninger*
- 2.2.1.1 Før en vannrutsjebane bygges/monteres, skal det foreligge godkjent dokumentasjon for vannrutsjebanen.
- 2.2.1.2 Eier er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Park- og tivolitilsynet i rett tid.
- 2.2.1.3 Følgende dokumentasjon skal foreligge:
1. Tegninger i målestokk 1:100 eller større, som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til startplattform og utstigning, atkomst, de områder der publikum skal bevege seg, samt beskrivelse av hvordan atkomsten skal fungere. Rekkverk og dimensjoner for inn- og utstigningsområder skal målsettes.
 2. Tegninger i målestokk 1:20 eller større av vannrutsjebanens profil. Dersom profilet endres langs banen skal det foreligge en profiltegning for alle ekstremprofiler samt tegninger og beskrivelse av hvordan overgangen mellom profilene er utformet. Tegningene skal målsettes.
 3. Plantegninger i vertikal- og horisontalplanet over vannrutsjebanens linjeføring med inntegning av opplagerpunkter og nærliggende bygningsdeler. Vannrutsjebanens totale lengde, totale høydeforskjell mellom startsete og vannspeil i landingsbasseng/bremsezone, gjennomsnittlig helning og maksimal helning skal oppgis.
 4. Prinsipptegning av overgang mellom baneprofil og bærende konstruksjoner, samt beskrivelse av hvordan overgangen skal fungere (innspenningsgrad).
 5. Dersom publikum bringes mer enn 2,0 m over omliggende bakkenivå, skal det foreligge styrkeberegninger av bærende konstruksjoner.
 6. Styrkeberegninger av omliggende konstruksjoner som er påført vesentlige belastninger fra vannrutsjebanen (for eksempel ved opphengning av banen i tak eller vegger).
 7. Styrkeberegninger eller prøveprotokoll av utført prøvebelastning av baneprofilet (for vannrutsjebane som ikke ligger mot bakken).
 8. Tillatelse til tiltak fra lokalt byggesaks kontor for bygging av utendørs vannrutsjebane
 9. Rapport etter risikoanalyse for større «ikke godt utprøvde» vannrutsjebaner. Konferer med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
- 2.2.1.4 Dersom det foreligger samsvarserklæringer eller sertifikater fra uavhengige kompetente organ som bekrefter at vannrutsjebanen er konstruert og bygget i henhold til relevante standarder, kan dette erstatte deler av dokumentasjon listet i 2.2.1.3. Konferer med Park- og tivolitilsynet i hvert enkelt tilfelle.
- 2.2.1.5 Stålmateriale fra lager eller verk skal ha verksattest eller bedre dokumentasjon etter gjeldende relevante standarder. Verksattest skal foreligge hos produsent, og skal på forlangende sendes til Park- og tivolitilsynet.
- 2.2.1.6 Ved større reparasjoner og ombygginger skal dokumentasjon for det utførte arbeidet sendes Park- og tivolitilsynet.
- 2.2.1.7 Vannrutsjebane skal leveres med leverandørens håndbok for drift og vedlikehold av vannrutsjebanen. Denne skal inneholde nødvendige instruksjer for vedlikehold og drift. Håndboken skal være på engelsk eller på norsk og være tilgjengelig hos eieren samtidig med vannrutsjebanen. Kopi av håndboken skal på forlangende sendes Park- og tivolitilsynet.
- 2.3 *Tilsyn og kontroll*
- 2.3.1 *Generelt*
- 2.3.1.1 Tilsynet med vannrutsjebane er basert på at eieren til enhver tid har ansvaret for at vannrutsjebanen blir montert, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene og vannrutsjebanens leverandør. For å ivareta dette ansvaret må eieren ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.

- 2.3.1.2 Park- og tivolitilsynets oppgave består i å følge opp at eieren ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon og revisjoner (besiktelser) av vannrutsjebanene. Revisjonene omfatter gjennomgang av den tekniske installasjon, rutiner for drift og vedlikehold, samt eiers beredskap med hensyn til evakuering, brann, skader og ulykker.
- 2.3.2 *Dokumentasjonsgjennomgang*
- 2.3.2.1 Før en ny vannrutsjebane kan settes i drift, skal all vesentlig dokumentasjon i henhold til punkt 2.2.1.3 være gjennomgått av Park- og tivolitilsynet.
- 2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av vannrutsjebane med sikkerhetsmessig godkjenning, skal eieren på forhånd sende inn tegninger og tekniske data for endringene for gjennomgang.
- 2.3.2.3 Oversikt over den dokumentasjon som danner grunnlaget for vurdering av anlegget sammenfattes i brev etter førstegangstilsyn fra Park- og tivolitilsynet.
- 2.3.3 *Førstegangstilsyn*
- 2.3.3.1 Park- og tivolitilsynet vil utføre besiktelser under installasjon av nye vannrutsjebaner, og etter reparasjon og endringer av eksisterende vannrutsjebaner i den grad dette blir funnet påkrevet.
- 2.3.3.2 Eieren plikter å gi melding til Park- og tivolitilsynet om avvik fra den godkjente dokumentasjon, samt om uregelmessigheter som oppstår under konstruksjon av vannrutsjebanen.
- 2.3.3.3 Før en vannrutsjebane settes i drift, skal det gjennomføres et førstegangstilsyn av Park- og tivolitilsynet. Eieren plikter å gi melding i god tid – minst 14 dager – før vannrutsjebanen planlegges å settes i drift.
- 2.3.3.4 Før førstegangstilsynet utføres skal:
- eieren (eventuelt i samarbeid med leverandør) ha overbevist seg selv ved forsøk, prøver, målinger osv. om at de leverte deler fungerer tilfredsstillende. Dessuten skal de leverte deler være utført i henhold til gjeldende retningslinjer, og være i overensstemmelse med den innsendte dokumentasjon.
 - driftspersonell være opplært i alle aktuelle former for drift av vannrutsjebanen.
 - prøvedrift av vannrutsjebanen være utført.
- 2.3.3.5 Førstegangstilsynet omfatter:
- kontroll av ferdig vannrutsjebane i forhold til tegninger og spesifikasjoner
 - prøvekjøring
 - vurdering av trapper og gangveger for atkomst til vannrutsjebanen
 - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
 - gjennomgang av rednings-/evakueringsberedskap
 - gjennomgang av «Loggboken».
- Resultatene av førstegangstilsynet rapporteres skriftlig til eieren.
- 2.3.3.6 Dersom Park- og tivolitilsynets inspektør finner det forsvarlig etter besiktelsen utstedes midlertidig sikkerhetsmessig godkjenning for vannrutsjebanen på stedet.
- 2.3.4 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.4.1 Vannrutsjebane skal besiktes periodisk av Park- og tivolitilsynet med det intervallet Park- og tivolitilsynet bestemmer.
- 2.3.4.2 Periodiske besiktelser vil rette seg mot følgende punkter:
- om «Loggboken» inneholder de nødvendige dokumenter og at disse etterleves
 - om vannrutsjebanens drift og vedlikehold skjottes forsvarlig
 - vurdering av eiers beredskap med hensyn til evakuering, skader og ulykker
 - undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten
 - funksjonsprøving.
- 2.3.4.3 Park- og tivolitilsynet vil i tillegg til ordinære besiktelser av vannrutsjebanen foreta driftsinspeksjon av vannrutsjebane i fornøyelsesparker. Driftsinspeksjonen retter seg spesielt mot:
- om vakter og operatører skjøtter sine oppgaver
 - om inngjerding/avskjerming er tilstrekkelige
 - om køganger og dører/porter er hensiktsmessige
 - om publikum er tilstrekkelig sikret
 - om publikums oppførsel kan føre til farlige eller uønskede hendelser
 - om vannrutsjebanen er sikker generelt.
- 2.3.4.4 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftslederen eller eieren. Driftslederen eller den eieren bemyndiger, skal delta ved besiktelsen.
- 2.3.4.5 Dersom den periodiske besiktelsen avdekker feil, mangler, slitasje, skader, manglende styring og dokumentasjon av driften, eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer, og om nødvendig ny besiktelse eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. Dersom det påvises uakseptable forhold, kan Park- og tivolitilsynet gi pålegg om driftsstans inntil utbedring er foretatt. I graverende tilfeller kan sikkerhetsmessig godkjenning bli inndratt.
- 2.3.4.6 Resultatene fra den periodiske besiktelsen og eventuelle pålegg vil bli meddelt skriftlig til eieren.

- 2.3.5 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.5.1 Dersom særlige forhold tilsier det, kan Park- og tivolitilsynet på eierens bekostning utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved vannrutsjebanen blir tilfredsstillende ivaretatt.
- 2.3.5.2 Dersom Park- og tivolitilsynet har grunn til å anta at forholdene ved en vannrutsjebane ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom Park- og tivolitilsynets representant møter de personer som skal være til stede ved periodisk besiktelse og de punkter som periodiske besiktelser omfatter blir gjennomført, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av vannrutsjebanen.
- 2.3.5.3 Ved uhell og ulykker vil Park- og tivolitilsynet, i den grad det er nødvendig, utføre besiktelser av vannrutsjebanen uten økonomisk belastning for eieren.

3. Generelle bestemmelser

- 3.1 *Generelle krav*
- 3.1.1 *Generelt*
- 3.1.1.1 Vannrutsjebane som omfattes av forskriften skal konstrueres og bygges slik at publikum, personell for drift og vedlikehold og tredjeperson ikke utsettes for fare.
- 3.1.1.2 I forbindelse med planlegging bør den som har til hensikt å bygge eller anskaffe vannrutsjebane som dekkes av tivoliloven, rådslå med Park- og tivolitilsynet og innhente synspunkter på vannrutsjebanen ut fra sikkerhetsmessige forhold.
- 3.1.1.3 Ved konstruksjon av vannrutsjebane skal det legges vekt på at konsekvensen av enkeltfeil eller svikt av enkeltpersoner, vedlikehold, i rutiner, eller konstruksjon blir minst mulig og at større personskader eller dødsfall ikke skal kunne oppstå, herunder:
- at bærende deler er konstruert og utformet slik at opptredende spenninger blir minst mulige
 - at skarpe kanter, utstikkende deler og mulig kontakt med bevegelige deler unngås
 - at viktige konstruksjonsdetaljer er lett tilgjengelig for kontroll og vedlikehold
 - at det er innebygd redundans i størst mulig grad, spesielt i viktige bærende komponenter.
- 3.1.1.4 Vannrutsjebane skal konstrueres, dimensjoneres og prøves i henhold til NS-EN 1069. Vannrutsjebane skal i tillegg tilfredsstillende relevante norske standarder for belastninger, dimensjonering og materialer. Forskriften fastsetter utdypende krav og tilleggskrav til hvordan vannrutsjebane med tilhørende trapper, plattformer og gangveger skal utformes.
- 3.1.1.5 Vannrutsjebane av type 1, 2 eller 3 (jf. NS-EN 1069) som er plassert helt eller delvis i terreng, kan ha lavere vangehøyder enn fastsatt i NS-EN 1069 når den mulige fallhøyden ut av banen er mindre enn 0,5 m. Banens vangehøyde fra bunnen i banen skal ikke under noen omstendighet være lavere enn 10 cm.
- 3.1.2 *Fundamentering, opplagring og understøttelser*
- 3.1.2.1 Utendørs vannrutsjebane med faste fundament skal normalt stå på betongfundament som er ført minst 20 cm over terreng. Betongfundament i telefarlig grunn skal føres ned til telefri dybde.
- 3.1.2.2 Fundament skal utføres av frostsikker betong, minimum i kvalitet C35.
- 3.1.2.3 Betongfundament skal dimensjoneres og utføres i henhold til relevante gjeldende standarder. Fundamentflaten mot jord skal velges slik at konstruksjonen har en sikkerhet mot velting, løfting og glidning på minst 1,5.
- 3.1.2.4 Passivt jordtrykk skal ikke medregnes som stabiliserende kraft dersom det kan tenkes at den stabiliserende massen kan bli fjernet i forbindelse med graving eller ombygging.
- 3.1.2.5 Fjellfundament kan benyttes om fjellets egenskaper er slik at sikkerhet mot velting, løfting og glidning gitt i punkt 3.1.2.4 overholdes.
- 3.1.2.6 Ved bruk av fjellfundament skal den nødvendige forankringslengde for stålbolter i fjell som framkommer i henhold til punkt 3.1.2.4 være minst den dobbelte av tilsvarende forankringslengde i betong. Stålboltene skal korrosjonbeskyttes i overgangen mellom betong og fjell.
- 3.1.2.7 Vannrutsjebane som monteres innendørs i bygninger skal forankres forsvarlig i tilliggende konstruksjonselement som skal være dimensjonert for de krefter som virker fra vannrutsjebanen i tillegg til elementenes egentlige bærevirkning.
- 3.1.2.8 Festebolter innendørs skal være rustfrie. Bolter av stål skal være i syrefast utførelse.
- 3.1.2.9 Innfesting av vannrutsjebane i gulv eller vegger skal være slik at vann ikke kan trenge inn langs boltene.
- 3.1.2.10 Fotplater under søyler skal normalt ikke benyttes. Ved bruk av fotplater skal vann ikke kunne trenge inn under platene.
- 3.2 *Risikoanalyse*
- 3.2.1 *Omfang/anvendelse*
- 3.2.1.1 For vannrutsjebaner som er nye når det gjelder konstruksjon, plassering eller bruksområde, skal eieren som søker om godkjenning for vannrutsjebanen sørge for at det gjennomføres en

- risikoanalyse. Risikoanalysen kan med fordel utføres av eier i samarbeid med leverandør, jf. punkt 2.2.1.3.
- 3.2.1.2 Risikoanalysen skal omhandle alle hendelser som kan medføre risiko for publikum, personell, miljø/omgivelser og tredje person.
- 3.2.2 *Utførelse*
- 3.2.2.1 Risikoanalysen skal gjennomføres etter anerkjente relevante metoder.
- 3.2.2.2 Risikoanalysen skal vurdere farlige hendelser med beskrivelse av konsekvens og sannsynlighet for at hendelsen skal opptre.
- 3.2.2.3 Risiko er definert som [konsekvens] X [sannsynlighet].
- 3.2.2.4 I de tilfeller hvor risikoen er funnet uakseptabel, skal det iverksettes tiltak som medfører at risikoen blir akseptabel. Dette kan gjøres ved å redusere sannsynlighet for hendelsen eller å redusere hendelsens konsekvens.
- 3.2.2.5 I vedlegg 1 er det vist hvordan en forenklet risikoanalyse kan dokumenteres.
- 3.3 *Beregninger – Dimensjonering – Konstruksjon*
- 3.3.1 *Dimensjonerende laster*
- 3.3.1.1 Ved dimensjonering av bærende konstruksjonsdeler skal det tas hensyn til alle relevante laster.
- 3.3.1.2 I tillegg til bærende konstruksjonsdeler i selve vannrutsjebanen skal også tilleggende bærende konstruksjonsdeler som benyttes for bæring av banen dimensjoneres for relevante laster inklusive lastene fra vannrutsjebanen.
- 3.3.1.3 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den mest ugunstige lastvirkning som kan forekomme ved kombinasjon av alle relevante laster.
- 3.3.1.4 Ved dimensjonering etter norsk standard skal lastene multipliseres med relevante lastkoeffisienter og kombineres i relevante lastkombinasjoner etter NS 3479.
- 3.3.1.5 Ved vannrutsjebane utendørs skal det spesielt tas hensyn til norske naturlaster som snø, temperatur og vind i henhold til NS 3479.
- 3.3.2 *Beregninger – Dimensjonering*
- 3.3.2.1 Ved beregninger og dimensjonering av vannrutsjebane skal relevante standarder i henhold til punkt 3.1.1.4 benyttes.
- 3.3.2.2 I de tilfeller hvor konstruksjonene er dimensjonert i henhold til andre standarder enn de som er gjeldende i Norge, skal det påvises at dimensjoneringsmetodene i disse er konservative i forhold til tilsvarende gjeldende norske standarder.
- 3.4 *Skilting/merking*
- 3.4.1 *Generelt*
- 3.4.1.1 Vannrutsjebane med sikkerhetsmessig godkjenning skal være merket med Park- og tivolitilsynets merkeskilt med årsoblat for det aktuelle kalenderåret.

4. Spesielle bestemmelser

- 4.1 *Generelt*
- 4.1.1 *Sikkerhetsskilt*
- 4.1.1.1 Informasjon av sikkerhetsmessig art skal bekjentgjøres for publikum ved at det monteres lett synlige advarsel/informasjonskilt for publikum. Eksempel på slik informasjon er:
- hold avstand i vannrutsjebanen
 - forbudt å skli i tog
 - krav til svømmedyktighet
 - minimumskrav til høyde eller alder
 - maksimumskrav til høyde/vekt
 - advarsler til gravide, personer med nakkeskade, hjertelidelser og rygglidelser
 - forbudte eller påbudte sklistillinger
 - vanndybde i utløpsbassenget
 - advarsel mot mørke tunneler dersom publikum kan miste retningssansen.
- 4.1.1.2 Alle skilt som skal gi informasjon til publikum skal være på norsk.
- 4.1.1.3 Skilt med tekst skal i størst mulig grad illustreres med symbolskilt.
- 4.1.2 *Bryterfunksjoner*
- 4.1.2.1 Vannrutsjebane skal være utstyrt med en start og stoppbryter for vannpumpe merket med tekst «START» og «STOP».
- 4.1.2.2 Startbryter for vannpumpen skal sikres mot utilsiktet start.
- 4.1.2.3 Funksjon til alle bryterinnretninger skal være tydelig merket med tekst på norsk.
- 4.1.2.4 Ved anlegg som er utstyrt med kjørellys kan kjørelyset enten startes automatisk ved start av pumpe eller ved en separat på- og avbryter.
- 4.1.2.5 Tidsintervall for kjørellys skal lett kunne justeres.
- 4.1.2.6 Vakt skal ha mulighet for å gi rødt lys fra sin normale posisjon. Bryteren kan være plassert i vaktbu eller på annet hensiktsmessig sted.

- 4.2 *Vannanlegg med pumper, ventiler og filtre*
- 4.2.1 *Generelt*
- 4.2.1.1 Vannanlegget med pumper, ventiler og filtre skal konstrueres og dimensjoneres i henhold til relevante gjeldende standarder. Pumper skal tilfredsstillende krav satt i forskrift 20. mai 2009 nr. 544 om maskiner og forskrift 10. september 1982 nr. 1377 om tekniske innretninger. I det etterfølgende er det satt utdypende krav.
- 4.2.1.2 Vannpumpe for tilførsel av vann i vannrutsjebanen skal ha tilstrekkelig kapasitet for å kunne gi tilfredsstillende vannmengde i vannrutsjebanen i henhold til NS-EN 1069. Det anbefales at vannpumper dimensjoneres for minst 50 % overkapasitet i henhold til beregnet vannbehov.
- 4.2.1.3 Elektriske pumper skal beskyttes mot termisk overbelastning og jordfeil. Motorer skal normalt være utstyrt med motorvern bryter og overspenningsvern.
- 4.2.1.4 Rom for vannpumper, ventiler og vannbehandlingsanlegg skal ikke være tilgjengelig for uvedkommende.
- 4.2.1.5 Strupeventilers stilling skal være lett å avlese og skal kunne låses.
- 4.2.1.6 Rensefiltre for vann tilførsel til vannrutsjebanen skal ha tilstrekkelig kapasitet til å gi sikker vann tilførsel under alle forhold. Filtre skal lett kunne inspiseres og rengjøres.
- 4.3 *Førstehjelpsutstyr*
- 4.3.1 *Generelt*
- 4.3.1.1 Det skal forefinnes tilstrekkelig, lett tilgjengelig førstehjelpsutstyr for å håndtere hendelser som drukningsulykker, forstuelse, mindre sår eller skrubbsår. Alt driftspersonell skal være kjent med hvor utstyret befinner seg og hvordan det benyttes.
- 4.4 *Trapper, plattformer, adkomstveger*
- 4.4.1 *Generelt*
- 4.4.1.1 Materialer i trapper og gangveger skal velges slik at det ikke kan oppstå fare for fall, kuttskader eller lignende. Dersom det benyttes trematerialer, skal alle flater som kan komme i kontakt med publikum være høvlet.
- 4.4.1.2 Trapper for atkomst til vannrutsjebane skal ha maksimal helning på 45°.
- 4.4.1.3 Rette trappeløp skal ikke være lengre enn 3,5 m. Det skal benyttes sperrebøyler øverst i rette trapper for å hindre fall bakover. Det anbefales i størst mulig utstrekning å benytte vindeltrapper.
- 4.4.1.4 Repos i trapper skal være minst 1,0 m lange.
- 4.4.1.5 Krav til trappebredder:
- Rette trapper skal være minst 0,8 m brede.
 - Vindeltrapper skal være minst 0,9 m brede.
- Trapper som kun gir atkomst til vannrutsjebane spesielt beregnet for mindre barn bør ikke være vesentlig bredere enn 0,6 m.
- 4.4.1.6 Trapper skal være utstyrt med sparkelist slik at lysåpningen mellom trinnene ikke blir større enn 10 cm.
- 4.4.1.7 Åpninger i overflater i trapper og gangveger skal være i henhold til følgende:
Ovale åpninger:	Maksimalt 9 mm på smaleste side og 30 mm på lengste side
Sirkulære åpninger:	Maksimal diameter skal være 10 mm
Avstand mellom bord:	Maksimalt 9 mm
- 4.4.2 *Sklisikring*
- 4.4.2.1 Trapper, gangveger og plattformer for atkomst til vannrutsjebane skal være utført slik at publikum er sikret mot å gli, snuble eller på annen måte å ikke være hensiktsmessige for publikum uten fottøy. Eksempel på sklisisikre materialer er:
- sklisisikre fliser og vinylbelegg
 - filt- eller kunstgressmatter
 - metalltrinn med riller eller lignende
 - strekkmessig metall med tilfredsstillende små åpninger, jf. punkt 4.4.1.7
 - asfalt.
- Eksempel på ikke egnede materialer er:
- glatte trykkimpregnerte trematerialer i våte områder
 - glatte fliser.
- Anmerkning:*
- Trykkimpregnerte trematerialer kan aksepteres dersom de er sklisisikret med sandholdig maling, spesielle riller eller tilsvarende.
- 4.4.2.2 Dersom gangveger heller mer enn 20 % (11,3°) skal vegen normalt være utformet med trappetrinn.
- 4.4.2.3 Trappetrinn skal ikke helle mer enn 5° i lengderetning og ikke helle sideveis.
- 4.4.3 Rekkverk i atkomst og trapper.

- 4.4.3.1 Trapper og repos for atkomst til vannrutsjebane fungerer ofte som vente/kø plass for banen. Krav til rekkverk er derfor satt som for oppholdsplasser.
- 4.4.3.2 Rekkverk i trapper og repos skal være minst 1,0 m høye. Der hvor fallhøyden er større enn 12 meter skal høyden på rekkverk økes til minst 1,3 m.
- 4.4.3.3 Rekkverk skal normalt utføres med stående sprosser eller hel plate. Maksimal avstand mellom srossene skal være 10 cm. For rekkverk med liggende sprosser skal muligheten for å klatre på rekkverket begrenses av at avstanden mellom srossene ikke skal være større enn 20 mm.
- 4.4.3.4 Øverst i vindeltrapper og lange rette trappeløp før startplattformen skal det være sperrebøyle som dekker ca. halve trappebredden. Sperrebøylene skal være utformet slik at publikum ikke kan skades mot bøylene.
- 4.4.4 *Startplattform*
- 4.4.4.1 Startplattform skal være minst 0,5 m lang.
- 4.4.4.2 Rekkverket skal utføres i henhold til 4.4.3.
- 4.4.4.3 Når høyden på rekkverket ved startplattformen fastsettes skal det måles fra det høyeste punkt en person kan stå innenfor en radius på 1,0 m fra rekkverket.
- 4.4.4.4 Startområdet skal være utformet slik at brukerne ikke kan dyttes inn i banen bakfra. Dette kan for eksempel gjøres ved å benytte et hevet startsete eller et trinn opp fra plattformen.
- 4.4.4.5 Vannrutsjebane som ikke starter med tunnel skal ha en startbøyle plassert mellom 0,8 og 1,1 m over sitteflaten ved start. En høyde på 0,8 m benyttes ved rene barnesklier og en høyde på 1,1 m benyttes ved vannrutsjebane beregnet for voksne.
- 4.5 *Bane*
- 4.5.1 *Generelt*
- 4.5.1.1 Vanger skal utformes slik at konstruksjoner utenfor banen ikke kan berøres ved normal bruk.
- 4.5.1.2 Skliflaten skal være jevn. Nivåforskjeller i fartsretningen på maksimalt 3 mm er tillatt i skjører mellom banelementer. Dersom det benyttes spesielle skliinnretninger (matter, ringer og lignende) kan større nivåforskjeller aksepteres.
- 4.5.1.3 Tunneler og hele rør skal normalt utformes slik at publikum ikke mister retningssansen. Det kan være aktuelt at rør lages i delvis gjennomskinnelig materiale eller at det lages lyspunkt/hull i tunnelens overside. Ved vannrutsjebane hvor publikum likevel kan miste retningssansen, skal publikum advares om dette ved advarselsskilt ved startplattformen.
- 4.5.1.4 Ved inngang til tunneler utenfor startområdet skal største høyde være minst 1,2 m. Største bredde skal være minst 1,0 m. Dersom vannrutsjebanen starter med tunnel skal tunnelens største høyde og bredde være minst 1,0 m.
- 4.5.1.5 Overgang til høyere vanger i fartsretningen skal utføres med spesielle overgangselement med maksimalt 45° vinkel i fartsretningen.
- 4.5.1.6 Dersom høyden fra banens vanger og til bakken er over 1,5 m skal de første 1,2 m av banen målt i banens lengderetning etter startbøylene ha en høyde fra bunnen i banen til toppen av vangen på minimum 1,0 m. Dette kan utføres som rekkverk over banens normale vanger, men med hel plate i stedet for sprosser. Dersom høyden over bakken er over 12 m skal høyde fra bunnen av banen til toppen av vangen være minimum 1,2 m.
- 4.5.1.7 Ved bruk av skliinnretninger skal høyden fra bunnen av banen til toppen av vangen være tilsvarende som i punkt 4.5.1.6. Lavere vangehøyder kan aksepteres dersom det benyttes nett over banen i henhold til punkt 4.5.1.8.
- 4.5.1.8 Ved åpen baneprofil skal det benyttes nett over hele banen dersom høyden fra banens vanger til bakken er over 12 m. Høyden fra banens bunn til nettet skal være minst 2,0 m.
- 4.6 *Landingsområde og utganger*
- 4.6.1 *Generelt*
- 4.6.1.1 Krav til utforming av landingsområde er avhengig av om vannrutsjebanen avsluttes i separat landingsbasseng, flerbruksbasseng eller i et integrert bremseområde i banen.
- 4.6.1.2 Ved separate landingsbasseng og flerbruksbasseng skal brukerne ikke kunne berøre veggene rundt landingsområdet. Utganger fra landingsområdet skal plasseres slik at brukerne naturlig går unna landingsområdet og heller ikke krysser landingsområdet til eventuelle andre baner.
- 4.6.1.3 Landingsområdet i flerbruksbasseng skal avskjermes mot andre badende med flyteband eller lignende. Båndet skal festes på en slik måte og være så langt at strømmen fra vannrutsjebanen holder flytebandet i en tilstrekkelig stor ring rundt bremseområdet.
- 4.6.1.4 Ved integrerte bremseområder skal brukere bringes til full stopp uten å kunne komme i kontakt med endeveggen.
- 4.6.1.5 Baneprofilet skal være utformet slik at bein eller armer ikke kan komme i konflikt med rekkverk og andre faste gjenstander utenfor banen.
- 4.6.1.6 Utstigningsområdet skal utformes slik at brukerne raskt og sikkert skal kunne forlate bremseområdet. Baneprofilet bør være senket på den siden publikum skal forlate bremseområdet.
- 4.7 *Kørdner/kjøreløp*

- 4.7.1 *Generelt*
- 4.7.1.1 Vannrutsjebane der brukerne ikke har oversikt over hele banen inklusiv landingsområdet fra startplattformen, skal benytte køordner.
- 4.7.1.2 Som køordner skal en av følgende benyttes:
- bemanning ved startplattform eller ved trapp
 - rødt/grønt lyssignal som styres av fotoceller, bemanning eller av tidsur.
- 4.8 *Avsperring*
- 4.8.1 *Bane ute av drift*
- 4.8.1.1 Vannrutsjebanen skal være avspærret mot utilsiktet bruk når den ikke er i drift. Spesielt ved utendørs anlegg skal det iverksettes tiltak for å forhindre utilsiktet bruk.
- 4.8.1.2 Avsperring skal utføres ved en eller flere av følgende metoder:
- Tett inngjerding av hele området hvor vannrutsjebanen befinner seg (flettverksgjerde). Gjerdet skal være slik at det ikke kan klatres på og skal være minst 2,0 m høyt med låsbar dør. Ved vannrutsjebane i større avgrensede områder (parker) skal det i tillegg settes opp skilt ved inngangen til banen om at vannrutsjebanen er stengt.
 - Avlåsing av trappen opp til vannrutsjebanen slik at fysisk adgang til banen blir stengt.
 - Avstenging av inngang inn i selve vannrutsjebanen med låsbar dør, port eller lignende.

5. Drift og vedlikehold – internkontroll

- 5.1 *Instrukser og journaler*
- 5.1.1 *Generelt*
- 5.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses den enkelte vannrutsjebane med hensyn til konstruksjon og driftsbetingelser. Nødvendige instruksjoner og prosedyrer omkring dette skal utarbeides og samles i en loggbok eller gis referanse fra loggboken.
- 5.1.1.2 Instruksjoner og prosedyrer skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
- Instrukser og prosedyrer skal gjøres kjent for alt relevant personell og skal være tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
- 5.1.1.3 Alle instruksjoner og prosedyrer skal foreligge på norsk.
- 5.1.1.4 Senest fire uker etter at en ny vannrutsjebane er tatt i bruk, skal eieren ha utarbeidet, eller oversatt, alle nødvendige instruksjoner og prosedyrer på norsk.
- 5.1.1.5 Utført kontroll og vedlikehold skal dokumenteres i vannrutsjebanens vedlikeholdsjournal.
- 5.1.1.6 Vannrutsjebane skal ha dokumentert beskrivelse av nødvendig kontroll og vedlikehold og hvordan dette skal utføres. Dette er normalt leverandørens håndbok for kontroll og vedlikehold.
- 5.1.2 *Loggbok for vannrutsjebane*
- 5.1.2.1 Det skal utarbeides en loggbok for vannrutsjebanen. Loggboken skal være et hjelpemiddel for eier og driftspersonale til å dokumentere at vannrutsjebanen blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Loggboken skal normalt omfatte følgende hovedpunkter:
- 1) Nødvendige dokumenter (sikkerhetsmessig godkjenning, forsikringspolise, registrering av driftsleder)
 - 2) Tilsynsrapporter (kontrollskjema, påleggslist, brev etter førstegangstilsyn)
 - 3) Tekniske data med beskrivelse (type bane, høyder, bremsebaseng, trapper etc.)
 - 4) Instruksjoner og sjekklister
 - 5) Personell med opplæring
 - 6) Logg; Vedlikehold
 - 7) Logg; Hendelser/uhell, Skjema for rapportering av uhell og ulykker
 - 8) Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger.
- Uinnfylt mal for loggboken utleveres ved førstegangstilsynet av vannrutsjebanen.
- 5.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde følgende:
- Kap 1. Nødvendige dokumenter for drift av vannrutsjebanen:
Kopi av følgende obligatoriske dokumenter skal inngå i loggboken:
- sikkerhetsmessig godkjenning for inneværende år
 - registrering av driftsleder for fornøyelsesinnretning, jf. vedlegg 3
 - kopi av gjeldende forsikringspolise.
- Kap 2. Tilsynsrapporter:
Her skal det foreligge en oversikt over følgende rapporter/brev:
- kontrollskjema (kun siste)
 - påleggslist
 - brev etter førstegangstilsyn.
- Kap 3. Tekniske data med beskrivelse

Her skal det foreligge en oversikt over alle relevante data som har med vannrutsjebanen å gjøre. I tillegg skal alle tegninger av betydning for vannrutsjebanen legges inn i kap. 3.1.

Kap 4. Instruksjer og sjekklister

Her skal nødvendige instruksjer og sjekklister angis, gjerne med plassering hvis de ikke er satt inn i loggboken, dette gjelder:

- instruks for driftsleder
- instruks for vakt
- instruks for kontroll og vedlikehold
- sjekklister for periodiske kontroller (daglig, ukentlig/månedlig/årlig)
- sjekklister for nødprosedyrer og evakuering.

Kap 5. Personell med opplæring

Her skal personelldata for drift av vannrutsjebanen oppbevares, slik som;

- navn
- stilling/oppgave
- opplæring
- sertifikater og dato for gjennomføring av førstehjelpskurs.

Kap. 6. LOGG: Vedlikehold

Her skal lister og journaler etter vedlikeholdsarbeider/planlagte arbeider oppbevares, herunder:

- dato
- utførte arbeider/ref. til vedlagt rapport/ref. til vedlikeholdsmanual (se kap. 5.1.3)
- utført av
- ev. rapport nr./dato.

Kap 7. LOGG: Hendelser/uhell, Skjema for rapportering av uhell og ulykker

Her skal alle hendelser av betydning settes inn i tabellen. Det gjelder også hendelser av teknisk art. I tillegg skal det fylles ut skjema: Rapportering av ulykke/hendelse (TIV-07). Det er viktig at dette gjøres og rapportering av AIS 2 og 3 skal sendes til Park- og tivolitilsynet umiddelbart. Rapportering av AIS-1-hendelser kan samles opp til årsrapportering. Se kap. 5.1.5. (AIS – Abbreviated injury scale).

Kap 8. Gamle sikkerhetsmessige godkjenninger

Her tas det vare på sikkerhetsmessige godkjenninger for minst 10 år. Inneværende års godkjenning skal settes inn i loggbokens kap. 1. I tillegg kan korrespondanse/rundskriv/årsrapporter i forbindelse med Park- og tivolitilsynet settes bakerst i loggboken.

5.1.3 *Vedlikeholdsjournal*

5.1.3.1 Det skal føres en journal over det løpende kontroll- og vedlikeholdsarbeidet. Det skal angis dato for utførte kontroller og vedlikeholdsarbeider, hvilke deler som er kontrollert og delenes tilstand. Metode for reparasjon av baneoverflater skal angis.

5.1.3.2 Den som har utført kontroll- eller vedlikeholdsarbeider skal signere i vedlikeholdsjournalen.

5.1.3.3 Vedlikeholdsjournalen skal klart dokumentere at det nødvendige vedlikehold i henhold til leverandørens vedlikeholdsmanual samt vedlikehold og periodiske kontroller i henhold til kapittel 5.4 er utført, og at det er utført til korrekt tid.

5.1.4 *Rapportering av drift og vedlikehold*

5.1.4.1 Årsrapport på fastsatte skjema sendes til Park- og tivolitilsynet sammen med søknad om sikkerhetsmessig godkjenning hvert år. Rapporten skal dekke siste kalenderår. For vannrutsjebane som har helårsdrift kan rapporten dekke perioden fra 1. desember til 30. november.

5.1.5 *Rapportering av uhell og ulykker*

5.1.5.1 Ulykker i vannrutsjebanen som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell, etc. som vedrører vannrutsjebanen og som åpenbart kunne medført personskade inndeles i 3 kategorier og skal rapporteres til Park- og tivolitilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykker med mindre alvorlig personskade samt tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: skrubbsår, småsår, hodeskader med svimmelhet, brudd av finger, tå tann (AIS1).

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapporter sendes senest sammen med søknad om godkjenning for neste år. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 2:

Ulykker med middels alvorlig personskade samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: større kutt, hodeskader med besvimelse mindre enn 15 min., enkle brudd av lange knokler (AIS2).

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som kunne medført mindre alvorlig personskade, og hvor det er enkelt å iverksette tiltak mot tilsvarende uhell i fremtiden.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaderapport være sendt til Park- og tivolitilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet. Dersom hendelsen kan føre til medieoppmerksomhet bør hendelsen likevel rapporteres som for kategori 3.

Kategori 3:

Ulykke med alvorlig personskade, samt alvorlige tekniske uhell som åpenbart kunne medført alvorlig personskade.

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: hodeskader med besvimelse mer enn 15 min., over 20–30 % forbrenning 2.–3. grad, åpne eller kompliserte brudd og andre skader som åpenbart kan medføre varig mén (AIS3).

Med alvorlige tekniske uhell menes uhell som kan ha medført eller avdekket en vesentlig nedsatt sikkerhet på vannrutsjebanen, herunder eksempelvis: brudd eller større sprekkutvikling i viktige bærende deler, eller baneelement som oppstår eller avdekkes mens vannrutsjebanen er i drift.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Park- og tivolitilsynet. Skaderapport fra anlegget skal sendes til Park- og tivolitilsynet umiddelbart etter uhellet.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 3 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten i vannrutsjebanen skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med vannrutsjebanen før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Park- og tivolitilsynet. Utrykning fra Park- og tivolitilsynet vil være aktuelt.

5.1.5.2 Ved skriftlig rapportering av uhell og ulykker skal blankett TIV-07 eller tilsvarende benyttes, jf. vedlegg 4.

5.1.5.3 Andre ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører Park- og tivolitilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Park- og tivolitilsynet.

5.1.5.4 Ulykker med personskader i henhold til kategori 2 og 3 skal rapporteres omgående til Politiet.

5.1.5.5 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.

5.1.5.6 Ulykker med personskader eller skader på anlegg eller eiendom som er forårsaket av elektrisitet, skal i tillegg omgående rapporteres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

5.2 *Personell og deres oppgaver*

5.2.1 *Eier*

5.2.1.1 Vannrutsjebanens eier er definert som det selskap eller den person som er ansvarlig for driften av vannrutsjebanen.

5.2.1.2 Eierens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av forskrifter definert i tivoliloven med tilhørende forskrifter.

5.2.1.3 Eier skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for vannrutsjebanens drift og vedlikehold.

5.2.1.4 Eier plikter å gi driftslederen de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre en forsvarlig drift og vedlikehold. Driftslederen skal gjennom loggboken dokumentere for eieren hvordan drift og vedlikehold skjøttes.

5.2.1.5 En personlig eier kan selv være driftsleder. Dette gjelder også for styrets formann eller disponenten i et aksjeselskap.

5.2.1.6 Dersom en vannrutsjebane skifter eier, skal dette meldes til Park- og tivolitilsynet før den nye eieren tar vannrutsjebanen i bruk. Ved eierskifte skal det søkes om ny sikkerhetsmessig godkjenning iht. punkt 2.1.3.5.

5.2.2 *Personell*

5.2.2.1 Personellet deles i følgende kategorier:

- driftsleder og eventuell stedfortredende driftsleder
- ansvarlig vakt
- badevakter.

5.2.2.2 Driftsleder skal være minst 20 år.

5.2.2.3 Ansvarlig vakt skal være minst 18 år.

5.2.2.4 Badevakter skal være minst 16 år.

- 5.2.2.5 Det er forbudt for driftspersonellet å opptre i påvirket tilstand når de er i tjeneste. Forbudet omfatter både alkohol og andre berusende eller bedøvende stoffer.
- 5.2.3 *Driftsleder*
- 5.2.3.1 Driftslederen skal ha det daglige ansvaret for at vannrutsjebanen blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig måte.
- 5.2.3.2 Driftslederen skal være faglig kvalifisert og ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for å forestå den daglige drift og vedlikehold av vannrutsjebanen. Driftslederen skal også kunne utføre rutinemessige inspeksjons- og vedlikeholdsarbeider.
- 5.2.3.3 Driftsleder skal være godt kjent med:
- vannrutsjebanens oppbygging, funksjon og tilstand
 - gjeldende instruksjoner for drift og vedlikehold
 - gjeldende forskrifter for vannrutsjebane.
- 5.2.3.4 Driftslederen plikter:
- å være involvert i daglig drift og vedlikehold av vannrutsjebanen
 - å holde vannrutsjebanens loggbok oppdatert
 - å påse at de instruksjoner og forskrifter som gjelder for drift og vedlikehold følges, herunder oppdatering og implementering av loggboken
 - å påse at vannrutsjebanen er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
 - å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
 - å ta avgjørelser i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften.
- 5.2.3.5 Navn på driftsleder skal registreres hos Park- og tivolitilsynet. Dette gjøres ved at: blankett «Registrering av driftsleder for fornøylesinnretning», blnr. TIV-1.6 sendes Park- og tivolitilsynet.
- 5.2.3.6 Ved skifte av driftsleder skal dette meddeles Park- og tivolitilsynet ved bruk av samme skjema som nevnt ovenfor.
- 5.2.3.7 Driftsleder skal oppbevare den tekniske dokumentasjon for vannrutsjebanen mottatt fra leverandør (tegninger, beregninger og spesifikasjoner) og påse at den er oppdatert. Dokumentasjon skal oppbevares slik at den ikke lett blir ødelagt eller mistes. Oppbevaring av dokumentasjon bør skje etter avtale med eier.
- 5.2.3.8 Driftslederens oppgaver skal beskrives i «Instruks for driftsleder» (se loggbokens kap. 6.1).
- 5.2.3.9 Viktige tjenestemeldinger fra driftslederen skal gis skriftlig.
- 5.2.4 *Bejening i drift – vakt*
- 5.2.4.1 Ved drift av vannrutsjebanen skal det være en ansvarlig vakt til stede, dette kan være driftsleder, badevakt eller en annen kvalifisert person. Vakten skal kunne disponere driftspersonell i den utstrekning som er nødvendig for å oppnå en sikker drift av vannrutsjebanen.
- 5.2.4.2 Vakten skal:
- være godt kjent med instruksjoner for daglig drift av vannrutsjebanen
 - være ansvarlig for den daglige drift og kontroll
 - foreta den nødvendige journalføring
 - underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten ved vannrutsjebanen.
- 5.2.4.3 Vaktens oppgaver skal være beskrevet i egen instruks. Instruksen skal blant annet beskrive hvordan vannrutsjebanen skal overvåkes under drift, hvor vakten skal være plassert, samt beskrive aktuelle driftsoperasjoner.
- 5.2.4.4 Vaktens oppgaver:
- Før vannrutsjebanen settes i drift skal vakten påse at:
- vannrutsjebanen er i driftssikker stand og at alle mangler blir reparert
 - skliflater er uten skader eller fremmedlegemer som kan være en fare for publikum
 - kjøreløys fungerer (dersom montert)
 - det ikke kommer publikum inn i sklia mens vannmengden er i ferd med å øke eller bremsesoner er i ferd med å fylles opp
 - vannkvaliteten er kontrollert i henhold til krav fra lokalt helseråd.
- Under drift skal vakten:
- påse at publikum oppfører seg som forutsatt i følge instruksjoner og skilt
 - sørge for at det ikke kommer uvedkommende inn i vannrutsjebanens farlige områder (for eksempel bremsesone, inne i selve sklia, at publikum lener seg over vannrutsjebanens vanger og tilsvarende)
 - påse at det ikke oppstår tekniske uregelmessigheter med sklie, vannpumpe og kjøreløys som kan påvirke sikkerheten
 - påse at publikum som får illebefinnende, eller på annen måte trenger hjelp, får den nødvendige hjelp på raskest mulig måte

- være i stand til å forestå førstehjelp/livredning ved ulykker som medfører skader/drukning.

Ved stans av drift skal vekten påse at:

- det ikke kommer publikum inn i sklia når vannmengden er i ferd med å avta
- startplattform blir avstengt og/eller skilt om at vannrutsjebanen er stengt blir satt opp der dette er nødvendig
- utendørs basseng er sikret i henhold til kommunale forskrifter.

5.2.4.5 Når vekten forlater vannrutsjebanen skal den være forsvarlig avlåst slik at uautorisert drift ikke kan foregå. Det kan være nødvendig å sikre vannrutsjebanen mot klatring, farlig lek eller sabotasje, jf. avsnitt 4.8.

5.3 *Driftsrutiner*

5.3.1 *Igangsetting av driften*

5.3.1.1 Daglig, før driften settes i gang, skal det kontrolleres at vannrutsjebanen er i driftssikker stand.

5.3.1.2 Omfanget av den daglige kontrollen fastsettes i leverandørens driftsinstruks og i samråd med Park- og tivolitilsynet og er avhengig av vannrutsjebanens type og driftsbetingelser, jf. punkt 5.2.4.4.

5.3.2 *Innstilling av driften*

5.3.2.1 Drift av vannrutsjebanen skal stanse umiddelbart når det oppstår driftsmessige forhold som reduserer vannrutsjebanens funksjonssikkerhet under et akseptabelt sikkerhetsnivå.

5.3.2.2 Ved personskader eller andre hendelser eller tekniske skader som kunne ha ført til personskader, skal drift av vannrutsjebanen stanse. Før driften kan gjenopptas, skal dette avklares med Park- og tivolitilsynet og eventuelle lokale myndigheter som har vært involvert i beslutningen om å stanse vannrutsjebanen (politi, brannvernmyndigheter eller kommunale myndigheter).

5.3.3 *Øvelse i førstehjelp*

5.3.3.1 Alt driftspersonell skal delta i øvelse i livreddende førstehjelp minst en gang om året.

5.3.4 *Reparasjoner og arbeid på anlegget*

5.3.4.1 Ved reparasjoner eller arbeid på vannrutsjebanen skal drift bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.

5.3.4.2 Dersom vannrutsjebanen kan ha fått skader, skal driftsleder forvise seg om at vannrutsjebanen er i driftssikker stand ved at det gjennomføres en spesielt grundig kontroll av vannrutsjebanen. Samråd med produsent samt Park- og tivolitilsynet skal foretas for bestemmelse av nødvendige tiltak før ny oppstart. Etter utbedring av mangler eller etter vesentlige endringer kan Park- og tivolitilsynet bestemme at vannrutsjebanen skal besiktes før ny oppstart.

5.4 *Vedlikehold og periodiske kontroller*

5.4.1 *Generelt*

5.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av vannrutsjebanen skal være lagt opp slik at uhell og unormal slitasje forebygges.

5.4.1.2 Vedlikehold, kontroll og eventuell etterkontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til vannrutsjebanens konstruksjon, drift og vedlikehold.

5.4.1.3 Arbeidene skal enten ledes av vannrutsjebanens driftsleder, representant fra produsent, leverandør eller anerkjent servicefirma.

5.4.1.4 Omfanget av vedlikeholds- og kontrollarbeidene skal være fastlagt i leverandørens håndbok for vedlikehold.

5.4.1.5 Den løpende kontroll og vedlikehold av vannrutsjebanen inndeles i 4 typer:

- Daglig kontroll
- Ukentlig/månedlig kontroll
- Årlig kontroll
- 5-års kontroll.

5.4.2 *Daglig kontroll*

5.4.2.1 Omfanget av den daglige kontroll fastsettes av leverandør og skal innbefatte oppgaver som angitt i punkt 5.2.4.4.

5.4.3 *Ukentlig/månedlig kontroll*

5.4.3.1 Utførelse av ukentlig eller månedlig kontroll fastsettes av leverandør og skal normalt omfatte følgende oppgaver:

- visuell kontroll av bærende komponenter for sprekker, skader og deformasjoner
- visuell kontroll og funksjonsprøving av kjøreløys
- kontroll av inntaksfilter og pumpe
- nøye kontroll av banelegeme og endebasseng for sprekker, skader og skarpe kanter
- kontroll av bolter og bolteforbindelser
- kontroll av trapper og rekkverk for slitasje, skader og korrosjon.

5.4.4 *Årlig kontroll*

- 5.4.4.1 Årlig kontroll vil normalt omfatte samme oppgaver som nevnt i ukentlig/månedlig kontroll. Omfanget fastsettes av leverandør av vannrutsjebanen. Omfanget og graden av demontering skal økes. Årlig kontroll skal normalt omfatte:
- kontroll av bærende komponenter for sprekker, skader og deformasjoner, rustbehandling i nødvendig grad
 - visuell kontroll og funksjonsprøving av kjøreløys
 - nøye kontroll av inntaksfilter og pumpe
 - nøye kontroll og reparasjoner av banelegeme og endebasseng for sprekker, skader og skarpe kanter
 - nøye kontroll av bolter og bolteforbindelser
 - kontroll av trapper og rekkverk, utskifting av dårlig treverk
 - visuell kontroll av fundament og forbindelser til tak, vegger og gulv.
- 5.4.5 *5-års kontroll*
- 5.4.5.1 Jevnlig og normalt med 5-års intervall skal hele vannrutsjebanen gjennomgå en utvidet kontroll.
- 5.4.5.2 Omfanget av 5-års kontroll fastsettes av leverandør og i samråd med Park- og tivolitilsynet.
- 5.4.5.3 Normalt skal en kontroll omfatte:
- nøye kontroll av fundament utendørs. Delvis oppgraving av fundament kan være aktuelt.
 - demontering av forbindelser til tak vegger og golv i nødvendig grad for kontroll av korrosjon og boltefester.
 - Kontrollen skal dokumenteres med foto og/eller erklæring fra kompetent firma.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Vedlegg 1 – Mal for forenklet risikoanalyse

For å lese vedlegg 1 se her:

Vedlegg 2 – Skjema for søknad om sikkerhetsmessig godkjenning

For å lese vedlegg 2 se her:

Vedlegg 3 – Skjema for registrering av driftsleder for fornøylesinnretning

For å lese vedlegg 3 se her:

Vedlegg 4 – Skjema for rapportering av ulykke/hendelse

For å lese vedlegg 4 se her:

Vedlegg 5 – Skjema for årsrapport vannrutsjebane

For å lese vedlegg 5 se her:

21. des. Nr. 1515 2011

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2012

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevende marine ressursar (havressurslova) § 11 og § 16, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 13. desember 2011 nr. 1335 om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2012 gjøres følgende endring:

§ 3 (nytt femte ledd) skal lyde:

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan grønlandske fartøy fiske torsk i fiskevernsonen ved Svalbard, innenfor rammen av den totale kvoten av torsk som er avtalt for fartøy fra Grønland for fiske i Norges økonomiske sone nord for 62° N, og dette fisket skal komme til fradrag i denne kvoten.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2012.

28. des. Nr. 1516 2011

Meddelelse om endring av EØS-henvisninger i hjemmelsfeltet til forskrifter som gjennomfører direktiv 2009/45/EF om sikkerhetsstandarder for passasjerskip og senere endringsdirektiv

Hjemmel: Meddelelse fra Sjøfartsdirektoratet 28. desember 2011, jf. forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriks fart og forskrift 15. september 1992 nr. 695 om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

Direktiv 2009/45/EF om sikkerhetsstandarder for passasjerskip er endret ved direktiv 2010/36/EF. Direktiv 2010/36/EF er tatt inn i EØS-avtalen og delvis gjennomført i noen forskrifter. Henvisningene bør følgelig oppdateres i forskrifter hvor det er vist til direktiv 2009/45/EF som endret ved direktiv 2010/36/EF.

I

I forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriks fart skal EØS-henvisningsfeltet lyde:

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56f (direktiv 2009/45/EF endret ved direktiv 2010/36/EF), jf. nr. 56cb (direktiv 2003/25/EF endret ved direktiv 2005/12/EF), nr. 56ca (direktiv 1999/35/EF endret ved direktiv 2002/84/EF) og vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF).

II

I forskrift 15. september 1992 nr. 695 om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere skal EØS-henvisningsfeltet lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF endret ved direktiv 98/48/EF), vedlegg XIII nr. 56cb (direktiv 2003/25/EF endret ved direktiv 2005/12/EF) og vedlegg XIII nr. 56f (direktiv 2009/45/EF endret ved direktiv 2010/36/EF).

30. des. Nr. 1517 2011

Forskrift om endring i forskrift om rapportering av stresstester for forsikringsselskap og pensjonsforetak

Hjemmel: Fastsatt av Finanstilsynet 30. desember 2011 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) § 4, forskrift 17. desember 2007 nr. 1457 om livsforsikringsselskapers og pensjonsforetaks kapitalforvaltning § 2–3 sjette ledd og forskrift 17. desember 2007 nr. 1456 om skadeforsikringsselskapers kapitalforvaltning § 2–3 sjette ledd. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 22. februar 2008 nr. 165 om rapportering av stresstester for forsikringsselskaper og pensjonsforetak gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Forskriften gjelder for norske forsikringsselskaper og pensjonsforetak.

§ 2 første ledd skal lyde:

Forsikringsselskaper og pensjonsforetak plikter å rapportere på fastsatt skjema for stresstesting. Rapporteringsskjema skal sendes Finanstilsynet senest 30 dager etter utløpet av hvert kvartal med mindre annet følger av annet ledd.

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

For pensjonsforetak som ved utgangen av foregående år har en forvaltningskapital mellom to og ti milliarder kroner, skal rapporteringsskjema sendes Finanstilsynet senest 30 dager etter utløpet av andre og fjerde kvartal. For pensjonsforetak som ved utgangen av foregående år har en forvaltningskapital som er lavere enn to milliarder kroner, skal rapporteringsskjema sendes Finanstilsynet senest 45 dager etter utløpet av andre og fjerde kvartal.

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

Finanstilsynet kan i særskilte tilfeller forlenge fristen for rapportering i § 2.

Ny § 5 skal lyde:

§ 5. *Overgangsregler for pensjonsforetak*

For pensjonsforetak som ved utgangen av 2011 har en forvaltningskapital som er mellom to og ti milliarder kroner, er rapporteringsfristen 90 dager for fjerde kvartal 2011.

For pensjonsforetak som ved utgangen av 2011 har en forvaltningskapital som er lavere enn to milliarder kroner, gjelder reglene i forskriften fra fjerde kvartal 2012. Rapporteringsfristen for fjerde kvartal 2012 er 90 dager.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

21. des. Nr. 1518 2011

Forskrift om gjennomføring av konkurransereglene i EØS-avtalen mv.

Hjemmel: Fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven) § 5, jf. delegeringsvedtak 16. april 2004 nr. 630.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIV del A nr. 1 (forordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5), del B nr. 2 (forordning (EU) nr. 330/2010), del B nr. 4b (forordning (EU) nr. 461/2010), del C nr. 5 (forordning (EF) nr. 772/2004), del D nr. 6 (forordning (EU) nr. 1218/2010), del D nr. 7 (forordning (EU) nr. 1217/2010), del G nr. 10 (forordning (EF) nr. 169/2009), del G nr. 11c (forordning (EF) nr. 906/2009), del J nr. 15b (forordning (EU) nr. 267/2010), del I nr. 14 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 24/54) og del I nr. 15 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 25/67), Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranseretts område (ODA) og EØS-avtalen protokoll 21 til 24 og protokoll 25 artikkel 4 og 5. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

Kapittel 1. Materielle regler knyttet til EØS-avtalen artikkel 53

[Jf. EØS-avtalen vedlegg XIV del B nr. 2 (forordning (EU) nr. 330/2010), del B nr. 4b (forordning (EU) nr. 461/2010), del C nr. 5 (forordning (EF) nr. 772/2004), del D nr. 6 (forordning (EU) nr. 1218/2010), del D nr. 7 (forordning (EU) nr. 1217/2010), del G nr. 10 (forordning (EF) nr. 169/2009), del G nr. 11c (forordning (EF) nr. 906/2009) og del J nr. 15b (forordning (EU) nr. 267/2010).

Forordning (EU) nr. 461/2010, som inntatt i EØS-avtalen vedlegg XIV del B nr. 4b, erstatter forordning (EF) nr. 1400/2002. I henhold til EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3 får EØS-avtalen artikkel 53 nr. 1 i tidsrommet 1. juni 2010 til 31. mai 2013 likevel ikke anvendelse på vertikale avtaler om de vilkår som gjelder for partenes kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner, dersom avtalene oppfyller de vilkår for unntak i henhold til forordning (EF) nr. 1400/2002 som særlig gjelder vertikale avtaler om kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner. Med virkning fra 1. juni 2013 får forordning (EU) nr. 461/2010 anvendelse på vertikale avtaler om kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner.]

§ 1. EØS-avtalen vedlegg XIV del B nr. 2 (forordning (EU) nr. 330/2010) om anvendelse av traktatens artikkel 101 nr. 3 på grupper av vertikale avtaler og samordnet opptreden gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. EØS-avtalen vedlegg XIV del B nr. 4b (forordning (EU) nr. 461/2010) om anvendelse av traktatens artikkel 101 nr. 3 på grupper av vertikale avtaler og samordnet opptreden i motorvognsektoren gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 3. EØS-avtalen vedlegg XIV del C nr. 5 (forordning (EF) nr. 772/2004) om anvendelse av traktatens artikkel 81 nr. 3 på grupper av teknologioverføringsavtaler gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 4. EØS-avtalen vedlegg XIV del D nr. 6 (forordning (EU) nr. 1218/2010) om anvendelse av traktatens artikkel 101 nr. 3 på grupper av spesialiseringsavtaler gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 5. EØS-avtalen vedlegg XIV del D nr. 7 (forordning (EU) nr. 1217/2010) om anvendelse av traktatens artikkel 101 nr. 3 på grupper av forsknings- og utviklingsavtaler gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 6. EØS-avtalen vedlegg XIV del G nr. 10 (forordning (EF) nr. 169/2009) om anvendelse av konkurransereglene innen transport med jernbane, på vei og innlands vannvei gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 7. EØS-avtalen vedlegg XIV del G nr. 11c (forordning (EF) nr. 906/2009) om anvendelse av traktatens artikkel 81 nr. 3 på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden mellom rederier som driver linjefart (konsortier) gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 8. EØS-avtalen vedlegg XIV del J nr. 15b (forordning (EU) nr. 267/2010) om anvendelse av traktatens artikkel 101 nr. 3 på visse grupper av avtaler, beslutninger og samordnet opptreden i forsikringssektoren gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 9. Når avtaler, beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak eller samordnet opptreden som en av rettsaktene gjennomført i § 1 til § 8 får anvendelse på, i et bestemt tilfelle har virkninger som ikke er forenlige med EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3 på norsk territorium, eller en del av det, som har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked, kan Konkurransetilsynet trekke tilbake fordelene gitt ved rettsakten for dette territoriet.

Kapittel 2. Prosessuelle regler for gjennomføring av EØS-avtalen artikkel 53 og 54

[Jf. Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område (ODA) del I kapittel I, del II kapittel II og III, del V kapittel VII og VIII avsnitt I og EØS-avtalen protokoll 21 til 23.]

§ 10. Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område (ODA) del I kapittel I, del II kapittel II og III og del V kapittel VII og VIII avsnitt I slik den er fastsatt 21. desember 2011 gjelder som forskrift.

§ 11. EØS-avtalen protokoll 21 til 23 gjelder som forskrift.

Kapittel 3. Foretakssammenslutninger

[Jf. EØS-avtalen vedlegg XIV del A nr. 1 (forordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5), EØS-avtalen protokoll 24 og Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område (ODA) del III kapittel IV og V og del V kapittel VIII avsnitt II.]

§ 12. EØS-avtalen vedlegg XIV del A nr. 1 (forordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5) om tilsyn med foretakssammenslutninger gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 13. Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA) protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område del III (Tilsyn med foretakssammenslutninger) kapittel IV og V og del V kapittel VIII avsnitt II slik den er fastsatt 21. desember 2011 gjelder som forskrift.

§ 14. EØS-avtalen protokoll 24 gjelder som forskrift.

Kapittel 4. Kull- og stålproduksjon

[Jf. EØS-avtalen vedlegg XIV del I nr. 14 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 24/54) og del I nr. 15 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 25/67), protokoll 25 artikkel 4 og 5 og Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område (ODA) del IV kapittel VI.]

§ 15. EØS-avtalen vedlegg XIV del I nr. 14 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 24/54) om forskrifter om de forhold som innebærer kontroll over et foretak i henhold til traktatens artikkel 66 § 1 gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 16. EØS-avtalen vedlegg XIV del I nr. 15 (Den høye myndighets vedtak (EKSF) nr. 25/67) om forskrifter om unntak fra kravet om forhåndsgodkjennelse i henhold til traktatens artikkel 66 § 3 gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XIV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 17. Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA) protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område del IV kapittel VI slik den er fastsatt 21. desember 2011 gjelder som forskrift.

§ 18. Protokoll 25 artikkel 4 og 5 gjelder som forskrift.

Kapittel 5. Ikrafttredelse

§ 19. Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 4. desember 1992 nr. 964 om materielle konkurranseregler i EØS-avtalen og forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v.

Forordning (EU) nr. 461/2010, som inntatt i EØS-avtalen vedlegg XIV del B nr. 4b, erstatter forordning (EF) nr. 1400/2002. I henhold til EØS-avtalen artikkel 53 nr. 3 får EØS-avtalen artikkel 53 nr. 1 i tidsrommet 1. juni 2010 til 31. mai 2013 likevel ikke anvendelse på vertikale avtaler om de vilkår som gjelder for partenes kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner, dersom avtalene oppfyller de vilkår for unntak i henhold til forordning (EF) nr. 1400/2002 som særlig gjelder vertikale avtaler om kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner. Med virkning fra 1. juni 2013 får forordning (EU) nr. 461/2010 anvendelse på vertikale avtaler om kjøp, salg eller videresalg av nye motorvogner.

Forordninger m.m.

Nedenfor gjengis til informasjon:

EØS-avtalen vedlegg XIV del A nr. 1 (forordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 1 til 3, artikkel 4 nr. 1 til 3 og artikkel 5), del B nr. 2 (forordning (EU) nr. 330/2010), del B nr. 4b (forordning (EU) nr. 461/2010), del C nr. 5 (forordning (EF) nr. 772/2004), del D nr. 6 (forordning (EU) nr. 1218/2010), del D nr. 7 (forordning (EU) nr. 1217/2010), del G nr. 10 (forordning (EF) nr. 169/2009), del G nr. 11c (forordning (EF) nr. 906/2009) og del J nr. 15b (forordning (EU) nr. 267/2010) slik Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet forstår disse delene av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsaktene i samsvar med vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig. Nedenfor gjengis også forordning (EU) nr. 1400/2002 slik Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet forstår denne delen av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsaktene i samsvar med vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

For å lese forordning (EF) nr. 139/2004 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EF) nr. 139/2004 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EF) nr. 772/2004 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EF) nr. 772/2004 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EF) nr. 169/2009 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EF) nr. 169/2009 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 906/2009 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 906/2009 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 267/2010 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 267/2010 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 330/2010 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 330/2010 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 461/2010 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 461/2010 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1217/2010 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1217/2010 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1218/2010 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1218/2010 i engelsk utgave se her:

For å lese forordning (EF) nr. 1400/2002 i norsk oversettelse se her:

For å lese forordning (EF) nr. 1400/2002 i engelsk utgave se her:

Nedenfor gjengis til informasjon Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol protokoll 4 Om oppgaver og myndighet for EFTAs overvåkningsorgan på konkurranserettens område (ODA) slik den er fastsatt 21. desember 2011, slik Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet forstår denne delen av ODA.

For å lese ODA protokoll 4 i norsk oversettelse se her:

For å lese vedlegg til ODA protokoll 4 i norsk oversettelse se her:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen protokoll 21 til 24 og protokoll 25 artikkel 4 og 5 med endringer og tillegg frem til og med 21. desember 2011 slik Fornyings-, og administrasjons- og kirke departementet forstår disse delene av avtalen.

For å lese EØS-avtalen protokoll 21 i engelsk utgave se her:

For å lese EØS-avtalen protokoll 22 i engelsk utgave se her:

For å lese EØS-avtalen protokoll 23 i engelsk utgave se her:

For å lese EØS-avtalen protokoll 24 i engelsk utgave se her:

For å lese EØS-avtalen protokoll 25 i engelsk utgave se her:

21. des. Nr. 1519 2011

Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. desember 2011 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressursar (havressurslova) § 16. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endringer:

§ 15 bokstav f) (endret) skal lyde:

Det er forbudt å fiske breiflabb med trål og snurrevad.

§ 23 annet ledd bokstav g) (ny) skal lyde:

g) Fiske med bunngarn sør for 62° N 126 mm

§ 28 overskrift (endret) skal lyde:

Krav til røktning av garn, teiner og ruser

§ 28 annet ledd (endret) skal lyde:

Garn som benyttes i fiske etter breiflabb og kveite skal røktes minst hver tredje dag.

§ 34 tredje ledd (endret) skal lyde:

Det er forbudt å fiske uer med konvensjonelle redskap nord for 62° N i tidsrommet fra og med 20. desember til og med 31. juli og fra og med 1. september til og med 30. september. Forbudet gjelder ikke for fartøy som fisker med juksa.

§ 36 annet ledd (endret) skal lyde:

Ved fiske med trål og snurrevad er det uten hinder av forbudet i § 15 bokstav f) tillatt å ha inntil 15 % bifangst av breiflabb i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 39 første ledd første punktum (endret) skal lyde:

Ved fiske med konvensjonelle redskap er det uten hinder av forbudet i § 34 tredje ledd tillatt å ha inntil 25 % bifangst av uer.

§ 41 bokstav e) første punktum (endret) skal lyde:

Ved fiske med konsumtrål og snurrevad er det uten hinder av forbudet i § 15 bokstav f) tillatt å ha inntil 15 % bifangst av breiflabb regnet i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 43 nr. 36 (ny) skal lyde:

36. Tobis 10 cm

§ 46 første ledd (endret) skal lyde:

I områdene utenom Skagerrak er det adgang til å ha inntil 10 % av den enkelte art under minstemål i antall i de enkelte fangster. Dette gjelder ikke hummer og kveite, og heller ikke hvis noe annet følger av senere ledd i denne paragraf.

§ 46 sjettede ledd (endret) skal lyde:

Ved fiske i området beskrevet i § 3 nr. 4 (Skagerrak) kan landing av artene nevnt i § 43 nr. 2–17 og nr. 21 og 22 inneholde opptil 10 % i vekt av fisk under minstemål regnet for hver art.

§ 48 (endret):

§ 48 fjerde ledd oppheves.

§ 48 femte ledd blir nytt fjerde ledd.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

20. des. Nr. 1522 2011

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova

Heimel: Fastsett av Kunnskapsdepartementet 20. desember 2011 med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3–6 andre ledd. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova blir det gjort følgjande endringar:

§ 13–1 skal lyde:

§ 13–1. *Formål*

Formålet med oppfølgingstenesta er å sørge for at all ungdom som høyrer til målgruppa, jf. § 13–2, får tilbod om opplæring, arbeid, andre kompetansefremjande tiltak, eventuelt ein kombinasjon av desse. Tilboda skal primært ta sikte på å føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse innanfor vidaregåande opplæring.

§ 13–2 skal lyde:

§ 13–2. *Målgruppe*

Målgruppa for oppfølgingstenesta er ungdom som er omfatta av den lovfesta retten til vidaregåande opplæring, og som det aktuelle skoleåret

- ikkje har søkt eller teke imot elev- eller læreplass, eller
- avbryt slik opplæring, eller
- ikkje er i arbeid, eller
- har tapt retten som følgje av vedtak om bortvising med heimel i opplæringslova § 3–8 eller som følgje av vedtak om heving av lærekontrakt eller opplæringskontrakt i samsvar med opplæringslova § 4–6.

§ 13–3 skal lyde:

§ 13–3. *Oppgåver*

Fylkeskommunen skal gjennom oppfølgingstenesta

- ha oversikt over alle i målgruppa, jf. § 13–2, og aktuelle tilbod for målgruppa. Registrering av ungdom som høyrer til ansvarsområdet for oppfølgingstenesta, og som tenesta formidlar tilbod til, skjer gjennom heile året.
- gi skriftleg informasjon til alle i målgruppa om kva rettar dei har. Føresette til ungdom som ikkje er myndig skal ha same informasjon med mindre denne er underlagd teieplikt etter anna lovgiving.
- etablere kontakt med kvar enkelt ungdom i målgruppa med sikte på rettleiing og oppfølging.
- gi alle i målgruppa tilbod i samsvar med § 13–1, eventuelt i samarbeid med andre aktørar.
- etter behov følgje opp ungdom som har teke imot tilbod gjennom oppfølgingstenesta gjennom ei eller fleire rettleiingssamtaler.

Pliktene her gjeld så lenge ungdommen er i målgruppa for oppfølgingstenesta.

§ 13–4 skal lyde:

§ 13–4. *Samarbeid og koordinering*

Oppfølgingstenesta skal sikre tverretatleg samarbeid mellom kommunale, fylkeskommunale og statlege instansar som har ansvar for målgruppa, og formidle, eventuelt samordne, tilbod frå ulike instansar. Aktuelle instansar for samarbeid er særleg grunnskolane og dei vidaregåande skolane, den pedagogisk-psykologiske tenesta, opplæringsadministrasjonen i fylkeskommunen, arbeids- og velferdsforvaltninga og helse- og sosialtenestene.

Oppfølgingstenesta kan bistå i arbeidet med å redusere fråfallet frå vidaregåande opplæring gjennom samarbeid med grunnskole og vidaregåande opplæring.

II

Endringane trer i kraft 1. februar 2012.

2. jan. Nr. 1 2012

Forskrift om endring i forskrift om særlige importbetingelser for fôrvarer og næringsmidler med opprinnelse i eller eksportert fra Japan

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 2. januar 2012 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16 og § 17.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 1371/2011). Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 30. mars 2011 nr. 338 om særlige importbetingelser for fôrvarer og næringsmidler med opprinnelse i eller eksportert fra Japan gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 961/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 1371/2011).

§ 2 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 961/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 1371/2011) om særlige importbetingelser for fôrvarer og næringsmidler med opprinnelse i eller sendt fra Japan etter ulykken ved atomkraftverket i Fukushima og opphever forordning (EU) nr. 297/2011 gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I og II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Denne forskriften trer i kraft 2. januar 2012.

Forordninger

I

I forordning (EU) nr. 961/2011 (engelsk) gjøres følgende endringer:

Overskriften skal lyde:

Konsolidert forordning (EU) nr. 961/2011 (engelsk)

Innledningsteksten skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 961/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 1371/2011) med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I og II til EØS-avtalen.

Forordning (EU) nr. 961/2011 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EU) nr. 1371/2011.

Erklæringen nevnt i artikkel 2 (5) finnes under vedlegg I i pdf-filen nedenfor. Grenseverdiene gitt i vedlegg II er gjengitt nedenfor på norsk.

Ny konsolideringsoversikt skal lyde:

► **M1** Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 1371/2011 av 21. desember 2011

Article 2 (3) skal lyde:

► **M1**

Each consignment of products referred to in Article 1 shall be accompanied by a declaration, attesting that:

- the product has been harvested and/or processed before 11 March 2011; or
- the product originates in and is consigned from a prefecture other than Fukushima, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Miyagi, Yamanashi, Saitama, Tokyo, Chiba, Kanagawa and Shizuoka; or
- the product is consigned from Fukushima, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Miyagi, Yamanashi, Saitama, Tokyo, Chiba, Kanagawa and Shizuoka prefectures, but does not originate in one of those prefectures and has not been exposed to radioactivity during transiting; or

- (d) where a product originates in Fukushima, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Miyagi, Yamanashi, Saitama, Tokyo, Chiba, Kanagawa and Shizuoka prefectures, the product does not contain levels of radionuclides caesium-134 and caesium-137 above the maximum levels provided for in Annex II to this Regulation.

◀ **M1**

Article 2 (5) skal lyde:

▶ **M1**

The declaration referred to in paragraph 3 shall be drawn up in accordance with the model set out in Annex I. For the products referred to in points (a), (b) or (c) of paragraph 3, the declaration shall be signed by an authorised representative of the competent authority of Japan or by an authorised representative of an instance authorised by the competent authority of Japan under the authority and supervision of the competent authority. For the products referred to in point (d) of paragraph 3, the declaration shall be signed by an authorised representative of the competent authority of Japan and shall be accompanied by an analytical report containing the results of sampling and analysis.

◀ **M1**

Article 5 (1) skal lyde:

▶ **M1**

The competent authorities of the border inspection post or designated point of entry shall carry out:

- (a) documentary checks on all consignments of products referred to in Article 1; and
- (b) identity and physical checks, including laboratory analysis on the presence of caesium-134 and caesium-137, on at least:
 - 10 % of the consignments of products referred to in Article 2(3)(d), and
 - 20 % of the consignments of products referred to in Article 2(3)(b) and (c).

◀ **M1**

Article 10 annet avsnitt skal lyde:

▶ **M1**

It shall apply from the date of entry into force until 31 March 2012. The Regulation will be reviewed monthly taking into account the development of the contamination situation.

◀ **M1**

Vedlegg I til forordning (EU) nr. 961/2011 skal lyde:

▶ **M1**

Se pdf-filen «forordning (EU) nr. 1371/2011» nedenfor.

◀ **M1**

Avsnittet «Forordninger i pdf» skal lyde:

Nedenfor gjengis forordning (EU) nr. 961/2011 og forordning (EU) nr. 1371/2011.

Etter forordning (EU) nr. 961/2011 settes følgende inn:

Forordning (EU) nr. 1371/2011

For å lese forordning (EU) nr. 1371/2011 på dansk se her:

For å lese forordning (EU) nr. 1371/2011 på engelsk se her:

II

Endringene i forskrift om særlige importbetingelser for fôrvarer og næringsmidler med opprinnelse i eller eksportert fra Japan konsolidert forordning (EU) nr. 961/2011 trer i kraft 2. januar 2012.

2. jan. Nr. 2 2012

Forskrift om endring i forskrift om beskyttelsestiltak for bestemte frø og bønner importert fra Egypt

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 2. januar 2012 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16 og § 17.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (vedtak 2011/880/EU). Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

I

I forskrift 7. juli 2011 nr. 761 om beskyttelsestiltak for bestemte frø og bønner importert fra Egypt gjøres det følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (vedtak 2011/402/EU, vedtak 2011/662/EU, vedtak 2011/718/EU og vedtak 2011/880/EU).

Nytt Vedlegg I skal lyde:

Importforbudet på frø og bønner fra Egypt omfatter følgende produkter:

<i>KN-kode:</i>	<i>Varenummer:</i>	<i>Varebeskrivelse:</i>	<i>Type:</i>
ex 0704 90 90	ex 07.04.9099	Ruccolaspirer	Friske eller kjølte
ex 0706 90 90	ex 07.06.9099	Rødbetespiser og reddikspiser	Friske eller kjølte
ex 0708	ex 07.08	Spirer av belgfrukter	Friske eller kjølte
ex 0709 99 90	ex 07.09.9990	Soyabønnespirer	Friske eller kjølte
ex 0713	ex 07.13	Belgfrukter, avskallede og skrelte (ikke knuste)	Tørkede
0910 99 10	09.10.9990	Bukkehornskløverfrø	Krydderier
ex 1201	ex 12.01	Soyabønner (ikke knuste)	Hele
1207 50	12.07.5010; 12.07.5090	Sennepsfrø	Hele
ex 1207 99 96	12.07.9910; 12.07.9990	Andre oljeholdige frø og oljeholdige frukter (ikke knuste)	Hele
1209 10 00	12.09.1000	Sukkerbetefrø	Såvarer
1209 21 00	12.09.2100	Lusernefrø (alfalfafør)	Såvarer
1209 91	12.09.9110; 12.09.9191; 12.09.9199	Grønnsakfrø	Såvarer
ex 1214 90 90	ex 12.14.9099	Lusernespirer (alfalfaspirer)	Friske og kjølte

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

2. jan. Nr. 3 2012

Forskrift om etablering av fleksible områder i 2012

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 2. januar 2012 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 16 og § 20, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til norsk havn § 14 og forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 55. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

§ 1. I tidsrommene fra og med 1. januar til og med 20. mars 2012 og fra og med 20. oktober til og med 31. desember 2012 etableres et fleksibelt område på Malangsgrunnen avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 70° 00' N	17° 28' Ø (ved fiskerigrensen)
2. 70° 00' N	16° 28' Ø
3. 70° 14' N	16° 58' Ø
4. 70° 14' N	17° 56' Ø (ved fiskerigrensen).

§ 2. I tidsrommet fra og med 1. januar til og med 15. mai 2012 etableres et fleksibelt område på Moskenesgrunnen avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 68° 08' N	11° 52' Ø
2. 68° 23' N	10° 52' Ø
3. 68° 42' N	12° 17' Ø
4. 68° 32' N	12° 46' Ø.

§ 3. I tidsrommet fra og med 1. januar til og med 15. mai 2012 etableres et fleksibelt område på Røstbanken avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 67° 00' N	11° 41' Ø (ved fiskerigrensen)
2. 67° 00' N	10° 52' Ø

3. 67° 30' N	10° 41' Ø
4. 67° 53' N	11° 15' Ø
5. 67° 53' N	12° 10,5' Ø (ved fiskerigrensen).

§ 4. Denne forskriften trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2012.

6. jan. Nr. 4 2012

Ikraftsetting av lov 6. januar 2012 nr. 2 om endringer i utlendingsloven (utvidet adgang til fengsling mv.)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 6. januar 2012 med hjemmel i lov 6. januar 2012 nr. 2 om endringer i utlendingsloven (utvidet adgang til fengsling mv.) del II. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 13. januar 2012 kl. 13.55.

Loven trer i kraft 1. mars 2012.

3. jan. Nr. 5 2012

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 3. januar 2012 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endring:

§ 6–3 nr. 1 annet ledd skal lyde:

For ny bil og tilhenger til bil som er dokumentert EF-typegodkjent i annet EØS-land i samsvar med direktiv 2007/46/EF som endret ved forordning (EF) nr. 1060/2008 og fra 29. april 2010 som endret ved forordning (EF) nr. 385/2009 skal anses som godkjent. Det samme gjelder kjøretøy dokumentert etter forordning (EF) nr. 78/2009, forordning (EF) nr. 79/2009, forordning (EF) nr. 443/2009, forordning (EF) nr. 595/2009, forordning (EF) nr. 631/2009, forordning (EF) nr. 661/2009, direktiv 2010/19/EU som endret ved beslutning 14. juli 2010, forordning (EU) nr. 371/2010, forordning (EU) nr. 406/2010, forordning (EU) nr. 672/2010, forordning (EU) nr. 1003/2010, forordning (EU) nr. 1005/2010, forordning (EU) nr. 1008/2010, forordning (EU) nr. 1009/2010, forordning (EU) nr. 19/2011, forordning (EU) nr. 63/2011, forordning (EU) nr. 109/2011, forordning (EU) nr. 183/2011, forordning (EU) nr. 407/2011, forordning (EU) nr. 458/2011, forordning (EU) nr. 459/2011, forordning (EU) nr. 566/2011, forordning (EU) nr. 582/2011 og forordning (EU) nr. 678/2011. Kjøretøygruppe som angitt i godkjenningen skal benyttes. Dokumentert oppfylt kravnivå eller EF-typegodkjenning for systemer, komponenter, tekniske enheter og delvis oppbygde kjøretøy etter nevnte rettsakter kan benyttes som ledd i enkeltgodkjenning eller nasjonal typegodkjenning. For buss klasse II gjelder dette ledd bare dersom bussen er utstyrt med bilbelte som tilfredsstillende kravene i direktiv 96/36/EF og direktiv 96/38/EF. Ambulansebil skal i tillegg oppfylle kravene til sikring av bære og pasient på bære i § 8–7.

II

Forskriften trer i kraft straks.

3. jan. Nr. 6 2012

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter brisling i 2012

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 3. januar 2012 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressurser (havressurslova) § 16, § 27, § 36 og § 37, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

I

I forskrift 13. desember 2011 nr. 1344 om regulering av fisket etter brisling i 2012 gjøres følgende endring:

§ 7 annet ledd (ny) skal lyde:

I tidsrom der det er gitt dispensasjon eller det er adgang til å fiske kystbrisling, kan Fiskeridirektoratet gi bestemmelser om observatørordning ved fiske med lys øst for Lindesnes.

II

Forskriften trer i kraft straks.

3. jan. Nr. 7 2012**Forskrift om observatørordning ved fiske etter kystbrisling med lys øst for Lindesnes i 2012**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 3. januar 2012 med hjemmel i forskrift 13. desember 2011 nr. 1344 om regulering av fisket etter brisling i 2012 § 7. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å observere og kartlegge bifangst i notfisket etter kystbrisling med lys øst for Lindesnes.

§ 2. Forbud mot notfiske med lys

Fiskeridirektoratet kan treffe vedtak om forbud mot å fiske kystbrisling med lys eller lysebåt øst for Lindesnes i statistikkområde 09 i tidsrommene januar–februar og etter fredningstiden 1. august. Fiskeridirektoratet kan endre tidsrom for forbud mot notfiske med lys.

Når det er fastsatt forbud med hjemmel første ledd, kan fartøy bare ta utseiling, fiske, overføre fangst til lås, foreta opptak fra lås eller not og ilandføre fangst på de vilkårene som er fastsatt i denne forskriften.

For kystbrislingfiske i fredningstiden gjelder forskrift 13. november 1961 nr. 3 for fredning av brisling og hermetisk nedlegging av brisling og småsild.

§ 3. Melding om utseiling (ut)

Fartøy som vil fiske brisling (bri) øst for Lindesnes i forbudsperioder fastsatt med hjemmel i § 1 første ledd, skal sende melding til Fiskeridirektoratet på SMS til nr. 1933 ved utseiling. Meldingen skal sendes fra det mobiltelefonnummeret som benyttes av fartøyet i den tiden observatørordningen pågår.

Utseiling melding skal sendes ved hver utseiling. Dette gjelder også dersom fartøyet ikke oppnådde fangst i forbindelse med en tidligere meldt utseiling.

Melding om utseiling skal inneholde følgende elementer i angitt rekkefølge og med mellomrom:

1. ut
2. fartøynavn
3. registreringsmerke
4. dato
5. klokkeslett avgang
6. eventuelt samfiskefartøy.

Eksempel:

ut lollo a14b 0601 1500 kurt

ut kurt a15c 0601 0930 lollo

Ved samfiske gis melding om begge fartøy pr. tur. En tur omfatter høsting, låssetting, opptak og ilandføring.

§ 4. Melding før overføring til lås (ov)

Fartøy som låsetter skal i god tid før overføring sende melding til Fiskeridirektoratet på SMS til nr. 1933 om overføring fra not til lås, slik at observatør kan starte observasjon rett før kastet er avsluttet.

Melding om overføring skal inneholde følgende elementer i angitt rekkefølge og med mellomrom:

1. ov
2. fartøynavn
3. tidspunkt for forventet overføring
4. GPS-posisjon i grader, minutter og sekunder
5. art (bri)
6. antatt fangst i tonn
7. eventuelt samfiskefartøy.

Eksempel:

ov lollo 0530 591031n 100927ø bri 20 kurt

Observatør kan i særlige tilfeller beslutte å unnlate observasjon. Slikt vedtak må loggføres.

§ 5. Melding før opptak fra not eller lås (op)

Fartøy som skal håve direkte om bord skal i god tid sende melding til Fiskeridirektoratet på SMS til nr. 1933 om opptak, slik at observatør kan starte observasjon kort tid før kastet er avsluttet.

Fartøy som skal ta fangst fra lås om bord i fartøy, skal i god tid før opptak sende melding til Fiskeridirektoratet på SMS til nr. 1933 om opptak, slik at observatør kan starte observasjon kort tid før opptak tar til.

Melding om opptak skal inneholde følgende elementer i angitt rekkefølge og med mellomrom:

1. op
2. fartøynavn
3. tidspunkt for opptak
4. GPS-posisjon i grader, minutter og sekunder
5. art (bri)
6. antatt fangst i tonn
7. eventuelt samfiskefartøy.

Eksempel:

op lollo 0701 590011n 100730ø bri 20 kurt

Observatør kan i særlige tilfeller beslutte å unnlate observasjon. Slikt vedtak må loggføres.

§ 6. *Ilandføring (la)*

Fartøy som fører fangst til mottak på land, skal i god tid før lossing av fartøyet sende melding til Fiskeridirektoratet på SMS til nr. 1933 om lossing, slik at observatør kan foreta observasjon fra lossingen starter.

Melding om ilandføring skal inneholde følgende elementer i angitt rekkefølge og med mellomrom:

1. la
2. fartøynavn
3. tidspunkt for oppstart lossing
4. mottakets navn eller GPS-posisjon i grader, minutter og sekunder
5. eventuelt samfiskefartøy.

Eksempel:

la lollo 1100 (englevik)/603011n 140500ø kurt

Observatør kan beslutte å unnlate observasjon, eller frafalle plikten for fartøy til å gi landingsmelding med hjemmel i denne paragraf. Slike vedtak må loggføres.

§ 7. *Plikt til å følge anvisninger*

Fartøy skal følge anvisninger fra Fiskeridirektoratets observatør.

§ 8. *Administrasjon av observatørordningen*

Observatørordningen administreres av Fiskeridirektoratet Region Sør.

§ 9. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i denne forskriften, straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 61, § 62, § 63, § 64 og § 65. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 3. januar 2012 og gjelder til og med 31. desember 2012.

3. jan. Nr. 8 2012

Forskrift om iverksettelse av forbud mot lysfiske i Skagerrak uten observatør om bord

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 3. januar 2012 med hjemmel i forskrift 3. januar 2012 nr. 7 om observatørordning ved fiske etter kystbrisling med lys øst for Lindesnes i 2012 § 2. Kunngjort 17. januar 2012 kl. 13.35.

§ 1. Forbudet mot å fiske kystbrisling med lys eller lysebåt øst for Lindesnes trer i kraft fra og med 3. januar 2012.

§ 2. Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65. På samme måte straffes forsøk og medvirkning.

§ 3. Denne forskrift trer i kraft straks.

1. jan. Nr. 11 2012

Forskrift om endring i forurensningsforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. januar 2012 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende henvisning til direktivet må gjøres i ingressen til forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften):

Jf. EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21ar (direktiv 2001/81/EF).

II

Endringen trer i kraft straks.

1. jan. Nr. 12 2012

Forskrift om endring i produktforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. januar 2012 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende henvisning til direktivet må gjøres i ingressen til forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften):

Jf. EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21ar (direktiv 2001/81/EF).

I

Endringen trer i kraft straks.

1. jan. Nr. 13 2012**Forskrift om endring i MARPOL-forskriften**

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. januar 2012 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende henvisning til direktivet må gjøres i ingressen til forskrift 16. juni 1983 nr. 1122 om hindring av forurensning fra skip (MARPOL-forskriften):

Jf. EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21ar (direktiv 2001/81/EF).

II

Endringen trer i kraft straks.

1. jan. Nr. 14 2012**Forskrift om endring i avfallsforskriften**

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. januar 2012 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende henvisning til direktivet må gjøres i ingressen til forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften):

Jf. EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21ar (direktiv 2001/81/EF).

II

Endringen trer i kraft straks.

1. jan. Nr. 15 2012**Forskrift om endring i forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy**

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. januar 2012 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende henvisning til direktivet må gjøres i ingressen til forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.:

Jf. EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21ar (direktiv 2001/81/EF).

II

Endringen trer i kraft straks.

5. jan. Nr. 16 2012**Forskrift om endring i forskrift om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell og for utstedelse av båtførerbevis til båtførere**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 5. januar 2012 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 2, § 3, § 16 og § 48, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171 og lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 20, § 26b og § 31, jf. delegeringsvedtak 27. november 1998 nr. 1095. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 21. desember 2009 nr. 1739 om gebyr for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell og for utstedelse av båtførerbevis til båtførere gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. Gebyrsatser for utstedelse av sertifikater og påtegninger til maritimt personell

Gebyr for sertifikat og påtegning skal ha følgende satser:

– Dekk- og maskinoffiserssertifikater	kr 658,-
– Påtegning/godkjenning av utenlandsk sertifikat	kr 658,-
– Tankskip- og offshoresertifikater	kr 439,-
– Kokk-, bro- og maskinvaktsertifikater, MOB-, HMOB- og assessorsertifikater	kr 439,-
– Duplikater	kr 329,-

§ 6 skal lyde:

§ 6. Gebyrsatser for teoretisk båtførerprøve og utstedelse av båtførerbevis

Gebyr for teoretisk båtførerprøve og utstedelse av båtførerbevis skal ha følgende satser:

– Teoretisk prøve og utstedelse av båtførerbevis	kr 558,-
– Tillegg for avleggelse av ny teoretisk prøve	kr 308,-
– Utstedelse av båtførerbevis ved erstatning, innbytte og uten avleggelse av teoretisk prøve	kr 330,-

Ved avleggelse av teoretisk prøve og utstedelse av båtførerbevis i utlandet, kan det bli avkrevd et tillegg på inntil kr 239,-.

II

Forskriften trer i kraft straks.

5. jan. Nr. 17 2012

Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 5. januar 2012 med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 sjettedde ledd, jf. delegeringsvedtak 15. februar 2008 nr. 156. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 30. juli 1992 nr. 593 om registrering av skip i norsk ordinært skipsregister gjøres følgende endring:

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Gebyr skal betales i henhold til følgende satser:

Nyregistreringer:

Nyregistrering NOR registreringspliktig og bygg	kr	2 742
Nyregistrering NOR ikke registreringspliktig (under 15 m)	kr	2 742
Nyregistrering NOR ikke registreringspliktig (under 15 m) som må dokumenteres av Sjøfartsdirektoratet	kr	1 928

Endringer felles for alle fartøy:

Endring av andre juridiske roller	kr	825	
Endring av hjemsted	kr	552	
Registrering av pant	kr	1 928	
Registrering av flåtepant	kr	1 928	pr. skip
Samtykke/påtegning av pant	kr	1 651	
Sletting av NOR-registreringspliktige fartøy	kr	1 651	
Pantattest/utskrift	kr	495	
Hjemmels- og heftelsesattest	kr	495	
Slettelsesattest	kr	495	
Journalbekreftelse	kr	495	
Kopi av dokument	kr	191	
Skipsliste	kr	495	

Endringer NOR pliktige (15 m og over) og bygg:

Registrering av endring eier	kr	1 650
Endring av skips navn	kr	2 196

Endringer NOR ikke registreringspliktige (under 15 m):

Registrering av endring eier	kr	1 320
Endring av skips navn	kr	552
Registrering av samtidig eier/navn/hjemsted	kr	1 320

II

Endringen trer i kraft straks.

5. jan. Nr. 18 2012**Forskrift om endring i forskrift om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS)**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 5. januar 2012 med hjemmel i lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister § 5, jf. delegeringsvedtak 15. februar 2008 nr. 157. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 30. juli 1992 nr. 592 om registrering av skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) gjøres følgende endringer:

§ 7 fjerde ledd skal lyde:

Gebyr skal betales i henhold til følgende satser:

Nyregistrering	kr	2 742	
Registrering av endring eier	kr	1 650	
Endring av andre juridiske roller	kr	825	
Endring av skips navn	kr	2 196	
Endring av hjemsted	kr	552	
Registrering av pant	kr	1 927	
Registrering av flåtepant	kr	1 927	pr. skip
Samtykke/påtegning av pant	kr	1 650	
Sletting av fartøy	kr	1 650	
Pantattest/utskrift	kr	495	
Hjemmels- og heftelsesattest	kr	495	
Slettelsesattest	kr	495	
Journalbekreftelse	kr	495	
Kopi av dokument	kr	191	
Skipsliste	kr	495	

§ 7 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved registrering i skipsregisteret skal det videre betales et årlig gebyr på kr 7 732 til registerføreren.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. jan. Nr. 19 2012**Forskrift om endring i forskrift om gebyr for tjenester som utføres av Sjøfartsdirektoratet (Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff)**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 5. januar 2012 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 2, § 3, § 4, § 6, § 10 og § 48, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 20, § 21 og § 26a, jf. delegeringsvedtak 27. november 1998 nr. 1095 og lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 198, jf. forskrift 17. juni 2008 nr. 607 om forsikring og annen sikkerhet for oljesølansvar for skip etter bunkerskonvensjonen 2001 og ansvarskonvensjonen 1992. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 21. desember 2009 nr. 1738 om gebyr for tjenester som utføres av Sjøfartsdirektoratet (Sjøfartsdirektoratets gebyrtariff) gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Førstegangsgebyr for skip registrert i NOR og sertifikatpliktige skip som ikke er registreringspliktige

1. Førstegangsgebyr for passasjerskip.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i Europa Kr</i>	<i>Bygget utenfor Europa Kr</i>	<i>Innkjøpt fra utlandet Kr</i>
Under 10 meter største lengde,			8 112	10 136	12 160	4 048
Fra og med 10 meter største lengde, men under 15 meter			26 469	33 074	39 680	13 226
"	25 BT	50 BT	71 581	89 448	107 350	35 789
"	50 "	100 "	92 382	115 493	138 589	46 191
"	100 "	150 "	112 371	140 472	168 588	56 201
"	150 "	200 "	146 387	182 991	219 581	73 194
"	200 "	300 "	170 267	212 865	255 432	85 149
"	300 "	400 "	201 081	251 337	301 662	100 541
"	400 "	500 "	221 635	277 052	332 453	110 818
"	500 "	800 "	296 822	371 003	445 185	148 411
"	800 "	1 000 "	372 085	465 111	558 137	186 050
"	1 000 "	1 500 "	502 140	627 674	753 209	251 069
"	1 500 "	2 000 "	584 072	730 082	876 092	292 036
"	2 000 "	3 000 "	761 996	952 502	1 142 993	381 014
"	3 000 "	4 000 "	939 291	1 174 106	1 408 921	469 646
"	4 000 "	5 000 "	1 001 078	1 251 332	1 501 633	500 554
"	5 000 "	6 000 "	1 154 023	1 442 529	1 731 019	577 011
"	6 000 "	8 000 "	1 202 881	1 503 594	1 804 307	601 425
"	8 000 "	10 000 "	1 362 558	1 703 201	2 043 844	681 287
"	10 000 "	13 000 "	1 463 365	1 829 222	2 195 063	731 698
"	13 000 "	15 000 "	1 619 746	2 024 687	2 429 627	809 881
"	15 000 "	17 000 "	1 723 942	2 154 944	2 585 914	861 972
"	17 000 "	20 000 "	2 203 834	2 203 834	2 644 610	881 536
"	20 000 "	23 000 "	2 023 635	2 529 525	3 035 445	1 011 825
"	23 000 "	30 000 "	2 049 555	2 561 940	3 974 340	1 024 785
"	30 000 "	50 000 "	2 232 813	2 791 028	3 349 244	1 116 431
"	50 000 " og over		2 480 980	3 101 217	3 721 470	1 240 490

2. Førstegangsgebyr for klassifiserte lasteskip, unntatt beredskapsfartøy.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i Europa Kr</i>	<i>Bygget utenfor Europa Kr</i>	<i>Innkjøpt fra utlandet Kr</i>
Fra og med	50 BT, men under	100 BT	35 334	44 151	52 985	17 651
"	100 "	300 "	51 823	64 799	77 744	25 919
"	300 "	500 "	77 194	96 493	115 791	38 597
"	500 "	1 000 "	127 057	158 829	190 601	63 545
"	1 000 "	1 600 "	214 042	267 544	321 078	107 021
"	1 600 "	2 000 "	245 829	298 296	368 744	122 915
"	2 000 "	4 000 "	287 077	358 844	430 609	143 547
"	4 000 "	10 000 "	406 792	508 478	610 180	203 403
"	10 000 "	20 000 "	567 676	709 575	851 490	283 830
"	20 000 "	30 000 "	763 203	954 008	1 144 797	381 751
"	30 000 "	50 000 "	893 430	1 116 790	1 340 152	446 723
"	50 000 "	70 000 "	1 121 420	1 401 783	1 682 114	560 726
"	70 000 "	90 000 "	1 349 425	1 686 789	2 008 447	674 712
"	90 000 "	100 000 "	1 586 359	1 982 936	2 379 529	793 172
"	100 000 "	120 000 "	1 716 600	2 145 750	2 574 899	858 300
"	120 000 "	160 000 "	1 879 336	2 348 761	2 819 003	939 510
"	160 000 "	200 000 "	2 140 086	2 675 111	3 210 121	1 070 035
"	200 000 "	240 000 "	2 400 586	3 000 739	3 600 878	1 200 292
"	240 000 " og over		2 661 069	3 326 352	3 991 618	1 330 550

3. Førstegangsgebyr for uklassifiserte lasteskip, unntatt beredskapsfartøy.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i Europa Kr</i>	<i>Bygget utenfor Europa Kr</i>	<i>Innkjøpt fra utlandet Kr</i>
Fra og med	50 BT, men under	100 BT	91 142	114 050	136 706	45 579
"	100 "	300 "	112 261	140 331	168 415	56 154
"	300 "	500 "	171 381	214 214	257 063	85 698
"	500 " og over		268 501	335 654	402 775	134 259

4. Førstegangsgebyr beredskapsfartøy.

Førstegangsgebyr som for lasteskip, med et tillegg på kr 18 843.

5. Førstegangsgebyr for klassifiserte fiske- og fangstfartøy.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i Europa Kr</i>	<i>Bygget utenfor Europa Kr</i>	<i>Innkjøpt fra utlandet Kr</i>
Under 15 m, men med største lengde på 10,67 meter og over						
Fra og med	25 BT men under	50 BT	25 779	32 227	38 676	12 897
"	50 "	100 "	36 479	45 610	54 726	18 247
"	100 "	200 "	53 299	66 619	79 955	26 641
"	200 "	300 "	75 280	94 108	112 920	37 641
"	300 "	500 "	78 685	98 360	118 035	39 351
"	500 "	1 000 "	128 469	160 586	192 687	64 219
"	1 000 "	1 500 "	160 492	200 627	240 746	80 254
"	1 500 " og over		192 311	240 385	288 459	96 163

6. Førstegangsgebyr for uklassifiserte fiske- og fangstfartøy.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i Europa Kr</i>	<i>Bygget utenfor Europa Kr</i>	<i>Innkjøpt fra utlandet Kr</i>
Under 15 m, men med største lengde på 10,67 meter og over						
Fra og med	25 BT men under	50 BT	25 779	32 227	38 676	12 897
"	50 "	100 "	109 170	136 740	163 740	54 586
"	100 "	200 "	132 313	165 387	198 493	66 164
"	200 "	300 "	171 082	213 869	256 640	85 558
"	300 "	500 "	197 458	246 817	296 193	98 737
"	500 "	1 000 "	265 143	331 417	397 417	132 564
"	1 000 " og over		322 004	402 540	483 540	161 010

7. Førstegangsgebyr for ikke sertifikatpliktige skip og lektere, samt sertifikatpliktige skip som har seilt uten målebrev/identitetsbevis.

	<i>BT</i>		<i>Bygget i Norge Kr</i>	<i>Bygget i/importert fra Europa Kr</i>	<i>Bygget i/importert utenfor Europa Kr</i>
Under 10 meter største lengde					
Fra og med	10 meter største lengde, men under 15 meter			1 208	1 506
Fra og med	25 BT men under	50 BT		2 149	2 699
"	50 "	200 "		6 903	8 630
"	200 "	500 "		7 751	9 696
"	500 "	1 000 "		10 308	12 897
"	1 000 "	1 500 "		20 569	25 732
"	1 500 "	2 000 "		33 058	41 327
"	2 000 " og over			45 610	57 018
				63 560	79 437
					98 623

§ 4 skal lyde:

§ 4. Førstegangsgebyr for skip registrert i NIS

1. Passasjerskip.

Grunnbeløp kr 5 000,- pluss et tonnasjetillegg på kr 0,50 pr. nettotonn.

Utregnet beløp multipliseres med en faktor 1,2457. I tillegg skal det betales gebyr etter samme satser som fastsatt i § 3 nr. 1.

2. Lasteskip, under 500 BT, samt beredskapsfartøy og forsyningskip uansett tonnasje.

Som førstegangsgebyr skal betales kr 5 000,- pluss et tonnasjetillegg på kr 0,50 pr. nettotonn.

Utregnet beløp skal multipliseres med en faktor på 1,2457.

I tillegg skal det betales gebyr etter samme satser som fastsatt i § 3 nr. 2 eller 3 og eventuelt nr. 4.

3. Lasteskip på 500 BT og derover, unntatt beredskapsfartøy og forsyningskip.

Grunnbeløp kr 12 000,-, pluss følgende tonnasjetillegg:

for de første	5 000 nettotonn	betales	kr 5,-	pr. nettotonn
for de neste	5 000 nettotonn	betales	kr 4,-	pr. nettotonn
for de neste	20 000 nettotonn	betales	kr 3,-	pr. nettotonn
for de neste	40 000 nettotonn	betales	kr 2,-	pr. nettotonn

For skip som er større enn 70 000 nettotonn betales ytterligere kr 1,- pr. nettotonn utover 70 000 nettotonn.

Utregnet beløp skal multipliseres med en faktor på 1,2457.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Årsgebyr for skip

Årsgebyret gjelder for skip registrert i NOR og skip registrert i NIS. Dette omfatter lasteskip, passasjerskip, fiskefartøyer, lektere.

Grunngebyr betales for alle sertifikatpliktige skip og for alle andre skip som har fått utstedt noe påbudt godkjenningssdokument med hjemmel i direktoratets lovgrunnlag eller regelverk. Tilsynsgebyr betales for skip som er underlagt regelmessig kontroll under direktoratets myndighet, hvor denne utføres av direktoratet og ikke av klaseselskap eller annen godkjent organisasjon.

	<i>Grunngebyr</i>	<i>Tilsynsgebyr</i>
Under 10 m	2 000	1 000
Fra og med 10 m, men under 15 m	3 000	3 000
Fra og med 15 m, men under 100 BT	5 000	5 000
Fra og med 100 BT, men under 500 BT	10 000	10 000
Fra og med 500 BT for de første 30 000 NT for de	15 000 + 2,00 pr. NT	20 000 + 3,00 pr. NT
neste 40 000 NT for	20 000 + 1,50 pr. NT	20 000 + 2,50 pr. NT
tonnasje over 70 000 NT	20 000 + 1,00 pr. NT	20 000 + 2,00 pr. NT

Tilsynsgebyret for passasjerskip multipliseres med en faktor på 3,60.

Summen av grunngebyr og alt tilsynsgebyr multipliseres med en faktor på 1,4261.

§ 6 skal lyde:

§ 6. Andre gebyr for skip registrert i NOR eller NIS¹ samt ikke sertifikatpliktige skip

1. Dispensasjonssøknader fra forskrift om arbeids- og hviletiden og forskrift om bemanning:

<i>BT</i>	<i>Førstegangs- behandling Kr</i>	<i>Senere søknader Kr</i>
Under 100	1 302	659
Fra og med 100 men under 500	2 589	1 302
Fra og med 500 men under 2 000	5 240	2 621
Fra og med 2 000 og over	10 528	5 256

2. Særskilte sertifikater og tillatelser som ikke dekkes av førstegangsgebyr og årsgebyr.

2.1. Sertifikat om forsikring eller annen økonomisk sikkerhet for ansvar for skade ved oljesøl (CLC-sertifikat) kr 1 443,-.

2.2. Passasjersertifikat for elvefart kr 1 066,-.

2.3. Sertifikat om forsikring og annen sikkerhet for oljesølansvar for skip etter Bunkerskonvensjonen 2001 kr 2 216,-.

- 1 Med unntak av § 6 nr. 2.3 gjelder § 6 ikke for lasteskip i NIS på 500 BT og derover som ikke er beredskapsfartøy eller forsyningskip, jf. forskrift 2. februar 1996 nr. 115 om oppkreving av gebyr til Statskassen for besiktelser, sertifikatutstedelse mv. § 19 nr. 4.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Førstegangsgebyr og årsgebyr for flyttbare innretninger og undervannsfartøy

1. Førstegangsgebyr

<i>Flyttbare innretninger</i>		<i>Undervannsfartøy</i>	
<i>Bygget i Norge</i>	<i>Bygget i utlandet</i>	<i>Bygget i Norge</i>	<i>Bygget i utlandet</i>
<i>Kr</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>
1 620 813	2 108 533	583 461	758 496

2. Årsgebyr

<i>Flyttbare innretninger</i>	<i>Undervannsfartøy</i>
<i>Kr</i>	<i>Kr</i>
687 328	118 835

§ 8 skal lyde:

§ 8. Gebyr for måling/kjenningmåling mv.

1. For førstegangsmåling av flyttbare innretninger, skip tilhørende Det norske Sjøforsvar og utenlandske skip betales:

	<i>BT</i>	<i>Kr</i>
Under 100 BT		1 444
Fra og med 100 BT men under 300 BT		3 624
" 300 "	500 "	8 001
" 500 "	1 000 "	12 521
" 1 000 "	1 600 "	22 766
" 1 600 "	2 000 "	33 028
" 2 000 "	3 000 "	47 870
" 3 000 "	4 000 "	67 623
" 4 000 "	6 000 "	87 675
" 6 000 "	8 000 "	128 532
" 8 000 "	10 000 "	158 923
" 10 000 "	20 000 "	198 791
" 20 000 "	50 000 "	314 143
" 50 000 "	80 000 "	475 827
" 80 000 "	100 000 "	627 141
" 100 000 " og over		702 767

2. For måling¹ av norske skip og flytende innretninger som ikke er å anse som skip, betales:

	<i>BT</i>	<i>Kr</i>	<i>Lekter</i> <i>Kr</i>
Under 100 BT		361	361
Fra og med 100 BT men under 300 BT		894	894
" 300 "	500 "	1 992	1 992
" 500 "	1 000 "	3 138	3 138
" 1 000 "	1 600 "	5 695	5 695
" 1 600 "	2 000 "	8 253	8 253
" 2 000 "	3 000 "	11 971	11 971
" 3 000 "	4 000 "	16 898	11 971
" 4 000 "	6 000 "	21 794	11 971
" 6 000 "	8 000 "	32 133	11 971
" 8 000 "	10 000 "	39 727	11 971
" 10 000 "	20 000 "	49 705	11 971
" 20 000 "	50 000 "	78 543	11 971
" 50 000 "	80 000 "	118 384	11 971
" 80 000 "	100 000 "	156 790	11 971
" 100 000 " og over		175 695	11 971

3. For utstedelse av målebrev² for norske og utenlandske skip og flyttbare innretninger, for skip tilhørende Det norske Sjøforsvar og for utenlandske flytende innretninger som ikke er å anse som skip, betales:

	<i>BT</i>		<i>Internasjonalt målebrev Kr</i>	<i>Panamakanal målebrev Kr</i>	<i>Suezkanal målebrev Kr</i>
Under	25 BT		690	894	894
Fra og med	25 BT men under	100 BT	1 255	2 495	2 495
"	100 "	200 "	2 479	4 237	4 237
"	200 "	500 "	3 781	5 695	5 695
"	500 "	1 600 "	6 370	8 708	8 708
"	1 600 "	3 000 "	8 787	11 893	11 893
"	3 000 "	4 000 "	11 312	14 968	14 968
"	4 000 "	8 000 "	12 489	16 506	16 506
"	8 000 "	10 000 "	16 255	21 103	21 103
"	10 000 " og over		17 525	22 625	22 625

1 Førstegangsmåling av norske skip er inkludert i førstegangsgebyret.

2 Førstegangsmålebrev for norske skip er inkludert i førstegangsgebyret.

4. For kjenningsmåling og utstedelse av identitetsbevis unntatt ved førstegangskjenningsmåling jf. § 3 nr. 7 betales:
For fartøy med største lengde under 10 m største lengde: kr 1 066,-.
For fartøy med største lengde f.o.m. 10 meter men under 15 meter: kr 1 897,-.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Timesatser for gebyr beregnet etter anvendt tid

For gebyr som skal beregnes etter anvendt tid skal følgende timesatser gjelde:

For besiktelser mv. utført i Norge kr 1 066,-.

For besiktelser mv. utført i utlandet kr 1 897,-.

For overtid i Norge og utlandet kr 893,-.

Gebyret skal oppkreves i tillegg til ovennevnte satser.

II

Forskriften treer i kraft straks.

6. jan. Nr. 20 2012

Forskrift om endring i forskrift om samtrafikkvevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 6. januar 2012 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4, § 5, § 6, § 12, § 15 og § 16 og lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar § 7.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 37d (direktiv 2008/57/EF endret ved direktiv 2009/131/EF og direktiv 2011/18/EU). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 16. juni 2010 nr. 820 om samtrafikkvevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8 annet ledd annet punktum skal lyde:

Departementet oversender søknaden til EFTAs overvåkingsorgan for beslutning, jf. artikkel 9 i direktiv 2008/57/EF.

§ 19 femte ledd skal lyde:

En tillatelse gitt av en EØS-stat skal være gyldig i hele EØS-området, men uten at dette berører bestemmelsene i § 21 og § 26 vedrørende ytterligere tillatelser.

§ 19 tiende ledd annet punktum skal lyde:

Denne bestemmelsen har forrang foran § 20 – § 27.

§ 28 annet ledd skal lyde:

Et kjøretøy som er i overensstemmelse med en type som allerede har tillatelse i Norge skal få tillatelse av Statens jernbanetilsyn på grunnlag av en samsvarserklæring for denne typen lagt fram av søkeren uten ytterligere kontroll.

Vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II. Delsystemer

1. Liste over delsystemer

For denne forskriftens formål kan systemet som utgjør jernbanesystemet, inndeles i følgende delsystemer:

- a) strukturbetingede områder:
 - infrastruktur,
 - energi,
 - styring, kontroll og signal langs sporet,
 - styring, kontroll og signal om bord,
 - rullende materiell,
- b) funksjonsbetingede områder:
 - drift og trafikkstyring,
 - vedlikehold,
 - telematikkapplikasjoner for person- og godstrafikk.

2. Beskrivelse av delsystemene

For hvert delsystem eller hver del av et delsystem skal Byrået framsette, i forbindelse med utarbeiding av utkast til TSI-er, et forslag til liste over komponenter og forhold knyttet til samtrafikkevne. Uten at det skal foregripe valget av forhold og komponenter knyttet til samtrafikkevne eller i hvilken rekkefølge disse vil bli underlagt TSI-er, skal delsystemene omfatte følgende:

2.1. Infrastruktur

Spor, sporveksler, byggverk (broer, tunneler osv.), infrastruktur knyttet til jernbanestasjoner (plattformer, ganganlegg, herunder anlegg som er tilpasset bevegelseshemmedes behov osv.), sikkerhets- og verneutstyr.

2.2. Energi

Elektrisitetsforsyningssystemet, herunder luftledninger og de deler av utstyret for måling av elektrisitetsforbruk som befinner seg langs sporet.

2.3. Styring, kontroll og signal langs sporet

Alt utstyr langs sporet som er nødvendig for å kunne garantere sikkerhet og for å kunne styre og kontrollere bevegelsene til tog som har tillatelse til å trafikere jernbanenettet.

2.4. Styring, kontroll og signal om bord

Alt utstyr om bord som er nødvendig for å kunne garantere sikkerhet og for å kunne styre og kontrollere bevegelsene til tog som har tillatelse til å trafikere jernbanenettet.

2.5. Drift og trafikkstyring

Framgangsmåter og tilhørende utstyr som muliggjør helhetlig drift av de ulike strukturelle delsystemene, både under normal og redusert drift, herunder særlig togsammensetning og framføring av tog, trafikkplanlegging og -styring.

De faglige kvalifikasjonene som kan kreves for å kunne yte trafikktenester over landegrensene.

2.6. Telematikkapplikasjoner

Dette delsystemet omfatter to elementer, i samsvar med vedlegg I:

- a) applikasjoner for persontrafikk, herunder systemer som gir informasjon til reisende før og under reisen, reservasjons- og betalingsystemer, bagasjehåndtering og styring av forbindelser mellom tog og med andre transportmidler,
- b) applikasjoner for godstransport, herunder informasjonssystemer (sanntidsovervåking av gods og tog), skifte- og tildelingssystemer, reservasjons-, betalings- og faktureringsystemer, styring av forbindelser med andre transportmidler og produksjon av elektroniske følgedokumenter.

2.7. Rullende materiell

Struktur, styrings- og kontrollsystem for alt utstyr i toget, strømvaktakerinnretninger, trekkraft- og energiomformingsutstyr, utstyr om bord for måling av elektrisitetsforbruk, bremseanlegg, koplinger, drivverk (boggier, aksler osv.) og fjæring, dører, grensesnitt mellom menneske og maskin (fører, togpersonale og passasjerer, herunder tilpasning til bevegelseshemmedes behov), passive eller aktive sikkerhetsinnretninger og utstyr for passasjerenes og togpersonalets helse.

2.8. Vedlikehold

De framgangsmåter, tilhørende utstyr, logistikkanlegg for vedlikeholdsarbeid, og reservelagre som muliggjør obligatorisk utbedrende og forebyggende vedlikehold for å sikre samtrafikkevnen til jernbanesystemet og garantere det nødvendige ytelsesnivået.

Vedlegg V skal lyde:

Vedlegg V. Erklæring om verifisering av delsystemer

1. EF-erklæring om verifisering av delsystemer

EF-verifiseringserklæringen og dokumentene som er vedlagt den, skal dateres og underskrives.

Nevnte erklæring skal bygge på de opplysningene som er framkommet ved framgangsmåten for EF-verifisering av delsystemer definert i vedlegg VI nr. 2. Erklæringen skal skrives på det språket som er brukt i den tekniske dokumentasjonen, og skal inneholde minst følgende:

- henvisninger til direktiv 2008/57/EF,
- navn og adresse til oppdragsgiveren eller produsenten eller dennes representant etablert i EØS-området (oppgi firma og full adresse; dersom det er en representant, må også oppdragsgiverens eller produsentens firma oppgis),
- en kort beskrivelse av delsystemet,
- navn og adresse til det tekniske kontrollorganet som har foretatt EF-verifiseringen omhandlet i direktiv 2008/57/EF artikkel 18,
- henvisninger til dokumentene i den tekniske dokumentasjonen,
- alle relevante bestemmelser, foreløpige eller endelige, som delsystemet skal oppfylle, særlig eventuelle driftsbegrensninger eller -vilkår,
- EF-erklæringens gyldighetsperiode dersom bestemmelsene er foreløpige,
- den underskriftsberettigedes identitet.

Når det i vedlegg VI vises til EF-erklæringen om mellomliggende verifisering, får ovennevnte bestemmelser anvendelse på denne erklæringen.

2. *Erklæring om verifisering av delsystemers samsvar med nasjonale regler*

Når det i vedlegg VI vises til erklæringen om verifisering av delsystemers samsvar med nasjonale regler får bestemmelsene i pkt. 1 tilsvarende anvendelse på denne erklæringen.

Vedlegg VI skal lyde:

Vedlegg VI. Framgangsmåte for verifisering av delsystemer

1. *Allmenne prinsipper*

- Framgangsmåten for verifisering av et delsystem omfatter kontroll og attestering av at delsystemet
- er utformet, bygd og anlagt slik at det oppfyller de grunnleggende kravene som gjelder for det, og
 - kan tas i bruk.

2. *Framgangsmåte for EF-verifisering*

2.1. *Innledning*

EF-verifiseringen er den framgangsmåten der et teknisk kontrollorgan kontrollerer og attesterer at delsystemet

- er i samsvar med de relevante TSI-ene,
- er i samsvar med de øvrige bestemmelsene som følger av EØS-avtalen.

2.2. *Deler av delsystemet og stadier*

2.2.1 *Attest for mellomliggende verifisering*

Dersom det er angitt i TSI-ene eller, eventuelt, dersom søkeren anmoder om det, kan delsystemet deles inn i bestemte deler eller kontrolleres på bestemte stadier i verifiseringen.

Den mellomliggende verifiseringen er den framgangsmåten der et teknisk kontrollorgan kontrollerer og attesterer bestemte deler av delsystemet eller bestemte stadier i verifiseringen.

Hver attest for mellomliggende verifisering fører til et EF-sertifikat for mellomliggende verifisering utstedt av det tekniske kontrollorganet som er valgt av søkeren, som i sin tur eventuelt utarbeider en EF-erklæring om mellomliggende verifisering. I verifiseringssertifikatet og verifiseringserklæringen skal det vises til den TSI-en som det er vurdert om det foreligger samsvar med.

2.2.2 *Deler av delsystemet*

Søkeren kan søke om en attest for mellomliggende verifisering for hver del. Hver del skal kontrolleres på hvert stadium som beskrevet i nr. 2.2.3.

2.2.3 *Stadier i verifiseringen*

Delsystemet, eller bestemte deler av delsystemet, skal kontrolleres på hvert av følgende stadier:

- samlet utforming,
- produksjon: oppføring, særlig bygge- og anleggsarbeider, framstilling, montering av komponenter og samlet tilpasning,
- endelig prøving.

Søkeren kan søke om en attest for mellomliggende verifisering for utformingsstadiet (herunder typeprøvingene) og for produksjonsstadiet.

2.3. *Verifiseringssertifikat*

2.3.1. Det tekniske kontrollorganet som er ansvarlig for EF-verifiseringen, skal vurdere utformingen, produksjonen og den endelige prøvingen av delsystemet og utarbeide EF-verifiseringssertifikatet beregnet på søkeren, som i sin tur skal utarbeide EF-verifiseringserklæringen. I EF-verifiseringserklæringen skal det vises til den TSI-en som det er vurdert om det foreligger samsvar med.

Dersom det ikke er vurdert om et delsystem er i samsvar med alle relevante TSI-er (f.eks. ved unntak, delvis anvendelse av TSI-ene ved oppgradering eller fornying, en overgangsperiode i en TSI eller et særlig tilfelle), skal EF-sertifikatet inneholde en nøyaktig henvisning til de TSI-er eller de deler av TSI-ene som det meldte organet under framgangsmåten for EF-verifisering ikke har undersøkt om det foreligger samsvar med.

- 2.3.2. Dersom det er utstedt EF-sertifikater for mellomliggende verifisering, skal det meldte organet som er ansvarlig for EF-verifisering av delsystemet, ta hensyn til disse sertifikatene, og før det utsteder EF-verifiseringssertifikatet
- forsikre seg om at EF-sertifikatene for mellomliggende verifisering oppfyller de relevante kravene i TSI-ene,
 - kontrollere alle forhold som ikke omfattes av EF-sertifikatene for mellomliggende verifisering, og
 - kontrollere den endelige prøvingen av delsystemet som helhet.
- 2.4. *Teknisk dokumentasjon*
- Den tekniske dokumentasjonen som er vedlagt EF-verifiseringserklæringen, skal inneholde følgende:
- opplysninger om de tekniske egenskapene knyttet til utformingen, herunder helhetlige og detaljerte tegninger som svarer til utførelsen, elektriske og hydrauliske diagrammer, styrekretsskjemaer, beskrivelser av databehandlingssystemer og automatiske systemer, drifts- og vedlikeholdshåndbøker osv. som er relevant for det aktuelle delsystemet,
 - en liste over delsystemets samtrafikkkomponenter, som omhandlet i direktiv 2008/57/EF, artikkel 5 nr. 3 bokstav d),
 - kopier av EF-erklæringene om samsvar eller bruksegnethet som skal være utstedt for komponentene i samsvar med direktivet 2008/57/EF, artikkel 13, eventuelt vedlagt de tilhørende beregningene samt en kopi av rapportene om prøvinger og kontroller foretatt av de tekniske kontrollorganene på grunnlag av de felles tekniske spesifikasjonene,
 - eventuelle EF-sertifikater om mellomliggende verifisering, og i så fall den eller de EF-erklæringene om mellomliggende verifisering som er vedlagt EF-verifiseringssertifikatet, herunder resultatet av det meldte organets verifisering av sertifikatenes gyldighet,
 - EF-verifiseringssertifikat vedlagt tilhørende beregninger og undertegnet av det tekniske kontrollorganet med ansvar for EF-verifiseringen, der det bekreftes at delsystemet oppfyller kravene i de relevante TSI-ene og opplyses om eventuelle forbehold som er tatt under arbeidet og ikke trukket tilbake; EF-verifiseringssertifikatet skal også være vedlagt de besøks- og kontrollrapportene som det tekniske kontrollorganet har utarbeidet i forbindelse med sin oppgave, som angitt i nr. 2.5.3 og 2.5.4,
 - EF-sertifikater utstedt i henhold til annet regelverk som følger av EØS-avtalen,
 - når det kreves sikker integrering i henhold til kommisjonsforordning (EF) nr. 352/2009, skal søkeren sørge for at den tekniske dokumentasjonen inneholder vurderingsrapporten om de felles sikkerhetsmetodene for risikovurdering nevnt i artikkel 6 nr. 3 i direktiv 2004/49/EF.
- 2.5. *Tilsyn*
- 2.5.1. Formålet med EF-tilsynet er å forsikre seg om at pliktene som følger av den tekniske dokumentasjonen, er oppfylt under framstillingen av delsystemet.
- 2.5.2. Det tekniske kontrollorganet som har ansvar for å kontrollere gjennomføringen, skal hele tiden ha adgang til byggeplasser, produksjonsanlegg, lagre og eventuelt prefabrikerings- eller prøvingsanlegg og i sin alminnelighet til ethvert sted det finner nødvendig for å utføre sin oppgave. Søkeren skal gi det tekniske kontrollorganet alle nødvendige dokumenter for dette formål, særlig gjennomføringsplaner og teknisk dokumentasjon om delsystemet.
- 2.5.3. Det tekniske kontrollorganet som har ansvar for å kontrollere gjennomføringen, skal med jevne mellomrom foreta kontroller for å forsikre seg om at de relevante TSI-ene er oppfylt. Organet skal ved disse anledningene utstede en kontrollrapport til de ansvarlige for gjennomføringen. Det kan være nødvendig at organet er til stede under visse faser av byggearbeidet.
- 2.5.4. Det tekniske kontrollorganet kan dessuten foreta uanmeldte besøk på byggeplassen eller i produksjonslokalene. Under slike besøk kan organet foreta fullstendige eller delvise kontroller. Organet skal gi de ansvarlige for gjennomføringen en rapport om besøket, og eventuelt en kontrollrapport.
- 2.5.5. Med henblikk på utstedelse av EF-erklæringen om bruksegnethet omhandlet i vedlegg IV nr. 2 skal det tekniske kontrollorganet kunne føre tilsyn med et delsystem der en samtrafikkkomponent er montert, for å kunne vurdere dets bruksegnethet i det jernbanemiljøet det er ment å inngå, dersom dette kreves i henhold til den relevante TSI-en.
- 2.6. *Deponering*
- Den fullstendige dokumentasjonen omhandlet i nr. 2.4 skal deponeres hos søkeren som grunnlag for eventuelle EF-sertifikater for mellomliggende verifisering som er utstedt av vedkommende meldte organ, eller som grunnlag for verifiseringssertifikatet som er utstedt av det meldte organet med ansvar for EF-verifiseringen av delsystemet. Dokumentasjonen skal legges ved den EF-verifiseringserklæringen som søkeren sender til vedkommende myndighet som han eller hun inngir søknaden om tillatelse til ibruktaking hos.
- Søkeren skal oppbevare en kopi av dokumentasjonen under hele delsystemets levetid. Den skal sendes til enhver EØS-stat som anmoder om det.
- 2.7. *Offentliggjøring*
- Hvert teknisk kontrollorgan skal jevnlig offentliggjøre relevante opplysninger om
- mottatte søknader om EF-verifisering og attester for mellomliggende verifisering,
 - søknader om vurdering av samtrafikkkomponenters samsvar og/eller bruksegnethet,

- utstedte eller avslåtte EF-sertifikater for mellomliggende verifisering,
 - utstedte eller avslåtte EF-samsvarssertifikater og/eller EF-sertifikater for bruksegnethet,
 - utstedte eller avslåtte EF-verifiseringssertifikater.
- 2.8. *Språk*
Dokumentasjonen og korrespondansen om framgangsmåtene for EF-verifisering skal skrives på et offisielt språk i den EØS-stat der søkeren er etablert, eller på et språk som søkeren godtar.
3. *Framgangsmåte for verifisering av samsvar med nasjonale regler*
- 3.1. *Innledning*
Verifiseringen av samsvar med nasjonale regler er den framgangsmåten der organet utpekt i henhold til direktiv 2008/57/EF, artikkel 17 nr. 3 (det utpekte organet) kontrollerer og attesterer at delsystemet er i samsvar med de nasjonale reglene som er meldt i samsvar med artikkel 17 nr. 3 i nevnte direktiv.
- 3.2. *Verifiseringssertifikat*
Det utpekte organet som er ansvarlig for verifiseringen av samsvar med nasjonale regler, skal utarbeide verifiseringssertifikatet beregnet på søkeren.
Sertifikatet skal inneholde en nøyaktig henvisning til de nasjonale regler som det utpekte organet under verifiseringen har undersøkt om det foreligger samsvar med, herunder de reglene som gjelder deler som omfattes av et unntak fra en TSI eller en oppgradering eller fornying.
Når det gjelder nasjonale regler for de delsystemene et kjøretøy består av, skal det utpekte organet dele sertifikatet inn i to deler, én del med henvisninger til de nasjonale reglene som utelukkende gjelder den tekniske kompatibiliteten mellom kjøretøyet og det berørte jernbanenettet, og én del for alle øvrige nasjonale regler.
- 3.3. *Teknisk dokumentasjon*
Den tekniske dokumentasjonen som er vedlagt verifiseringssertifikatet i forbindelse med nasjonale regler, skal inngå i den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 2.4 og inneholde de tekniske data som er relevante for vurderingen av delsystemets samsvar med de nasjonale reglene.

II

Forskriften trer i kraft straks.

6. jan. Nr. 21 2012

Forskrift om endring i forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 6. januar 2012 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 4–2, § 6–30, § 6–34, § 9–5 og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 15. desember 2009 nr. 1523. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 4–2–1 skal lyde:

§ 4–2–1. Kredittkostnader

(1) Ved kredittkjøp inngår ikke kredittkostnader etter finansavtaleloven § 44a bokstav h i beregningsgrunnlaget dersom de er særskilt oppgitt i salgsdokument. Dette gjelder likevel bare dersom det gis kreditt for mer enn 30 dager regnet fra utløpet av leveringsmåneden.

(2) Med kredittkjøp menes

- a) kjøp av løsøre der det er avtalt utsettelse med betaling av kjøpesummen eller noen del av den,
- b) kjøp av løsøre der kjøpesummen helt eller delvis dekkes ved lån og kreditten gis av selgeren eller av en annen på grunnlag av avtale med selgeren (lånekjøp), eller
- c) leie eller annen avtale om bruk av løsøre som i realiteten tjener til å sikre et avhendingsvederlag, dersom det er meningen at mottakeren skal bli eier av tingen.

§ 6–23–1 nytt annet punktum skal lyde:

Fritaket skal også dokumenteres med tolldeklarasjon der dette er nødvendig etter tollforskriften § 4–30–11 til § 4–30–14.

§ 6–30–3 annet ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Fritaket skal dokumenteres med attest for utførsel i samsvar med tollforskriften § 4–23–2 annet og tredje ledd. Kravet til bekreftelse som nevnt i første ledd gjelder ikke.

§ 6–30–6 annet ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Fritaket skal dokumenteres med attest for utførsel i samsvar med tollforskriften § 4-23-2 annet og tredje ledd. Kravet til bekreftelse som nevnt i første ledd gjelder ikke.

§ 6-30-6 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Annet ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

§ 6-30-6 fjerde ledd første punktum skal lyde:

(4) Ved levering av varer til reders speditør, jf. § 6-30-4 fjerde ledd skal fritaket også dokumenteres med en skriftlig bestilling fra kjøperen.

§ 6-30-10 annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for norske varer eller fortollede varer.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 6-30-12 annet ledd og nytt tredje ledd skal lyde:

(2) Ved levering av varer som nevnt i § 6-30-10 skal fritaket også dokumenteres med tolldeklarasjon.

(3) Fritaket for varer som nevnt i § 6-30-11 annet ledd skal også dokumenteres med tolldeklarasjon og attest for utførsel i samsvar med tollforskriften § 4-23-2 annet og tredje ledd. Kravet til bekreftelse som nevnt i første ledd gjelder ikke.

§ 6-30-14 annet ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Fritaket skal dokumenteres med attest for utførsel i samsvar med tollforskriften § 4-23-2 annet og tredje ledd. Kravet til bekreftelse som nevnt i første ledd gjelder ikke.

§ 6-30-14 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Annet ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

§ 6-31-3 annet ledd første punktum og nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Ved levering av varer som nevnt i § 6-31-1 første ledd tredje punktum og § 6-31-2 annet ledd annet punktum skal fritaket også dokumenteres med tillatelse til levering etter tollforskriften § 4-23-9, jf. § 4-23-4. Fritaket skal dokumenteres med attest for utførsel i samsvar med tollforskriften § 4-23-2 annet og tredje ledd. Kravet til bekreftelse som nevnt i første ledd gjelder ikke.

§ 6-32-3 første ledd annet punktum skal lyde:

Bestillingen skal inneholde opplysninger som nevnt i bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 1-4 og opplysninger om forbrukssted.

§ 9-5-1 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Årlig justering skal innberettes i omsetningsoppgaven for sjette termin. For avgiftssubjekter som har kalenderåret som oppgavetermin, skal årlig justering innberettes etter oppgavefristene i merverdiavgiftsloven § 15-8 første ledd tredje og fjerde punktum.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 15-4-1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Det skal også leveres primærnæringsoppgave for næringsvirksomhet som består i

a) utnyttelse av rett til jakt, fiske, jord, torv, sand, grus, stein, sanking av bær, kongler, mose, tang, tare o.l.

b) utføring av tjenester for andre med betydelige driftsmidler som minst 80 prosent av tiden nyttes i egen jord- eller skogbruksvirksomhet eller utleie av slike driftsmidler,

forutsatt at virksomheten drives i tilknytning til jord- eller skogbruket og ikke utøves som selvstendig næring.

§ 15-10 skal lyde:

Bestemmelser til utfylling av merverdiavgiftsloven § 15-10 femte ledd er gitt i eller i medhold av bokføringsloven.

Uttrykket «fortjenestene» i § 3-12-8 annet punktum endres til « for tjenestene».

Uttrykket «skip» i § 5-2-5 annet ledd endres til «fartøy».

Siste komma erstattes med punktum i § 6-9-1.

Uttrykket «ombord» endres til «om bord» i følgende bestemmelser:

§ 6-30-1 annet ledd.

§ 6-30-4 annet ledd.

§ 6-31-1 første ledd.

§ 6-31-2 annet ledd.

§ 6–34–1 endres til § 6–35–1. Overskriften endres tilsvarende til § 6–35.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. jan. Nr. 22 2012

Forskrift om endring i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. januar 2012 med hjemmel i forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 72. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 61 Høyskolen Diakonova

Nytt punkt 2 skal lyde:

2. Master, normert studietid 2 år.

§ 64 Markedshøyskolen Campus Kristiania

Nytt punkt 3 skal lyde:

3. Master, normert studietid 2 år.

§ 68 Norges Informasjonsteknologiske Høgskole

Nytt punkt 3 skal lyde:

3. Master, normert studietid 2 år.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. jan. Nr. 23 2012

Forskrift om endring i produktforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 9. januar 2012 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Følgende endring skal foretas i forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften):

§ 2–20 skal lyde:

§ 2–20. *Kvaliteten på bensin, autodiesel og krav til omsetning av biodrivstoff til bruk i motorvogner*

De som importerer, sammensetter, distribuerer eller omsetter bensin og autodiesel med eller uten innblandet biodrivstoff til bruk i motorvogner her i riket, skal oppfylle kravene til kvalitet i vedlegg IV (tabell 1 og 2) til dette kapitlet. Forsvarets bruk av flydrivstoff til drift av bakkeutstyr omfattes ikke av denne bestemmelsen.

Med bensin menes alle flyktige mineraloljer som kan anvendes i forbrenningsmotorer med styrt tenning for framdrift av kjøretøyer og som omfattes av EUs tolltariffnumre (CN-koder) 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 og 2710 11 59.

Med autodiesel menes gassoljer som kan anvendes i motorvogner og som omfattes av EUs tolltariffnummer (CN-kode) 2710 19 41 og gassoljer til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer og som omfattes av EUs tolltariffnummer (CN-kode) 2710 19 45.

Med biodrivstoff menes flytende eller gassformige drivstoff som er produsert av biomasse og som kan anvendes i forbrenningsmotorer.

Med biomasse menes biologisk nedbrytbart organisk materiale, herunder deler av vekster, avfall og overskuddsprodukter fra primærnæringer (inkludert plante- og dyrebaserte substanser) så vel som biologisk nedbrytbare produkter, restprodukter, avfall, avløps slam o.l. fra næringsvirksomhet og husholdninger. Materiale med fossilt eller mineralsk opphav anses ikke som biomasse.

Kravene til bensin framgår av tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet. Fra 1. januar 2009 skal maksimalt svovelinnhold i bensin være 10 mg/kg.

For bruk av bensin i bevaringsverdige kjøretøyer tillates maksimalt blyinnhold på 0,15 gram pr. liter bensin. Bensinen skal også oppfylle kravet til benzeninnhold som vist i tabell 1 i vedlegg IV til dette kapitlet. Salget må ikke overskride 0,5 % av det totale årlige bensinsalget.

Kravene til autodiesel framgår av tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet. Fra 1. januar 2009 skal maksimalt svovelinnhold i autodiesel være 10 mg/kg. Autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er unntatt fra kravene i tabell 2 i vedlegg IV til dette kapitlet. Kravet til maksimalt svovelinnhold for autodiesel til bruk i ikke-veigående maskiner og landbrukstraktorer er 10 mg/kg fra 1. januar 2009.

Ved innblanding i autodiesel som skal møte kravene i tabell 2 vedlegg IV må biodrivstoff basert på fettsyremetylester (FAME) tilfredsstillende kravene i NS EN 14214.

De som omsetter drivstoff skal fra 1. april 2010 sørge for at minimum 3,5 volumprosent av totalt omsatt mengde drivstoff til veitrafikk per år består av biodrivstoff. Fra det tidspunkt det er gjort gjeldende bærekraftskriterier for omsatt biodrivstoff, skal de som omsetter drivstoff sørge for at minimum 5 volumprosent av totalt omsatt mengde drivstoff til veitrafikk per år består av biodrivstoff. Det tas sikte på å gjøre bærekraftskriterier gjeldende fra 1. januar 2011. Kravene i første og andre punktum kan oppfylles av den enkelte omsetter eller av alle omsettere samlet.

Med omsetter menes den som er ansvarlig for innbetaling av særavgift knyttet til drivstoffet. Avgiftspliktig virksomhet er avgiftssubjektene slik disse er angitt i særavgiftsforskriften § 5-1 og § 5-2, jf. § 2-1, også dersom drivstoffet er unntatt for særavgifter.

De ansvarlige etter første ledd skal gjennomføre drivstoffkontroll etter gjeldende CEN-standarder eller på en tilsvarende måte. Kontroll av drivstoffkvalitetene skal utføres i henhold til krav og analysemetoder gitt i tabellene 1 og 2 i vedlegg IV til dette kapitlet.

De ansvarlige etter første ledd skal innen 1. april hvert år rapportere resultatene av forrige års drivstoffkontroll. De som omsetter drivstoff til veitrafikk skal innen 1. april hvert år rapportere forrige års omsatte volum drivstoff og biodrivstoff til veitrafikk til Klima- og forurensningsdirektoratet. Det skal også gis opplysninger om hva slags råstoff som er benyttet til produksjon av biodrivstoffet og opprinnelsesland for råstoffet. Det er bare omsatt biodrivstoff som det er gitt slike opplysninger om som vil bli regnet med i oppfyllelsen av omsetningskravet for biodrivstoff. Opplysningene skal kunne dokumenteres så langt dette er praktisk mulig. Rapportering kan skje fra den enkelte omsetter eller fra alle omsettere samlet. Ved felles rapportering skal opplysninger fra den enkelte omsetter fremkomme.

II

Endringen trer i kraft straks.

9. jan. Nr. 24 2012

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2012

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 9. januar 2012 med hjemmel i forskrift 15. desember 2011 nr. 1346 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2012 § 33. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 15. desember 2011 nr. 1346 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2012 gjøres følgende endring:

§ 20 annet ledd (endret) skal lyde:

Eiere av merkeregistrerte fartøy i Finnmark, Nord-Troms og øvrige kommuner i Troms og Nordland som er omfattet av det geografiske virkeområdet til Sametingets søkerbaserte tilskuddsordning kan fiske tilleggskvoter etter at melding er sendt, jf. tredje ledd. Eier av fartøy må være registrert i fiskermanntallet. Det geografiske virkeområdet omfatter følgende kommuner eller deler av kommune:

Finnmark

Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Karasjok, Kautokeino, Kvalsund, Lebesby, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Porsanger, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.

Troms

Karlsøy, Kåfjord, Nordreisa, Kvænangen, Lyngen, Skjervøy, Storfjord, Skånland, Gratangen, Lavangen og Sørreisa. For merkeregistrerte fartøy i Tromsø kommune må eier av fartøy være bosatt i en av grunnkretsene Jøvik, Olderbakken, Lakselvbukt, Lakselvdalen, Sjøvassbotn, Stordal, Sjursnes, Reiervik, Breivika eller Ullsfjordmoane.

Nordland

Narvik, Hamarøy, Tysfjord og Evenes.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

10. jan. Nr. 25 2012**Forskrift om endring i forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 10. januar 2012 med hjemmel i lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) § 5 første ledd. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 6. februar 2003 nr. 125 om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott skal § 3 første ledd lyde:

Fra 1. juli 2011 utgjør forskott kr 1 060 per måned per barn. Beløpet indeksreguleres etter reglene i barnelova § 73.

II

Forskriften her trer i kraft straks.

10. jan. Nr. 26 2012**Forskrift om endring i forskrift om avgift på flysikringstjenester som ytes av Avinor AS**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 10. januar 2012 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–26, § 7–27, § 15–3 og § 15–4. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 15. november 2010 nr. 1430 om avgift på flysikringstjenester som ytes av Avinor AS gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Brukerne av terminaltjenester som nevnt i § 2 første ledd plikter å betale terminalavgift etter reglene i kapittel 2 dersom tjenestene ytes på de lufthavnene som er omfattet av avgiftssone A i vedlegget til forskriften. Brukere av terminaltjenester på Avinor-lufthavner som ikke er omfattet av avgiftssone A i vedlegget betaler terminalavgift etter reglene i § 11.

Brukere av underveistjenester som nevnt i § 2 annet ledd plikter å betale underveisavgift etter reglene i kapittel 2 dersom tjenestene ytes i avgiftssone B i vedlegget til forskriften. Brukere av underveistjenester på flygninger til og fra den norske delen av kontinentalsokkelen betaler avgift etter reglene i § 12.

§ 11 første ledd skal lyde:

Terminalavgiften på de av Avinors lufthavner som ikke er omfattet av avgiftssone A skal være den samme som den terminalavgiften som til enhver tid beregnes i henhold til avgiftsforordningen.

§ 12 skal lyde:

Underveisavgiften for flygninger til og fra den norske kontinentalsokkelen er

- kr 832,81 per flyging for luftfartøy med maksimal startvekt inntil 8 000 kg,
- kr 1 206,58 per flyging for luftfartøy med maksimal startvekt fra 8 001 til og med 15 000 kg, og
- kr 1 853,97 per flyging for luftfartøy med maksimal startvekt på 15 001 kg eller mer.

II

Forskriften trer i kraft straks.

10. jan. Nr. 27 2012**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fiske med bunnredskap i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO)**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 10. januar 2012 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 16, § 36, § 37 og § 47 og forskrift 9. februar 2009 nr. 154 om regulering av fiske med bunnredskap i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO) § 5. Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 9. februar 2009 nr. 154 om regulering av fiske med bunnredskap i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO) gjøres følgende endring:

§ 2 bokstav d (endret) skal lyde:

- d) sammenstøt, tilfeller når mengden per fangst (trålhal, line- eller garnsetting) overstiger 60 kilogram levende koraller og/eller 600 kilogram levende svamp i eksisterende fiskeområder og 60 kilogram levende koraller og/eller 400 kilogram levende svamp i nye fiskeområder.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

10. jan. Nr. 28 2012

Forskrift om opphevelse av forskrifter

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 10. januar 2012 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevende marine ressurser (havressurslova). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

Forskrift 15. januar 1953 nr. 1 om minstemål for sjøkreps oppheves.

II

Forskrift 18. august 1961 nr. 6 om kontroll med norsk og britisk fiske utenfor Norges kyst oppheves.

III

Forskrift 5. januar 1979 nr. 4 om regulering av rekefiske i sovjetisk fiskerisone, Barentshavet, Sovjetunionens fiskerisone oppheves.

IV

Forskrift 23. desember 1986 nr. 2256 om regulering av rekefisket ved Vest- og Aust-Grønland i 1987 oppheves.

V

Forskrift 17. desember 2009 nr. 1590 om forbud mot å fiske blåkkeite i fiskevernsonen ved Svalbard i 2010 oppheves.

VI

Forskrift 17. desember 2009 nr. 1657 om rapportering i prøvofiske etter kystbrisling og sild øst for Lindesnes i 2010 oppheves.

VII

Forskrift 8. januar 2010 nr. 17 om kvotefaktor i fisket etter sild sør for 62° N i 2010 oppheves.

VIII

Forskrift 29. januar 2010 nr. 101 om regulering av fisket etter lodde ved Grønland, Island og Jan Mayen i 2009–2010 oppheves.

IX

Forskrift 1. februar 2010 nr. 104 om kvotefaktor i fisket etter norsk vårgytende sild i 2010 oppheves.

X

Denne forskriften trer i kraft straks.

11. jan. Nr. 29 2012

Forskrift om endring i listen over tredjeland med godkjente restkontrollprogrammer

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 11. januar 2012 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16 og § 23 tredje ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 7 (vedtak 2011/690/EU). Kunngjort 20. januar 2012 kl. 15.10.

I

I forskrift 27. januar 2000 nr. 65 om kontrolltiltak for restmengder av visse stoffer i animalske næringsmidler, produksjonsdyr og fisk for å sikre helsemessig trygge næringsmidler gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningene skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kap. I nr. 7.1.1 (direktiv 96/22/EF endret ved direktiv 2003/74/EF og direktiv 2008/97/EF), nr. 7.1.2 (direktiv 96/23/EF) og kap. VII nr. 19 (vedtak 2002/657/EF endret ved vedtak 2003/181/EF og vedtak 2004/25/EF) og innledende del nr. 7 (vedtak 2011/163/EU og vedtak 2011/690/EU).

Nytt vedlegg skal lyde:

Vedlegg. Liste over tredjeland med godkjente restkontrollprogrammer

ISO-kode	Land	Storfe	Småfe	Svin	Hest	Fjørfe	Akva- kultur	Melk	Egg	Kanin	Vilt- levende dyr	Oppdretts- vilt	Hon- ning
AD	Andorra	X	X		X								
AE	Forente arabiske emirater						X	X ¹					
AL	Albania		X				X		X				
AR	Argentina	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
AU	Australia	X	X		X		X	X			X	X	X
BA	Bosnia og Herzegovina						X						
BD	Bangladesh						X						
BN	Brunei						X						
BR	Brasil	X			X	X	X						X
BW	Botswana	X			X							X	
BY	Hviterussland				X ²		X	X	X				
CA	Canada	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CH	Sveits	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CL	Chile	X	X ³	X		X	X	X			X		X
CM	Kamerun												X
CN	Kina					X	X		X	X			X
CO	Colombia						X						
CR	Costa Rica						X						
CU	Cuba						X						X
CW	Curaçao							X ⁴					
EC	Ekvador						X						
ET	Etiopia												X
FK	Falklands- øyene	X	X										
FO	Færøyene						X						
GH	Ghana												X
GL	Grønland		X								X	X	
GT	Guatemala						X						X
HK	Hongkong					X ⁴	X ⁴						
HN	Honduras						X						
HR	Kroatia	X	X	X	X ²	X	X	X	X	X	X	X	X
ID	Indonesia						X						
IL	Israel					X	X	X	X			X	X
IN	India						X		X				X
IS	Island	X	X	X	X		X	X				X ⁴	
IR	Iran						X						
JM	Jamaica						X						X
JP	Japan						X						
KG	Kirgisistan												X
KR	Sør-Korea						X						
LK	Sri Lanka						X						
MA	Marokko						X						
MD	Moldova												X
ME	Montenegro	X	X	X		X	X		X				X
MG	Madagaskar						X						X
MK	Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia ⁵	X	X	X		X	X	X	X		X		X
MU	Mauritius						X						

ISO-kode	Land	Storfe	Småfe	Svin	Hest	Fjørfe	Akva-kultur	Melk	Egg	Kanin	Vilt-levende dyr	Oppdretts-vilt	Honing
MX	Mexico				X		X		X				X
MY	Malaysia					X ⁴	X						
MZ	Mosambik						X						
NA	Namibia	X	X								X	X	
NC	Ny-Caledonia	X					X				X	X	X
NI	Nicaragua						X						X
NZ	New Zealand	X	X		X		X	X			X	X	X
PA	Panama						X						
PE	Peru					X	X						
PF	Fransk Polynesia												X
PH	Filippinene						X						
PN	Pitcairnøyene												X
PY	Paraguay	X											
RS	Serbia ⁶	X	X	X	X ²	X	X	X	X		X		X
RU	Russland	X	X	X		X		X	X			X ⁷	X
SA	Saudia-Arabia						X						
SG	Singapore	X ⁴	X ⁴	X ⁴		X ⁴	X	X ⁴					
SM	San Marino	X		X									X
SR	Surinam						X						
SV	El Salvador												X
SX	Sint Maarten							X ⁴					
SZ	Swaziland	X											
TH	Thailand					X	X						X
TN	Tunisia					X	X				X		
TR	Tyrkia					X	X	X	X				X
TW	Taiwan						X						X
TZ	Tanzania						X						X
UA	Ukraina					X	X	X	X				X
UG	Uganda						X						X
US	USA	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
UY	Uruguay	X	X		X		X	X			X		X
VE	Venezuela						X						
VN	Vietnam						X						
YT	Mayotte						X						
ZA	Sør-Afrika										X	X	
ZM	Zambia												X
ZW	Zimbabwe						X					X	

1 Kun kamelmelk.

2 Utførsel av levende dyr av hestefamilien til slakt (kun dyr til næringsmiddelproduksjon).

3 Kun sau.

4 Tredjeland som kun bruker råmaterialer enten fra medlemsland eller fra andre tredjeland som er godkjent for import av slike råmaterialer til EU.

5 Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia; korrekt nomenklatur for dette landet skal avgjøres etter forhandlinger på FN-nivå.

6 Inkluderer ikke Kososvo, som for tiden er under internasjonal administrasjon i overensstemmelse med FNs sikkerhetsråds resolusjon 1244 av 10. juni 1999.

7 Kun reinsdyr fra Murmansk- og Yamalo-Nenets-regionene.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 6/2005 s. 873 (i forskrift 20. mai 2005 nr. 441 om endring i forskrift 2. februar 1996 nr. 110 om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styrer, råd, delegasjoner m.v. – regler om håndheving og rapportering)

Ved en inkurie ble ikke endringen i § 1 kunngjort.

§ 1 skal lyde:

Forskriften skal sikre gjennomføringen av likestillingsloven § 21 ved offentlig oppnevning av utvalg, styrer, råd, delegasjoner mv.

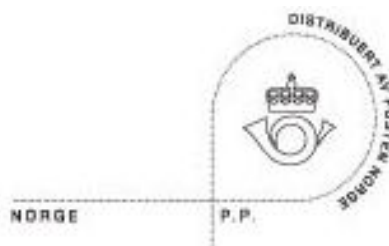
Nr. 13/2011 s. 1899 (i forskrift 16. desember 2011 nr. 1348 om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester)

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Krav om refusjon for utgifter som oppstår etter utskrivning fra institusjon kan bare fremmes dersom den tidligere *oppholdskommunen har fått anledning til å vurdere hjelpebehovet før eller i umiddelbar tilknytning til utskrivningen.*

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2012-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2005	6	873	Forskrift nr. 441	1
2011	13	1899	Forskrift nr. 1348	1

Returadresse:

Lovdata
Postboks 2016 Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:
Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2012 koster	Avd I	kr 1470	kr 2195	kr 3040
	Avd. I og II	kr 1845	kr 3180	kr 4485

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Fax 23 11 83 01
E-post: lovtid@lovdata.no